

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání žáků se zrakovým postižením

zpracovaný podle RVP ZV
Škola Jaroslava Ježka Základní škola pro zrakově postižené

Školní vzdělávací program byl vydán ředitelkou školy (§3, odst. 3 zák. č. 561/2004 Sb. v platném znění - školský zákon) pod č.j. ŠJJ/230/2022 s platností a účinností od 1.9.2022.

K témuž datu se ruší školní vzdělávací program vydaný pod č.j. ŠJJ/258/2016.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků byla schválena Školskou radou Školy Jaroslava Ježka dne 15. 6. 2021 (§168, odst. 1 písm. d) zák. č. 561/2004 Sb. v platném znění – školský zákon).

Školská rada se vyjádřila k návrhu Školního vzdělávacího programu dne 17. 6. 2022 (§168, odst. 1 písm. a) zák. č. 561/2004 Sb. v platném znění – školský zákon).

PaedDr. Martina Helešicová, ředitelka školy

Obsah

1. Identifikační údaje.....	6
2. Charakteristika školy	7
2.1. Úplnost a velikost školy.....	7
2.2. Charakteristika pedagogického sboru.....	7
2.3. Dlouhodobé projekty	7
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	8
3.1. Zaměření školy	8
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie	9
3.2.1. Kompetence k učení.....	9
3.2.2. Kompetence k řešení problémů.....	10
3.2.3. Kompetence komunikativní	10
3.2.4. Kompetence sociální a personální	11
3.2.5. Kompetence občanské	11
3.2.6. Kompetence pracovní	12
3.2.7. Kompetence digitální	12
3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	13
3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	14
3.5. Začlenění průřezových témat.....	14
4. Učební plán	17
4.1. Tabulace učebního plánu	17
4.2. Poznámky k učebnímu plánu:	19
5. Učební osnovy	20
5.1. Vyučovací předmět: Český jazyk	20
5.2. Vyučovací předmět: Anglický jazyk	59

5.3. Vyučovací předmět: Německý jazyk	74
5.4. Vyučovací předmět: Matematika.....	79
5.5. Vyučovací předmět: Informatika	102
5.6. Vyučovací předmět: Prvouka	109
5.7. Vyučovací předmět: Přírodověda	118
5.8. Vyučovací předmět: Vlastivěda.....	125
5.9. Vyučovací předmět : Hudební výchova.....	133
5.10. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova.....	151
5.11. Vyučovací předmět: Tělesná výchova.....	163
5.12. Vyučovací předmět: Praktické činnosti.....	173
5.13. Vyučovací předmět: Dějepis	185
5.14. Vyučovací předmět: Občanská výchova.....	194
5.15. Vyučovací předmět: Fyzika	205
5.16. Vyučovací předmět: Chemie	209
5.17. Vyučovací předmět: Přírodopis.....	216
5.18. Vyučovací předmět: Zeměpis.....	226
5.19. Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví	234
5.20. Vyučovací předmět : Muzikoterapie	240
5.21. Vyučovací předmět : Prostorová orientace a samostatný pohyb, technika chůze s bílou holí	242
5.22. Vyučovací předmět : Tyflopedická péče	245
5.23. Vyučovací předmět : Zraková terapie	251
5.24. Vyučovací předmět : Logopedická péče.....	252
5.25. Vyučovací předmět: Zdravotní tělesná výchova.....	255
5.26. Vyučovací předmět: Cvičení z českého jazyka	259
5.27. Vyučovací předmět: Cvičení z matematiky	260

5.28. Vyučovací předmět: Konverzace v AJ.....	260
5.29. Vyučovací předmět: Konverzace v NJ	261
5.30. Vyučovací předmět: Pohybové hry	261
5.31. Vyučovací předmět: Sociální dovednosti	262
6. Hodnocení žáků.....	264
7. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření pro žáky s LMP.....	274
7.1. Vyučovací předmět: Český jazyk	274
7.2. Vyučovací předmět: Anglický jazyk	294
7.3. Vyučovací předmět: Německý jazyk	304
7.4. Vyučovací předmět: Matematika.....	308
7.5. Vyučovací předmět: Informatika	321
7.6. Vyučovací předmět: Prvouka; Přírodověda; Vlastivěda.....	325
7.7. Vyučovací předmět: Dějepis	339
7.8. Vyučovací předmět: Občanská výchova.....	343
7.9. Vyučovací předmět: Fyzika	349
7.10. Vyučovací předmět: Chemie	352
7.11. Vyučovací předmět: Přírodopis.....	355
7.12. Vyučovací předmět: Zeměpis.....	362
7.13. Vyučovací předmět: Hudební výchova	367
7.14. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova.....	372
7.15. Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví	376
7.16. Vyučovací předmět: Tělesná výchova.....	378
7.17. Vyučovací předmět: Praktické činnosti.....	385

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání žáků s postižením zraku

Údaje o škole:

Škola Jaroslava Ježka, Mateřská škola, základní škola, praktická škola a základní umělecká škola pro zrakově postižené
Praha 1, Loretánská 19 a 17, PSČ 118 00

Jméno ředitelky: PaedDr. Martina Helešicová

Kontakty:

- ústředna: 220515264

- speciálně pedagogické centrum pro zrakově postižené: 220 51 44 81

E-mail: info@skolajj.cz

www.skolajj.cz

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, Praha 1

platnost a účinnost dokumentu od 1.9.2022, č.j. ŠJJ/230/2022

IČO 48134546

IZO 048134546

RED-IZO 600020746

Jméno koordinátora tvorby ŠVP: Mgr. Emilie Průchová

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola pro zrakově postižené má 10 ročníků. První stupeň základní školy pro zrakově postižené má šest ročníků (1. až 6. ročník) a druhý stupeň čtyři ročníky (7. až 10. ročník). 5. ročník základní školy je rozložen do 5. a 6. ročníku základní školy pro zrakově postižené. 6. až 9. ročník základní školy odpovídá postupně 7. až 10. ročníku základní školy pro zrakově postižené.

Velikost školy co do počtu žáků se mění v závislosti na počtu přihlášených žáků se speciálními vzdělávacími potřebami z důvodu postižení zraku případně jiného postižení nebo postižení více vadami.

2.2. Charakteristika pedagogického sboru

Vzdělání pedagogů (učitelů a asistentů pedagoga) se řídí požadavky zákona o pedagogických pracovnících a příslušnými prováděcími předpisy. Ve třídě pracuje učitel a podle potřeby asistent pedagoga. Předpokladem k výkonu práce učitele ve ŠJJ je vysokoškolské vzdělání v oblasti speciální pedagogiky – učitelství. Pokud učitelé nemají státní zkoušku z tyflopédie, vytvoří jim vedení školy podmínky ke studiu tohoto oboru v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. K výuce předmětů na druhém stupni školy jsou přednostně přijímáni učitelé s příslušnou aprobací, případně si učitelé doplňují toto studium při zaměstnání. Část učitelů – speciálních pedagogů se specializuje příslušným vysokoškolským nebo akreditovaným studiem k výuce speciálních předmětů. Těmi jsou prostorová orientace, samostatný pohyb a technika chůze s bílou holí, zraková terapie, logopedická péče, tyflopedická péče, ICT pro zrakově postižené. Úspěšná práce učitele ve ŠJJ vyžaduje nejen obecné speciálně pedagogické vzdělání, ale také úzkou specializaci a letitou praxi.

Vedení školy tvoří ředitel, zástupkyně ředitele, vedoucí vychovatelka, vedoucí SPC, vedoucí ekonomického a správního oddělení a vedoucí školní jídelny. Počet pedagogů – učitelů, vychovatelů a asistentů pedagoga je závislý na počtu dětí a stupni jejich speciálních vzdělávacích potřeb.

2.3. Dlouhodobé projekty

Sociální dovednosti

V rámci speciální péče škola ve spolupráci se školskými zařízeními dlouhodobě pracuje na projektu nazvaném Sociální dovednosti žáků s postižením zraku. Smyslem projektu je sledovat individuálně u každého žáka školy zvládnutí sebeobslužných činností a dalších sociálních dovedností a stanovovat způsoby a konkrétní úkoly k jejich zvládnutí podle maximálních možností a schopností žáka.

Předprofesní vzdělávání

Pracovní uplatnění zrakově postižených je velmi obtížné s ohledem na jejich handicap. Největší šance mají jako učitelé hudby, tlumočníci a překladatelé a maséři. Proto se škola zaměřuje na výuku hudby v ZUŠ i v mimovyučovacíh činnostech, výuku cizích jazyků, výuku práce s elektronickými pomůckami, které

mj. umožňují číst a psát běžné písmo. Dále pak rozvíjení hmatu, zručnosti a jemné motoriky při každé příležitosti, především při hodinách pracovního vyučování, při práci v keramické dílně, při vaření apod.

Poznááme svět

Dlouhodobý projekt, na kterém pracují všichni žáci a zaměstnanci školy a které vyvrcholí několikedenním programem na dané téma. Projekt je zaměřen na environmentální výchovu, problematiku menšin, poznávání jiných kultur, historii apod. Smyslem projektů je hlubší poznání daného tématu zábavnou formou a provázaností různých oborů (mezipředmětové vztahy, prevence xenofobie atd.).

Návštěvy osobností

Setkání dětí a žáků školy s významnými osobnostmi současnosti. Tato osobní setkání zanechávají v dětech hluboké dojmy a rozšiřují jim formou osobního prožitku znalosti z oblasti kultury, historie, politiky, vědy. Setkání se uskutečňuje v průměru jednou měsíčně.

Soutěže a přehlídky

Sportovní hry zrakově postižených

Tmavomodrý festival

Výtvarná soutěž ZP dětí ve Zlíně

Braillský klíč

Soutěž v psaní na PC klávesnici

Zimní a letní soustředění sportovně talentované mládeže

Další aktivity

Škola může organizovat zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušení vzdělávání (např. školy v přírodě), výjezdy do zahraničí a další akce související s výchovně vzdělávací činností školy. Škola má kontakty se sesterskými školami na Slovensku a v Německu.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Škola se zaměřuje na edukaci zrakově postižených žáků (popř. v kombinaci s dalším postižením) s akcentem na speciální dovednosti, jejichž zvládnutí je nutným předpokladem úspěšné inkluze života zdravých a handicapovaných.

Hlavním smyslem činnosti pedagogů školy je vytvořit z žáků samostatné soběstačné a zdravě sebevědomé osobnosti, které jsou schopny přijmout svou zrakovou vadu a vyrovnat se s ní tak, aby mohly pokračovat ve vzdělávání v integrovaném prostředí.

Škola poskytuje žákům všeobecné vzdělání srovnatelné se základním vzděláním dosažitelným v běžných základních školách, dále speciální péči a výuku speciálních předmětů zaměřených na potřeby zrakově postižených.

Pro osoby s postižením zraku je výrazně zúžena možnost pracovního uplatnění. Z tohoto důvodu se edukační program školy orientuje na oblasti, které jejich příležitosti zvyšují. Je to výuka hudby, která je zabezpečena převážně v rámci základní umělecké školy pro zrakově postižené a výuka obsluhy informačně komunikačních technologií se speciálním hardwarem a softwarem pro zrakově postižené.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

3.2.1. Kompetence k učení

Poskytujeme žákům dostatek učebních materiálů, starším žákům umožňujeme přístup k informacím i z jiných zdrojů, učíme je informace vyhledávat v knihovně (černotiskové, bodové i zvukové), na internetu, ve zvukových, černotiskových nebo bodových časopisech a dalších médiích.

Při vyučování ověřujeme, zda žáci porozuměli probírané látce, a to významu slov, myšlenkám a souvislostem.

U těžce zrakově postižených vytváříme pojmy a představy na základě hmatového názoru.

Vyrábíme vlastní reliéfní obrázky, modely, pomůcky pro názorné přiblížení učební látky, texty v bodovém písmu a zvětšené černotiskové texty.

Klademe důraz na čtení s porozuměním, pomocí návodných otázek ověřujeme orientaci v textu.

Žáky vyšších ročníků učíme tvořit a systematicky uchovávat výpisky z učebních textů nebo učební látky a zpětně ověřujeme jejich kvalitu.

Ve výuce využíváme mezipředmětové vazby.

Doporučujeme žákům, rodičům i vychovatelům literaturu, která se vztahuje k probírané látce a rozšiřuje jejich obzor.

Zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly.

Poskytujeme žákům metodické pokyny k samostatné přípravě a k systematickosti; učíme je vytvářet si vhodné podmínky k učení a odstraňovat překážky.

Motivujeme žáky pomocí praktických činností.

Vedeme žáky k verbálnímu popisu činností.

Ve vyučovacím procesu se snažíme o vytváření představ přirovnáváním a odvozováním od věcí známých.

Ve výuce používáme co nejvíce předmětů z běžného života.

Žáky vedeme k účinné autoevaluaci.

Vedeme žáky k zájmu o problémy současného světa různými formami (diskuze na aktuální téma, přednášky, besedy, exkurze, soutěže a projektové učení).

Pořádáme pro žáky soutěže na úrovni třídy, školy a více škol.

Vysíláme žáky na mimoškolní soutěže a olympiády pro zrakově postižené nebo pro žáky ze škol hlavního proudu (POSP, Tmavomodrý festival, Braillský klíč, Sportovní hry, Soutěž v psaní na klávesnici, Butovické veršobraní, soutěže v showdownu, plavání, goalballu, recitační soutěž Pražské poetické setkání, ekologické soutěže).

Ve škole pořádáme výstavy, besedy se zajímavými osobnostmi a koncerty, na kterých vystupují žáci školy a hosté, pololetní přehrávky, koncerty studentů konzervatoře-bývalých žáků školy, vystoupení literárně-dramatického kroužku. Účastníme se i podobných akcí mimo školu-divadlo Minor, Památník písemnictví, hmatové výstavy v Botanické zahradě.

Žáky vedeme k samostatnému organizování akcí mimo vyučování (pěvecké a znalostní soutěže, monoprodukty)

Učíme žáky maximální samostatnosti, schopnosti bezpečně se přemisťovat k určitým cílům s využitím ostatních smyslů.

Vedeme žáky k experimentování a radosti z pohybu formou her a nových podnětů (netradiční pomůcky, hry v přírodě). Učíme žáky vhodně relaxovat.

Využíváme setkávání žáků s bývalými úspěšnými žáky k předávání zkušeností a jako motivačního prvku k učení.

3.2.2. Kompetence k řešení problémů

Učíme žáky vybírat a třídit informace k daným tématům z dostupné literatury nebo internetu.

Pomáháme jim rozlišovat ověřené a kvalitní zdroje informací.

Zadávat žákům přiměřeně obtížné úkoly.

Vedeme žáky k vlastní formulaci odpovědí na základě samostatné práce s učebnicí.

Podporujeme samostatnost při řešení problému.

Otázkami vedeme žáky k hodnocení dějinných i současných společenských událostí a logickým úsudkům.

Upozorňujeme žáky na problémové jevy a situace; vedeme je k jejich pojmenování a rozpoznání příčinných a vývojových souvislostí; učíme je hledat možná řešení, vedeme o nich diskuzi.

Problémy přirovnáváme podle podobnosti k těm, které už žáci zažili a mají s nimi zkušenosti.

Učíme žáky řešit problémy spojené s jejich zdravotním postižením využíváním ostatních smyslů.

Vytváříme modelové situace a hrajeme tzv. problémové hry, ve kterých se žáci učí řešit reálné problémy (požádat o pomoc, odmítnout pomoc, reagovat na obtěžování).

Učíme žáky vyrovnat se s případným nezdarem, povzbuzujeme je a motivujeme k vytrvalosti při řešení problému.

Využíváme pobyty mimo školu k procvičení modelových situací z mimoškolního prostředí.

Podporujeme rozvoj logického myšlení v zájmové činnosti a kroužcích (společenské hry, vhodné hry na PC).

Úroveň kompetence ověřujeme při školních miniprojektech.

3.2.3. Kompetence komunikativní

Učíme žáky pravidlům komunikace, (mluví vždy jeden, zřetelná mluva čelem k naslouchajícímu, umění naslouchat), a to i formou her.

Rozvíjíme slovní komunikaci žáků bez formálního verbalismu.

Vysvětlujeme a procvičujeme různé typy komunikačních prostředků, poučujeme o nevhodných prostředcích (vulgarismy, arogance) a vedeme žáky k citlivému vnímání a užívání mimoslovních projevů (gestika, mimika, intonace).

Vedeme žáky k tomu, aby dokázali prezentovat svoji práci ústně i písemně (články do časopisů, výstavy výrobků).

Vybavujeme žáky komunikačními dovednostmi (požádat o pomoc či ji odmítnout, vyřizování vzkazů, samostatné výpůjčky v knihovně, nakupování).

Učíme žáky sdělovat své zkušenosti, vhodnou formou obhajovat svůj názor i vyjadřovat kritiku.

Učíme žáky oceňovat dobré výkony spolužáků.

Vedeme žáky k odstraňování slepeckých zlovyků.

Atmosférou důvěry přispíváme k otevřenější komunikaci.

Snažíme se, aby naši žáci měli možnost komunikovat s intaktní veřejností nebo jinými školami (pěvecké, literární a sportovní soutěže, výměnné pobyty).

3.2.4. Kompetence sociální a personální

Vysvětlujeme žákům pravidla chování uvedená ve školním řádu, jejich význam a účel.

Vedeme žáky k respektování pravidel chování ke spolužákům a dospělým v různém postavení.

Vedeme žáky k tomu, aby oceňovali práci ostatních (proč a jak to mají / mohou dělat).

Učíme žáky nabídnout spolužákovi pomoc, řešit situace při překonávání překážek a sporů mezi lidmi, ale také vnímat nespravedlnost a šikanu.

Odstraňujeme bariéru grafické komunikace nevidomých žáků nácvikem čtení a psaní černotiskového písma s pomocí elektronických pomůcek.

Žáky se zbytky zraku a slabozraké vedeme k optimálnímu využívání zraku důsledným používáním lavic se sklopnou deskou, centrálního i lokálního osvětlení pracovního místa, zvětšených textů a obrázků, televizních lup a dalších optických pomůcek.

Vychovatelky ve školní družině, školním klubu a internátu vedou osobní záznamy žáků o dosažené kompetenci samostatnosti a soběstačnosti „ověřování základních dovedností a znalostí v oblasti sebeobsluhy.

Během vzdělávání používáme skupinovou práci žáků a následnou prezentaci společně dosažených výsledků (příprava pokrmů, pracovní činnosti, pokusy, projektové učení).

Usilujeme o střídání rolí ve skupině (rodinná výchova, služby ve třídě nebo při sportu).

Pomocí projektového vyučování vedeme žáky k prezentaci společné práce školy (hudební vystoupení, sportovní hry, účast ve výtvarných a dalších soutěžích).

Poskytujeme žákům příležitosti k tomu, aby si osvojili dovednosti vyjadřovat své požadavky, potřeby, žádost o pomoc, poděkování, zadáváním úkolů a prací ve skupinách).

3.2.5. Kompetence občanské

Na konkrétním učivu poukazujeme na občanskou vzájemnost a odpovědnost, vedeme žáky k respektování zákonů, společenských norem, povinností a správnému chování v krizových situacích.

Učíme žáky empatickému přístupu k ostatním, smyslu pro spravedlnost a odmítavému postoji k násilí.

Vedeme žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví (např. při využívání softwaru).

Učíme žáky nezneužívat své postižení.

Dodržujeme zásadu, aby i nevidomí žáci na druhém stupni základní školy podepisovali své domácí úkoly černotiskem.

Využíváme možnosti setkávat se s lidmi s jiným postižením.

Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a výběru vhodné profese; proto se zaměřujeme na vhodný výběr volitelných předmětů, exkurze do jiných škol a na různá pracoviště.

Spolupracujeme se školním poradenským zařízením.

Klademe důraz na respektování individuálních rozdílů mezi žáky - národnostních, zdravotních, sociálních i kulturních (besedy, diskuze, promítání, práce s médii, dramatizace). Vytváříme příležitosti k seznamování a poznávání jiných kultur a k navazování kontaktů (školy pro zrakově postižené v Německu a na Slovensku) formou soutěží, projektů a poznávacích pobytů.

Vytváříme pozitivní vztah k historii, kultuře a umění formou pořádání vlastních výstav, návštěvou muzeí, veřejných výstav, divadel a účinkování na festivalech s mezinárodní účastí.

Vytváříme dostatek příležitostí k poznávání kulturních a historických památek; využíváme k tomu i výhodnou polohu školy.

Učíme žáky vhodnému chování na kulturních akcích, seznamujeme je s realitami kulturního života.

Vedeme žáky k ochraně osobního a společného majetku a k respektování cizí práce, např. práce spolužáka.

Vedeme žáky k ekologickému myšlení, k práci s recyklovanými materiály a k třídění odpadu do nádob umístěných ve škole.

Využíváme významná výročí školy k uvědomění si odpovědnosti každého žáka za dobré jméno školy.

Vysvětlujeme žákům, že svým chováním reprezentují komunitu zrakově postižených a vytvářejí ve společnosti názor na lidi se zrakovým i jiným postižením.

3.2.6. Kompetence pracovní

Pěstujeme u žáků schopnost samostatného pohybu, prostorové orientace a pořádku v makroprostoru i mikroprostoru.

Snažíme se posilovat volní vlastnosti pravidelnou přípravou (např. hrou na hudební nástroj).

Učíme žáky pracovat s informačními a komunikačními technologiemi jako významnou složkou gramotnosti osob se zrakovým postižením.

Podněcujeme žáky k samostatnému časovému rozvržení pracovní činnosti.

Seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu, se zásadami bezpečnosti práce, a to i s ohledem na postižení žáků.

Poznáváním a prací s různými materiály rozvíjíme jemnou a hrubou motoriku, a tak umožňujeme rozvoj schopností potřebných k přípravě na budoucí povolání.

Hledáme co nejvhodnější postupy pro každou činnost (oblékání, hygiena, stolování, domácí práce atd.) a učíme jim žáky i jejich rodiče.

Seznamujeme žáky i rodiče se speciálními pomůckami, které umožňují dosáhnout co nejvyšší míru samostatnosti zrakově postižených a učíme je používat v každodenním životě. (Učitelé se dle možností účastní rozšiřujících kurzů, sledují odbornou literaturu, nabídky výrobců speciálních i běžných pomůcek, spolupracují se SPC.)

Výchovný poradce sleduje aktuální nabídku studijních oborů vhodných pro zrakově postižené.

Vybíráme volitelné předměty s ohledem na profesní orientaci vhodnou pro zrakově postižené a výuku doplňujeme o exkurze, při nichž se žáci seznamují s vhodnými profesemi.

Vedeme žáky k vyrovnávání se s handicapem tak, aby se mohli dále vzdělávat a pracovat v integrovaném prostředí.

3.2.7. Kompetence digitální

Seznamujeme žáky s dostupnými digitálními zařízeními, vedeme je k pochopení, jak fungují, učíme je obsluhovat je (zařízení běžná – např. iPad a interaktivní displej, zařízení běžná se speciálním SW či úpravou pro ZP – např. PC, NTB, mobil, bee-bot, elektronická tužka, zařízení speciální pro ZP – např. VPN vysílač, tiskárna bodového písma, braillovský navigátor) a využívat je při učení.

Vedeme žáky k samostatnému rozhodování při výběru digitálního nástroje pro vykonání určité činnosti.

Motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek k získávání informací pro různé výukové účely i volnočasové aktivity.

Seznamujeme žáky s možnostmi vyhledávání pracovních návodů, postupů, receptů a předloh pro práci, učíme žáky využívat digitální technologie, aby si usnadnili rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.

Umožňujeme žákům seznámit se s digitálními tyflo pomůckami (mluvící váhy, teploměr, hladinka, colortest aj.) a využívat je.

Vedeme žáky k psaní jednoduchých sdělení v elektronické podobě.

Vedeme žáky k základním hygienickým návykům a BOZP při práci s digitálními technologiemi.

Vedeme žáky k zodpovědnému využívání různých způsobů zabezpečení digitálních zařízení a dat, probíráme zásady ochrany osobních údajů.

Vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení informací a dat.

Vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorských práv.

Vedeme žáky k rozumnému využívání cloudových služeb pro vytváření, publikování a sdílení dat, učíme žáky rozlišit vhodnou a nevhodnou míru zaznamenávání, snímání a přenosu vystoupení či jiné tvorby spolužáků a jiných osob prostřednictvím digitálních technologií.

Učíme žáky, jak předcházet kyberšikaně a jak se jí případně bránit.

Seznamujeme žáky s nebezpečím závislosti na digitálních technologiích a s nutností rozvíjet reálné sociální kontakty.

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vychází z §16 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění a vyhlášky č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Pro účely tohoto školního vzdělávacího programu se za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami považují žáci s lehkým mentálním postižením a žáci bez zrakového postižení s jiným postižením.

Při edukaci těchto žáků využívají pedagogové možnosti konzultací se speciálně pedagogickými centry příslušného zaměření a pedagogicko psychologickými poradnami. Přípravují se studiem příslušné odborné literatury a účastí na seminářích v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Ve spolupráci s vedením školy zajišťují speciální kompenzační, reedukační a zdravotnické pomůcky.

V případě potřeby může být žák vzděláván podle plánu pedagogické podpory nebo individuálního vzdělávacího plánu včetně případné podpory asistenta pedagoga.

Učební postupy, metody a evaluaci přizpůsobují pedagogové speciálním vzdělávacím potřebám v závislosti na typu a stupni postižení.

Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru.

Na doporučení poradenského zařízení vypracovává plán pedagogické podpory, případně individuálně vzdělávací plán, třídní učitel ve spolupráci s příslušnými vyučujícími, případně dalšími odborníky. Individuální vzdělávací plán vypracovává tak, aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima a bylo dosaženo alespoň minimální doporučené úrovně očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření. Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů je přílohou školního vzdělávacího programu. Vyhodnocování provádí na pedagogických radách.

3.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Vychází z §16 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění a vyhlášky č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Žáci probírají učivo ve větším rozsahu a jsou jim zadávány náročnější problémové domácí úkoly včetně přípravy referátů. V mimovyučovací době mohou využívat počítačovou pracovní sílu s internetem, pedagogové jim zprostředkovávají kontakty na odborná pracoviště na MFF UK – Karolina, v Tyflocentru, Sjednocené organizaci nevidomých a slabozrakých, Slepecké knihovně a tiskárně K. E. Macana.

Hudebně talentovaným žákům umožňujeme v naší základní umělecké škole individuální výuku hry na dva hudební nástroje.

V případě potřeby může být žák vzděláván podle plánu pedagogické podpory nebo individuálního vzdělávacího plánu.

Na doporučení poradenského zařízení vypracovává plán pedagogické podpory případně individuálně vzdělávací plán třídní učitel ve spolupráci s příslušnými vyučujícími a případně dalšími odborníky. Vyhodnocování provádí na pedagogických radách.

3.5. Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova										
Osobnostní rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Rozvoj schopností poznávání	Hv	Hv	Hv	Hv	Hv	Hv	Vv			
Sebepoznání a sebepojetí	Prv, Tv	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv	Vz		
Seberegulace a seberealizace sebeorganizace	Vv	Vv	Vv	Vv	Pč	Pč	Pč	Pč	Pč	Pč
Psychohygiena	Prv	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv			
Kreativita	Hv	Hv	Hv	Hv	Hv	Hv	Hv	Hv	Hv	Hv
Sociální rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Poznávání lidí	Prv			VI			Ov			
Mezilidské vztahy				VI		VI			Vz	Vz

Komunikace	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj
Kooperace a kompetice	Vv	Vv	Vv	Vv	Vv	Vv	Vv	Vv	Vv	Vv
Morální rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti?	Prv						Vz		Vz	Vz
Hodnoty, postoje, praktická etika			Prv					Ov		
Výchova demokratického občana										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Občanská společnost a škola	Prv			Aj,VI			Ov			
Občan, občanská společnost a stát					Aj	VI	D			
Formy participace občanů v politickém životě						VI				Ov
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						VI				Ov
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Evropa a svět nás zajímá					VI					Z
Objevujeme Evropu a svět						VI,Aj			Aj	Aj
Jsme Evropane				Aj	Aj	Aj	Aj	Aj	Aj	Aj
Multikulturní výchova										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Kulturní diference				Aj,VI	Aj		Aj	Aj	Aj	
Lidské vztahy		Prv		VI			Vz			
Etnický původ					Př			Z		Př
Multikulturalita					VI			Ov		
Princip sociálního smíru a solidarity				VI					Z	Z
Enviromentální výchova										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Ekosystémy				Př			Př			

Základní podmínky života			Prv	Př	Př			Př		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí						Př				Ch
Vztah člověka k prostředí		Prv				Př				Př
Mediální výchova										
Tématické okruhy receptivních činností	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení						Čj				ICT
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Čj					F
Stavba mediálních sdělení						Čj				ICT
Vnímání autora mediálních sdělení						Čj				Čj
Fungování a vliv medií ve společnosti										
Fungování a vliv medií ve společnosti					Čj		Ov			
Tématické okruhy produktivních činností	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Tvorba mediálního sdělení					ICT		ICT	ICT		
Práce v realizačním týmu						Vv	Vv	Vv	Vv	Vv

Vysvětlivky zkratk: Čj – Český jazyk, Aj – Anglický jazyk, Prv – Prvouka, D – Dějepis, Z – Zeměpis, Př –Přírodověda / Přírodopis, Ch – Chemie, F –Fyzika, Ov – Občanská výchova, Rv – Rodinná výchova, PČ – Praktické činnosti, Hv – Hudební výchova, Vv – Výtvarná výchova, Tv – Tělesná výchova, Vz – Výchova ke zdraví, ICT – informatika

4. Učební plán

4.1. Tabulace učebního plánu

Učební plán pro 1. stupeň										
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník						Celkem předměty	Z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.	6.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	7+1	7+1	7+1	6+1	6+1	6+1	45	6
	Cizí jazyk	Anglický jazyk			3	3	3	3	12	
Matematika a její aplikace		Matematika	3+1	3+1	4	5	5	5	27	2
Informační a komunikační technologie		Informatika				1	1	1	3	1
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	2				15	
		Přírodověda				1+1	1	1		
		Vlastivěda				1	2	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	2	2	1	1	1	1	14	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	12	
Člověk a svět práce		Praktické činnosti	1	1	1	1	1	1	6	
Předměty speciálně pedagogické péče a volitelné předměty		*	1	1+1	1+1	1	2	2	10	8
Celková povinná časová dotace			21	22	24	25	26	26	144	17

Učební plán pro 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník				Celkem předměty	Z toho DČD
			7.	8.	9.	10.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	3 + 1	4	4	4	16	1
	Cizí jazyk	Anglický	3	3	3	3	12	
		Německý		2	2	2	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika		3 + 1	4	4	4	16	1
Informační a komunikační technologie	Informatika		1 + 1	2	2	2	8	7
Člověk a jeho svět								
Člověk a společnost	Dějepis		2	2	2	2	11	
	Občanská výchova		1	1	-	1		
Člověk a příroda	Fyzika		1	1	1	1	21	
	Chemie				1	1		
	Přírodopis		1+1	1+1	1+1	1+1		
	Zeměpis		2	2	2	1		
Umění a kultura	Hudební výchova		2	2	1	1	10	
	Výtvarná výchova		1	1	1	1		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví		1	-	-	1	10	
	Tělesná výchova		2	2	2	2		
Člověk a svět práce	Praktické činnosti		1	1	1	-	3	
Předměty speciálně pedagogické péče a volitelné předměty	*		2	1	3	3		9
Celková povinná časová dotace			30	30	31	31	122	24

4.2. Poznámky k učebnímu plánu:

UP je desetiletý podle § 46 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., - Školský zákon. 1. období zahrnuje 1. až 3. ročník a druhé období 4. až 6. ročník.

Třídní učitel bude zaznamenávat učební plán každého žáka v jednotlivých ročnících. Důvodem je výuka ve třídách s více ročníky a individuální výběr volitelných předmětů a předmětů speciálně pedagogické péče v rámci disponibilní časové dotace.

*Vyučovací předmět bude zvolen podle individuálních potřeb jednotlivých žáků ze seznamu předmětů speciálně pedagogické péče a volitelných předmětů.

Hodinová dotace je posílena z DČD a na základě podmínek stanovených v kap. 8 RVPZV.

Předměty speciálně pedagogické péče:

- Prostorová orientace a samostatný pohyb
- Zraková terapie
- Tyflopédická péče
- Logopedická péče
- Zdravotní tělesná výchova
- Pohybové hry
- Muzikoterapie

Volitelné předměty:

- Cvičení z českého jazyka
- Cvičení z matematiky
- Konverzace v anglickém jazyce
- Sociální dovednosti

Informatika

Vzhledem k potřebám žáků se zrakovým postižením je předmět vyučován od 4. do 10. ročníku. Hodinová dotace je posílena z DČD a na základě podmínek stanovených v kap. 8 RVPZV.

Nepovinné předměty

Nepovinné předměty jsou vyučovány dle zájmu žáků nad rámec povinné časové dotace stanovené v učebním plánu.

- Elektronické pomůcky pro nevidomé

5. Učební osnovy

5.1. Vyučovací předmět: Český jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

5.1.1. Český jazyk 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsah, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk byla začleněna průřezová témata Osobnostní a sociální výchovy, Mediální výchovy.

Pro potřeby žáků se zrakovým postižením jsou upraveny některé metody práce.

Předmět zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Výuka českého jazyka probíhá ve všech ročnících. Žáci pracují v malých kolektivech, často individuální formou. Učivo 1. stupně je rozvrženo do šesti ročníků.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat jazyková sdělení, číst s porozuměním, psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Český jazyk se od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky. Žáci dospívají k poznatkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k řešení problémů

Zadávat žákům přiměřeně obtížné úkoly.

Vedeme žáky k vlastní formulaci odpovědi na základě samostatné práce s učebnicí.

Vytváříme modelové situace a hrajeme tzv. situační hry, ve kterých se žáci učí řešit reálné problémy (požádat o pomoc, reagovat na obtěžování...).

Kompetence komunikativní

Učíme žáky pravidlům komunikace (zřetelné mluvě čelem k naslouchajícímu apod.).

Vysvětlujeme a procvičujeme různé typy komunikačních prostředků.

Učíme žáky sdělovat své zkušenosti, vhodnou formou obhajovat svůj názor i vyjadřovat kritiku.

Vybavujeme žáky komunikačními dovednostmi, např. umět vyjádřit pocity, přání, potřeby, sdělovat zážitky, vyprávět na dané téma, vést rozhovor.

Atmosférou důvěry přispíváme k otevřenější komunikaci.

Kompetence sociální a personální

Učíme žáky empatickému přístupu k ostatním, smyslu pro spravedlnost, např. dramatizací, situačními scénkami.

Poskytujeme žákům příležitosti k tomu, aby si osvojili dovednosti vyjadřovat své požadavky, potřeby, žádost o pomoc zadáváním úkolů a prací ve skupinách.

Vysvětlujeme žákům pravidla chování uvedená ve školním řádu, jejich význam a účel.

Vedeme žáky k tomu, aby oceňovali práci ostatních, pozorně naslouchali a respektovali druhé.

Učíme žáky nabídnout pomoc spolužákovi.

Kompetence občanské

Učíme žáky empatickému přístupu k ostatním, smyslu pro spravedlnost.

Spolupracujeme se školním poradenským zařízením.

Vytváříme pozitivní vztah ke kultuře a umění formou návštěv výstav, divadel a historických památek.

Vedeme žáky k ochraně osobního a společného majetku a k respektování druhých.

Kompetence pracovní

Pěstujeme u žáků schopnost prostorové orientace v makroprostoru i mikroprostoru, orientace ve třídě, v učebnici apod.

Seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu, se zásadami bezpečnosti práce.

Kompetence digitální

Vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací (např. třídění, práce s kartami, obrázkové slovníky, encyklopedie).

Učíme žáky obsluhovat různá digitální zařízení (např. TV lupu, interaktivní tabuli, iPad, bzučák, elektronickou tužku, diktafon, cd přehrávač).

Seznamujeme žáky s různými výukovými portály a aplikacemi (např. MiUč+, vcelka.cz, skolakov.eu, onlinecviceni.cz).

Vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi.

Dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s porozuměním.

Vedeme žáky k volbě správné čtenářské strategie při digitálním čtení.

Vedeme žáky k psaní jednoduchých sdělení i v elektronické podobě.

Podporujeme žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji.

Učíme žáky porozumění obrázkovým symbolům (piktogramům).

Učíme žáky využívat navigaci v různých prostředích obrazovky (např. šipky).

Umožňujeme žákům vyhledávání informací a obrazového materiálu v různých digitálních zdrojích, využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov).

Vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP – 1. období

Komunikační a slohová výchova

Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. (1. - 3. roč.)

Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. (1. - 3. roč.)

Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru. (1. - 3. roč.)

Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost. (1. - 3. roč.)

V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči. (1. - 3. roč.)

Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích. (1. - 3. roč.)

Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvní projev (1.-3.. roč.)

Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním (1.-3. roč.)

Píše správné tvary písmen a číslic (s ohledem na svou zrakovou vadu), správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev podle svých zrakových možností. (1. - 3. roč.)

Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení. (2., 3. roč.)

Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti (s ohledem na zrakovou vadu) a vypráví podle nich jednoduchý příběh. (1. - 3. roč.)

Jazyková výchova

Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. (1. - 3. roč.)

Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná. (2., 3. roč.)

Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost. (2., 3. roč.)

Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru. (3. roč.)

Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves. (1. - 3. roč.)

Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy. (2., 3. roč.)

Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky. (2., 3. roč.)

Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování. (2., 3. roč.)

Literární výchova

Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. (1. - 3. roč.)

Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. (1. - 3. roč.)

Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. (1. - 3. roč.)

Pracuje tvořivě s textem podle pokynů učitele a podle svých schopností. (1. - 3. roč.)

1. stupeň – první období:

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ročník			
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<ul style="list-style-type: none"> přípravné období - zraková, sluchová a dechová cvičení; rozvíjení zrakové a sluchové paměti; procvičování správné výslovnosti; rozšiřování slovní zásoby (u nevidomých navíc rozvíjení hmatu) věcné čtení - čtení s obrázky správná technika čtení - čtení písmen, slabik, slov, vět a krátkých textů nahlas u nevidomých správný pohyb prstů po řádku, přechod na nový řádek orientace v knize, na stránce orientační prvky v textu (nadpis, řádek, odstavec, článek) věcné naslouchání a čtení – odpovědi na otázky praktické naslouchání - adekvátní reakce na pokyny (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání) porozumění jednoduchým písemným pokynům 	Komunikační a slohová výchova	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj komunikace
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti			
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<ul style="list-style-type: none"> oslovení, pozdrav, omluva, poděkování, žádost 		
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<ul style="list-style-type: none"> srozumitelná mluva správný přízvuk ve slovech a předložkových spojeních 		
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<ul style="list-style-type: none"> základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) správná artikulace přiměřené tempo řeči 		

volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<ul style="list-style-type: none"> • mimojazykové prostředky (gesta, mimika) • správný postoj nevidomého směrem ke komunikačnímu partnerovi či posluchačům 				
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	<ul style="list-style-type: none"> • sdělování krátké zprávy • vyprávění zážitků (z domova, výletu, divadelního představení...) 				
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<ul style="list-style-type: none"> • uvolňovací a zobratňovací cviky • správné sezení • vzdálenost očí od pracovní desky • vhodné psací náčiní s ohledem na zrakovou vadu a velikost písma • správný úchop psacího náčiní • sklon sešitu • nácvik správného používání optických pomůcek, příp. klávesnice PC • u nevidomých správné postavení rukou na klávesnici Pichtova stroje 	Jazyková výchova			
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> • technika psaní - úhledný, čitelný, přehledný písemný projev (s ohledem na zrakovou vadu) • u nevidomých nácvik přípravy Pichtova stroje k psaní a jeho obsluhy, správná technika psaní • kontrola vlastního písemného projevu • opis a přepis slov • opis a přepis vět • diktát slov a jednoduchých vět 				
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<ul style="list-style-type: none"> • řazení ilustrací dle dějové posloupnosti • vyprávění jednoduchého příběhu podle obrázkové osnovy • dialog na základě obrazového materiálu • nácvik práce s reliéfními knihami u nevidomých 				
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<p>Zvuková a grafická podoba slova</p> <p>Slovo, slabika, hláska, písmeno</p> <ul style="list-style-type: none"> • sluchové rozlišení hlásek, analýza a syntéza • výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin <p>Písmena</p> <ul style="list-style-type: none"> • malá, velká, tiskací, psací • délka samohlásek 				

užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Kultura mluveného projevu <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení slovní zásoby • krátké mluvené projevy • vyprávění • vypravování podle obrázků či otázek 		
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	<ul style="list-style-type: none"> • poslech dětských říkadel, básní, rozpočítadel, hádanek, pohádek, příběhů • nácvik a přednes jednoduchých literárních textů • dramatizace pohádky 	Literární výchova	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	<ul style="list-style-type: none"> • pozorný poslech literárních textů • reprodukce slyšeného textu • kultura mluveného projevu 		
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<ul style="list-style-type: none"> • různé literární žánry • veršovaná pohádka, lidová pohádka 		
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové čtení a naslouchání • otázky k textu • hry s rýmy, slovní hříčky • dětské časopisy 		
2. ročník			
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<ul style="list-style-type: none"> • čtení známých i neznámých jednoduchých textů nahlas i potichu • jednoduchá reprodukce přečtených textů 	Komunikační a slohová výchova	Osobnostní a sociální výchova,
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<ul style="list-style-type: none"> • porozumění písemným nebo ústním pokynům k práci, pobytu ve škole, z různých oblastí života (z dopravy, knihovny, obchodu, divadla...) a adekvátní reakce na ně 		
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<ul style="list-style-type: none"> • vhodné oslovení, zahájení a ukončení dialogu • zdvořilé vystupování • respektování základních komunikačních pravidel v rozhovoru • navázání na téma zmíněné komunikačním partnerem 		

pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<ul style="list-style-type: none"> • upevňování správné výslovnosti problematických hlásek • správná výslovnost slova s předložkou 	sociální rozvoj komunikace
mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<ul style="list-style-type: none"> • základy techniky mluveného projevu - správné dýchání, tvorba hlasu a výslovnost, tempo řeči 	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<ul style="list-style-type: none"> • užívání vhodné melodie a tempa řeči • doprovod verbálního projevu jednoduchými gesty a vhodnou mimikou • dramatizace pohádek, situační hry 	
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	<ul style="list-style-type: none"> • vyprávění zážitků, vystihnutí podstaty děje • vypravování a popis situace • používání zásad kultivovaného projevu. 	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<ul style="list-style-type: none"> • upevňování hygienických návyků spojených se psaním • zdokonalování se v obsluze Pichtova stroje a v práci s optikou 	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> • docvičování všech písmen abecedy a číslic (s ohledem na zrakové možnosti žáků) • procvičování obtížných spojů písmen • kontrola vlastního písemného projevu, způsob opravení chyby 	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	<ul style="list-style-type: none"> • pozdrav a přání • jednoduchá sdělení 	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<ul style="list-style-type: none"> • řazení ilustrací dle dějové posloupnosti • vyprávění jednoduchého příběhu podle obrázkové osnovy • dialog na základě obrazového materiálu • pořádek vět v textu • nácvik práce s reliéfními knihami u nevidomých 	
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba slova • abeceda - řazení písmen, řazení slov v abecedním pořádku podle jejich prvního písmena, složitější řazení slov podle abecedy • rozlišování samohlásek, souhlásek, dvojhlásek • psaní u, ú, ů 	

	<ul style="list-style-type: none"> • psaní souhlásek uvnitř a na konci slov (B - P, D - T, Ď - Ť, V - F, Z - S, Ž - Š, H - CH) • rozdělování slov na konci řádku 	Jazyková výchova	
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	<ul style="list-style-type: none"> • pořádek slov ve větě • slova protikladná • slova souznačná • slova nadřazená, podřazená, souřadná • slova mnohoznačná • slova citově zabarvená 		
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	<ul style="list-style-type: none"> • významové okruhy slov (děj, věc, okolnost, vlastnost) 		
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	<ul style="list-style-type: none"> • úvod do slovních druhů • podstatná jména, slovesa, předložky, spojky • ostatní slovní druhy 		
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	<p>Kultura mluveného projevu</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení slovní zásoby • krátké mluvené projevy • vyprávění • vypravování podle obrázků či otázek • tvoření věty z daných slov použitých ve správném tvaru 		
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	<ul style="list-style-type: none"> • spojování vět do jednoduchých souvětí • 		
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišování druhů vět podle postoje mluvčího • čtení vět se správnou intonací • psaní vět se správnou interpunkcí • pořádek slov ve větě • 		
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů,	<ul style="list-style-type: none"> • psaní y/ý po tvrdých souhláskách • psaní i/í po měkkých souhláskách • rozlišení slabik di, ti, ni / dy, ty, ny • slova se skupinami dě-tě-ně, bě-pě-vě, mě 		

bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	<ul style="list-style-type: none"> psaní velkých písmen <ul style="list-style-type: none"> - na začátku věty - vlastní jména osob, zvířat - místní jména 		
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	<ul style="list-style-type: none"> nácvik užívání správného tempa a melodie řeči při četbě nebo přednesu literárního textu přednášení textů individuálně i ve skupině 	Literární výchova	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	<ul style="list-style-type: none"> soustředěný poslech literárních textů a jejich stručná reprodukce verbální vyjádření pocitů 		
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<ul style="list-style-type: none"> rozlišení prózy a veršů základní literární pojmy (autor, spisovatel, ilustrátor, kniha, čtenář, divadelní představení, báseň, pohádka, říkadlo, hádanka..) recitace básně, vyprávění pohádky, chápání podstaty bajky 		
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<ul style="list-style-type: none"> vyhledávání informací v textu volná reprodukce, dramatizace a jiné fantazijní vyjádření pocitů z textu (VV techniky např. koláž) vymyšlení závěru jednoduchého příběhu 		
3. ročník			
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<ul style="list-style-type: none"> praktické čtení 	Komunikační a slohová výchova	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<ul style="list-style-type: none"> plnění jednoduchých samostatných úkolů při procvičování psaní a čtení 		
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<ul style="list-style-type: none"> komunikace s partnerem kladení otázek respektování základních komunikačních pravidel vedení dialogu na základě obrazového materiálu vytváření jednoduché osnovy 		

	<ul style="list-style-type: none"> • žádost o informaci, uvítání a rozloučení návštěvy 		
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<ul style="list-style-type: none"> • správná výslovnost - říkadla, básně, hříčky 		
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<ul style="list-style-type: none"> • základy techniky mluveného projevu • správný přízvuk 	Jazyková výchova	Osobnostní a sociální výchova- sociální rozvoj- komunikace.
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<ul style="list-style-type: none"> • společenský jazyk a jeho formy • správná gesta, mimika • postoj mluvčího nevidomého směrem posluchačům 		
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	<ul style="list-style-type: none"> • popis jednoduchého předmětu a činnosti • ústní i písemný popis • krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků • pojmenování předmětů a děje • vhodné výrazy 		
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<ul style="list-style-type: none"> • správné sezení, psací náčiní, zdokonalování se v obsluze slepeckého stroje a v práci s optikou 		
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> • zdokonalení se ve psaní písmen i číslic • kontrola napsaného 		
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	<ul style="list-style-type: none"> • přání a pozdravy ústní i písemnou formou • pohlednici nebo krátký dopis 		
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<ul style="list-style-type: none"> • vypravování • pojmenovávání předmětů a dějů • skládání ilustrací podle dějové posloupnosti dle, zřetelných možností a sestavení jednoduchého příběhu podle nich • řazení děje podle ilustrací, vypravování podle názorných pomůcek 		
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<ul style="list-style-type: none"> • výslovnost a psaní správně souhlásky na konci a uvnitř slov • souhlásky na konci a uvnitř slova 		
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem	<ul style="list-style-type: none"> • významy slov 		Téma: vypravování

<p>souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</p> <p>porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • třídění slov podle významu • stavba slova 		podle názorných pomůcek
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	<ul style="list-style-type: none"> • druhy slov • ohebné a neohebné slovní druhy 		
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	<ul style="list-style-type: none"> • podstatná jména • číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední • určování přídavných jmen • slovesa- osoba, číslo a čas 		
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	<ul style="list-style-type: none"> • používání spojovacích výrazů • správný slovosled ve větách • věta jednoduchá a souvětí • skladební dvojice 		
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	<ul style="list-style-type: none"> • vhodné jazykové prostředky při vytváření vět podle postoje mluvčího 		
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenovaná slova • znalost vyjmenovaných slov v písemném projevu 	Literární výchova	
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	<ul style="list-style-type: none"> • přednes vhodných literárních textů 		

<p>vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyjádření pocitů z přečteného textu • volná reprodukce přečteného nebo mluveného textu • vedení dialogu se spolužáky • různé literární žánry • rozlišení poezie, próza • pojmy – báseň, verš, rým, pohádka, bajka, básník, spisovatel, kniha, čtenář 		
<p>pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledávání informací v textu volná reprodukce • dramatizace a jiné fantazijní vyjádření pocitů z textu (VV techniky např. koláž) 		

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

Komunikační a slohová výchova

Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas (4.-6. roč.).

Odlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává (4.-6. roč.).

Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení (4.-6. roč.).

Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta (4.-6. roč.).

Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku (4.-6. roč.).

Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě (6. roč.).

Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru (4.-6. roč.).

Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá podle komunikační situace (4.-6. roč.).

Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry (4.-6. roč.).

Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti (4.,5. roč.).

Jazyková výchova

Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová (4.,5. roč.).

Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku (4.,5. roč.).

Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu (4.-6. roč.).

Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary (5. roč.)

Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty (5.,6. roč.).

Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí(5.,6. roč.).

Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje (5., 6. roč.).

Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách (4.,5. roč.).

Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu (5.,6. roč.).

Literární výchova

Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je (4.-6. roč.).

Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma (4.-6. roč.).

Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů (6. roč.).

Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy (4.-6. roč.).

1. stupeň – druhé období:

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ročník			
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	<ul style="list-style-type: none"> • praktické čtení • plynulé čtení • správná technika čtení	Komunikační a slohová výchova	
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	<ul style="list-style-type: none"> • věcné čtení – porozumění textu • vyhledávání informací v textu • práce s informacemi • zaznamenání slyšeného • stručný zápis obsahu		
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	<ul style="list-style-type: none"> • aktivní naslouchání		
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	<ul style="list-style-type: none"> • vypravování • odpovědi na otázky k textu		
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	<ul style="list-style-type: none"> • dramatizace při nácviku komunikačních situací • správné vedení dialogu, telefonický rozhovor • komunikace při různých situacích • komunikační záměr-omluva, prosba, vzkaz, zpráva • vhodné výrazy pro komunikační záměr		Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-komunikace. Téma: vyjadřování závislé na komunikační situaci

rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	<ul style="list-style-type: none"> viz 6. ročník 		
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	<ul style="list-style-type: none"> používání mimojazykových prostředků řeči 		
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> kultivovaný projev vhodné užívání spisovných a nespisovných slov 		
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	<ul style="list-style-type: none"> písemný projev – adresa, blahopřání, zpráva, oznámení, dopis, mail 		
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	<ul style="list-style-type: none"> sestavení osnovy vyprávění dodržování následnosti dějových složek 		
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	<ul style="list-style-type: none"> slova jednoznačná a mnohoznačná synonyma a antonyma 	Jazyková výchova	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<ul style="list-style-type: none"> rozdíl mezi předložkou a předponou stavba slov psaní slov se skupinami bě-bje, vě-vje, pě, mě-mně kořen, část předponová a příponová, koncovka 		
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<ul style="list-style-type: none"> slovní druhy mluvnické kategorie u podstatných jmen a u sloves vzory podstatných jmen zvrtná slovesa 		
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	<ul style="list-style-type: none"> slova spisovná a nespisovná, slova citově zabarvená, vztah mezi slovy 		
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	<ul style="list-style-type: none"> podmět přísudek podmět nevyjádřený 		
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> věta jednoduchá - druhy souvětí 		

užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	<ul style="list-style-type: none"> tvoření souvětí spojování vět do souvětí vhodné spojovací výrazy dle významu 		
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenovaná slova psaní i, y po obojetných souhláskách ve slovech vyjmenovaných a jim příbuzným 		
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	<ul style="list-style-type: none"> shoda přísudku s holým podmětem 		
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	<ul style="list-style-type: none"> poslech literárních textů a následný rozbor dle otázek zážitkové četní a naslouchání 	Literární výchova	
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	<ul style="list-style-type: none"> volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu dramatizace 		
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	<ul style="list-style-type: none"> rozpočítadlo, hádanka, přísloví bajka, povídka, divadelní představení, herec 		
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	<ul style="list-style-type: none"> verš, rým, přirovnání znaky pohádky znaky bajky 		
5. ročník			
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	<ul style="list-style-type: none"> prohlubování si čtenářských dovedností čtení s porozuměním věcné čtení 	Komunikační a slohová výchova	
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	<ul style="list-style-type: none"> poslech médií věcné naslouchání čtení a poslech jako zdroj informací soustředěné a aktivní naslouchání, kladení otázek 		Mediální výchova-fungování a vliv médií ve společnosti. Téma: Poslech médií
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	<ul style="list-style-type: none"> vyhledávání klíčových slov v textu zaznamenávání slyšeného 		
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	<ul style="list-style-type: none"> reprodukce jednoduchého textu osnova poslech výukových pořadů 		Mediální výchova-interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.

			Téma: Poslech výukových pořadů
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	<ul style="list-style-type: none"> • dialog • telefonování • dialog na základě obrazového materiálu • zahájení a ukončení dialogu • zásady správného telefonování, správné představení 		Osobnostní a sociální výchova-sociální rozvoj-komunikace. Téma: telefonování
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	<ul style="list-style-type: none"> • Viz 6.ročník 		
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	<ul style="list-style-type: none"> • techniky mluveného projevu • správná tvorba hlasu a výslovnost 		
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> • vhodné použití spisovných a nespisovných slov • různé komunikační situace 		
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	<ul style="list-style-type: none"> • žánry písemného projevu: pozvánka, vzkaz, dopis • popis - rostlina, zvíře, věc • pozvánku, vzkaz, dopis, mail • 		
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	<ul style="list-style-type: none"> • využívání jednoduché osnovy • vypravování vlastních zážitků 		
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	<ul style="list-style-type: none"> • významy slov • slova opačného významu, slova souznačná a slova příbuzná • rozdíl mezi tvarem téhož slova a slovem příbuzným 	Jazyková výchova	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<ul style="list-style-type: none"> • stavba slova • část předponová, kořen a část příponová • souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene slova 		

určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<ul style="list-style-type: none"> • slovní druhy plnovýznamových slov • používání slov ve správných gramatických tvarech v mluveném projevu • podstatná jména – pád, číslo, rod a vzor podle vzorů • koncovky podstatných jmen • slovesa – osoba, číslo, čas, způsob, koncovky v minulém čase 		
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	<ul style="list-style-type: none"> • slova spisovná, nespisovná, hovorová 		
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	<ul style="list-style-type: none"> • základní skladební dvojice • určovací skladební dvojice • podmět nevyjádřený, holý, rozvitý a několikanásobný • přísudek holý a rozvitý 		
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	<ul style="list-style-type: none"> • věta jednoduchá a souvětí • řeč přímá a nepřímá • tvoření souvětí, vhodné spojovací výrazy dle významu 		
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenovaná slova 		
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	<ul style="list-style-type: none"> • skladba • shoda přísudku s podmětem 		
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	<ul style="list-style-type: none"> • poslech literárních textů a následný rozbor dle otázek • zážitkové četní a naslouchání • poznat jednoduchého textu základní informace • výpisky • vyjádření názoru 	Literární výchova	
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	<ul style="list-style-type: none"> • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace • vlastní literární text na dané téma 		

rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	<ul style="list-style-type: none"> rozpočítadlo, hádanka, přísloví bajka, povídka, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér 		
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	<ul style="list-style-type: none"> verš, rým, přirovnání znaky pohádky znaky bajky 		
6. ročník			
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	<ul style="list-style-type: none"> plynulé čtení charakteristika postav a děje vnímavé naslouchání médií hodnocení poslechu či textu 	Komunikační a slohová výchova	Osobní a sociální výchova-sociální rozvoj-komunikace Téma: vyjádření vlastního názoru.
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	<ul style="list-style-type: none"> klíčová slova vyhledávání informací v textu a jejich srovnávání porovnávání obsahu textů se známými údaji 		Mediální výchova-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení. Téma: Srovnávání obsahu textu se známými údaji.
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	<ul style="list-style-type: none"> vyjádření vlastního názoru, hodnocení díla 		
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	<ul style="list-style-type: none"> vypravování reprodukce podstatných informací 		
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	<ul style="list-style-type: none"> dialog souvislé vypravování správně zahájení a ukončení dialogu střídání role mluvčího a posluchače zdvořilé vystupování komunikační pravidla správně použití telefonu a záznamníku pro namluvení vzkazu 		Mediální výchova-stavba mediálních sdělení. Téma: Poslech médií Mediální výchova-tématické okruhy receptivních činností-vnímání autora mediálních sdělení. Téma: Reklama a její působení na veřejnost.
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	<ul style="list-style-type: none"> poslech médií rozpoznání tvrzení od mínění reklama a její působení na veřejnost 		

	<ul style="list-style-type: none"> komunikační výrazové prostředky v reklamě 		
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	<ul style="list-style-type: none"> komunikační záměr - zvolení intonace, přízvuku, pauzy a tempa 		
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> spisovná a nespisovná výslovnost vyjadřování podle komunikační situace 		
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché tiskopisy - přihláška, dotazník, poštovní poukázka, průvodka, podací lístek. formální úpravu textu při psaní dopisu, mailu žánry písemného projevu úprava textu využívání jednoduché osnovy vypravování vlastních zážitků 		
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	<ul style="list-style-type: none"> významy slov slova opačného významu, slova souznačná a slova příbuzná rozdíl mezi tvarem téhož slova a slovem příbuzným 	Jazyková výchova	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<ul style="list-style-type: none"> stavba slova část předponová, kořen a část příponová souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene slova 		
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<ul style="list-style-type: none"> druhy skloňování přídavných jmen, zájmen, číslovek slovesa - slovesné časy tvary slovesných způsobů přítomný čas podmiňovacího způsobu 		
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	<ul style="list-style-type: none"> slova spisovná, nespisovná, hovorová 		
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	<ul style="list-style-type: none"> základní skladební dvojice určovací skladební dvojice 		

	<ul style="list-style-type: none"> • podmět nevyjádřený, holý, rozvitý a několikanásobný • přísudek holý a rozvitý 		
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> • věta jednoduchá a souvětí • přímá řeč – zápis v textu, věta uvozovací • tvorba souvětí podle daných vzorců. 		
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	<ul style="list-style-type: none"> • tvoření souvětí, vhodné spojovací výrazy dle významu • vyjmenovaná slova 		
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	<ul style="list-style-type: none"> • skladba • shoda přísudku s podmětem 		
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	<ul style="list-style-type: none"> • poslech literárních textů a následný rozbor dle otázek • zážitkové čtení a naslouchání • poznat jednoduchého textu základní informace • vyjádření názoru • poznámky, výpisky 	Literární výchova	
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastní tvorba • vypravování • popis předmětu, děje a pracovního postupu • vypravování v časové posloupnosti 		
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	<ul style="list-style-type: none"> • rozpočítadlo, hádanka, přísloví bajka, povídka, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér 		
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišení umělecký textu od neuměleckého • rozdíl poezie a próza • verš, rým, přirovnání • znaky pohádky • znaky bajky, znaky povídky 		

5.2.1. Český jazyk 2. stupeň

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ve vyučování českému jazyku žáci získají poznatky a dovednosti pro užívání mateřského jazyka v jeho spisovné mluvené i psané podobě. Osvojí si dobrou úroveň jazykové kultury, učí se rozumět přečtenému a slyšenému textu, kultivovaně o něm psát.

Prostřednictvím četby poznají základní literární druhy, rozvíjejí čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu.

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

V 7. - 10. ročníku je český jazyk vyučován 4 hodiny týdně formou individuální a skupinovou.

Učitel vypracovává tematický plán na školní rok.

Ve vyučovacím předmětu český jazyk jsou začleněna průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova; sociální rozvoj – komunikace a Mediální výchova; vnímání autora mediálních sdělení.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Poskytujeme žákům dostatek učebních materiálů, umožňujeme jim přístup k informacím i z jiných zdrojů, učíme je vyhledávat v knihovně (černotiskové, bodové i zvukové), na internetu, v časopisech a dalších médiích.

Při vyučování ověřujeme, zda žáci porozuměli probírané látce, a to významu slov, myšlenkám, souvislostem.

Žáky učíme tvořit a systematicky uchovávat zápisky z učebních textů nebo učební látky a zpětně ověřujeme jejich kvalitu.

Rozvíjíme slovní komunikaci žáků bez formálního verbalismu.

Pořádáme pro žáky soutěže na úrovni třídy, školy i více škol.

Vysíláme žáky na mimoškolní soutěže a olympiády pro zrakově postižené.

Učíme žáky vhodnému chování na kulturních akcích, seznamujeme je s reáliemi kulturního života.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy

Jazyková výchova

Žák:

Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova (7. - 10. ročník).

Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh (7.-10. ročník).

Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami (7.-10. ročník).

Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci (7.-10. ročník).

Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace (7.-10. ročník).

Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché a v souvětí (7.-10. ročník).

V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí (7.-10. ročník).

Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití (7.-10. ročník).

Komunikační a slohová výchova

Žák:

Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji (7.-10. ročník).

Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru (7.-10. ročník).

Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj (7.-10. ročník).

Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci (7.-10. ročník).

Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru (7.-10. ročník). V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči (7.-10. ročník).

Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu (7.-10. ročník).

Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát (7.-10. ročník).

Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování (7.-10. ročník).

Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů (7.-10. ročník).

Literární výchova

Žák:

Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla (7.-10. ročník).

Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora (7.-10. ročník).

Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo (7.-10. ročník).

Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie (7.-10. ročník).

Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty (7.-10. ročník).

Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele (7.-10. ročník).
 Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře (7.-10.ročník).
 Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování (7.-10. ročník).
 Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a v dalších informačních zdrojích (7.-10.ročník).

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ročník			
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, dodržuje zásady spisovné výslovnosti, modulace, souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) 	<ul style="list-style-type: none"> • Jazyk a jeho útvary, jazykověda a její složky • Zvuková stránka jazyka 	Jazyková výchova	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, určuje slovotvorný základ, předponu, příponu rozlišuje předložky s, z, správně užívá předpony s, z, vz. - ovládá pravidla psaní i/y po obojetných souhláskách - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní zásoba a tvoření slov • Psaní i/y po obojetných souhláskách • Jazykové příručky 		

<p>- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci, určuje jejich mluvnické kategorie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov • Podstatná jména Přídavná jména Zájmena Číslovky Slovesa 		
<p>- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí; určuje základní větné členy, shodu přísudku s podmětem, rozvíjející větné členy, pořádek slov ve větě, větu jednoduchou a souvětí</p> <p>- používá přímou a nepřímou řeč ve stavbě textu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jazykové projevy • Skladba – výpověď a věta, stavba věty a souvětí • Větné členy základní a rozvíjející • Shoda přísudku s podmětem • Přímá a nepřímá řeč 		
<p>- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>- dodržuje zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba textu • Zásady dorozumívání 	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	

<p>- na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vytváří vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: vypravování, popis, výpisek, zpráva a oznámení, soukromý a úřední dopis)</p> <p>- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vypravování Popis předmětu, osoby, děje, pracovního postupu Zpráva, oznámení Hlavní myšlenky textu Výpisky, výtah Dopis • Mluvený projev, zásady dorozumívání 		<p>Osobnostní a sociální výchova; sociální rozvoj - komunikace</p>
<p>- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu</p> <p>- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, zvládá přednes vhodných literárních textů, volnou reprodukci přečteného nebo slyšeného textu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s textem • Reprodukce textu • Interpretace literárního díla • Přednes 	<p>Literární výchova</p>	
<p>- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora, kompozici literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš), literaturu uměleckou a věcnou (populárně naučná, literatura faktu, publicistické žánry)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Literární teorie 		
<p>- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Divadelní a filmová představení 		

<p>- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p> <p>- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p> <p>- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tvořivé činnosti s literárním textem – dramatizace, vytváření vlastních textů • • • Hodnotná a konzumní literatura • Další informační zdroje 		
<p>- rozlišuje základní literární druhy a žánry</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času 		
8. ročník			
<p>žák</p> <p>- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>- správně užívá odchylné tvary podstatných jmen označující části těla, přídavná jména, zájmena – skloňování vztažných zájmen, číslovky, slovesa – některé obtížnější slovesné tvary, přičestí minulé, infinitiv, rod činný a trpný</p> <p>- používá správně příslovce, předložky, rozlišuje spojky, částice, citoslovce</p> <p>- zvládá psaní velkých písmen ve jménech vlastních</p> <p>- zvládá pravopis i/í a y/ý</p> <p>- určuje význam slov, věcný význam slov, sousloví, rčení</p> <p>- rozeznává slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, odborné názvy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tvarosloví Podstatná jména Přídavná jména Zájmena Číslovky Slovesa Slovní druhy neohebné • Pravopis • Význam slov 	Jazyková výchova	

<p>- ovládá způsoby obohacování slovní zásoby, odvozování příponami, předponami, skládání slov a zkracování, zkratky a zkratková slova</p> <p>- rozlišuje věty jednočlenné a dvojčlenné, větné ekvivalenty – druhy ekvivalentů a vět podle funkce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tvoření slovní zásoby • Větná skladba Věty jednočlenné a dvojčlenné, větné ekvivalenty 		
<p>- rozliší přísudek – slovesný, jmenný se sponou, bez spony, přísudek slovesný složený, určuje vedlejší větu přísudkovou, podmět – vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný, vedlejší větu podmětnou</p> <p>- zvládá shodu přísudku s podmětem</p> <p>- správně určuje předmět, vedlejší větu předmětnou, příslovečné určení místa, času, způsobu, míry, příčiny, účelu, podmínky, přípustky, vedlejší věty příslovečné, přívlastek, vedlejší větu přívlastkovou, doplněk, vedlejší větu doplňkovou</p> <p>- rozeznává přívlastek shodný a neshodný, postupně rozvíjející a několikanásobný, těsný a volný, větné členy několikanásobné</p> <p>- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Základní větné členy • Typy přísudků • Vedlejší věta podmětná a přísudková • Shoda přísudku s podmětem • Rozvíjející větné členy Druhy vedlejších vět • Typy přívlastků • Několikanásobné větné členy • Větná stavba 		

<p>- ovládá čtení – praktické (pozorné, přiměřeně vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové, rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Orientace v textu 	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	
<p>- je schopen naslouchání – praktického (výchova k empatii, podnět k jednání), věcného (soustředěné, aktivní), kritického (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkového</p> <p>- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p>- ovládá zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální), komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, vypravování, referát, subjektivně zabarvený popis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tvoření vět Stavba textová • Čtení • Naslouchání • Zásady dorozumívání a kultivovaného projevu • Vypravování, popis a líčení 		

<p>- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vyjadřuje postoje ke sdělovanému obsahu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mluvený projev 		<p>Osobnostní a sociální výchova; sociální rozvoj - komunikace</p>
<p>- tvoří vlastní texty (komunikační žánry: charakteristika, strukturovaný životopis, žádost, pozvánka, výtah)</p> <p>- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <p>- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu</p> <p>- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <p>- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika • Životopis • Žádost • Pozvánka • Výtah • Písemný projev • Mluvený projev • Studijní čtení • Práce s textem • Jazykový styl 		

<p>- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, přednáší vhodné literární texty, volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text, zaznamenává a reprodukuje hlavní myšlenky, interpretuje literární text, dramaturguje, vytváří vlastní texty</p> <p>- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora, strukturu literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš), literaturu uměleckou a věcnou (populárně naučnou, literaturu faktu, publicistické žánry)</p> <p>- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p> <p>- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reprodukce a interpretace literárního díla • Přednes • Dramatizace • Vlastní texty • Literární teorie • Divadelní a filmová představení • Tvořivé činnosti s literárním textem • Hodnotná a konzumní literatura 	<p>Literární výchova</p>	
<p>- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Základy literární teorie a historie Literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času 		

<p>- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p> <p>- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p>- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Literární směry • Různá ztvárnění téhož námětu • Další informační zdroje 		
9. ročník			
<p>žák</p> <p>- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenštinu a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikaci (jazykovou normu a kodifikaci, kulturu jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny)</p> <p>- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p> <p>- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obecné poučení o jazyce <p>Slovanské jazyky</p> <p>Útvary českého jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slovní zásoba a tvoření slov 	Jazyková výchova	
<p>- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jazykové příručky 		

<p>- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci, rozlišuje nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen, cizích vlastních jmen, skloňování obecných jmen přejatých</p> <p>- správně rozlišuje slovesný vid, kmen přítomný, minulý, má přehled o slovesných tvarech Pravopis koncovek jmen a sloves</p> <p>- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>- rozlišuje významné vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, větu dvojčlennou, jednočlennou, větný ekvivalent, zápor, základní a rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy</p> <p>- určuje významový poměr mezi složkami v několikanásobném větném členu</p> <p>- rozeznává souvětí podřadné, druhy vět vedlejších, souvětí souřadné, určuje významový poměr mezi větami hlavními</p> <p>- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tvarosloví Skloňování podstatných jmen • Slovesa • Jazykové projevy • Skladba větná Věta jednočlenná a dvojčlenná, větný ekvivalent • Větné členy • Poměr jednotlivých větných členů • Souvětí podřadné, druhy vedlejších vět Souvětí souřadné, významové poměry mezi větami hlavními • Stavba textová • Pravopis lexikální, morfologický a syntaktický 		
---	---	--	--

<p>- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji, zvládá čtení praktické (pozorné, přiměřeně vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní čtení jako zdroj informací)</p> <p>- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru, naslouchání praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové</p> <p>- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, dodržuje zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení Vypravování • Naslouchání • Komunikační záměr • Komunikace v masmédiích • Mluvený projev • Zásady dorozumívání a kultivovaného projevu 	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova; sociální rozvoj - komunikace</p>
---	---	---	--

<p>- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vyjadřuje postoje ke sdělovanému obsahu, tvoří vlastní díla (charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, výtah, úvaha)</p> <p>- ovládá různé způsoby interpretace literárních a jiných děl</p> <p>- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <p>- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p> <p>- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Písemný projev • Charakteristika literární postavy • Subjektivně zabarvený popis Výklad, výtah, úvaha • Umělecký přednes Dramatizace • Improvizace • Diskuse a dialog • Práce s textem, výpisky • Referát 		
<p>- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jazykový styl Tvořivé psaní 		

<p>- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, rozlišuje strukturu literárního díla (námet a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla, (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš)</p> <p>- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p> <p>- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p> <p>- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p> <p>- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tvořivé činnosti s literárním textem • Struktura a jazyk literárního díla • Reprodukce literárního textu Způsoby interpretace • Dramatizace Recitace • Individuální styl autora • Divadelní a filmová představení • Vlastní literární text • Hodnotná a konzumní literatura • Základy literární teorie a historie literatury umělecká a věcná (populárně naučná, literatura faktu, publicistické žánry) 	<p>Literární výchova</p>	
<p>- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Literární směry 		

<p>- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p>- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času • Další informační zdroje 		
10. ročník			
<p>žák</p> <p>- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, skupiny jazyků a zdůvodní jejich užití, rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny)</p> <p>- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, dodržuje zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)</p> <p>- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, způsoby tvoření slov rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obecné poučení o jazyce • Nauka o jazyce • Zvuková stránka jazyka • Spisovná výslovnost • Slovní zásoba a tvoření slov 	Jazyková výchova	
<p>- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jazykové příručky 		

<p>- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>- rozlišuje významné vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, ovládá pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímou a nepřímou řeč</p> <p>- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <p>- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p>- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov • Jazyková norma • Skladba – výpověď a věta, stavba věty a souvětí Větné členy, vedlejší věty, významové poměry ve větě • Přímá a nepřímá řeč • Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický • Kritické čtení • Mluvený projev, zásady dorozumívání • Manipulativní komunikace 		<p>Mediální výchova; vnímání autora mediálních sdělení</p>
--	--	--	--

<p>- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, proslov, úvaha)</p> <p>- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <p>- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p> <p>- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <p>- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Písemný projev vypravování v běžné komunikaci i v umělecké oblasti popis a charakteristika, životopis výtah, výklad, proslov, úvaha • Spisovné jazykové prostředky • Improvizace • Diskuse • Studijní čtení • Referát • Stavba textu • Publicistické útvary 		
---	--	--	--

<p>- uceleně reprodukuje přečtený text, přednáší vhodné literární texty, volně reprodukuje přečtené nebo slyšené texty, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje literární text, dramaturizuje, vytváří vlastní texty</p> <p>- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora, strukturu literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš), literaturu uměleckou a věcnou (populárně naučnou, literaturu faktu, publicistické žánry)</p> <p>- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p> <p>- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p> <p>- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p>- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s textem Přednes Dramatizace • Způsoby interpretace literárních a jiných děl Struktura a jazykové prostředky literárního díla Druhy literatury • Divadelní a filmová představení • Tvořivé činnosti s literárním textem • Literatura hodnotná a konzumní • Základy literární teorie a historie Literární žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času • Literární směry 	<p>Literární výchova</p>	
---	---	---------------------------------	--

<p>- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p>- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Různá ztvárnění literárních děl • Další informační zdroje 		
--	--	--	--

5.2. Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk (Anglický)

5.2.1. Anglický jazyk 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Při vyučování anglickému jazyku důraz je kladen na probuzení zájmu o jazyk jako komunikační prostředek mezi národy Evropy i celého světa. Chuť učit se angličtině je podporována i tím, že ji žáci mohou využívat i při práci s počítači. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni domluvit se s cizincem v běžných situacích, např. při náhodném setkání na ulici a při poskytování informací. Jejich zájem je povzbuzován i návštěvou divadelních představení v anglickém jazyce, poslechem kazet, CD, besedami s rodilými mluvčími, korespondencí nebo účastí v jazykových soutěžích. Žáci si též uvědomují, že angličtinu potřebují i pro další studium a někteří ji později využijí i v zaměstnání.

1. a 2. období (3. - 6. ročník) tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu o studium jazyka. Žáci se také seznamují se životem v anglicky mluvících zemích, učí se porovnávat a tolerovat odlišnosti jiných kultur. Mají příležitost zvyšovat celkovou úroveň svého vyjadřování, uvědomují si vzájemný vliv evropských jazyků třeba tím, že si připomenou, kolik slov k nám proniklo z angličtiny, zvláště v posledních letech.

Metody a formy práce jsou založeny na poslechu, imitaci, rozhovorech, četbě, hře. Žáci si uvědomují i odlišnost anglického pravopisu a musejí zvládnout i hláskování – spelling. Dle aktuálních témat zařazujeme individuální či skupinové aktivity (individual work, pair work, group work)

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují (od 4. ročníku) části vzdělávacích obsahů průřezových témat:

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Multikulturní výchova

- Kulturní diference

Žáci si během výuky uvědomují, že angličtina je mezinárodní jazyk, s jehož znalostí se mohou dohovorit s lidmi na celém světě a poznávat jejich život. V konverzačních tématech hovoříme o škole, České republice atd. a žáci se učí podávat základní informace o naší společnosti a zemi.

Již od 1. období si žáci uvědomují vzájemný vliv evropské kultury a jazyků, zvláště pak pronikání angličtiny i do českého jazyka v oblasti sportu, počítačové terminologie, her apod.

Seznamují se s kulturními diferencemi např. při slavení svátků – Vánoce, Velikonoce, Halloween atd.

I při výuce jazyka je možné posilovat kladný vztah člověka k životnímu prostředí, např. v konverzačních tématech o úklidu třídy, školy apod.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Probouzíme u žáků zájem o jazyk jako komunikační prostředek mezi národy Evropy i celého světa pomocí zajímavých doplňkových činností, jako je např. návštěva divadelního představení v anglickém jazyce, beseda s rodilým mluvčím, účast na olympiádě v AJ, příp. jiných soutěžích, poslech audio nahrávek. Zabezpečujeme výuku žáků mimořádně nadaných zadáváním náročnějších úkolů, např. poslech jazykově náročnější nahrávek, četba doplňkových textů. Vedeme žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák našel samostatně ten nejúčinnější. Při práci s obrazovým materiálem a grafikou se snažíme žákům se zrakovým postižením situaci maximálně přiblížit, při práci využíváme široké spektrum modelů, hraček i reálných předmětů.

Kompetence k řešení problémů

Zadávat žákům přiměřeně obtížné úkoly.

Vedeme žáky k vlastní formulaci odpovědi na základě samostatné práce s učebnicí.

Vytváříme modelové situace a hrajeme tzv. situační hry, které simulují reálné situace ze života.

Kompetence komunikativní

Vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v anglickém jazyce s důrazem na možnost použití při komunikaci v běžných situacích. Vedeme žáky k práci s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti.

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáky k plnění úkolů simulujících reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách.

Učíme žáky empatickému přístupu k ostatním, smyslu pro spravedlnost, např. dramatizací, situačními scénkami.
Vedeme žáky k tomu, aby oceňovali práci ostatních, pozorně naslouchali a respektovali druhé.
Učíme žáky nabídnout pomoc spolužákovi.

Kompetence občanské

Učíme chápat cizojazyčné kultury a tolerovat jejich odlišnosti.
Pomáháme žákům si uvědomit vzájemný vliv evropské kultury a jazyků, zvláště pak pronikání angličtiny i do českého jazyka např. v oblasti sportu, počítačové terminologie apod.
Seznamujeme žáky s kulturními diferencemi např. při slavení svátků – Vánoce, Velikonoce, Halloween atd.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě a s ohledem na pracovní uplatnění.
Zadávat úkoly z reálných životních situací.

Kompetence digitální

Učíme žáky obsluhovat různá digitální zařízení (mobilní telefon, interaktivní tabuli, iPad, elektronickou tužku, diktafon, CD přehrávač) a využívat je při učení.
Motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti.
Vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat.
Dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s porozuměním.
Vedeme žáky k psaní jednoduchých sdělení i v elektronické podobě.
Umožňujeme žákům vyhledávání informací a obrazového materiálu v různých digitálních zdrojích, využívání online slovníků.
Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů.
Vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP

Pro potřeby žáků s postižením zraku jsou některé očekávané výstupy upraveny nebo nejsou zařazeny.

V 1. období rozvíjíme celkové řečové dovednosti, na konci období žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu (*pro žáky se ZP využíváme haptickou a verbální oporu*)
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu (*pro žáky se ZP využíváme haptickou a verbální oporu*)
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy (*u žáků se ZP dle modelového, slovního či situačního zadání*)

Na konci 2. období žák v rozsahu produktivních a receptivních dovedností:

POSLECH S POROZUMĚNÍM (receptivní)

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (*pro žáky se ZP využíváme haptickou a verbální oporu*)
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu (*pro žáky se ZP využíváme haptickou a verbální oporu*)

MLUVENÍ (produktivní)

- se zapojuje do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM (receptivní)

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (*pro žáky se ZP využíváme haptickou a verbální oporu*)

PSANÍ (produktivní)

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

3. ročník			
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> zná některá přejatá slova z angličtiny, vysvětlí význam studia cizího jazyka, zná některé anglicky mluvící země zná přiměřenou slovní zásobu z oblasti svátků očekávané výstupy dle RVP (viz výše) pozdraví, představí se, požádá tvoří množné číslo prav. tvarů podst. jmen a některých nepravidelných časuje sloveso „to have“ a „to be“ popíše místo pomocí existenciální vazby there is/are osobní, ukazovací a přivlastňovací zájmena použije slovesa „can“ a „to like“ ve sdělení o sobě použije správně určitý a neurčitý člen vyjmenuje dny v týdnu 	<p>Úvod do AJ, angličtina jako nástroj mezinárodní komunikace</p> <p>Škola, Rodina</p> <p>množné číslo podst. jmen pomocí -s</p> <p>have, be</p> <p>there is/are</p> <p>zájmena</p> <p>can, like</p> <p>určitý a neurčitý člen</p> <p>týden</p>	<p>Receptivní a produktivní dovednosti</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • pamatuje a reprodukuje krátký text • rozumí pokynům učitele a reaguje na ně • je seznámen s anglickou abecedou pomocí písniček • tematické okruhy 	<p>Básničky, classroom language, alphabet</p> <p>School, Family, Fruit and vegetables, Shopping, Food, My face and body, Clothes, Fun time, Easter, Christmas, Halloween, Alphabet, Sport, Animals, Pets, Weather, Nature, Holidays, My house, Friends</p>		
4. ročník			
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p><i>Žák/yně</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • zná některá přejatá slova z angličtiny, vysvětlí význam studia cizího jazyka, zná některé anglicky mluvící země • zná přiměřenou slovní zásobu z oblasti svátků • používá přivlastňovací zájmena (my, his, her, its) • používá ukazovací zájmena this/that a these • rozlišuje a používá much a many 	<p>angličtina jako nástroj mezinárodní komunikace, anglicky hovořící země</p> <p>Zájmena osobní, ukazovací a přivlastňovací</p> <p>počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, vyjádření množství</p>	<p>Receptivní a produktivní řečové dovednosti</p>	<p>Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané</p> <p>Kulturní diference</p>

<ul style="list-style-type: none"> • užívá sloveso have v otázkách, odpovědích • počítá do 100, používá číslovky • ptá se základní otázky a umí na ně odpovědět 	<p>sloves „to have“ a „to have + not“ v 1., 2. a 3 . osobě Yes, I have. No, I haven't.</p> <p>číslovky, lehké příklady, vyjádření času, otázky How old are you?, How many?, How much is it? What's the time?</p> <p>otázky What do you...?, Where is..? What is this? atp. Do you like...? Yes, I do...</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje anglickou abecedu • vyhledá hesla ve slovníku (ve slovníku k učebnice) • přiřadí fonetickou a zvukovou podobu slova • vyjmenuje dny v týdnu a měsíce • tematické okruhy • jednoduše konverzuje na dané téma • rozumí pokynům učitele a reaguje na ně 	<p>abeceda, hláskování, práce se slovníkem, práce s vocabulary</p> <p>dny v týdnu a měsíce</p> <p>School, Family, Fruit and vegetables, Shopping, Food, My face and body, Clothes, Fun time, Thanksgiving, Easter, Christmas, Halloween, Alphabet, Sport, Animals, Pets, Weather, Nature, Holidays, My house, Friends</p>		

5. ročník			
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá osobní zájmena a jejich pádové tvary • používá neurčitá zájmena (no, some, every) • používá modální slovesa v kladné i záporné větě • vyjádří množství a množné číslo • používá genitiv s of • rozumí a vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, roční období • rozumí sdělení o pravidelných aktivitách a postojích, sám podobné sdělení formuluje • rozliší přítomný čas průběhový a prostý • vyhledá slova ve slovníku k učebnici • vyjádří čas • rozlišuje mluvenou i grafickou podobu číslovek • konverzuje jednoduše na dané téma 	<p>zájmena</p> <p>can, can't; must, need</p> <p>much, many, a lot of, počítatelná a nepočítatelná jména</p> <p>kalendářní rok, svátky</p> <p>slovesa v základním tvaru v 1. a 3. osobě, přítomný čas prostý,</p> <p>slovesa like, can (i v záporu) a konativní v rámci tématu</p> <p>přítomný čas průběhovým a prostý, gerundium</p> <p>práce se slovníkem</p> <p>hodiny, číslovky</p> <p>číslovky</p>	<p>Interaktivní dovednosti</p> <p>Receptivní a produktivní dovednosti</p>	<p>Kulturní diference</p> <p>Objevujeme svět a Evropu</p> <p>Kulturní diference</p>

<ul style="list-style-type: none"> • popíše stručně ČR a Velkou Británii • hláskuje abecedu a své jméno a další slova • tematické okruhy 	<p>témata + zeměpisné názvy, Velká Británie</p> <p>abeceda, spelling</p> <p>Rodina, Denní aktivity, Škola, Roční období, Bydlení, Naše země, Technology, Nature, Clothes, Shopping, The weather, The body and face, Fruit and vegetable, food, spring, Holidays - Easter, Christmas, Halloween, Summer holidays, Mothers day, Czech republic</p> <p>Travelling around the World, Sport</p>		
---	--	--	--

6. ročník

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p><i>Žák/yně</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • používá průběhový čas přítomný a prostý • vytvoří otázku i zápor • časuje slovesa be, do, have got, • tvoří 2. a 3. stupeň příd. jmen, užije je v jednoduchých větách 	<p>přítomný čas, gerundium, sloveso be, do, have got</p> <p>přídavná jména a jejich stupňování, porovnávání</p>	<p>Receptivní a produktivní řečové dovednosti</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje svůj názor na činnosti a aktivity • umí se zdvořile zeptat • hláskuje další nová slova • zapojuje se do konverzace • vyjádří blízkou budoucnost • pracuje se slovníkem • otázky – who, where, what, when, why, how • tematické okruhy 	<p>sloveso like, hate, love atp. + -ing, gerundium, časování sloves</p> <p>otázka Could I have...? Would you like...?</p> <p>abeceda, spelling nových slov</p> <p>vazba „going to“</p> <p>práce se slovníkem</p> <p>tvorba who otázek</p> <p>Sport, School, Family, Health, My friends, Shopping, Travel and transport, Holidays – Christmas, Easter, St. Patrick Day, Mother.s day, Valentine day, Halloween, Technology,</p> <p>Shopping, Four seasons, Reálie anglicky mluvících zemí, My home, Nature, Weather, Hobbies</p>		<p>Kulturní diference</p> <p>Objevujeme Evropu</p>
--	---	--	--

5.2.2. Anglický jazyk 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Při vyučování anglickému jazyku důraz je kladen na probuzení zájmu o jazyk jako komunikační prostředek mezi národy Evropy i celého světa. Chuť učit se angličtině je podporována i tím, že ji žáci mohou využívat i při práci s počítači. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni domluvit se s cizincem v běžných

situacích, např. při náhodném setkání na ulici a při poskytování informací. Jejich zájem je povzbuzován i návštěvou divadelních představení v anglickém jazyce, poslechem kazet, CD, besedami s rodilými mluvčími, korespondencí nebo účastí v jazykových soutěžích. Žáci si též uvědomují, že angličtinu potřebují i pro další studium a někteří ji později využijí i v zaměstnání.

3. období navazuje na první stupeň a rozšiřuje znalosti a dovednosti žáka. Na konci základní školy se má žák jednoduchým způsobem domluvit v každodenních situacích, má se gramaticky správně vyjadřovat, číst s porozuměním přiměřené texty a rozumět jednoduché a zřetelné konverzaci. Větší znalost jazyka umožňuje žákům rozumět doplňkové četbě, navštěvovat náročnější divadelní představení v anglickém jazyce (The Bear Educational Theatre), vést korespondenci, používat e-mail. To vše vede k většímu zájmu o cizí jazyk a k posílení snahy získávat další jazykové znalosti. Cílem výuky jazyka je však i celkový osobnostní rozvoj.

Anglický jazyk je vyučován v 3. - 10. ročníku, tři hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídách s použitím běžných pomůcek – učebnice, magnetofonové kazety, CD, DVD, internetem atd. Žáci pracují s televizní lupou a počítačem. Dle aktuálních témat zařazujeme individuální či skupinové aktivity (individual work, pair work, group work)

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Objevujeme Evropu
- Jsme Evropané

Multikulturní výchova

- Kulturní diference

Žáci si během výuky uvědomují, že angličtina je mezinárodní jazyk, s jehož znalostí se mohou dohovorit s lidmi na celém světě a poznávat jejich život

V konverzačních tématech hovoříme o škole, České republice atd. a žáci se učí podávat základní informace o naší společnosti a zemi.

Již od 1. období si žáci uvědomují vzájemný vliv evropské kultury a jazyků, zvláště pak pronikání angličtiny i do českého jazyka v oblasti sportu, počítačové terminologie apod.

Seznamují se s kulturními diferencemi např. při slavení svátků – Vánoce, Velikonoce, Halloween atd.

I při výuce jazyka je možné posilovat kladný vztah člověka k životnímu prostředí, např. v konverzačních tématech o úklidu třídy, školy apod.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Probouzíme v žácích zájem o studium cizího jazyka pomocí zajímavých doplňkových činností, jako je např. návštěva The Bear Educational Theatre, účast v olympiádě AJ, příp. jiných soutěžích, poslech audio nahrávek jazykově upravených literárních děl.

Zabezpečujeme výuku žáků mimořádně nadaných zadáváním náročnějších úkolů, např. poslech jazykově náročnější nahrávek, četba doplňkových textů.

Pomáháme i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Pokud má žák potíže s výslovností nebo potřebuje znovu vyložit a procvičit probíranou látku, dostává nahranou kazetu, kterou pro něj připravil učitel, aby usnadnil jeho domácí přípravu. Žák má i možnost využít individuálních konzultací.

Při práci s obrazovým materiálem a grafikou se snažíme žákům se zrakovým postižením situaci maximálně přiblížit. Při práci využíváme široké spektrum modelů, hraček i reálných předmětů.

Upozorňujeme na důležité aspekty a odlišnosti struktury cizího jazyka.

Neustále opakujeme probraná témata, umožňujeme žákům využívat osvojené dovednosti napříč probíranými okruhy. Přiměřeně rozvíjíme jednotlivé složky jazyka – listening, speaking, reading, writing.

Připravujeme žáky, aby na konci 2. stupně dosáhli úrovně A2 dle Společného evropské referenčního rámce jazyků.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP

Pro potřeby žáků s postižením zraku jsou některé očekávané výstupy upraveny nebo nejsou zařazeny.

Na konci 3. období (2. stupně) žák v rozsahu produktivních a receptivních dovedností::

POSLECH S POROZUMĚNÍM (receptivní)

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

-MLUVENÍ (produktivní)

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM (receptivní)

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ (produktivní)

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

7. ročník			
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák/yně: vytvoří větu s tvary slovesa be v minulém čase – was a were v kladné větě, v otázce i v záporu	Sloveso be v minulém čase a záporu	Receptivní a produktivní	Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola – téma:Naše škola, moje vzdělání

		řečové dovednosti	
- používá řadové číslovky v odpovědích na otázku: When were you born? - přečte letopočet - sestaví sdělení o stáří a narození členů rodiny	Řadové číslovky		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět – téma: Základní rozdíly britská a americká angličtina
- utvoří minulý čas průběhový a umí ho použít ve větě	Minulý čas průběhový		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané – téma: Vzájemný vliv evropských jazyků, nová slova přejatá do češtiny z angličtiny
- utvoří minulý čas prostý pravidelných sloves v kladné větě, v záporu a v otázce (did, didn't)	Prostý minulý čas pravidelných sloves Rozdíl mezi češtinou a angličtinou při tvoření minulého času		
- zná několik nepravidelných sloves a jejich tvary, používá je v ústním i písemném projevu	První nepravidelná slovesa		Multikulturní výchova – Kulturní difference- téma: Shody a odlišnosti životního stylu v anglicky mluvících zemích a u nás
- prakticky používá oba minulé časy a poskytne požadovanou informaci o ději v minulosti	Opakování slovesných časů - přítomného a minulého		
- používá ústně i písemně vhodné slovesné tvary - obměňuje časy - odpovídá na otázky v minulém a přítomném čase			
- pracuje se slovníkem a používá ho při doplňkové četbě	Práce se slovníkem, práce s internetovým slovníkem.		
Tematické okruhy - konverzuje jednoduše na dané téma	Travelling, Realie anglicky mluvících zemí, Technology, Health, Feelings, Nature, Weather, Culture, Shopping + fashion, My job, School, Music, Food, Digital communication, Holidays and Events, Sport, Relationship, Animals, TV and Cinema ...	Interaktivní řečové dovednosti	

8. ročník

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utvoří budoucí čas pomocí will - utvoří budoucí čas pomocí going to - utvoří budoucí čas průběhový - rozumí obsahům jednoduchým textů v budoucím čase 	Tvary budoucího času - budoucí čas prostý, blízká budoucnost, budoucí čas průběhový	Receptivní a produktivní řečové dovednosti	<p>Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola – téma: Naše škola, moje vzdělání</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět – téma: Základní rozdíly britská a americká angličtina</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané – téma: Vzájemný vliv evropských jazyků, nová slova přejatá do češtiny z angličtiny</p> <p>Multikulturní výchova – Kulturní difference- téma: Shody a odlišnosti životního stylu v anglicky mluvících zemích a u nás</p>	
- tvoří a obměňuje věty se spojky when, before a if	Přítomný čas po spojkách when, before, if			
- sestaví gramaticky správně větu s podmiňovacími tvary would, could a should	Tvary podmiňovacího způsobu: will – would can – could shall - should			
- pasivně i aktivně ovládá modální slovesa - pasivně i aktivně ovládá opisné tvary modálních sloves - pasivně i aktivně ovládá opisné tvary modálních sloves v přítomném, minulém i budoucím čase	Modální slovesa a jejich opisné tvary			
- správně používá tázací zájmeno which	Zájmena which v otázce			
- pracuje se slovníkem a používá ho při doplňkové četbě	Práce se slovníkem, práce s internetovým slovníkem			Interaktivní řečové dovednosti
- tematické okruhy	Travelling, Realie anglicky mluvících zemí, Technology, Health, Feelings, Nature, Weather, Culture, Shopping + fashion, My job, School, Music, Food, Digital communication, Holidays and Events, Sport, Relationship, Animals, TV and Cinema ...			

9. ročník

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák/yně: - tvoří věty s tázacím dovětkem - gramaticky správně obměňuje věty	Dovětek anglické věty	Receptivní a produktivní řečové dovednosti	Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola – téma: Naše škola, moje vzdělání
- sestaví sdělení s použitím trpného rodu	Trpný rod		
- tvoří věty v předpřítomném čase prostém - vysvětlí rozdíl mezi minulým a předpřítomným časem	Předpřítomný čas		
- pasivně ovládá předpřítomný čas průběhový s předložkami since a for	Předložky since a for		
- sestaví gramaticky správně jednoduchá sdělení s časovými spojkami till a untill	Přítomný čas po spojkách till a until		
- rozumí textu a vyhledá vedlejší věty vztahné a účelové i věty podmínkové	Příčinné věty a věty podmínkové – splnitelná podmínka Účelové věty zkrácené infinitivem		
- pracuje se slovníkem a používá ho při doplňkové četbě	Práce se slovníkem, práce s internetovým slovníkem		
- tematické okruhy - konverzuje jednoduše na dané téma	Travelling, Reálie anglicky mluvících zemí, Technology, Health, Feelings, Nature, Weather, Culture, Shopping + fashion, My job, School, Music, Food, Digital communication, Holidays and Events, Sport, Relationship, Animals, TV and Cinema ...	Interaktivní řečové dovednosti	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět – téma: Základní rozdíly britská a americká angličtina Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané – téma: Vzájemný vliv evropských jazyků, nová slova přejatá do češtiny z angličtiny Multikulturní výchova – Kulturní difference- téma: Shody a odlišnosti životního stylu v anglicky mluvících zemích a u nás

10. ročník

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák/yně: - gramaticky správně tvoří věty v přítomném, minulém, budoucím i předminulém čase	Slovesné časy	Receptivní a produktivní	Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola – téma: Naše škola, moje vzdělání

- gramaticky správně obměňuje věty a krátké texty a převádí je do jiných časů		řečové dovednosti	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět – téma: Základní rozdíly britská a americká angličtina Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané – téma: Vzájemný vliv evropských jazyků, nová slova přejatá do češtiny z angličtiny Multikulturní výchova – Kulturní difference- téma: Shody a odlišnosti životního stylu v anglicky mluvících zemích a u nás
- rozumí odlišnosti použití trpného rodu v anglickém a českém jazyce - správně přeloží trpný rod	Trpný rod a jeho tvary		
- rozumí obsahu textů s modálními slovesy a jejich opisnými tvary - tvoří věty s použitím modálních sloves a jejich opisných tvarů	Modální slovesa can, must, may a jejich opisné tvary		
- vyhledá v textu souslednost časů	Souslednost časů		
- ovládá jazyk tak, aby se jednoduchým způsobem domluvil v každodenních situacích	Závěrečné opakování probraných témat gramatických a lexikálních z předchozích ročníků		
- rozumí obsahu jednoduchých textů - čte plynule a správně - sestaví jednoduchá písemná sdělení	Technika a rozbor četby – četba a poslech doplňkové četby		
- pracuje se slovníkem a používá ho při doplňkové četbě	Práce se slovníkem, práce s internetovým slovníkem	Interaktivní řečové dovednosti	
- tematické okruhy	Travelling around the World, Reálie anglicky mluvících zemí, Technology, Health, Feelings, Nature, Weather, Culture, Shopping + fashion, My job, School, Music, Food, Digital communication, Holidays and Events, Sport, Relationship, Animals, TV and Cinema ...		

5.3. Vyučovací předmět: Německý jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk (německý)

5.3.1 Vyučovací předmět: Německý jazyk jako další cizí jazyk.

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Důraz je kladen na rozvíjení komunikačních schopností žáků a osvojení základních gramatických struktur. Cílem je naučit žáky se srozumitelně vyjadřovat ústně i písemně v jednoduchých situacích. Žáci by měli být schopni jednoduše se dorozumět s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci by měli porozumět čtenému textu, který odpovídá jejich jazykové úrovni. Výuka probíhá ve třídách s použitím běžných pomůcek – učebnice, výuková CD, atd. Metody a formy práce jsou založeny na poslechu, rozhovorech, četbě, hře. Žáci se také seznamují se životem v německy mluvících zemích, poznávají, jak se odrazilo prolínání historie těchto a našich zemí ve vývoji obou kultur, pozorují odlišnosti např. v konání svátků. Německý jazyk jako další cizí jazyk má časovou dotaci dvě hodiny týdně a je realizován v osmém, devátém a desátém ročníku.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Vedeme žáky k tomu, aby rozvíjeli slovní komunikaci i v cizím jazyce, vybavujeme je komunikačními dovednostmi, aby se dovedli orientovat i v cizojazyčném prostředí.

5.3.2. Vzdělávací obsah

2. stupeň

Očekávané výstupy z RVP

Poslech s porozuměním

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (pro žáky se ZP využíváme haptickou a verbální oporu)
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Mluvení

Žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Čtení s porozuměním

Žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu (pro žáky se ZP využíváme haptickou a verbální oporu), a vyhledá v něm požadovanou informaci

Psaní

Žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
8. ročník			
Vyjmenuje abecedu, pozdravy, dny v týdnu, barvy, jména, číslovky Rozumí základním pokynům učitele Představí se, řekne, kde bydlí, poděkuje a vyplní základní údaje o sobě ve formuláři Utvoří otázku, odpoví záporně Vypráví jednoduchým způsobem o sobě a své rodině Napíše krátké, jednoduché vzkazy a stručná sdělení Popíše svého kamaráda, čte s porozuměním Pojmenuje školní potřeby Posoudí správnost, použije zápor <i>kein</i> Vytvoří příkaz Popíše aktivity během týdne Telefonování Odpoví na e-mail	Abeceda, pozdravy, jazykolamy Dny v týdnu, barvy, jména Číslovky 0-20 Časování pravidelných sloves Sloveso <i>sein</i> , sloveso <i>mögen</i> (<i>ich mag, er mag</i>) Slovosled oznamovací věty a otázky doplňovací, zjišťovací Zápor <i>nicht</i> Přivlastňovací zájmena <i>mein, dein, sein, ihr</i> Vazba <i>von</i> Časové údaje – předložka <i>um</i> <i>gern, am liebsten</i> Nepřímý pořádek slov v oznamovací větě Člen určitý a neurčitý Zápor <i>kein</i> Rozkazovací způsob Časování pravidelných sloves v přítomném čase Sloveso <i>sein</i> Předložka <i>am</i> v časových údajích Ich möchte	Receptivní a produktivní řečové dovednosti	Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané Multikulturní výchova – Kulturní diference

<p>Vyjádří cíl cesty Koupí jízdenku</p>	<p>Sloveso <i>fahren</i> Rámcový slovosled Landkarte Deutschlands</p>		
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
9. ročník			
<p>Popíše činnosti na počítači Vypráví o domácích mazlíčcích Napíše dopis o sobě Používá čísla do 100, ovládá základní matematické úkony</p> <p>Vyhledá informaci v jednoduchém textu Vytvoří pozvánku na oslavu Určí čas Pojmenuje měsíce a roční období</p> <p>Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Popíše místo, kde bydlí Zvládne jednoduchý rozhovor o bydlení Pokusí se vyjádřit svou představu o bydlení.</p> <p>Jednoduše se orientuje podle plánu, rozumí pokynům na cestu Dopravní prostředky Položí otázku na směr cesty Podá informaci, vyjádří souhlas, odmítnutí</p> <p>Vypráví o průběhu dne, o povinnostech a koníčcích</p> <p>Předvede rozhovor při nakupování Domluví si schůzku</p>	<p>Časování slovesa <i>haben</i> a dalších pravidelných sloves 4. pád podst.jmen – člen neurčitý Zápor <i>kein</i> ve 4. pádě</p> <p>Předložka <i>in</i> ve 3 pádě, <i>im, um</i> Určování času Množné číslo některých podstatných jmen Předložky místa</p> <p>Slovesa s odlučitel. předp. Přivl. zájmena <i>unser, unsere</i> Podstatná jména ve 4. pádě</p> <p>Předložky se 3. a 4. pádem Slovosled oznamovací věty Tvoření otázek, nepřímý pořádek slov Předložka <i>für</i></p> <p>Způsobové sloveso <i>müssen</i> Časové údaje 3. pád přivlastňovacích zájmen</p>	<p>Receptivní a produktivní řečové dovednosti</p>	<p>Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané</p> <p>Multikulturní výchova – Kulturní diference</p>

Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům, co se smí a nesmí	Způsobová slovesa können a dürfen Podmět man Reálie německy mluvících zemí Ein Reisebericht aus Berlin		
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
10. ročník			
<p>Informuje o činnostech ve škole i mimo ni Rozumí číselným údajům.</p> <p>Vyjádří bolest, popíše problémy Rozhovor u lékaře Zvládne krátké vyprávění v minulosti</p> <p>Zeptá se na cestu a popíše cestu</p> <p>Rozumí předpovědi počasí, popíše počasí Popíše svoje oblečení Vyjádří blahopřání v ústní i písemné formě, roční období, Vánoce, Velikonoce</p> <p>Připraví rozhovor o prázdninových plánech, popíše oblíbené činnosti o prázdninách, obsah cestovního zavazadla</p>	<p>Řadové číslovky Školní předměty Způsobová slovesa können a dürfen Podmět man</p> <p>Části těla Osobní zájmena ve 3. pádě Množné číslo podstatných jmen Sloveso tun a fráze Rozkazovací způsob Préteritum sloves <i>sein</i> a <i>haben</i> In der Stadt, auf dem Lande Dopravní prostředky Předložky se 3. pádem Způsobové sloveso <i>wollen</i> Das Wetter Die Kleidung</p> <p><i>Feste und Bräuche</i></p> <p>Cestování po Evropě a světě Perfektum některých pravidelných a nepravidelných sloves</p>	<p>Receptivní a produktivní řečové dovednosti</p>	<p>Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané</p> <p>Multikulturní výchova – Kulturní diference</p>

5.4. Vyučovací předmět: Matematika

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

5.4.1. Matematika 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu

- Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.
- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen do čtyř tematických okruhů - Číslo a početní operace, Závislosti a práce s daty, Geometrie v rovině a prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy.
- Ve vyučovacím předmětu Matematika se průřezová témata nerealizují.
- Cílem vzdělávání v oblasti matematiky je poskytnout žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožnit jim tak matematickou gramotnost. Důraz klademe na porozumění základním myšlenkovým postupům, matematickým pojmům a jejich vzájemným vztahům.
- Výuka matematiky je realizována ve vyučovacích hodinách a probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou. V geometrii jsou metody práce u dětí s těžkým zrakovým postižením přizpůsobeny jejich potřebám a možnostem, při výuce jsou využity především trojrozměrné pomůcky a speciální rýsovací souprava. Při výuce klademe důraz na manipulaci s předměty, hmatové rozpoznávání a praktické uplatnění.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Využíváme zvětšené texty, písmo i didaktické pomůcky přiměřené velikosti a kontrastu.
- U žáků s těžkým zrakovým postižením používáme ve větší míře názorné pomůcky přizpůsobené jejich potřebám (počítadla s hladkými i drsnými kuličkami, reliéfní číselnou osu, reliéfní obrázky rovinných obrazců, soubory geometrických tvarů a modely těles).

Kompetence pracovní

- Respektujeme časovou náročnost zápisu matematických výrazů a úkonů v Braillově písmu.
- Lehce a středně ZP učíme používat speciální optické pomůcky, těžce ZP Pichtův stroj a rýsovací soupravu.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací (např. třídění, práce s kartami, matematickými kostkami)
- Učíme žáky obsluhovat různá digitální zařízení (např. Tv lupu, interaktivní tabuli, Ipad, kalkulačtor, mluvicí hodinky, mluvicí váhu, digitální teploměr).
- Vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi.

- Seznamujeme žáky s různými výukovými portály a aplikacemi (např. MiUč+, skolakov.eu, onlinecviceni.cz).
- Učíme žáky vyhledat a roztřídit jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu i s použitím digitálních technologií.
- Učíme žáky řešit jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech, i s využitím digitálních technologií.
- Učíme žáky orientovat se v jednoduché tabulce, číst ji a sestavovat za pomoci digitálních technologií.
- Učíme žáky rozlišovat obrazné symboly, porozumět jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky).

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP

U žáků s těžším zrakovým postižením je třeba některé očekávané výstupy přizpůsobit jejich možnostem, případně nahradit výstupy jinými. Jedná se hlavně o výstupy týkající se geometrických konstrukčních úloh a prostorové představivosti.

1. období

Číslo a početní operace

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků (1. - 3. ročník)
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti (1. - 3. ročník)
- užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose. (1. - 3. ročník)
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly (1. - 3. ročník)
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace (1. - 3. ročník)

Závislosti, vztahy a práce s daty

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času (3. ročník)
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života (1. - 3. ročník)
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel (1. - 3. ročník)

Geometrie v rovině a v prostoru

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci (1. - 3. ročník)
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky (těžce ZP pracují hmatovou metodou, např. pomocí špejlí nebo provázku.(1. - 3. ročník)
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině (1. - 3. ročník)

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	Průřezová témata
1. ročník			
	PŘEDČÍSELNÉ PŘEDSTAVY <ul style="list-style-type: none"> malý x velký, dlouhý x krátký, vysoký x nízký, úzký x široký, mnoho x málo, více x méně, stejně před, za, hned před, hned za apod. 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> Používá přirozená čísla k modelování reálných situací Počítá předměty v daném souboru Vytváří soubory s daným počtem prvků Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 6 Užívá a zapisuje vztah rovnost a nerovnosti Užívá lineární uspořádání Zobrazí číslo na číselné ose Doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	PŘIROZENÁ ČÍSLA 1- 6 – NUMERACE <ul style="list-style-type: none"> Názorný úvod k učivu o přirozeném čísle Posloupnost přirozených čísel Počítání předmětů v daném oboru Vytváření souborů s daným počtem prvků Porovnávání souborů s různým počtem prvků Číselná osa Číslo 0 Čtení a psaní čísel 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 0 	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> Vytváří soubory a provádí početní operace s daným počtem prvků Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ ČÍSEL V OBORU DO 6 <ul style="list-style-type: none"> Názorné sčítání a odčítání v oboru do 6 manipulačními činnostmi Jednoduché slovní úlohy 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> Používá přirozená čísla k modelování reálných situací Počítá předměty v daném souboru Vytváří soubory s daným počtem prvků Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 10 Užívá a zapisuje vztah rovnost a nerovnosti Užívá lineární uspořádání Zobrazí číslo na číselné ose 	PŘIROZENÁ ČÍSLA 7 – 10 – NUMERACE <ul style="list-style-type: none"> Posloupnost přirozených čísel Počítání předmětů v oboru do 10 Vytváření souborů s daným počtem prvků Porovnávání souborů, čísel Číselná osa Čtení a psaní čísel 7, 8, 9, 10 	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	

<ul style="list-style-type: none"> • Doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 			
<ul style="list-style-type: none"> • Vytváří soubory a provádí početní operace s daným počtem prvků • Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ ČÍSEL V OBORU DO 10 <ul style="list-style-type: none"> • Názorné zavedení sčítání a odčítání v oboru do 10 manipulačními činnostmi • Automatizace spojů • Jednoduché slovní úlohy 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> • Používá přirozená čísla k modelování reálných situací • Počítá předměty v daném souboru • Vytváří soubory s daným počtem prvků • Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20 • Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • Užívá lineární uspořádání • Zobrazí číslo na číselné ose • Doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	PŘIROZENÁ ČÍSLA DO 20 – NUMERACE <ul style="list-style-type: none"> • Posloupnost přirozených čísel • Počítání předmětů v oboru do 20 • Vytváření souborů s daným počtem prvků • Čtení a psaní čísel • Porovnávání čísel • Číselná osa 	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> • Vytváří soubory a provádí početní operace s daným počtem prvků • Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ ČÍSEL V OBORU DO 20 <ul style="list-style-type: none"> • Sčítání a odčítání přirozených čísel v oboru do 20 bez přechodu přes 10 • Automatizace spojů • Záměna sčítanců • Vztahy mezi sčítáním a odčítáním • O „x“ více, o „x“ méně • Jednoduché slovní úlohy 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa • Nachází v realitě jejich reprezentaci • Porovnává velikost útvarů v rovině • Orientuje se v prostoru, užívá prostorové pojmy 	ZÁKLADNÍ ROVINNÉ ÚTVARY (KRUH, ČTVEREC, OBDÉLNÍK, TROJÚHELNÍK) A TĚLESA (KRYCHLE, KVÁDR, KOULE, VÁLEC) <ul style="list-style-type: none"> • Rozlišování, třídění • Vyhledávání reálných předmětů daného tvaru • Porovnávání jejich velikosti • Manipulace s rovinnými útvary, sestavování obrázků • Sestavování prostorových útvarů ze stavebnic 	Geometrie v rovině a v prostoru	

	ORIENTACE V PROSTORU (PŘED, ZA, VPRAVO, VLEVO, NAHOŘE, DOLE)		
2. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Počítá předměty v daném souboru Vytváří soubory s daným počtem prvků Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace Doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ ČÍSEL DO 20 S PŘECHODEM PŘES DESÍTKU <ul style="list-style-type: none"> Rozklady čísel Sčítání a odčítání čísel v oboru 0-20 s přechodem přes desítku manipulačními činnostmi Záměna sčítanců Vztahy mezi sčítáním a odčítáním Jednoduché slovní úlohy Vztahy o „x“ méně, o „x“ více Slovní úlohy s využitím těchto vztahů 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> Používá přirozená čísla k modelování reálných situací Počítá předměty v daném souboru Vytváří soubory s daným počtem prvků Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100 Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti Užívá lineární uspořádání Zobrazí číslo na číselné ose Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace Doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	PŘIROZENÁ ČÍSLA V OBORU DO 100 - NUMERACE <ul style="list-style-type: none"> Počítání po desítkách, po jedné Počítání s mincemi Čtení a psaní čísel Řády jednotek a desítek – rozklad čísel Číselná osa Porovnávání čísel Slovní úlohy na porovnávání Lichá a sudá čísla 	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> Počítá předměty v daném souboru Vytváří soubory s daným počtem prvků Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace Doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ V OBORU DO 100 <ul style="list-style-type: none"> Sčítání a odčítání desítek Počítání s mincemi Sčítání dvouciferného čísla s jednociferným bez přechodu přes desítku Odčítání jednociferného čísla od dvouciferného bez přechodu přes desítku Sčítání a odčítání dvouciferných čísel bez přechodu přes desítku 	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	

	<ul style="list-style-type: none"> • Sčítání dvouciferného čísla s jednociferným s přechodem přes desítku • Odčítání jednociferného čísla od dvouciferného s přechodem přes desítku • Sčítání a odčítání dvouciferných čísel s přechodem přes desítku • Slovní úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	ZAOKROUHLOVÁNÍ ČÍSEL <ul style="list-style-type: none"> • Zaokrouhlování čísel na desítky 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> • Počítá předměty v daném souboru • Vytváří soubory s daným počtem prvků • Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace • Popisuje jednoduché závislosti z praktického života • Doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	NÁSOBENÍ <ul style="list-style-type: none"> • Zavedení násobení a dělení pomocí názoru • Násobení jako opakované sčítání • Násobek • Nejbližší nižší a vyšší násobek čísla • Činitel, součin – záměna činitelů • Automatizace násobení 0, 1, 2, 3, 4, 5 • Automatizace dělení 1, 2, 3, 4, 5 • Slovní úlohy 	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa • Nachází v realitě jejich reprezentaci (pomerač, kostka, plechovka apod.) 	POZNÁVÁNÍ TĚLES <ul style="list-style-type: none"> • Krychle, koule, válec, kvádr • Manipulace se stavebnicí 	Geometrie v rovině a v prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše rovinné útvary 	ČÁRA, PŘÍMKA, BOD, ÚSEČKA <ul style="list-style-type: none"> • Čára křivá, lomená, přímá • Přímka • Bod • Úsečka 	Geometrie v rovině a v prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 	ÚSEČKA <ul style="list-style-type: none"> • Načrtnutí, modelování úsečky libovolné i dané délky, označení • Jednotky délky - mm, cm • Práce s pravítkem - měření délky úsečky na cm • Odhad délky 	Geometrie v rovině a v prostoru	

	<ul style="list-style-type: none"> Shodnost úseček, porovnávání (pomocí proužku papíru, špejle) 		
3. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Počítá předměty v daném souboru Vytváří soubory s daným počtem prvků Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 	SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ V OBORU DO 100 <ul style="list-style-type: none"> Sčítání a odčítání - automatizace Odhad výsledku Kontrola správnosti výsledku záměnou sčítanců Písemné sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku Písemné sčítání a odčítání s přechodem přes desítku Početní operace se závorkami 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly Popisuje jednoduché závislosti z praktického života Doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	NÁSOBILKA 0,1, 2, 3, 4, 5 A DĚLENÍ V OBORU NÁSOBILEK 1, 2, 3, 4, 5 <ul style="list-style-type: none"> Automatizace spojů 	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly Popisuje jednoduché závislosti z praktického života Doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	NÁSOBILKA 6, 7, 8, 9 <ul style="list-style-type: none"> Automatizace všech spojů násobitek Čtení a sestavování tabulek násobků 	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly Doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	DĚLENÍ V OBORU NÁSOBILEK 6, 7, 8, 9 <ul style="list-style-type: none"> Automatizace dělení 	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly Doplňuje tabulky, posloupnosti čísel 	NÁSOBENÍ 10 A 0 <ul style="list-style-type: none"> Automatizace spojů 	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly Popisuje jednoduché závislosti z praktického života 	PRAKTICKÉ SLOVNÍ ÚLOHY <ul style="list-style-type: none"> Řešení a vytváření slovních úloh vedoucích k násobení a dělení – používání pojmů „n“ krát méně, „n“ krát více Zkrácený zápis 	Číslo a početní operace	

<ul style="list-style-type: none"> Počítá předměty v daném souboru Vytváří soubory s daným počtem prvků Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 	DĚLENÍ SE ZBYTKEM <ul style="list-style-type: none"> Dělení celku na části Kontrola správnosti výsledku Pamětné dělení se zbytkem 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ PŘIROZENÝCH ČÍSEL V OBORU DO 1000 <ul style="list-style-type: none"> Sčítání a odčítání násobků 100 Sčítání a odčítání čísel bez přechodu přes základ Sčítání a odčítání čísel s přechodem přes základ Písemné sčítání dvou sčítanců, kontrola výsledku záměnou sčítanců Písemné odčítání, kontrola výsledku sčítáním 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly Popisuje jednoduché závislosti z praktického života 	SLOVNÍ ÚLOHY <ul style="list-style-type: none"> Řešení a vytváření slovních úloh na písemné sčítání a odčítání Zápis slovní úlohy, graf.znázornění, řešení, odhad, kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku, formulace odpovědi 	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary Nachází v realitě jejich reprezentaci Porovnává velikost útvaru, měří a odhaduje délku úsečky 	ÚSEČKA <ul style="list-style-type: none"> Kreslení, modelování, označení úsečky dané délky Jednotky délky Odhad délky Práce s pravítkem - měření délky úsečky Střed úsečky, osa úsečky Shodnost úseček, porovnávání (pomocí proužku papíru, špejle) Hledání úseček ve svém okolí 	Geometrie v rovině a v prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> Rozezná, pojmenuje a popíše základní rovinné útvary Nachází v realitě jejich reprezentaci Porovnává velikost útvaru 	ROVINNÉ ÚTVARY <ul style="list-style-type: none"> Trojúhelníky, mnohoúhelníky (čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník) Kružnice, kruh Třídění útvarů podle velikosti 	Geometrie v rovině a v prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	JEDNODUCHÉ SOUMĚRNÉ ÚTVARY	Geometrie v rovině a v prostoru	

	<ul style="list-style-type: none"> Vyhledání stejných souměrných útvarů (využití průsvitky, dřevěných tvarů apod.) 		
<ul style="list-style-type: none"> Rozezná, pojmenuje a popíše základní jednoduchá tělesa Nachází v realitě jejich reprezentaci 	TĚLESA <ul style="list-style-type: none"> Krychle, kvádr, jehlan, koule, kužel, válec Práce se stavebnicí 	Geometrie v rovině a v prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek 	ORIENTACE V ČASE <ul style="list-style-type: none"> Den, hodina, minuta, sekunda Jednoduché závislosti na čase Jednoduché převody jednotek (den = 24 hod, hodina = 60 minut) Jízdní řády 	Závislosti, vztahy a práce s daty	

Očekávané výstupy z RVP

2. období

Číslo a početní operace

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení (4. - 6. ročník)
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel (4. - 6. ročník)
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel (4. - 6. ročník)
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel (6. ročník)
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku (4. -6. ročník)
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel (4. -6. ročník)
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty (6. ročník)
- porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose (4. - 6. ročník)

Závislosti, vztahy a práce s daty

- vyhledává, sbírá a třídí data (4. - 6. ročník)
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy (4. - 6. ročník)

Geometrie v rovině v prostoru

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce (4. - 6. ročník)
- sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku

- sestrojí rovnoběžky a kolmice (5. - 6. ročník)
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu (5. - 6. ročník)
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru (5. - 6. ročník)

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky (6. ročník)

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	Průřezová témata
4. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> • Zaokrouhluje přirozená čísla 	PŘIROZENÁ ČÍSLA V OBORU DO 10 000 <ul style="list-style-type: none"> • Čtení a zápis čísel • Zobrazování na číselné ose • Porovnávání • Rozklad čísel na jednotlivé řády • Zaokrouhlování čísel na 100, 1000, 10000 • Římské číslice 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • Provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace 	POČETNÍ OPERACE V OBORU DO 10 000 <ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti početních úkonů • Odhad a kontrola výsledků • Sčítání a odčítání písemně i zpaměti • Pamětné násobení a dělení 10, 100, 1000 • Písemné násobení a dělení jednociferným číslem • Slovní úlohy • Slovní úlohy typu o „x“ více, o „x“ méně, „x“ krát více, „x“ krát méně 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> • Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • Porovná a sčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel 	ZLOMKY <ul style="list-style-type: none"> • Celek, část, zlomek – názorné zobrazování zlomků • Čítec, jmenovatel, zlomková čára 	Číslo a početní operace	

	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjádření celku z dané poloviny, čtvrtiny apod. • Porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem • Sčítání zlomků se stejným jmenovatelem v jednoduchých případech • Slovní úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává, sbírá a třídí data • Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	PŘEVODY JEDNOTEK ČASU, DÉLKY, HMOTNOSTI, OBJEMU <ul style="list-style-type: none"> • Jednoduché tabulky 	Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> • Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary 	ZÁSADY RÝSOVÁNÍ PŘÍMKA, POLOPŘÍMKA, ÚSEČKA <ul style="list-style-type: none"> • Rýsování a označení • Poloha přímek v rovině - různoběžky, průsečík, rovnoběžky • Rovnoběžníky KRUŽNICE A KRUH <ul style="list-style-type: none"> • Střed, poloměr a průměr 	Geometrie v rovině a v prostoru	
	TROJÚHELNÍK <ul style="list-style-type: none"> • Druhy trojúhelníků • Trojúhelníková nerovnost • Konstrukce • Obvod 		
<ul style="list-style-type: none"> • Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu 	ČTVEREC A OBDÉLNÍK <ul style="list-style-type: none"> • Obsah pomocí čtvercové sítě • Jednotky obsahu - mm², cm², m² • Porovnávání obsahů 	Geometrie v rovině a v prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> • Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran 	GRAFICKÉ SČÍTÁNÍ A ODCÍTÁNÍ ÚSEČEK DÉLKA LOMENÉ ČÁRY OBVOD MNOHOÚHELNÍKU JEDNOTKY DÉLKY (mm, cm, m, km) A JEJICH PŘEVODY	Geometrie v rovině a v prostoru	

<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osovou souměrnost útvaru překládáním papíru 	ÚTVARY SOUMĚRNÉ PODLE OSY <ul style="list-style-type: none"> Rozpoznávání a využívání osově souměrnosti i v praktických činnostech a situacích Dokreslování útvarů do čtvercové sítě 	Geometrie v rovině a v prostoru	
5. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Zaokrouhluje přirozená čísla 	PŘIROZENÁ ČÍSLA V OBORU DO 1 000 000 <ul style="list-style-type: none"> Čtení a zápis čísel Zobrazování na číselné ose Porovnávání Rozklad čísel na jednotlivé řády Zaokrouhlování čísel na 100, 1 000, 10 000, 100 000, 1 000 000 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel Provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru do 1 000 000 	POČETNÍ OPERACE V OBORU DO 1 000 000 <ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti početních úkonů Odhad a kontrola výsledků Sčítání a odčítání písemně i z paměti Pamětné násobení a dělení 10, 100, 1000, 10000, 100000 Písemné násobení a dělení dvouciferným číslem Rovnice Nerovnice Slovní úlohy s penězi Slovní úlohy typu o „x“ více, o „x“ méně, „x“ krát více, „x“ krát méně Přímá úměrnost, slovní úlohy 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> Čte a sestavuje jednoduché tabulky 	TABULKY <ul style="list-style-type: none"> Doplňování tabulek 	Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu 	OBVOD A OBSAH OBRAZCŮ <ul style="list-style-type: none"> obvod a obsah čtverce a obdélníku obvod trojúhelníku výpočtem jednotky délky a obsahu 	Geometrie v rovině a v prostoru	

<ul style="list-style-type: none"> Sestrojí rovnoběžky a kolmice 	VZÁJEMNÁ POLOHA PŘÍMEK V ROVINĚ <ul style="list-style-type: none"> Rovnoběžky a různoběžky Průsečík Kolmice – rýsování podle trojúhelníku s ryskou Pravý úhel 	Geometrie v rovině a v prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu 	OBRAZCE TVOŘENÉ ČTVERCI, OBDÉLNÍKY A TROJÚHELNÍKY POROVNÁVÁNÍ JEJICH OBSAHŮ	Geometrie v rovině a v prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce 	ČTVEREC A OBDÉLNÍK <ul style="list-style-type: none"> Úhlopříčky TROJÚHELNÍK PRAVOÚHLÝ, ROVNOSTRANNÝ A ROVNORAMENNÝ	Geometrie v rovině a v prostoru	
6. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do miliardy Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 	PŘIROZENÁ ČÍSLA V OBORU DO MILIARDY <ul style="list-style-type: none"> Čtení a zápis čísel Počítání po milionech, rozvinutý zápis Rozklad čísel na jednotlivé řády Porovnávání čísel a znázornění na číselné ose Písemné sčítání tří až čtyř přirozených čísel Písemné odčítání dvou přirozených čísel Písemné násobení až čtyřciferným činitelem Písemné dělení jednociferným nebo dvojciferným dělitelem Slovní úlohy Používání kalkulačtoru 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do miliardy 	ZAOKROUHLOVÁNÍ <ul style="list-style-type: none"> Zaokrouhlování přirozených čísel na miliony Odhad a kontrola výsledku Kontrola výpočtu pomocí kalkulačtoru 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku 	ZLOMKY <ul style="list-style-type: none"> Dělí celek na části Čte, zapisuje a porovnává zlomky 	Číslo a početní operace	

<ul style="list-style-type: none"> • Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • Sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků 		
<ul style="list-style-type: none"> • Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty 	<p>DESETINNÉ ZLOMKY A DESETINNÁ ČÍSLA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života • Převádění desetinných zlomků na desetinná čísla a naopak • Čtení a zápis desetinných čísel • Znázornění desetinných čísel v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu • Porovnávání a řazení desetinných čísel řádu desetin a setin • Využití desetinných čísel při měření délek a v cenách zboží • Rozklad desetinných čísel na jednotky, desetiny a setiny • Zapisuje data z reálného života desetinnými čísly (cena zboží, teploměr) • písemné sčítání a odčítání desetinných čísel • Násobení a dělení desetinných čísel deseti a stem • Násobení a dělení desetinných čísel • Zápis desetinných čísel se třemi desetinnými místy • Slovní úlohy s desetinnými čísly 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> • Porozumí významu znaku „- „ pro zápis záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<p>CELÁ ZÁPORNÁ ČÍSLA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zápis a vyznačení na číselné ose 	Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává, sbírá a třídí data 	<p>PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výběr dat z textu podle zadaných kritérií 	Závislost, vztahy a práce s daty	

	<ul style="list-style-type: none"> Jízdní řády 		
<ul style="list-style-type: none"> Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	TABULKY A DIAGRAMY <ul style="list-style-type: none"> Aritmetický průměr Závisle a nezávisle proměnná Sestavování tabulek s proměnnou 	Závislost, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> Sestrojí rovnoběžky a kolmice 	VZÁJEMNÁ POLOHA DVOU PŘÍMEK V ROVINĚ <ul style="list-style-type: none"> rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem 	Geometrie v rovině a v prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce 	ROVINNÉ OBRAZCE <ul style="list-style-type: none"> základní vlastnosti čtyřúhelník čtverec a obdélník; úhlopříčky pravoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník trojúhelníková nerovnost konstrukce 	Geometrie v rovině a v prostoru	
	TĚLESA - KRYCHLE, KVÁDR, KUŽEL, VÁLEC, JEHLAN, KOULE <ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti těles Stavby z těles podle zadání 	Geometrie v rovině a v prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> Určí obvod mnohoúhelníku sečtením jeho stran 	MNOHOÚHELNÍKY <ul style="list-style-type: none"> Pravidelné obrazce Obvod 	Geometrie v rovině a v prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	OSOVĚ SOUMĚRNÉ ÚTVARY <ul style="list-style-type: none"> Obrazce ve čtvercové síti, dokreslování Osa souměrnosti pomocí přeložení papíru 	Geometrie v rovině a v prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	APLIKAČNÍ ÚLOHY <ul style="list-style-type: none"> Úlohy z praktického života Číselné a obrázkové řady (např. sudoku) Magické čtverce Rozvíjení prostorové představivosti 	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	

5.4.2. Matematika 2.stupeň

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučování klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky. Získané vědomosti žáci uplatňují při řešení úloh z praktického života.

Matematika je vyučována v 7. - 10. ročníku čtyři hodiny týdně. Při výuce se využívají běžné i speciální didaktické pomůcky. Výuka probíhá frontálně nebo ve skupinách. V geometrii jsou metody práce přizpůsobeny možnostem dětí, důraz je kladen na rozvoj geometrických představ a jejich propojení s reálným světem. Učitel vypracovává tematický plán na školní rok. Průřezová témata se nerealizují.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Pojmy a představy vytváříme na základě hmatového názoru. Vyrábíme vlastní reliéfní obrázky, modely, texty v bodovém písmu a zvětšeném černotiskovém písmu, pomůcky pro názorné přiblížení učební látky.

Kompetence k řešení problémů

Žákům předkládáme problémové úkoly z praktického života, výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problémů. Učíme žáky vyrovnat se s případným nezdarem a motivujeme je k vytrvání v řešení problému. Podporujeme samostatnost.

Kompetence komunikativní

Učíme žáky obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor, poslouchat názor jiných, kultivovaně vyjádřit nesouhlas.

Kompetence sociální a personální

V hodinách zařazujeme skupinovou výuku, podporujeme vzájemnou pomoc při učení i ostatních činnostech.

Kompetence občanské

Zdůrazňujeme význam vzdělání a zodpovědnost žáků za jejich další život.

Kompetence pracovní

Žáky vedeme k pořádku a účelnému uspořádání pomůcek při práci.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP

U žáků s těžším zrakovým postižením je třeba některé očekávané výstupy přizpůsobit jejich možnostem, případně nahradit jinými. Jedná se hlavně o výstupy týkající se geometrických konstrukčních úloh a prostorové představivosti.

Číslo a proměnná

Žák:

- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu (7. - 9. ročník);
  - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor (7., 8. ročník)
  - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel (7. ročník)
  - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem), (7., 8. ročník)
  - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů (8. ročník)
  - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) (8., 10. ročník)
  - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním (9. a 10. ročník)
  - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav (9. a 10. ročník)
  - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel (7. - 10. ročník)
- Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák:

- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data (9. ročník)
- porovnává soubory dat (9. ročník)
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti (8. ročník)
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem (10. ročník)
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů (10. ročník)

Geometrie v rovině a prostoru

Žák:

- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku (7. - 9. ročník)
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary (7., 8. ročník)
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem (7. ročník)
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů (7. - 9. ročník)
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh (9.-10. ročník)

- načrtne a sestrojí rovinné útvary (7. - 10. ročník)
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků (8., 10. ročník)
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar (7., 8. ročník)
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti (7. - 10. ročník)
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles (7. - 10. ročník)
- načrtne a sestrojí síť základních těles (7. - 10. ročník)
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině (10. ročník)
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu (7. - 10. ročník)

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Žák:

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací (7. - 10. ročník)
- řeší úlohy jednoduché na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí (7. - 10. ročník)

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozené číslo - desetinné číslo - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - přirozené číslo - desetinné číslo - kritéria dělitelnosti - dělitelnost v oboru přirozených čísel, prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel - nejmenší společný násobek, největší společný dělitel - slovní úlohy - přirozené a desetinné číslo - zlomek, smíšené číslo, část celku - slovní úlohy 	Číslo a proměnná	

<p>- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru přirozených a racionálních čísel charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</p>	<p>- přímka, polopřímka, úsečka, úhel, čtverec, obdélník, trojúhelník</p>	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p>	
<p>- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</p> <p>- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem</p> <p>- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</p> <p>- načrtne a sestrojí rovinné útvary</p>	<p>- vzájemná poloha přímek, vzdálenost bodu od přímky, druhy a typy úhlů</p> <p>- úhly</p> <p>- osa úsečky</p> <p>- osa úhlu</p> <p>- čtverec, obdélník</p> <p>- trojúhelník (trojúhelníková nerovnost)</p>		
<p>- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</p> <p>- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</p> <p>- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</p> <p>- načrtne a sestrojí síť základních těles</p> <p>- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</p> <p>- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy - s využitím osvojeného matematického aparátu užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p>	<p>- osová souměrnost</p> <p>- středová souměrnost</p> <p>- čtverec, obdélník</p> <p>- kvádr, krychle</p> <p>- kvádr, krychle</p> <p>- kvádr, krychle</p> <p>- slovní úlohy</p> <p>- číselné a logické řady</p> <p>- číselné a obrázkové analogie</p> <p>- logické úlohy</p>		

- řeší jednoduché úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- netradiční geometrické úlohy	Nestand. aplikační úlohy a problémy	
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
8. ročník			
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- zlomky, smíšená čísla, složený zlomek - celá čísla, číselná osa - čísla navzájem opačná, převrácené číslo - poměr - procenta, promile; základ, procentová část, počet procent - poměr - měřítko plánu a mapy - trojčlenka - procenta	Číslo a proměnná	
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- slovní úlohy		
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	- přímá a nepřímá úměrnost	Závislosti, vztahy a práce s daty	
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- čtyřúhelník, rovnoběžník, kosočtverec, kosodélník, lichoběžník, pravidelné mnohoúhelníky	Geometrie v rovině a prostoru	

<ul style="list-style-type: none"> - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; - využívá potřebnou matematickou symboliku - načrtne a sestrojí rovinné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků 	<ul style="list-style-type: none"> - trojúhelník, kosočtverec, kosodélník, lichoběžník - trojúhelníková nerovnost - trojúhelník - shodnost geometrických útvarů (věty o shodnosti trojúhelníků) 		
<ul style="list-style-type: none"> - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí středově a osově souměrný útvar - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - načrtne a sestrojí síť základních těles - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> - středová souměrnost - kolmý hranol - kolmý hranol - kolmý hranol - slovní úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší jednoduché úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické úlohy - netradiční geometrické úlohy 	Nestand. aplikační úlohy a problémy	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
9. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu 	<ul style="list-style-type: none"> - mocniny; druhá mocnina a odmocnina racionálních čísel - rozvinutý zápis čísel 	Číslo a proměnná	

<ul style="list-style-type: none"> - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat 	<ul style="list-style-type: none"> - číselný výraz a jeho hodnota - proměnná, výrazy s proměnnými - mnohočleny - sčítání a násobení mnohočlenů - slovní úlohy - lineární rovnice - slovní úlohy řešitelné rovnicemi - základy statistiky, četnost znaku, aritmetický průměr 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - načrtne a sestrojí rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - načrtne a sestrojí síť základních těles - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles 	<ul style="list-style-type: none"> - množina všech bodů dané vlastnosti, Thaletova kružnice - trojúhelník - čtyřúhelník - kružnice, kruh - rotační válec - rotační válec - rotační válec 	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> - Pythagorova věta - slovní úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 	<ul style="list-style-type: none"> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické úlohy 	<p>Nestand. aplikační</p>	

- řeší jednoduché úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- netradiční geometrické úlohy	úlohy a problémy	
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
10. ročník			
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- slovní úlohy - rozklad mnohočlenu na součin	Číslo a proměnná	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- slovní úlohy řešitelné rovnicí nebo soustavou rovnic - jednoduché úrokování		
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí a grafem	- funkce - pravouhlá soustava souřadnic - schémata, diagramy, grafy, tabulky, nákresy	Závislosti, vztahy a práce s daty	
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti - funkce		
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - načrtne a sestrojí rovinné útvary - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - načrtne a sestrojí síť základních těles - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	konstrukční úlohy - trojúhelník - čtyřúhelník - jehlan, kužel, koule - jehlan, kužel - jehlan, kužel a koule	Geometrie v rovině prostoru	

- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- kvádr, krychle - podobnost geometrických útvarů (věty o podobnosti trojúhelníků) - slovní úlohy		
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické úlohy	Nestand. aplikační úlohy a problémy	
- řeší jednoduché úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- netradiční geometrické úlohy		

5.5. Vyučovací předmět: Informatika

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsah, organizační a časové vymezení vyučovacího předmětu

Předmět informatika umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti. Získané dovednosti jsou nezbytným předpokladem pro další vzdělávání a uplatnění.

Předmět je vyučován od 4. ročníku do 10. ročníku a to:

Ročník	Hodin týdně
4.	1
5.	1
6.	1
7.	2
8.	2
9.	2
10.	2

I při dvou hodinách týdně je nereálné, aby se nevidomý a těžce zrakově postižený žák naučil stejné činnosti tak rychle, jako vidící. Potřebuje vše pochopit – nevyužije intuitivnost a návodnost vizuálního ovládní.

Je nereálné používání internetu nevidomými žáky v nižších ročnících. Pokud má být výuka systematická a nemá jít jen po povrchu, je cesta k práci s internetem zdlouhavá.

Samotná práce s internetem je pro nevidomého velmi náročná a vyžaduje mnoho zkušeností, aby byla efektivní. Nikdy ovšem nedosáhne rychlosti práce vidícího uživatele. Pro nevidomého a těžce zrakově postiženého je každá stránka v podstatě nová aplikace, se kterou se musí naučit pracovat. Využívá sice funkce speciálního software, ale pokaždé v novém prostředí.

Výuka probíhá v počítačové učebně současně v celém ročníku s individuálním přístupem k jednotlivým žákům podle jejich možností, potřeb a vybavení vlastní pomůckou. Učební osnovy nerozlišují učební látku podle typu a stupně zrakového postižení. Pouze se liší metody práce a rozsah učiva.

Obsahem předmětu Informatika je:

- zvládnutí psaní na klávesnici všemi deseti
- zvládnutí bezpečné orientace na klávesnici hmatem
- zvládnutí počítače jako kompenzační pomůcky určené k čtení a psaní černotiskových textů. Využití při práci všech smyslů ke kompenzaci zrakové nedostatečnosti:
- zvětšení obrazu (pro slabozraké)
- zvětšení obrazu s hlasovou podporou (pro žáky se zbytky zraku)
- zpřístupnění alternativním způsobem – pomocí dalších dvou smyslů tj. sluchu a hmatu
- získání elementárních dovedností v ovládní výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientování se ve světě informací, tvořivá práce s informacemi a využívání jich při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Integrace průřezových témat

5. ročník – Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení

7. ročník – Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení

10. ročník - Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- stavba mediálních sdělení
- tvorba mediálního sdělení

Pro potřeby našich žáků nejsou zařazeny některé očekávané výstupy z RVPZV, některé výstupy jsou upraveny nebo nahrazeny.

b) Výchové a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- pojmy a představy u těžce zrakově postižených vytváříme na základě hmatového názoru
- ve výuce využíváme mezipředmětové vazby
- v mimovyučovací době umožňujeme žákům přístup k počítačům a na internet

Kompetence k řešení problémů

- při práci na PC vedeme žáky k logickému myšlení

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat své myšlenky a názory psaním dopisů, e-mailů, a u starších žáků zapojováním se do specializovaných konferencí na internetu (konference.brailnet.cz)

Kompetence občanské

- při využívání SW vedeme žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví

- při digitální komunikaci (sociální sítě, e-mail, fóra,...) vedeme žáky k bezpečnému a etickému chování

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k udržování pořádku v počítačové pracovně a systematickému ukládání dat

Kompetence digitální

I. stupeň

- vedeme žáky k uvedení příkladů dat, které je obklopují a k objevování inforatických aspektů světa kolem nich

- seznamujeme žáky s dostupnými digitálními zařízeními a vedeme je k pochopení, jak digitální technologie fungují, vedeme je k rozeznání vztahů mezi nimi

- vedeme žáky k popsání jednoduchého problému a způsobu jeho řešení

- vedeme žáky k samostatnému zvládnutí uživatelských dovedností, spuštění aplikace

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních i jiných pravidel při práci s digitálními technologiemi

II. stupeň

- vedeme žáky k samostatnému rozhodování při výběru digitálního nástroje pro vykonání určité činnosti

- vedeme žáky k využívání digitálních prostředků pro komunikaci, vyhledávání informací, tvorbu materiálů...

- vedeme žáky k rozumnému využívání cloudových služeb pro vytváření, publikování a sdílení dat

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy

1. stupeň

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

žák

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie

- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady

- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

- orientuje se na klávesnici bez použití zraku

- zvládá psaní desetiprstovou metodou

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

žák

- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty – přesunuto na 2. stupeň
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích – pouze se seznámí, dokončí na 2. stupni
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení – částečně, dokončí na 2. stupni

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

žák

- pracuje s textem a obrázkem v textovém editoru – nevidomí nepracují s obrázkem

2. stupeň

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

žák

- zvládá bezpečně orientaci na klávesnici hmatem a psaní desetiprstovou metodou bez použití zraku
- orientuje se v operačním systému a umí vytvářet a spravovat data
- umí pracovat s aplikačními i dialogovými okny
- ví odkud a jak vyvolávat funkce aplikací
- ovládá práci se speciálním softwarem pro zrakově postižené

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

žák

- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost
- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních nástrojů

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

žák

- ovládá práci s textovými, grafickými a tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací – podle stupně zrak. postižení
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem – podle stupně zrak. postižení
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě – podle stupně zrak. postižení

Vzdělávací obsah

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ročník			
<p>Žák(yně)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukazuje na počítači a pojmenuje základní části HW - pojmenuje a ukáže na klávesnici bloky kláves - respektuje pravidla bezpečné práce s HW i SW a postupuje poučeně v případě jejich závady - zapne počítač - zvládá psaní písmen základní a horní řady bez použití zraku - zná funkce klávesy Enter a umí ji použít 	<p>Struktura, funkce a popis počítače</p> <p>Zásady bezpečnosti práce</p> <p>Alfanumerická klávesnice</p> <p>Vnitřní řád pracovny</p> <p>Spouštění počítače</p> <p>Psaní písmen základní a horní řady</p> <p>Klávesa Enter</p>	Základy práce s počítačem	
5. ročník			
<p>Žák(yně)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá popis PC a přídatných zařízení, umí je ukázat - orientuje se v počítačové učebně - respektuje pravidla bezpečné práce s HW i SW a postupuje poučeně v případě jejich závady - zvládá psaní slov pomocí písmen základní, horní a dolní písmenné řady bez použití zraku - ukáže na klávesnici klávesy CTRL, ALT, SHIFT, CAPS LOCK a zná jejich funkci - zapne a vypne počítač 	<p>Struktura, funkce a popis přídatných zařízení</p> <p>Vybavení pracovny</p> <p>Hygiena a bezpečnost práce</p> <p>Software a hardware</p> <p>Slova ze známých písmen</p> <p>Dolní písmenná řada, velká písm.</p> <p>Klávesy CTRL, ALT, SHIFT, CAPS LOCK</p> <p>Ukončení práce</p>	Základy práce s počítačem	Tvorba mediálního sdělení
6. ročník			
<p>Žák(yně)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy SW a HW - orientuje se v SW pro zrakově postižené - respektuje pravidla bezpečné práce s HW i SW a postupuje poučeně v případě jejich závady - připojí/vloží a odpojí/vyjme přenosný datový nosič z PC - uloží soubor 	<p>Základní pojmy informační činnosti</p> <p>Seznámení se spec. programy pro ZP</p> <p>Práce s přenosným datovým nosičem</p> <p>Ukládání souboru</p> <p>Psaní písmen na číselné řadě</p> <p>Kurzorové klávesy, DELETE, BACKSPACE</p> <p>Psaní vět</p>	Základy práce s počítačem	

<ul style="list-style-type: none"> - použije navigační klávesy - použije klávesy DELETE a BACKSPACE pro opravu chyby - zvládá psaní jednoduchých vět desetiprstovou metodou - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím 	Výcvik přesnosti psaní		
7. ročník			
<p>Žák(yně)</p> <ul style="list-style-type: none"> - přihlásí se do počítačové sítě - respektuje pravidla bezpečné práce s HW i SW a postupuje poučeně v případě jejich závady - zvládá psaní čísel z alfanumerické klávesnice, psaní velkých písmen s háčky a čárkami - zvládá bezpečné orientaci na klávesnici hmatem a psaní desetiprstovou metodou bez použití zraku - zvládá psaní souvislého textu - zná základy komunikace pomocí e-mailu 	<p>Přihlášení se do sítě Spouštění programů Psaní čísel, velkých písmen s háčky a čárkami, další znaky Výcvik přesnosti a rychlosti psaní Základní způsoby komunikace Elektronická pošta</p>		Tvorba mediálního sdělení
8. ročník			
<p>Žák(yně)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapne a vypne numerický blok, umí zadávat čísla z numerického bloku a použít klávesy navigačního bloku - orientuje se na úvodní obrazovce Windows - pohybuje se po ploše a hlavním panelu - zná základní klávesové zkratky Windows - spustí aplikaci z nabídky Start, pomocí klávesové zkratky a pomocí zástupce umístěného na ploše - uzavře aplikaci - samostatně napíše kratší text a opraví ho - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím 	<p>Numerický blok Funkční klávesy Operační systémy a jejich funkce Aplikace Základní funkce textového editoru Úvod do práce s textem Vývojové trendy informačních technologií</p>		Tvorba mediálního sdělení
9. ročník			
<p>Žák(yně)</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s aplikačním a kontextovým menu 	Společenský tok informací a ochrana práv k duševnímu vlastnictví	Zpracování a využití informací	

<ul style="list-style-type: none"> - zná probrané klávesové zkratky Windows - zná probrané klávesové zkratky speciálního SW - orientuje se ve formátech souborů - ovládá práci s textovým editorem - napíše text z diktafonu - vytvoří, odstraní, kopíruje, přesune, přejmenuje soubor, složku - naskenuje text, uloží ho a dále zpracuje - pracuje s úložnými médii - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem 	<p>Seznámení s formáty souborů Práce se spec. SW pro ZP Práce v textovém editoru Práce s diktafonem Práce se soubory a složkami Práce s úložnými médii Skenování Procvičování přesnosti a rychlosti psaní</p>		
10. ročník			
<p>Žák(yně)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá práci se speciálním softwarem pro zrakově postižené - zná klávesové zkratky internetového prohlížeče - zvládá práci s bloky textu - ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - ovládá práci s textovými editory a základní funkce tabulkového editoru - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové či multimediální formě - publikuje a sdílí data na internetu - využívá digitální knihovny pro ZP pro přístup k digitálním / zvukovým knihám a časopisům 	<p>Multimediální využití počítače Práce se spec. SW a HW pro ZP Metody a nástroje pro vyhledávání informací Elektronická konference Internet – ovládání prohlížeče za použití spec. SW pro ZP Internet – praktické využití Textový editor - MS Word Tabulkový editor - MS Excel Čtení / poslech stažených knih a časopisů Praktické využití nabytých vědomostí</p>	<p>Vyhledávání informací a komunikace Zpracování využitých informací</p>	<p>Stavba mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>

5.6. Vyučovací předmět: Prvouka

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsah, organizační a časové vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Pro potřeby žáků se zrakovým postižením jsou některé očekávané výstupy upraveny a nahrazeny.

Předmět je vyučován v prvních třech ročnících. Na prvouku ve čtvrtém ročníku navazuje vlastivěda a přírodověda. Prvouka se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět. Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a zdraví. Při výuce je kladen důraz na využití poznatků v praktickém životě a manipulaci s běžnými předměty, které nás obklopují. Učitel vede vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žák se učí pozorovat a pojmenovat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznává sebe i nejbližšího okolí. Seznamuje se s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy. Učí se vnímat lidi a vztahů mezi nimi.

Prvouka se vyučuje v odborné učebně i v běžné třídě. Část výuky, zejména při pobytových akcích, je realizována v přírodě. Podle možností je výuka obohacena audiozáznamy, filmy, vzdělávacími aplikacemi na iPadu, besedami, vycházkami i exkurzemi. Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacího obsahu průřezového téma Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

U těžce zrakově postižených vytváříme pojmy a představy na základě hmatového názoru (živých i neživých přírodnin, modelů a obrázků, audio, video)

Podporujeme tvůrčí aktivitu žáků formou návštěv mimoškolních zařízení (botanické a zoologické zahrady, přírodovědných stanic a jiných kulturních akcí apod.)

Kompetence k řešení problémů

Vytváříme modelové situace a hrajeme tzv. problémové hry, ve kterých se žáci učí řešit reálné problémy (požádat o pomoc, odmítnout pomoc, nabídnout pomoc apod.).

Kompetence komunikativní

Vybavujeme žáky komunikačními dovednostmi (požádat o pomoc či ji odmítnout, vyřizování vzkazů, samostatné výpůjčky v knihovně, nakupování).

Kompetence sociální a personální

Vysvětlujeme žákům pravidla chování uvedená ve školním řádu, jejich význam a účel. Provázíme žáky při tvorbě společných třídních pravidel.

Kompetence občanské

Vedeme žáky k hodnocení a ochraně konkrétních činností člověka v přírodě a rozlišení aktivit, které mohou prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.

Vedeme žáky k ekologickému myšlení, k práci s recyklovanými materiály a k třídění odpadu do nádob umístěných ve škole.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k uplatňování základních dovedností a návyků souvisejících s podporou zdraví a bezpečí a s tím související preventivní ochranou.

Kompetence digitální

Klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování.

Vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací (např. třídění, práce s kartami, obrázkové slovníky, encyklopedie).

Učíme žáky obsluhovat různá digitální zařízení (např. Tv lupy, interaktivní tabuli, Ipad, elektronickou tužku, diktafon, cd přehrávač).

Seznamujeme žáky s různými výukovými portály a aplikacemi (např. MiUč+, skolakov.eu).

Dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií (např. mluvicí hodinky, mluvicí váha, digitální teploměr).

Vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi.

Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání.

Vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč.

Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP ZV za dané období

Místo kde žijeme

žák:

-vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.

Vzhledem k různému stupni zrakového postižení žáků byl změněn očekávaný výstup.

- orientuje se v budově školy a určí význam a určí účel jednotlivých místností (1. ročník)
- rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí (1. ročník)
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) vzhledem ke svým zrakovým možnostem (3. ročník)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitosti vzhledem ke svým zrakovým možnostem (3. ročník)

Lidé kolem nás

žák:

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům (1. a 2. ročník)
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností (2. ročník)

Rozmanitost přírody

žák:

- pozoruje, popíše, porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích vzhledem ke svým zrakovým možnostem (1. – 2. ročník)
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě vzhledem ke svým zrakovým možnostem (2. – 3. ročník)
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů vzhledem ke svým zrakovým možnostem (3. ročník)

Člověk a jeho zdraví

žák:

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví (1. – 3. ročník)
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných (1. – 3. ročník)
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek (1. – 3. ročník)
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu vzhledem ke svým zrakovým možnostem (3. ročník)
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech (1. – 3. ročník)

Lidé a čas

žák:

-využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (1. - 3 ročník)

-pojmenuje některé rodáky, kulturní či údaje při řešení různých situací v denním životě, historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije (2. - 3. ročník)

Vzhledem k různému stupni zrakového postižení žáků byl změněn očekávaný výstup.

-seznamuje se některými rodáky, kulturními či historickými památkami, významnými událostmi regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije podle zrakových možností (2. - 3. ročník)

-uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití zvyčích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost (1. – 3. ročník)

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ročník			
zná svou adresu, uvede rozdíl mezi vesnicí a městem, uvede, kde lidé nakupují orientuje se v budově školy a určí význam a určí účel jednotlivých místností	domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, význačné budovy, hřiště a sportoviště v okolí, orientace v obci, obchody škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace, název školy, jméno třídní učitelky a spolužáků, orientace v budově školy a určení účel jednotlivých místností, školní pomůcky, uspořádání prac. místa, čas k práci a odpočinku	Místo kde žijeme	Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj – Poznávání lidí – téma Škola, spolužáci a učitelé Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola – téma Škola, spolužáci a učitelé
rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí uplatňuje základní pravidla silničního provozu	chování lidí, nežádoucí formy chování návlek správného chování chodce na chodníku a krajnici, při přecházení vozovky na přechodu pro chodce světelná a zvuková signalizace na přechodech		
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům na modelové situaci pojmenuje předpokládané pocity účastníků, dokáže zhodnotit konfliktní situace a navrhne způsob	chování lidí, nežádoucí formy chování rodina soužití lidí domov tolerance k odlišnostem spolužáků zvládání vlastní emocionality, respektování a zhodnocení pravidel třídy	Lidé kolem nás	Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Sebeznání a sebepečení – téma Chování lidí Osobnostní a sociální výchova – Morální rozvoj – Řešení

řešení, pozorně naslouchá druhým, respektuje třídní pravidla			problémů – téma Nežádoucí formy chování
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	orientace v čase – rok, měsíc, týden, den odhad trvání běžných denních činností a přiřazení k časovým údajům (ráno – noc) celá hodina na ciferníku současnost, minulost a budoucnost v našem životě (dříve – později než)	Lidé a čas	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití zvyčích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	současnost a minulost práce našich předků vánoční a velikonoční zvyky a tradice		
pozoruje, popíše, porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích vzhledem ke svým zrakovým možnostem rozlišuje některé jehličnaté a listnaté stromy pojmenuje jarní rostliny pozná některá zvířata dle jejich určujících znaků	roční období a jejich charakteristika stromy listnaté a jehličnaté jarní rostliny domácí a volně žijící zvířata a jejich mláďata, domácí mazlíčci	Rozmanitost přírody	
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti dokáže rozlišit odpady vhodné ke třídění	třídění běžných materiálů (plast, sklo, papír, kov, dřevo) základy třídění a recyklace odpadů		
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví rozlišuje dopravní prostředky	hygienické a preventivní návyky, péče o chrup části lidského těla naše smysly základy správné životosprávy (výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, pitný režim) bezpečná místa pro hru a trávení volného času, zásady bezpečného chování dopravní prostředky	Člověk a jeho zdraví	Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena – téma Osobní bezpečí

2. ročník

<p>popíše svůj domov, zná pojem Česká republika porovná a najde rozdíly v bydlení a dostupnosti služeb mezi různými typy sídel (město, vesnice, typ domu) popíše pozici v obci: P – L, před – za</p>	<p>prostředí domova, Česká republika typy bydlení rozdíl mezi městem a vesnicí orientace v obci</p>	<p>Místo, kde žijeme</p>	
<p>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům na modelové situaci pojmenuje předpokládané pocity účastníků, dokáže zhodnotit konfliktní situace a navrhne způsob řešení, pozorně naslouchá druhým, respektuje třídní pravidla odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností pokusí se představit povolání v modelových situacích</p>	<p>rodina (rodiče, sourozenci, prarodiče) chování lidí soužití lidí tolerance k odlišnostem spolužáků zvládání vlastní emocionality, respektování a zhodnocení pravidel třídy povolání a pracovní činnosti</p>	<p>Lidé kolem nás</p>	<p>Multikulturní výchova - Lidské vztahy – téma: Chování lidí</p>
<p>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě zná měsíce v roce a přiřadí je k ročním obdobím rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</p>	<p>orientace v čase – rok, měsíc, týden, den odhad trvání běžných denních činností a přiřazení k časovým údajům půl a celá hodina na ciferníku současnost, minulost a budoucnost v našem životě</p>	<p>Lidé a čas</p>	

<p>uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití zvyčích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost seznámí se s některými rodáky nebo významnými osobnostmi, kulturními a historickými památkami, seznámí se s pověstí nebo bájí</p> <p>pozoruje, popíše, porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích vzhledem ke svým zrakovým možnostem roztřídí některé přírodniny podle nápadných znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě vzhledem ke svým zrakovým možnostem</p> <p>rozlišuje a zná charakteristické znaky: les, park, louka, zahrada, pole, potok, řeka dle určujících znaků pozná zvířata a jejich mláďata, ptáky</p> <p>zná některé živočichy chované pro radost a chápe potřebu pravidelné péče o ně chová se ohleduplně k přírodě a učí se ji chránit</p> <p>dokáže rozlišit odpady vhodné ke třídění uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p> <p>zná zásady chování při úrazu a nacvičuje je v modelových situacích</p>	<p>současnost a minulost práce našich předků a jejich hodnota vánoční a velikonoční zvyky a tradice</p> <p>významné osobnosti</p> <p>roční období a měsíce v roce</p> <p>jehličnaté a listnaté stromy ovoce a zelenina byliny a dřeviny</p> <p>les, park, louka, zahrada, pole, potok, řeka</p> <p>domácí, hospodářská a volně žijící zvířata</p> <p>ochrana a ohleduplné chování k přírodě třídění a recyklace odpadu</p> <p>hygienické a preventivní návyky, péče o chrup části lidského těla naše smysly</p> <p>základy správné životosprávy (výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, pitný režim)</p> <p>bezpečná místa pro hru a trávení volného času, zásady bezpečného chování</p> <p>nemoc a úraz, svědek úrazu</p>		
		<p>Rozmanitost přírody</p>	<p> Enviromentální výchova – Vztah člověka k prostředí – téma Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>
		<p>Člověk a zdraví</p>	

3. ročník

<p>začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) vzhledem ke svým zrakovým možnostem</p>	<p>orientace v místě svého bydliště, v okolí školy, v místní krajině, riziková místa a situace po cestě do školy, účel veřejných a společenských budov (muzeum, divadlo, radnice, nádraží apod.) pozná významné památky a památky v okolí bydliště orientace v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí, komunikace s prodávčem</p>	<p>Místo kde žijeme</p>	
<p>poznává základní údaje o naší vlasti</p> <p>zná světové strany a popíše směrovou různici rozdělí přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitosti vzhledem ke svým zrakovým možnostem pozná některé druhy peněz</p>	<p>Česka republika, členství v Evropské unii, sousední státy, státní symboly světové strany přírodní a umělé prvky v krajině</p> <p>rozlišování některých druhů peněz</p>	<p>Lidé kolem nás</p>	
<p>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům na modelové situaci pojmenuje předpokládané pocity účastníků, dokáže zhodnotit konfliktní situace a navrhne způsob řešení, pozorně naslouchá druhým, respektuje třídní pravidla využívá časové rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti odvodí význam a potřebu různých povolání a činností</p>	<p>rodina chování a soužití lidí tolerance k odlišnostem spolužáků zvládnutí vlastní emocionality, respektování a zhodnocení pravidel třídy</p> <p>práce lidí v minulosti a současnosti lidské vynálezy (rozdělování ohně, telefon, žárovka, rádio a televize, železnice, počítač, internet)</p>	<p>Lidé a čas</p>	

<p>uvědomuje si význam vynálezů pro společnost</p> <p>seznamuje se některými rodáky, kulturními či historickými památkami, významnými událostmi regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</p> <p>poznává stavbu těla rostlin</p> <p>roztřídí některé přírodniny podle nápadných znaků</p> <p>pozná běžně se vyskytující jedlé a jedovaté houby a umí je pojmenovat</p> <p>uveďte příklady výskytu organismů ve známé lokalitě vzhledem ke svým zrakovým možnostem</p> <p>seznamuje se se stavbou a způsobem života živočichů</p>	<p>kultura, současnost a minulost v našem životě</p> <p>báje, mýty, pověsti</p> <p>znaky života rostlin</p> <p>stavba těla rostlin</p> <p>význam rostlin pro člověka</p> <p>kvetoucí a nekvetoucí rostliny</p> <p>byliny a dřeviny</p> <p>houby</p> <p>rozmanitost živočichů: vnitřní a vnější stavba, znaky života (příjem potravy a vody, dýchání, vylučování odpadních látek, pohyb, rozmnožování a vývoj)</p>		
<p>jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů vzhledem ke svým zrakovým možnostem</p>	<p>vlastnosti látek (skupenství pevné, kapalné a plynné, rozpustnost, hořlavost, barva a chuť)</p> <p>vážení a měření</p> <p>hmotnost, objem, teplota</p>	<p>Rozmanitost přírody</p>	<p> Enviromentální výchova – Základní podmínky života – téma Živá a neživá příroda</p>
<p>poznává neživou přírodu</p> <p>seznamuje se se sluneční soustavou</p>	<p>voda, vzduch, nerosty a horniny, půda</p> <p>sluneční soustava</p>		
<p>chová se ohleduplně k přírodě a učí se ji chránit</p> <p>dokáže rozlišit odpady vhodné ke třídění</p>	<p>ochrana a ohleduplné chování k přírodě</p> <p>třídění a recyklace odpadu</p>		
<p>zná základní pravidla pro chodce</p> <p>správně přechází vozovku podle svých zrakových možností</p>	<p>dopravní výchova: základní pravidla správného přecházení vozovky a bezpečné jízdy na kole, některé dopravní značky</p>		

<p>zná vybrané dopravní značky (stop, hlavní silnice apod.) podle svých zrakových možností</p> <p>předvídá, co může být v jeho okolí nebezpečné, nebezpečí se snaží vyhýbat</p> <p>využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času</p> <p>zná základní zásady první pomoci, v modelových situacích nacvičuje komunikaci s operátory tísňových linek (čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku)</p> <p>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která mu je nepříjemná</p>	<p>osobní bezpečí: zásady první pomoci, komunikace s neznámými lidmi, vyhledávání bezpečných míst pro hru a trávení a volného času</p>		
<p>poznává stavbu lidského těla a základní funkce orgánových soustav</p> <p>uplatňuje zásady zdravé výživy</p>	<p>lidské tělo: stavba těla (kostra, svaly, kůže), základní funkce orgánových soustav (srdce a cévy, plíce, ledviny, žaludek a střeva, mozek a mícha)</p> <p>bílkoviny a tuky, cukry, vláknina, vitamíny a minerály</p>		

5.7. Vyučovací předmět: Přírodověda

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsah, organizační a časové vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Pro potřeby žáků se zrakovým postižením jsou některé očekávané výstupy upraveny.

Předmět je vyučován od čtvrtého do šestého ročníku. Program předmětu staví na elementárních znalostech, které žáci získali v prvouce i dalších předmětech.

Současně vybavuje žáky základními vědomostmi pro předměty přírodopis, fyzika a chemie. Základní znalosti a dovednosti přírodovědy slouží i pro další předměty – například pro Svět práce. Každé téma je propojeno se znalostmi a dovednostmi z oblasti Výchovy ke zdraví.

Vzdělávací obsah je členěn do dvou tematických okruhů:

- Rozmanitost přírody, jako poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody.

- Člověk a jeho zdraví, jako základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací.

Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Součástí předmětu je část zabývající se nejobecnějšími pojmy, jejich porozuměním a dovedností správně je používat – aplikovat je. Další část předmětu je založena na činnostním – tvořivém učení, praktických pokusech a na pozorování.

K nejčastějším metodám a formám patří kooperativní a projektová výuka, vycházky, exkurze spojené s pozorováním. Důraz klademe na schopnost popisovat pozorované a vyhledávat informace z různých dostupných zdrojů vzhledem ke zrakovým možnostem žáka. Na výuku ve vyučovacích hodinách navazují různé akce, například návštěvy výzkumných zařízení, exkurze botanických a zoologických zahrad, různých ekosystémů a podobně. Část výuky, zejména při pobytových akcích, je realizována v přírodě. Podle možností se několikrát v roce je výuka doplňována audiozáznamy a videozáznamy, filmy, besedami, vycházkami i exkurzemi.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat: Multikulturní výchova a Enviromentální výchova.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

U těžce zrakově postižených vytváříme pojmy a představy na základě hmatového názoru (živých i neživých přírodnin, modelů a obrázků, audio, video)

Podporujeme tvůrčí aktivitu žáků formou ekologických soutěží, návštěv mimoškolních zařízení (botanické a zoologické zahrady, přírodovědných stanic apod.)

Kompetence k řešení problémů

Vytváříme modelové situace a hrajeme tzv. problémové hry, ve kterých se žáci učí řešit reálné problémy (požádat o pomoc, nabídnout pomoc, odmítnout pomoc, odmítání návykových látek apod.).

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k diskusi na aktuální ekologická témata (recyklace, globální oteplování apod.)

Kompetence sociální a personální

Během vzdělávání používáme skupinovou práci žáků a následnou prezentaci společně dosažených výsledků (projektové učení).

Kompetence občanské

Vedeme žáky k hodnocení konkrétních činností člověka v přírodě a rozlišení aktivit, které mohou prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.

Vedeme žáky k ekologickému myšlení, k práci s recyklovanými materiály a k třídění odpadu do nádob umístěných ve škole.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k uplatňování základních dovedností a návyků souvisejících s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.

Kompetence digitální

Vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací (např. třídění, práce s kartami, obrázkové slovníky, encyklopedie).

Motivujeme žáky v samostatné obsluze různých digitálních zařízení (např. Tv lupa, interaktivní tabule, Ipad, elektronická tužka, diktafon, cd přehrávač).

Seznamujeme žáky s různými výukovými portály a aplikacemi (např. MiUč+, skolakov.eu, edu.ceskatelevize.cz).

Dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií (např. mluvicí hodinky, mluvicí váha, digitální teploměr).

Vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi.

Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání.

Vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč.

Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP ZV za dané období

Rozmanitost přírody

Žák:

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka (4. - 6. ročník)
  - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součást vesmíru souvislost s rozdělením času a střídání ročních období (6. ročník)
  - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organizmy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí vzhledem ke svým zrakovým možnostem (4., 6. ročník)
  - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy vzhledem ke svým zrakovým možnostem (4.- 6. ročník)
  - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat (6. ročník)
  - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit (6.ročník)
  - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu vzhledem ke svým zrakovým možnostem (4., 6. ročník)
- Člověk a jeho zdraví

Žák:

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života (5. ročník)
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození (5. ročník)
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob (5. ročník)
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista (5. a 6. ročník)
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché postupy odmítání návykových látek (5. ročník)
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou (4. - 5. ročník)
- rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc (5. ročník)
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi děvčaty a chlapci (5. ročník)

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ročník			
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Živá a neživá příroda Přírodnina a výrobek	Rozmanitost přírody	Enviromentální výchova – Základní podmínky života – téma Živá a neživá příroda
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu vzhledem ke svým zrakovým možnostem	Látky a jejich vlastnosti		
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy vzhledem ke svým zrakovým možnostem	Třídění organismů – houby - části těla a jejich funkce, třídění do skupin na jedlé, nejedlé a jedovaté první pomoc při otravě živočichové - znaky života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů,		

	význam v přírodě a pro člověka Rostliny - znaky života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka		
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organizmy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí vzhledem ke svým zrakovým možnostem	Ekosystémy – význam, vzájemné vztahy mezi organizmy, základní společenstva		Enviromentální výchova - Ekosystémy - téma Ekosystémy
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Dopravní výchova v modelových situacích, při vycházkách a výletech	Člověk a jeho zdraví	
5. ročník			
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy vzhledem ke svým zrakovým možnostem	Třídění organismů -bezobratlí a obratlovci -praktické třídění na základě stavby těla, způsobu výživy a výskytu vybraných zástupců	Rozmanitost přírody	
-objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Podmínky života na Zemi -význam slunečního záření, vody, vzduchu a půdy pro rostliny a živočichy		Enviromentální výchova - Základní podmínky života - téma Podmínky života na Zemi

porovnáva na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy vzhledem ke svým zrakovým možnostem	Člověk Životní podmínky člověka na Zemi. Odlišnosti od ostatních živočichů. Lidské rasy, jejich odlišnosti	Člověk a jeho zdraví	Multikulturní výchova – Etnický původ- téma lidské rasy
využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	Základní funkce orgánových soustav		
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	Základy sexuální výchovy		
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	Vývoj dítěte před a po jeho narození, etapy lidského života		
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na právněné nároky jiných osob	Péče o zdraví, zdraví životní styl, správná výživa, pitný režim, prevence nemocí a úrazů		
rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	Ošetření drobných poranění a zajištění lékařské pomoci		
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou především v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	Chování v situacích ohrožujících zdraví, návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví		

6. ročník			
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	Třídění organismů třídění na základě stavby těla, způsobu výživy a výskytu vybraných zástupců	Rozmanitost přírody	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	Rozmanitost podmínek na Zemi základní společenstva ve vybraných lokalitách (přírodní pásy), podnebí a počasí		
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Země a Vesmír Sluneční soustava, pohyby Země a jejich vliv na střídání ročních období a dne a noci, působení gravitace a magnetické síla, poznávání a dobývání Vesmíru		
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Člověka a technika vlastnosti a změny látek, měření délky, času, hmotnosti, objemu, teploty, jednoduché stroje - kladka, páka, kolo		
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Člověk a přírodní zdroje -vzduch, voda, půda, nerosty a horniny		Enviromentální výchova - Vztah člověka k prostředí – téma Člověk a přírodní zdroje

	-energie, domácí spotřebiče	Enviromentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - téma Energie
stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	Člověk a prostředí Ochrana přírody a krajiny, rizika v přírodě (mimořádné události)	

5.8. Vyučovací předmět: Vlastivěda

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsah, organizační a časové vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Pro potřeby žáků se zrakovým postižením jsou některé očekávané výstupy upraveny.

Předmět je vyučován od čtvrtého do šestého ročníku. Program předmětu staví na elementárních znalostech, které žáci získali v prvouce i dalších předmětech. Současně vybavuje žáky základními vědomostmi pro předměty zeměpis, dějepis, občanská výchova. Základní znalosti a dovednosti přírodovědy slouží i pro další předměty – například pro Svět práce. Každé téma je propojeno se znalostmi a dovednostmi z oblasti Výchovy ke zdraví.

Vzdělávací obsah je členěn do tří tematických okruhů:

Místo, kde žijeme žákům přibližuje chápání organizace života ve společnosti. Vede žáky k praktickému poznávání místních, regionálních skutečností. Postupně rozvíjí vztah k naší zemi.

Lidé kolem nás vede žáky k upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi. Seznamuje žáky se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě.

Lidé a čas rozvíjí orientaci v čase, v postupu událostí a utváření historie. Snaží se o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti.

Nejčastěji je výuka realizována prostřednictvím následujících metod a forem - skupinové vyučování, projektová výuka. Podle možností se několikrát v roce je výuka doplňována audiozáznamy a videozáznamy, filmy, besedami, vycházkami i exkurzemi.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

U těžce zrakově postižených vytváříme pojmy a představy na základě hmatového názoru (živých i neživých přírodnin, modelů a obrázků, audio, video)

Kompetence k řešení problémů

Vytváříme modelové situace a hrajeme tzv. problémové hry, ve kterých se žáci učí řešit reálné problémy (požádat o pomoc, odmítnout pomoc, nabídnout pomoc, odmítání návykových látek apod.).

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k diskusi a hodnocení dějinných i současných společenských událostí.

Kompetence sociální a personální

Během vzdělávání používáme skupinovou práci žáků a následnou prezentaci společně dosažených výsledků (projektové učení).

Kompetence občanské

Vytváříme pozitivní vztah k historii, kultuře a umění formou pořádání vlastních výstav, návštěvou muzeí, veřejných výstav.
Vytváříme dostatek příležitostí k poznávání kulturních a historických památek; využíváme k tomu i výhodnou polohu školy.
Učíme žáky vhodnému chování na kulturních akcích, seznamujeme je s reáliemi kulturního života ze současnosti i naší historie.
Učíme žáky všimnout si krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je.

Kompetence pracovní

Učíme žáky pracovat s informačními a komunikačními technologiemi jako významnou složkou gramotnosti osob se zrakovým postižením při přípravě projektů a referátů.

Kompetence digitální

Vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací (např. třídění, práce s kartami, obrázkové slovníky, encyklopedie).

Motivujeme žáky v samostatné obsluze různých digitálních zařízení (např. Tv lupa, interaktivní tabule, Ipad, elektronická tužka, diktafon, cd přehrávač).

Seznamujeme žáky s různými výukovými portály a aplikacemi (např. MiUč+, skolakov.eu, edu.ceskatelevize.cz).

Motivujeme žáky ke zkoumání prostředí s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání tištěných, reliéfních i digitálních map a navigací (VPN).

Vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi.

Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání.

Vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč.

Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP ZV za dané období

Místo kde žijeme

Žák:

určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu (4., 6. ročník)

určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu v přírodě (4. – 5. ročník)

rozlišuje mezi náčrtky, plány a základní typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli vše s přihlédnutím ke zrakovým možnostem žáka (4. – 6. ročník)

vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického vše s přihlédnutím ke zrakovým možnostem žáka (6. ročník)

zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

Lidé kolem nás

Žák:

vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodrží pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě), (4. ročník)

rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení (4. ročník)

rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy (4. ročník)

orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy (4. – 5. ročník)

poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města), (4. ročník)

Lidé a čas

Žák:

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy (4. – 6. ročník)

- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek s přihlédnutím ke zrakovým možnostem žáka (5.-6. ročník)
- rozpoznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik (4., 6. ročník)
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik (4. – 6. ročník)
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů (4., 6. ročník)

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ročník			
- vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace	Místo kde žijeme	
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy,		
- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky s přihlédnutím ke zrakovým možnostem žáka	okolní krajina - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů		
- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky s přihlédnutím ke zrakovým možnostem žáka	orientuje se na mapě České republiky, země ČR a jejich největší města, poloha sousedních států ČR		
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky světové strany		

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání	Lidé kolem nás	Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj - Poznávání lidí- téma Chování ve škole i mimo školu
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace		Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - téma Chování ve škole i mimo školu Výchova demokratického občana- Občanská společnost a škola - téma Chování ve škole i mimo školu
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, předcházení konfliktům		Multikulturní výchova- Lidské vztahy- téma Lidská práva
- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	vlastnictví , používání peněz v běžných situacích, odhad a kontrola ceny nákupu		Multikulturní výchova -Princip sociálního smíru a solidarity
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	orientace v čase a časový řád – kalendář, letopočet, století		Lidé a čas
- rozpoznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost báje, mýty, pověsti staré pověsti české		

<p>- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků</p> <p>- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek s přihlédnutím ke zrakovým možnostem žáka</p> <p>- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</p>	<p>současnost a minulost v našem životě</p> <p>Starší české dějiny</p> <p>-nejstarší osídlení naší vlasti</p> <p>-Velká Morava</p> <p>-Cyril a Metoděj</p> <p>- Přemyslovský stát</p> <p>-pojmy románský a gotický sloh</p> <p>-Lucemburkové, doba Karla IV.</p> <p>-Jan Hus</p> <p>-husitství</p> <p>-Jiří z Poděbrad</p>		
5. ročník			
<p>- vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</p>	<p>obec (město), místní krajina – význačné budovy, dopravní síť</p>	<p>Místo kde žijeme</p>	
<p>- rozlišuje mezi náčrty, plány a základní typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky s přihlédnutím ke zrakovým možnostem žáka</p> <p>- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</p> <p>- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a p</p> <p>- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli obyvatel v přírodě</p>	<p>okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany, poloha, povrch, vodstvo ČR, mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky</p>		

- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	naše vlast – národ, státní symboly, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní symboly		
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá – téma Sousední státy České republiky a další evropské státy
- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz	Lidé kolem nás	
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	orientace v čase a časový řád –kalendář, letopočet, století	Lidé a čas	
- rozpoznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	regionální památky báje, mýty, pověsti		
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek s přihlédnutím ke zrakovým možnostem žáka - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	současnost a minulost v našem životě Starší české dějiny Habsburkové - doba Rudolfa II., renesance Bitva na Bílé hoře Jan Amos Komenský, baroko -Marie Terezie -reformy Josefa II. -život v 19. století, významné události a osobnosti		Multikulturní výchova- Kulturní diference- téma Kulturní a historické zajímavosti

6. ročník

<p>- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického vše s přihlédnutím ke zrakovým možnostem žáka</p> <p>- rozpoznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</p>	<p>regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod</p>	<p>Místo kde žijeme</p>	<p>Multikulturní výchova- Multikulturalita- téma Kraje české republiky</p>
<p>- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p>	<p>naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR</p>		
<p>- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p> <p>- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</p> <p>- rozlišuje mezi náčrtky, plány a základní typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli vše s přihlédnutím ke zrakovým možnostem žáka</p>	<p>Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování</p> <p>mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky</p>		<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá – téma Evropské státy</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané – téma Evropské státy</p>
<p>- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p> <p>- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní</p>	<p>současnost a minulost v našem životě Nové české dějiny -I. světová válka -vznik samostatného Československa</p>		<p>Výchova demokratického občana- Občan, občanská společnost a stát- téma II. Světová válka</p>

<p>význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek s přihlédnutím ke zrakovým možnostem žáka</p> <p>- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</p>	<p>-T. G. Masaryk -život mezi válkami -II. světová válka -poválečná Evropa -život v komunistickém Československu -Sametová revoluce, rok 1989 - rozdělení Československa</p>		<p>Výchova demokratického občana- Princip formy participace občanů v politickém životě - téma II. Světová válka</p> <p>Výchova demokratického občana- Formy participace občanů v politickém životě - téma Sametová revoluce</p>
---	--	--	---

5.9. Vyučovací předmět : Hudební výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu HV tvoří činnosti vokální (práce s hlasem, kultivace mluvního a pěveckého projevu, vytváření správných pěveckých návyků), činnosti instrumentální (hra na rytmické, případně melodické hud. nástroje a její využití v hudebním projevu žáků), činnosti hudebně pohybové (reagování na hudbu pohybem) a činnosti poslechové (aktivní vnímání hudby, jejího myšlenkového a emocionálního obsahu a výrazových prostředků, základy dějin české i světové hudby, hudba různých stylů a žánrů a základní informace o praxi kulturního života).

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Organizační vymezení: vyučování hromadné, případně skupinové (více ročníků ve třídě)

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova - (rozvoj schopnosti poznávání, kreativita - rozpracováno v tabulce)

b) Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Přibližujeme žákům hudební skladatele a interprety vyprávěním o jejich životě a lidských hodnotách.

Vyžadujeme od žáků slovní formulaci dojmů z poslouchané hudby.

Kompetence komunikativní

Pomáháme žákům vyjádřit vlastní názor na poslouchanou hudbu a vyslechnout názory spolužáků.

Při společném zpěvu žáci navzájem respektují volbu zpívaných písní od spolužáků.

Kompetence sociální a personální

Při společném zpěvu učíme žáky vzájemně se podporovat a respektovat rozdíly v hudebních schopnostech spolužáků. Usilujeme o dobrý výsledek společného zpěvu.

Kompetence občanské

Prostřednictvím myšlenkového rozboru vhodných skladeb rozvíjíme vlastenecké cítění a kulturní vědomí žáků.

Digitální kompetence

Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení (interaktivní tabule, iPad, elektronická tužka, diktafon, CD přehrávač).

Vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro hudební reprodukci a produkci.

Motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu hudby prostřednictvím digitálních technologií (mobilní telefon, iPad, diktafon, CD přehrávač).

Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

Očekávané výstupy z RVP ZV za první období:

Žák

* zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

(1. - 3. roč.)

* rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci jednoduchých hudebních forem (3. roč.)

* využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře (1. - 3. roč.)

* reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

na znějící hudbu reaguje pohybovými prvky, zvolenými adekvátně ke stupni zrakového, případně tělesného postižení a na základě individuálních možností (v předchozím slova smyslu) vyjadřuje pohybem metrum, tempo, dynamiku a směr melodie. (1. - 3. roč.)

* rozlišuje jednotlivé kvality tónů, (1. - 3. roč.) rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby (3. roč.)

* rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně- instrumentální (2. - 3. roč.)

Odůvodnění: zrakové, tělesné, event. neurologické postižení limituje žákovu hrubou motoriku a ovlivňuje schopnost prostorové orientace → pohybové aktivity nutno individuálně přizpůsobit

1. ročník			
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</p> <p>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p> <p>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p> <p>rozlišuje jednotlivé kvality tónů</p>	<ul style="list-style-type: none"> * pěstování správných pěveckých dovedností a návyků (dýchání, vý-slovnost, intonace, tvoření tónu) * ozvěna melodická * realizace 8-10 převážně lid. písní v durové tónině * ozvěna rytmická * doprovodná hra na Orffovy nástroje dle návodu učitele i formou improvizace * správný postoj při zpěvu * hra na tělo (doprovod k písním) * znázornění výšky tónu, tempa a charakteru písní (ukolébavka, pochod) jednoduchými pohybovými prvky * zvuk-tón, sedm základních tónů * hudba-pojem * tóny hluboké-vysoké, tóny dlouhé-krátké * silně-slabě, pomalu-rychle, vesele-smutně * hudební nástroj, skladba 	<p>vokální činnosti</p> <p>Instrumentální činnosti</p> <p>hudebně pohybové činnosti</p> <p>poslechové činnosti</p> <p>hudební pojmy</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového (sluchového) vnímání: témata - vokální činnosti (návčik písní), poslechové činnosti (poslech hudby, rozlišování zvuků hud. nástrojů, instrumentálních a vokálních těles, kvality tónů.)</p> <p>-cvičení dovednosti zapamatování: téma - vokální činnosti (návčik pěveckého repertoáru)</p> <p>Kreativita: téma - instrumentální činnosti (hra na Orffův instrumentář, případně - dle indiv. schopností - i na jiné nástroje)</p>

	* skl. B.Smetany, P.I.Čajkovského, C.Saint- Saënsa a j. státní hymna, dětský sbor		
3. ročník			
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci jednoduchých hudebních forem využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně- instrumentální	* rozvoj pěveckých dovedností * improvizální obměny písní * realizace 8-10 lid. i umělých písní v durové a mollové tónině * doprovodná hra na Orffovy nástroje, event. zobc. flétnu, dle indiv. dispozic improvizace přede hry a mezihry * hra na tělo * rytmický pohyb z místa, přeměnný krok * cvičení na rozlišování výšky, délky, síly tónu * p, mf, f * kánon * hudba k různým příležitostem (koncertní, odpočinková, taneční, slavnostní) * opakování- takt, (2/4, 3/4, 4/4) * taktování na 2 doby * opakování-repetice	vokální činnosti instrumentální činnosti hudebně-pohybové činnosti poslechové činnosti-hudební pojmy	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového (sluchového) vnímání: témata - vokální činnosti (nácvi písní), poslechové činnosti (poslech hudby, rozlišování zvuků hud. nástrojů, instrumentálních a vokálních těles, kvality tónů.) - cvičení dovednosti zapamatování: téma-vokální činnosti (nácvi pěveckého repertoáru) Kreativita: téma - instrumentální činnosti (hra na Orffův instrumentář, případně-dle indiv. schopností i na jiné nástroje)

	<ul style="list-style-type: none"> * opak. notových znaků c-h * motiv * polka v lidové písni i stylizaci * nota celá-půlová * violoncello, lesní roh, činel, tympán, fagot * nejméně 5 skladeb z děl B.Smetany, A.Dvořáka, W.A.Mozarta, R.Schumanna a dalších 	<p>hudební nástroje</p> <p>skladby k poslechu</p>	
--	---	---	--

Očekávané výstupy z RVP ZV za druhé období

Žák: * zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti (4.- 6. roč.)

* realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not.

písňě nastuduje náslechovou metodou a realizuje je - v rámci svých individuálních schopností - zpěvem, hrou, doprovodnou hrou a pohybovými prvky odvíjejícími se od druhu a stupně postižení (4.-6. ročník)

* využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní (4.-6. roč.)

* rozpozná hudební formu jednoduché písňě či skladby (6.roč.)

* vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizaci

* rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny (6.roč.)

* ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace v závislosti na druhu a stupni postižení (zrakové, tělesné, neurologické) a na základě individuálních schopností a dovedností ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků (4.-6. roč.)

Výstup: „Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not“ nahrazen formulací: „Písňě nastuduje náslechovou metodou a realizuje je - v rámci svých individuálních schopností - zpěvem, hrou, doprovodnou hrou

a pohybovými prvky, odvíjejícími se od druhu a stupně jeho postižení“.

Odůvodnění: černotisková notace je graficky návodná (čím vyšší tón, tím vyšší poloha v notové osnově), Braillův notopis nikoliv. Studium bodového notopisu je proto dlouhodobější a náročnější a probíhá v hodinách, speciálně k tomu určených

(HN, individuální hra na hudební nástroje). Nahrazení „ tance“ „pohybovými prvky“ - viz. výše.

Výstup: „Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace „upraven takto:“ V závislosti na druhu a stupni postižení (zrakové, tělesné, neurologické) na základě individuálních schopností a dovedností ztvárňuje hudbu pohybem s eventuelním využitím tanečních kroků

Odůvodnění: zrakové, tělesné, event. neurologické postižení .... atd. viz. výše.

4. ročník			
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not.</p> <p>využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p>	<p>* další upevňování pěveckých dovedností. čistá intonace, rytmus, výslovnost, tvoření tónu atd.</p> <p>* základy dvojhlasu a kánonu - dle schopností žáků</p> <p>* realizace 8-10 lid. a umělých písní v dur i moll</p> <p>* doprovodná hra na Orffovy nástroje jedno i vícehlasá</p> <p>* improvizace předeher a meziher na Orffův instrumentář, event. dle indiv. schopností na melodické nástroje</p> <p>* taktování na 2 a 3 doby</p> <p>* hra na tělo</p> <p>* taneční krok polkový a valčíkový-použití: ke zpívaným písním a instr. skladbám</p>	<p>vokální činnosti</p> <p>Instrumentální činnosti</p> <p>hudebně-pohybové činnosti</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového (sluchového) vnímání: témata - vokální činnosti (nácvič písní), poslechové činnosti (poslech hudby, rozlišování zvuků hud. nástrojů, instrumentálních a vokálních těles, kvality tónů.)</p> <p>- cvičení dovednosti zapamatování: téma - vokální činnosti (nácvič pěveckého repertoáru)</p> <p>Kreativita: téma - instrumentální činnosti (hra na Orffův instrumentář, případně-dle indiv.schopností-i na jiné nástroje)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> * barva tónu (různé hud. nástroje, lidský hlas) * téma * dvojhlas * rozlišování tónorodu dur a moll * stupnice dur, akord dur * nota čtvrtěová * valčík a polka v lidové písni i stylizaci 	poslechové činnosti, hudební pojmy	
	<ul style="list-style-type: none"> * viola, pikola, hoboje, tuba, akordeon * nástroje smyčcové ↔ dechové * symfonie (v návaznosti na pojem symfonický orchestr-3.ročník) * opera (základní informace+ukázka) 	hudební nástroje	hudební formy
	<ul style="list-style-type: none"> * nejméně 6 poslechových skladeb z děl Smetany, Dvořáka, Mozarta, Bacha, Haydna, Schumanna a dalších * vyprávění o životě skladatelů poslouchané hudby * význam Smetany a Dvořáka (základní informace) 	poslech a dějiny hudby	

5. ročník

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu	* upevňování pěveckých dovedností, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	vokální činnosti	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového (sluchového) vnímání: témata - vokální činnosti (návěky písní), poslechové činnosti

<p>využívá získané pěvecké dovednosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not.</p> <p>využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p>	<ul style="list-style-type: none"> * jednohlas, příp. dvojhlas dle schopností jednotlivců i celé třídy * realizace 8-10 písní lid. i umělých v dur i moll, nácvik státní hymny * hra na Orffovy nástroje, event. na zobc. flétnu a další nástroje-doprovod k písním, improvizace přede hry a mezihry * taktování na 2,3 a 4 doby * pohybový doprovod písní (instr. hudby) hrou na tělo nebo s použitím zákl. tanečních kroků * inspirace, okolnosti vzniku skladby, hudební charakteristika * hudební výrazové prostředky (melodie, rytmus, dynamika, kontrasty atd.) * dojmy žáků z poslouchané hudby * hudba vokální, instrumentální * dirigent, kapelník, sbormistr * lidová kapela * smyčcové všechny, dechové: dřevěné, žesťové, harfa, bicí * variace-princip * opera (pokrač., rozšíř.) * symfonie (pokrač., rozšíř.) 	<p>instrumentální činnosti</p> <p>hudebně-pohybové činnosti</p> <p>poslecho-vé činnosti, hudební pojmy</p> <p>hudební nástroje</p> <p>hudební formy</p>	<p>(poslech hudby, rozlišování zvuků hudebních nástrojů, instrumentálních a vokálních těles, kvality tónů.)</p> <p>- cvičení dovednosti zapamatování: téma-vokální činnosti (nácvik pěveckého repertoáru)</p> <p>Kreativita: téma - instrumentální činnosti (hra na Orffův instrumentář, případně-dle indiv. schopností i na jiné nástroje)</p>
---	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> * symfon. báseň * vyprávění o životě skladatelů poslouchané hudby * 6-8 poslechových skladeb českých i evropských skladatelů (Smetana, Dvořák, Mozart, Janáček, Bach, Prokofjev atd.) * život a význam Smetany a Dvořáka (rozšíření) 	poslech a dějiny hudby	
6. ročník			
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not.</p> <p>využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p> <p>vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizaci</p> <p>rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků, upozorní na</p>	<ul style="list-style-type: none"> * zpěv s využitím všech získaných pěveckých dovedností, jejich prohlubování * zpěv jednohlasý, dle schopností žáků dvojhlasý nebo v kánonu * realizace 7-8 písní lidových, umělých, country event. písně dalších žánrů * doprovodná hra na rytmické, event. melodické a akordické nástroje * improvizální hra (přehry, mezihry na výše jmenované nástroje) * taktování, hra na tělo, pohybové projevy s použitím tanečních prvků * rozbor a charakteristika poslouchané hudby 	<p>vokální činnosti</p> <p>Instrumentální činnosti</p> <p>hudebně-pohybové činnosti</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového (sluchového) vnímání: témata - vokální činnosti (návčik písní), poslechové činnosti (poslech hudby, rozlišování zvuků hud. nástrojů, instrumentálních a vokálních těles, kvality tónů.)</p> <p>- cvičení dovednosti zapamatování: téma-vokální činnosti (návčik pěveckého repertoáru)</p> <p>Kreativita: téma - instrumentální činnosti (hra na Orffův instrumentář, případně-dle indiv.schopností-i na jiné nástroje)</p>

<p>metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>	<p>(hudební prostředky, inspirace atd.) * slovní interpretace poslouchané hudby-hovoří žáci * stupnice moll, akord moll * nástroje smyčcové, dechové, bicí, harfa-opak. * nové: cembalo, varhany * opera (průběh představení, chování v divadle) * symfonie (rozlišení charakteru a tempa jednotlivých vět) * opak.-variace, symfon. báseň * nové: balet, nástrojový koncert (zákl. charakteristika) * 6-8 poslech. skladeb (Smetana, Dvořák, Mozart, Novák, Paganini, Mendelssohn aj. * vhledy do života skladatelů poslouchané hudby * život a význam W.A.Mozarta</p>	<p>poslechové činnosti, hudební pojmy hudební nástroje hudební formy poslech a dějiny hudby</p>	
---	--	--	--

2. stupeň

Očekávané výstupy z RVP ZV za třetí období

Žák: * využívá své indiv. hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách (7.-10. roč.)

* uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jedno i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého (7.-10. roč.)

* reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hud. improvizace
reprodukuje na základě svých indiv. hudebních schopností a dovedností různé motivy a témata, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hud. improvizace (7.-10. roč.)

* realizuje podle svých indiv. schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.

* rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně-pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě indiv. hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu a pohybových schopností a mantinelů daných druhem a stupněm postižení (zrakové, tělesné, neurologické) předvede jednoduchou pohybovou vazbu (7.-10. roč.)

* orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně-výrazové prostředky, chápe jejich význam a k hudebnímu dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku (7.-10.roč.)

* zařadí na základě indiv. schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami (9.-10.roč.)

* vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění (9.-10. roč.)

Výstup: „ Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně - pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu upraven takto: „Rozpozná některé z různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně - pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních a pohybových schopností a mantinelů daných druhem a stupněm zdravotního postižení, předvede jednoduchou pohybovou vazbu“.

Odůvodnění: zrakové, tělesné, event. neurologické postižení .... atd. viz.výše.

Výstup: „Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů“ upraven takto: Realizuje... atd. „ písně různých stylů a žánrů“

Odůvodnění: Realizace - tedy interpretace - instrumentální skladby představuje pro zrakově postiženého žáka nutnost dlouhodobého soustředěného studia, doplněného kvalitní domácí přípravou a individuální pomocí pedagoga. V hodinách Hv mohou tedy tento požadavek splnit pouze žáci, kteří navštěvují individuální hodiny hry na hudební nástroj. S ohledem na žáky, kteří hru na hudební nástroj neovládají, považují zařazení tohoto požadavku za nevhodné.

7. ročník			
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
využívá své indiv. hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a	* rozšiřování hlasového rozsahu, práce s hlasem při mutaci * zpěv jedno-event. vícehlasý (dle schopností jednotlivců i celé třídy) v dur i moll tóninách	vokální činnosti	Kreativita: téma - instrumentální činnosti (hra na Orffův instrumentář, případně - dle indiv.schopností - i na jiné nástroje)

<p>rytmicky přesně v jedno i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hud. improvizace</p> <p>realizuje podle svých indiv. schopností a dovedností písň a skladby různých stylů a žánrů.</p> <p>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně-pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě indiv. hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně-výrazové prostředky, chápe jejich význam a k hudebnímu dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku</p>	<ul style="list-style-type: none"> * využívání rytmických zákonitostí při zpěvu (skloubení řeči a hudby) * převádění melodie z nezpěvné do zpěvné polohy * realizace 7-8 písní různých žánrů a stylů (lidové, umělé, folk, spirituály a pod.) žáci se mohou podílet na výběru pěv. repertoáru * žáci, studující hru na hudební nástroje, přispívají instrumentální hrou k hudebnímu projevu třídy (doprody, improvizace předeher a pod.) * hra na nástroje Orffova instrumentáře * taktování, taneční kroky na místě i v prostoru * přizpůsobení pohybového projevu rytmu a tempu hudby * seznámení s okolností vzniku skladby, s inspirací, programovou náplní skladby formou a výrazovými prostředky * slovní interpretace poslouchané hudba (žáci) * průběh koncertu, role posluchače * árie, operní předehera, libreto * partitura, part * komorní hudba, druhy souborů, komorní orchestr 	<p>Instrumentální činnosti</p> <p>hudebně-pohybové činnosti</p> <p>poslechové činnosti, hudební pojmy</p>	
--	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> * scénická hudba * pojem cyklická skladba (vhodnost umístění potlesku) * nástroje klávesové a dechové vícehlasé * rondo, melodram * život, osobnost a dílo J.Ježka * nejméně 8 poslechových skladeb (různé formy a hudební slohy) z děl Smetany, Dvořáka, Fibicha, Martinů, Ježka, Čajkovského, Beethovena, Bacha, Mozarta 	<ul style="list-style-type: none"> hudební nástroje hudební formy poslech a dějiny hudby 	
--	---	---	--

8. ročník

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>využívá své indiv. hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jedno i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</p> <p>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hud. improvizace</p> <p>realizuje podle svých indiv. schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * viz. 7.ročník * viz. 7.ročník * viz. 7.ročník * analýza hudební skladby (doba vzniku, výrazové prostředky, forma, myšlenky) 	<ul style="list-style-type: none"> vokální činnosti instrumen- tální činnosti hudebně- pohybové činnosti poslechové činnosti, hudební pojmy 	<p>Kreativita: téma - instrumentální činnosti (hra na Orffův instrumentář, případně-dle indiv.schopností-i na jiné nástroje)</p>

<p>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně-pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě indiv. hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně-výrazové prostředky, chápe jejich význam a k hudebnímu dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku</p>	<ul style="list-style-type: none"> * slovní interpretace poslouchané hudby * životní osudy autorů v souvislosti s jejich dílem * různé hudební styly a žánry * hudební sloh-pojem, ukázky * homofonie↔polyfonie * lidová hudba jako inspirace pro vážnou hudbu, vzájemné vztahy * hudba ke společenskému tanci↔klasický balet * hudba programní↔absolutní * muzikál * opakování a rozšíření: symfonie, symfonická báseň, melodram, variace, nástrojový koncert, rondo, opera * Národní divadlo * život, osobnost a dílo J.S.Bacha * život, osobnost a dílo L.van Beethovena * nejméně 8 poslechové skladeb (Smetana, Dvořák, Suk, Janáček, Bach, Händel, Vivaldi, Beethoven, Prokofjev a j. 	<p>hudební formy</p> <p>poslech a dějiny hudby</p>	
9. ročník			
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

<p>využívá své indiv. hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jedno i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hud. improvizace realizuje podle svých indiv. schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.</p> <p>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně-pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě indiv. hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně-výrazové prostředky, chápe jejich význam a k hudebnímu dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku zařadí na základě indiv. schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p>	<p>* viz.7.roč. + kritické zhodnocení vokálního projevu vlastního i ostatních, v případě hlasové nedostatečnosti-schopnost nahradit zpěv jinými hudebními činnostmi</p> <p>* viz.7.roč</p> <p>* viz.7.roč</p> <p>* základní charakteristika a ukázky hudebních slohů (gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus)</p> <p>* nonartificiální hudba-módnost↔kvalita (žáci sdělují vlastní zkušenosti, přinášejí skladby k poslechu)</p> <p>* analýza skladeb (doba vzniku, hudební charakteristika, forma atd.)</p> <p>* opakování dříve probraných+opereta, kantáta</p> <p>* nejméně 8 poslechových skladeb z probíraných slohových období</p>	<p>vokální činnosti</p> <p>Instrumentální činnosti</p> <p>hudebně-pohybové činnosti</p> <p>poslechové činnosti, hudební pojmy</p> <p>hudební formy</p>	<p>Kreativita: téma - instrumentální činnosti (hra na Orffův instrumentář, případně-dle indiv.schopností-i na jiné nástroje)</p>
---	---	--	--

	(Smetana,Dvořák,Chopin,Čajkovskij a další) * informace o skladatelích poslouchané hudby (život,dílo,význam)	poslech a dějiny hudby	
10. ročník			
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
využívá své indiv. hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jedno i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hud. improvizace realizuje podle svých indiv. schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů. rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně-pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě indiv. hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně-výrazové prostředky, chápe jejich	* viz.9.roč * viz.7.roč * viz.7.roč * rozbor poslouchané hudby (hudební charakteristika, myšlenková náplň, inspirace autora, sloh, forma, práce s tématem) * informace o autorech poslouchané hudby * dějiny hudby od jejího vzniku:epochy, autoři, zařazení dříve probraných skladeb a skladatelů do slohů+hudba 20. století	vokální činnosti instrumen- tální činnosti hudebně- pohybové činnosti poslechové činnosti, hudební pojmy	Kreativita: téma - instrumentální činnosti (hra na Orffův instrumentář, případně-dle indiv.schopností - i na jiné nástroje)

<p>význam a k hudebnímu dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku zařadí na základě indiv. schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p>	<p>* šanson, jazz+další nonarteficiální žánry. Žáci přispívají svými zkušenostmi, nosí nahrávky, hovoří o oblíbené hudbě. * opakování probraných+fuga (práce s tématem) * nejméně 8 poslechových skladeb k jednotlivým kapitolám hudebních dějin (Debussy,Ravel, Šostakovič, Gerschvin, Liszt + tradiční autoři)</p>	<p>hudební formy poslech a dějiny hudby</p>	
--	--	--	--

5.10. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Výuka probíhá převážně ve speciální učebně výtvarné výchovy nebo v keramické dílně.

Žáci navštěvují výstavy, účastní se dětských dílen aj.

Vedeme žáky k hledání, vnímání a vytváření estetických kvalit s důrazem na jejich haptickou stránku.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - seberegulace a seberealizace

Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - kooperace a kompetice

Metody a formy práce: metody - experiment, pozorování, forma - individuální a skupinová

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení: U těžce postižených vytváříme představy na základě hmatového názoru. Ve vyučování se snažíme o vytváření nových představ přirovnáváním a odvozováním od známých věcí.

Kompetence k řešení problémů: Učíme žáky využívat ostatních smyslů a tím řešit problémy spojené s jejich zdravotním postižením.

Kompetence komunikativní: Vedeme žáky k tomu, aby uměli prezentovat svoji práci ústně i písemně (výstavy výrobků, vernisáže). Učíme žáky oceňovat dobré výkony spolužáků (diskuze a hodnocení hotových výrobků).

Kompetence sociální a personální: Vedeme žáky k tomu, aby oceňovali práci ostatních (při práci ve skupině). Žáky se zbytky zraku a slabozraké vedeme k optimálnímu využívání zraku (práce s barvou, výrazné linie).

Kompetence občanské: Vedeme žáky k ochraně osobního a společného majetku a k respektování cizí práce.

Kompetence pracovní: Seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu a se zásadami bezpečnosti práce (i s ohledem na postižení žáků). Prací s různými materiály rozvíjíme jemnou a hrubou motoriku, a tak umožňujeme rozvoj schopností potřebných k přípravě na budoucí povolání.

Kompetence digitální: Využíváme aplikace a programy podle aktuální nabídky ke kreslení, vybarvování, k tvorbě mozaiky, puzzle, k úpravě fotografií a obrázků. Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání jednoduchých předloh a informací pro práci. Nacvičujeme použití fotoaparátu ke zdokumentování, případně sdílení a uchování tvorby žáků.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny (pro těžce ZP) nebo nahrazeny jinými.

Části výstupů jsou vhodné pouze pro žáky slabozraké.

Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného, hmatového reliéfního vyjádření (linie, tvary, objemy, objekty, barvy, světlo); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ. (1. – 3. ročník)

V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném, plošně reliéfním i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, objekty, barvy a další prvky a jejich kombinace ve vztahu k celku. (1. - 3. ročník)

Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými, kompenzačními smysly a pro jejich vizuálně obrazné, haptické vyjádření volí vhodné prostředky. (1. - 3. ročník)

Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná, reliéfní vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností. (1. - 3. ročník)

Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných, reliéfních vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. (1. - 3. ročník)

Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného, taktilního vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) (4. - 6. ročník)

Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model. (4. - 6. ročník)

Při tvorbě vizuálně obrazných, objemových a prostorových vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy. (4. - 6. ročník)

Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná, taktilní vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě. (4. - 6. ročník)

Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného, taktilního vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění). (4. - 6. ročník)

Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného, taktilního vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace. (4. - 6. ročník)

Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných, taktilních vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. (4. - 6. ročník)

Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných, taktilních vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. (7. - 10. ročník)

Užívá vizuálně obrazná, taktilní vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. (7. - 10. ročník)

Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě používá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace prostorové tvorbě. (7. - 10. ročník)

Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření. (7. - 10. ročník)

Rozlišuje působení vizuálně obrazného, taktilního vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu. (7. - 10. ročník)

Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i osobních zkušeností a prožitků. (7. - 10. ročník)

Porovnává na konkrétních případech různé interpretace vizuálně obrazného, taktilního vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů. (7. - 10. ročník)

Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných, taktilních vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci. (7. - 10. ročník)

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. období			
<p>Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného, hmatového reliéfního vyjádření (linie, tvary, objemy, objekty, barvy, světlo); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.</p> <p>V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném, plošně reliéfním i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, objekty, barvy a další prvky a jejich kombinace ve vztahu k celku</p>	<p>Práce s trojrozměrnými předměty a reliéfem. <i>(Poznává skutečné předměty a porovnává je s jejich reliéfním znázorněním.)</i></p> <p>Práce s modelovací hmotou. <i>(Modeluje jednoduché tvary - sluníčko, ovoce, ryba, houba, pes, pták apod.)</i></p> <p>Práce s papírem (lepení, trhání). <i>(Lepí mozaiku z kousků papíru.)</i></p> <p>Práce s přírodninami. <i>(Otiskuje přírodniny (listy, peří, větvičky apod.). Nevidomí vtlačují přírodniny do modelovací hmoty, hlíny.)</i></p> <p>Práce s barvou. <i>(Experimentuje s barvou (soutisk barev) pouze pro slabozraké)</i></p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Uplatňování subjektivity</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - seberegulace a seberealizace</p>

<p>Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými, kompenzačními smysly a pro jejich vizuálně obrazné, haptické vyjádření volí vhodné prostředky.</p>	<p>Práce s papírem. <i>(Skládá papír - vějíř, ocas papírového draka apod.)</i></p> <p>Malba temperou, kvaš. <i>(Zapouští barevné skvrny do vlhkého podkladu. Pouze pro slabozraké)</i></p> <p>Vytváření trojrozměrného objektu. <i>(Pracuje s netradičními materiály - mikulášské jablíčko – jablko, želé, párátko apod.)</i></p> <p>Práce s modelovací hmotou, hlinou. <i>(Vykrajuje tvary, válí, koulí - vánoční cukroví, korálky, silueta stromu apod.)</i></p> <p>Práce podle složení třídy s tiskátkou a temperou nebo s hlinou. <i>(Vytvoří dekorativní kompozici střídáním dvou motivů (ornament). Nevidomí – rytmus tvarový, slabozrací – rytmus tvarový i barevný.)</i></p> <p>Malba nebo práce s hlinou. <i>(Vykrývá plochu barvou, tvoří jednoduchou koláž (popř. reliéf) - např. zimní nebe, maketa stromu).</i></p> <p>Práce s modelovací hmotou, hlinou. <i>(Vyrývá kresbu do modelovací hmoty - sluníčko).</i></p> <p>Práce s modelovací hmotou, hlinou. <i>(Tvoří plastickou kresbu z tenkých válečků.)</i></p> <p>Práce s modelovací hmotou, hlinou.</p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Uplatňování subjektivity</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - kooperace a kompetice</p>
---	---	--	--

<p>Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná, reliéfní vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.</p> <p>a základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných, reliéfních vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.</p>	<p><i>(Vyplňuje obrysové tvary tvořené z válečků (korálky-modelovací hmota, hlína-hliněné kuličky)</i></p> <p>Práce s papírem (lepení, trhání). <i>(Vykrývá naznačenou perforovanou plochu (velikonoční kraslice) natrhanými barevnými papírky.)</i></p> <p>Práce s modelovací hmotou, hlinou. <i>(Hněte, koulí, válí, tvaruje palcem - kuřátko, vajíčko, jarní příroda).</i></p> <p>Práce se stavebnicí. <i>(Manipuluje s trojrozměrnými geometrickými tvary (dřevěná stavebnice).</i></p> <p>Textilní koláž <i>(Umisťuje a lepí textilní tvary (plst', manšestr...) do plochy, tvoří vyváženou kompozici.)</i></p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Ověřování komunikačních účinků</p>	
--	--	--	--

Očekávané výstupy z RVP ZV za druhé období:

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
2. období			
<p>Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného, taktilního vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</p>	<p>Práce s modelovací hmotou, hlinou. <i>(Modeluje složitější předměty - ovoce, houby, ryby, ptáci, stromy, lidská figura v akci; trojrozměrné řešení a reliéf)</i></p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p>	<p>Mediální výchova - tematické okruhy produktivních činností - práce v realizačním týmu</p>

<p>Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model. Pracuje s modely, hmatovými knihami, geometrickými tvary, tělesy a přírodninami (celek – strom, prvky- větve, listy, květy, plody apod.).</p> <p>Při tvorbě vizuálně obrazných, objemových a prostorových vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.</p>	<p>Práce s papírem (lepení, trhání). <i>(Tvoří mozaiku z natrhaných papírků. Pracuje v kolektivu. Nevidomí – pomocná perforace, lepení krupičky)</i></p> <p>Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.</p> <p>Práce s modelovací hmotou, hlinou. <i>(Vyrývá kresbu do modelovací hmoty - strom, rostlina).</i></p> <p>Malba, textilní koláž. <i>(Expresivně vyjadřuje náladu podzimu (barevné skvrny jako listy k holému stromu). Nevidomí vytváří textilní koláž (ústřizky látky místo listů)</i></p> <p>Dekoratивní práce malba nebo práce s modelovací hmotou. <i>(Řeší výplň předem určené plochy (čtverec s okrajem). Lze řešit barevně - slabozrací nebo strukturou či perforací – nevidomí.)</i></p> <p>Práce s tiskátkou (papír, hlína). <i>(Rozvíjí smysl pro rytmus v ploše - střídání jednoduchého motivu – strom, houba, slunce)</i></p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Uplatňování subjektivity</p> <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj – kooperace a kompetice</p>
--	---	---	--

<p>Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná, taktilní vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.</p>	<p>Práce s přírodninami – asambláž. <i>(Pracuje s přírodním materiálem (větvíčky, kamínky), který vmačkává do plochy (různobarevná modelovací hmota)</i></p> <p>Práce s hlinou – vysoký reliéf. <i>(Modeluje podle fantazie - hlava pohádkové postavy)</i></p> <p>Práce s hlinou – sošky. <i>(Modeluje podle ústního popisu - betlémské postavičky.)</i></p> <p>Práce s papírem (skládání, stříhání). <i>(Skládá a stříhá papír (čepice, loď, spirála). Rozumí pojmům střed, výška, šířka a polovina papíru.)</i></p>	<p>Uplatňování subjektivity</p> <p>Uplatňování subjektivity</p>	
<p>Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného, taktilního vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).</p>	<p>Proškrabávaná kresba. Orientace na ploše. <i>(Vyškrabává obrázek (voskovka přemalovaná tuší). Nevidomí procvičují hmat a orientaci v prostoru (slovní komentář) – labyrint.)</i></p> <p>Dekoratивní kompozice. <i>(Navrhuje dekorativní řešení na (velikonoční) balicí papír, šachovnice. Nevidomí – dekoruje pomocí Pichtova stroje (velikonoční kraslice.)</i></p> <p>Kresba a kolorování.</p>	<p>Ověřování komunikačních účinků</p>	

<p>Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného, taktilního vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.</p> <p>Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných, taktilních vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.</p>	<p><i>(Kreslí silným fixem a kresbu koloruje. Nevidomí – vykrývají plasticky naznačené plochy prstovými barvami.)</i></p> <p>Modelování podle předlohy. <i>Modeluje volně podle předlohy - symboly jara - ptáčata, kuřata, zajíčci)</i></p> <p>Modelování – reliéf. <i>(Tvoří plastickou kresbu z modelovací hmoty a korálků nebo hlíny - rozkvetlý strom)</i></p> <p>Vypichovaná kresba. <i>(Vypichuje tvary, experimentuje s různými materiály.)</i></p>		<p>Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - seberegulace a seberealizace</p>
--	--	--	---

Očekávané výstupy z RVP ZV za třetí období (2. stupeň):

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
2. stupeň			
<p>Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných, taktilních vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.</p>	<p>Práce s papírem - koláž. <i>(Střihá či vytrhává rádlované tvary (listy, květy...)). Spolupracuje s ostatními na společném díle.)</i></p> <p>Malba temperou, stříhání a lepení. Rytá kresba. <i>(Používá expresivní malbu k vyjádření nálad (dramatická větrná obloha a siluety holých stromů). Nevidomí – expresivně se</i></p>		<p>Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání</p>

<p>Užívá vizuálně obrazná, taktilní vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.</p>	<p><i>vyjadřují pomocí rytých čar do modelovací hmoty.)</i> Malba, vypichovaná kresba. <i>(Zapouští barvy nebo tuš (linie) do vlhkého podkladu. Zná účinek teplých barev. Nevidomí – vypichují kresbu dramatické podzimní přírody.)</i></p> <p>Malba, práce s hlinou. <i>(Umí vytvořit pozitivní i negativní obrázek (bílý a černý podklad). Nevidomí pracují s pozitivním a negativním reliéfem.)</i></p> <p>Práce s modelovací hmotou, hlinou. <i>(Modeluje z představ a paměti - ovoce, květy, houby, mušle, zvířata.)</i></p> <p>Práce s barvou a modelování podle předlohy. <i>(Experimentuje s barvou, otiskuje pestré skvrny a domýšlí vzniklý obrázek. Nevidomí modelují černotiskový nápis s pomocí plastických modelů.)</i></p> <p>Malba, kresba a modelování. <i>(Využívá geometrické tvary k vytvoření abstraktní kompozice; slabozrací – fix, tuš, tempery; nevidomí – vypichovaná kresba, práce v hlíně.)</i></p> <p>Práce s papírem. <i>(Střihá, skládá papír (vánoční ozdoby, novoročenky, origami.)</i></p> <p>Rytá kresba.</p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Uplatňování subjektivity</p>	
---	---	--	--

<p>Porovnává na konkrétních případech různé interpretace vizuálně obrazného, taktilního vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.</p> <p>Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných, taktilních vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci.</p>	<p><i>(Vytváří díla z papírových proužků formou tkaní.)</i></p> <p>Práce s modelovací hmotou, hlinou. <i>(Vytváří návrh na šperky, mozaiky. Modelovací hmota – korálky, hlína – hliněné kuličky.)</i></p> <p>Malba, práce s modelovací hmotou, hlinou. <i>(Maluje se třemi barvami s důrazem na barevnou vyváženost (kompozice květů). Nevidomí modelují květinu – vyváženost proporční.)</i></p> <p>Práce s papírem. <i>(Stříhá, lepí, natáčí papír na tužku (snová krajina – stromy, voda, lodičky, domek...). Stříhá hada – spirála.)</i></p> <p>Kresba, práce s modelovací hmotou, hlinou. <i>(Kresbou vyjadřuje pohyb (proudící voda). Nevidomí modelují proudící vodu – reliéf.)</i></p>	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <p>Ověřování komunikačních účinků</p>	<p>Mediální výchova - tematické okruhy produktivních činností - práce v realizačním týmu</p>
--	---	---	--

5.11. Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) *Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu*

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Průřezová témata: Sebepoznání a sebepojetí, Psychohygienu, Spolupráce a soutěživost.

Specifické metody a formy práce: forma skupinová s individuálním přístupem i forma individuální; Sportovní den, školní turnaj v kuželkách, SHZPM.

V předmětu tělesná výchova žáci poznávají vlastní pohybové možnosti a zájmy, dále poznávají účinky konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě. Při hodnocení v tělesné výchově vycházíme ze somatotypu žáka a posuzujeme osobní výkony každého jednotlivce a jeho zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem.

Tělesná výchova je vyučována v tělocvičně, herně internátu, školní zahradě a okolních hřištích a parcích.

Pro potřeby žáků se zrakovým postižením nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny. Do tělesné výchovy jsou zařazeny i prvky ze Zdravotní tělesné výchovy a speciální cvičení.

Předmět je vyučován od 1. – 10 ročníku.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Při práci ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova vycházíme z výchovné a vzdělávací strategie školy.

Kompetence k učení: u těžce zrakově postižených vytváříme pojmy a představy na základě hmatového názoru. Vedeme žáky k verbálnímu popisu činností. Žáky vedeme k účinné autoevaluaci. Pořádáme pro žáky soutěže na úrovni třídy, školy a více škol. Vedeme žáky k experimentování a radosti z pohybu formou her a nových podnětů (netradiční sportovní pomůcky, hry v přírodě). Učíme žáky vhodně relaxovat.

Kompetence k řešení problémů: žákům předkládáme problémové úkoly z praktického života, výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problémů. Učíme žáky vyrovnat se s případným nezdarem a motivujeme je k vytrvání v řešení problému. Podporujeme samostatnost. Zadáváme žákům přiměřeně obtížné úkoly. Učíme žáky řešit problémy spojené s jejich zdravotním postižením. Učíme žáky poznávat zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot. Vedeme žáky k ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích a mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných situací.

Kompetence komunikativní: učíme žáky pravidlům komunikace - při pořadových cvičení, sportovních hrách, psychosociálních hrách. Učíme žáky oceňovat dobré sportovní výkony spolužáků. Účastí dětí na sportovních soutěžích a pobytem dětí na veřejných sportovištích vedeme žáky ke komunikaci se širší veřejností.

Kompetence sociální a personální: vysvětlujeme žákům pravidla her, učíme je různé herní role (rozhodčí, divák, hráč) a tím je vedeme k chování fair-play. Při turistice, lyžování apod. učíme žáky nabídnout pomoc spolužákovi.

Kompetence občanské: seznamujeme žáky s významnými sportovními událostmi (olympiády, paralympiády, MS apod.) a významnými sportovci. Vysvětlujeme žákům, že při sportovních soutěžích reprezentují nejen sebe, ale i školu a komunitu zrakově postižených.

Kompetence pracovní: přípravou žáků na hodinu TV (oblečení, obutí, včasný příchod na hodinu) vedeme žáky k pracovní připravenosti a kázni. Seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu při pohybu, prevencí úrazů (dopomoc při cvičení, ukázněnost při hodině) a se základy poskytování první pomoci.

Kompetence digitální: seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků v digitálním a fyzickém prostředí. Vysvětlujeme jim, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení i doba trvání určité pohybové aktivity. Motivujeme žáky ke zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí sledování daného výkonu v čase a zaznamenávání tohoto výkonu různými digitálními přístroji (např. krokoměr, stopky). Učíme žáky porovnat výsledky zaznamenaných pohybových aktivit s předchozími (tabulkové procesory) a motivujeme je k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole a v místě bydliště (Facebook, webové stránky školy, webové stránky místních organizací, noviny nebo časopisy).

Klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií.

Dále se používají: Postup od jednodušších k složitějším pohybovým činnostem formou postupných úspěchů a uvědomění si vlastních schopností. Uvědomění si důležitosti druhých lidí pro hry a důležitost vzájemné spolupráce a pomoci. Vedeme žáky, aby si sami dokázali zorganizovat pohybovou aktivitu nebo vést ostatní. Učíme základům sportů vhodných pro ZP a ostatním sportům. Vedeme žáky ke vzájemné spolupráci a pomoci a k pozitivnímu vztahu k sobě samotnému a k svému tělu.

Učíme žáky maximální samostatnosti, schopnosti bezpečně se přemísťovat k určitým cílům s využitím ostatních smyslů. Zadáváme žákům přiměřeně obtížné úkoly s ohledem k individuálním možnostem a ke zdravotnímu stavu. Učíme žáky oceňovat snahu i dobré výkony spolužáků.

Dále se používají: Postup od jednodušších k složitějším pohybovým činnostem formou postupných úspěchů a uvědomění si vlastních schopností. Uvědomění si důležitosti druhých lidí pro hry a důležitost vzájemné spolupráce a pomoci. Vedeme žáky, aby si sami dokázali zorganizovat pohybovou aktivitu nebo vést ostatní. Učíme základům sportů vhodných pro ZP a ostatním sportům. Vedeme žáky ke vzájemné spolupráci a pomoci a k pozitivnímu vztahu k sobě samotnému a k svému tělu.

Učíme žáky maximální samostatnosti, schopnosti bezpečně se přemísťovat k určitým cílům s využitím ostatních smyslů. Zadáváme žákům přiměřeně obtížné úkoly s ohledem k individuálním možnostem a ke zdravotnímu stavu. Učíme žáky oceňovat snahu i dobré výkony spolužáků.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy 1. stupeň

za 1. období (1. - 3. ročník):

žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

- uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy
- zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

za 2. období (4. - 6. ročník):

žák:

- se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, cvičí podle popisu cvičení a názoru
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace
- zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
- zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
- upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

za 2. stupeň (7. - 10. ročník):

žák:

- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, částečně označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci
- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
- zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
- aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení a zrakové vady

Standardy pro základní vzdělávání

Vzhledem ke zvláštnostem plynoucím ze zrakového, případně dalších zdravotních omezení, není možné, aby žáci zvládli všechny požadavky uvedené ve Standardech pro základní vzdělávání v oblasti TV. Týká se např. Basketbalových přihrávek, skoku dalekého z místa, přípravy ohniště, kotoul (5. ročník). Basketbal, florbal, sjezdové lyžování, přihrávky ve fotbale, gesta rozhodčích při fotbale (9. ročník).

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. období			
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti prováděné ve 	<p>Význam pohybu pro zdraví Příprava organismu Zdravotně zaměřené činnosti</p> <p>Hygiena při TV Bezpečnosti při pohybových činnostech</p> <p>Pohybové hry Rytmické a kondiční formy cvičení Základy gymnastiky</p>	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena – Téma: Relaxační cvičení</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebezpečí – Téma: Pohybové hry</p>

<p>skupině, usiluje o jejich zlepšení</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - Uplatňuje správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech - Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s oslabením 	<p>Lyžování – hry na sněhu, pády, seznámení s lyžařským vybavením apod.</p> <p>Komunikace v TV Organizace při TV Zásady jednání a chování Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</p> <p>Cvičení zaměřená na zdravotní oslabení</p> <p>Základy speciálních cvičení</p>	<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</p> <p>Speciální cvičení</p>	
2. období			
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně 	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně zaměřené činnosti Příprava organismu Hygiena při TV Bezpečnost při pohybových činnostech</p>	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena – Téma: Drogy a jejich vliv na zdraví</p>

<p>reaguje v situaci úrazu spolužáka</p> <p>- Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p> <p>- Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle popisu cvičení</p> <p>- Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy</p> <p>- Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p> <p>- Orientuje se v informačních</p>	<p>Pohybové hry Základy gymnastiky Rytmické a kondiční formy cvičení Průpravné úpoly Základy atletiky Hry na sněhu Základy sportovních her Běžecské lyžování, bruslení – základní techniky Turistika a pobyt v přírodě Další pohybové činnosti - Bruslení na kolečkových bruslích, Lezecká stěna</p> <p>Komunikace v TV</p> <p>Zásady jednání a chování Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</p> <p>Organizace při TV</p> <p>Měření a posuzování pohybových činností</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností</p> <p>Zdroje informací o pohybových činnostech</p>	<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí – Téma: Show-down, Kombiball</p>
--	---	---	--

<p>zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace</p> <p>- Zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vrovňovací cvičení související s vlastním oslabením</p> <p>- Zvládá základní techniku speciálních cvičení , koriguje techniku dle pokynů učitele</p> <p>- Upozorní samostatně na činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením</p>	<p>Cvičení zaměřená na zdravotní oslabení</p> <p>Základy speciálních cvičení</p> <p>Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV</p>	<p>zdravotních oslabení</p> <p>Speciální cvičení</p> <p>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</p>	
2. stupeň			
<p>Žák/yně:</p> <p>- Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>– Usiluje o zlepšení své tělesné Uzdutnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p> <p>– Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly</p>	<p>Zdravotně orientovaná zdatnost Význam pohybu pro zdraví</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost</p> <p>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Význam pohybu pro zdraví</p>	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p>	<p>Osobností a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena – Téma: Kompenzační cvičení</p>

<ul style="list-style-type: none"> – Omítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší – Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost – Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech – Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, částečně označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny – Užívá osvojované názvosloví 	<p>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</p> <p>Bezpečnost při pohybových činnostech Význam pohybu pro zdraví Dopravní výchova</p> <p>Pohybové hry Gymnastika Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem Úpolová cvičení průpravná Atletika Sportovní hry Turistika a pobyt v přírodě Běžecké lyžování, bruslení Další pohybové činnosti – bruslení na kolečkových bruslích, Lezecká stěna - základy lezení</p> <p>Komunikace v TV Pravidla osvojovaných pohybových činností Historie a současnost sportu</p>	<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena: Drogy a jejich vliv na zdraví</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí – Téma: Úpolová cvičení – přetahy, přetlaky, Posilování vlastní vahou</p>
---	--	---	---

<p>na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <ul style="list-style-type: none"> – Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu – Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji – Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora – Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí – Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci – Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje 	<p>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p>Organizace prostoru a pohybových činností</p> <p>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů</p>	<p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</p>	
--	---	--	--

<p>osvojované hry a soutěže</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uplatňuje správné způsoby držení těla a tím i odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení - Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení - Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení - Upozorní samostatně na činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením 	<p>Základní druhy oslabení a jejich příčiny a důsledky a cvičení zaměřená na daná oslabení</p> <p>Cvičení zaměřená na oslabení podpůrně pohybového systému Cvičení zaměřená na oslabení vnitřních orgánů Cvičení zaměřená na oslabení smyslových a nervových orgánů</p> <p>Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV</p>	<p>Speciální cvičení</p> <p>Všestranné rozvíjející pohybové činnosti</p>	
--	--	--	--

5.12. Vyučovací předmět: Praktické činnosti

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací obor: Člověk a svět práce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento předmět se zaměřuje u žáků na získání praktických pracovních dovedností a návyků, a tím doplňuje celé základní vzdělání nezbytnou složku pro uplatnění člověka v životě a ve společnosti.

a) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na tyto tématické okruhy:

Práce s drobným materiálem

Konstrukční činnosti

Pěstitelské práce

Příprava pokrmů

1. Práce s drobným materiálem

Žáci se učí poznávat vlastnosti nejrůznějších materiálů (přírodniny, modelovací hmoty, papír a karton, textil) a seznamují se s možnými nástroji a pomůckami na jejich opracování.

2. Konstrukční činnosti

V této oblasti se žáci učí pracovat s nejrůznějšími stavebnicemi.

3. Pěstitelské práce

Žáci se učí zákonitosti péče o pokojové rostliny a pěstování některých plodin.

4. Příprava pokrmů

Žáci se učí základy stolování, přípravy pokrmů a seznamují se se základním vybavením kuchyně. Důležitým úkolem tohoto předmětu je vytváření pozitivního vztahu k práci, odpovědný a tvořivý přístup k vlastní činnosti a její kvalitě, osvojení pracovních postupů pro běžný život. Při praktických činnostech si žáci také osvojují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce.

Prostřednictvím předmětu včleňujeme do výuky žáků tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova:

Seberegulace a seberealizace

Ve vyučovacích hodinách žáci pracují jednotlivě i ve skupinách (tématické skupinové práce) ve třídě.

V rámci okruhu pěstitelské práce využívají školní zahrady a vybavení školní kůlny.

V rámci okruhu příprava pokrmů žáci využívají školní kuchyňku.

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

V rámci předmětu jsou pořádány exkurze seznamující žáky s tradicí řemesel a ručních prací.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k řešení problému:

Vedeme žáky k vytrvalosti a soustavnosti při plnění pracovních úkolů, podporujeme u žáků uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů, vedeme žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků dle daného postupu/návodu.

Kompetence sociální a personální:

Využíváme možnosti vzájemné pomoci a spolupráce (skupinová práce-rozdělení úkolů dle druhu a stupně postižení), učíme žáky oceňovat dobré výkony spolužáků.(prezentace společně dosažených výsledků).

Kompetence pracovní:

Využíváme všech oblastí předmětu k tomu, aby žáci získali pozitivní vztah k práci, vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce poznáváním a prací s různými materiály rozvíjíme jemnou a hrubou motoriku, a tak umožňujeme rozvoj schopností potřebných k přípravě na budoucí povolání, seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu, se zásadami bezpečnosti práce, a to i s ohledem na postižení žáků, výuku doplňujeme o praktické exkurze.

Kompetence digitální:

Seznamujeme žáky s možnostmi vyhledávání pracovních návodů, postupů, receptů a předloh pro práci. Vedeme žáky k využití digitálních tyflo pomůcek (mluvící váhy, teploměr, hladinka, colortest aj.). Nacvičujeme použití fotoaparátu ke zdokumentování, případně sdílení a uchování tvorby žáků.

Vzdělávací oblast

Očekávané výstupy - 1. období

Vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

Pracovat dle slovního návodu a předlohy

Zvládnout elementární dovednosti a činnosti se stavebnicemi

Provádět pozorování přírody, zaznamenat a zhodnotit výsledky pozorování

Pečovat o nenáročné rostliny

Připravit tabuli pro jednoduché stolování

Chovat se vhodně při stolování

Očekávané výstupy - 2. období

Vytvářet přiměřenými pracovními operacemi na základě své představivosti výrobky z daného materiálu

Využívat při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

Volit vhodné pracovní pomůcky nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

Udržovat pořádek na pracovním místě a dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při úraze

Provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž i demontáž

Pracovat podle slovního návodu, předlohy jednoduchého náčrtu

Dodržovat jednoduché zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při úraze

Provádět jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pokusy a pozorování

Pěstovat podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

Volit podle druhů pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

Dodržovat jednoduché zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při úraze

Orientovat se v základním vybavení kuchyně

Připravit samostatně jednoduchý pokrm

Dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování

Udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při úraze i při úraze v kuchyni.

5.11.1. Praktické činnosti 1. stupeň

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. období			
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Vlastnosti materiálů: přírodniny, modelovací hmoty, papír a karton, textil, drát, folie, odpadový materiál Funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů Tvorba výrobků k nejrůznějším příležitostem: drobné dárky, dekorace na základě lidových zvyků a tradic, dekorace v rámci kalendáře (vánoce, velikonoce), drobné pomůcky, výzdoba třídy a společných prostor	Práce s drobným materiálem	
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Osvojování jednoduchých pracovních operací a postupů, organizace práce		
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Stavebnice (plošné, prostorové), mozaiky. Práce podle slovního a názorného návodu.	Konstrukční činnosti	

Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	Základní podmínky pro pěstování rostlin, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen na zahradě	Pěstitelské práce	
Pečuje o nenáročné rostliny	Péče o pokojové rostliny, klíčení v místnosti		
Připraví tabuli pro jednoduché stolování	Základní vybavení kuchyně, výběr potravin, jednoduchá úprava stolu	Příprava pokrmů	
Chová se vhodně při stolování	Pravidla správného stolování		
2. období			
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Vhodné materiály, jednoduché pracovní operace a postupy. Drobné výrobky a dekorace.	Práce s drobným materiálem	
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Lidové zvyky, tradice, řemesla		
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů.		
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Používání pracovní zástěry, úklid pracovního místa. Základy první pomoc při drobných poranění.		
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Stavebnice prostorové, konstrukční, sestavování modelů	Konstrukční činnosti	
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	Pozorování a nápodoba práce učitele.		
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Bezpečné ukládání nástrojů a pomůcek. Mytí rukou po práci. Třídění odpadů. Znalost zásad přivolání pomoci při úrazu.		

Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	Půda a její zpracování, osivo, pěstování rostlin ze semen na zahradě,	Pěstitelské práce	Osobnostní a sociální výchova Seberegulace a sebeorganizace – téma
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	Výživa rostlin, péče o pokojové rostliny		
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Pozor na jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie		
Orientuje se v základním vybavení kuchyně	Uložení bílého a černého nádobí, příborů, speciálních pomůcek.	Příprava pokrmů	
Připraví samostatně jednoduchý pokrm	Nákup potravin, jejich uložení a ošetření. Mazání pečiva, strouhání a krájení zeleniny.		
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	Úprava stolu k různým slavnostním a společenským událostem, použití prostírání, uložení příboru, skládání ubrousku. Nevhodné činnosti při jídle.		
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Utírání pracovní plochy mokrým a suchým hadrem. Věšení utěrek. Bezpečné použití mycích a čisticích prostředků. Použití rychloobvazu při drobném úrazu v kuchyni. Přivolání pomoci při úrazu.		

Praktické činnosti 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Do výuky je zařazen dle aktuálního rozvrhu.

Předmět je vyučován v 7. - 9. ročníku, 1 vyučovací hodinu týdně.

V předmětu jsou zařazena průřezová témata z oblasti Osobnostní a sociální výchovy: Osobnostní rozvoj - Seberegulace, seberealizace, a sebeorganizace.

Specifické metody a formy práce: forma skupinová s individuálním přístupem i forma individuální.

Prezentace na výstavě Kermika, účast v dalších soutěžích.

Pro potřeby žáků se zrakovým postižením nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny.

Výuka probíhá ve třídě, v dílnách, v kuchyňce a cvičném bytě, na školní zahradě. Dále využíváme exkurze.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Při práci ve vyučovacím předmětu vycházíme z výchovné a vzdělávací strategie školy.

U těžce zrakově postižených vytváříme pojmy, představy a základní pracovní dovednosti na základě hmatového názoru a přesného popisu činnosti. Ve výuce používáme co nejvíce předmětů z běžného života, aby se s nimi žáci naučili vhodně zacházet.

Zadávat žákům přiměřeně obtížné úkoly podle individuálních pracovních schopností a dovedností.

Vedeme žáky k hledání vlastních řešení úkolů (s individuálně přiměřenou obtížností).

Pracujeme z podle jednoduchých pracovních návodů.

Vedeme žáky ke schopnosti prezentace a schopnosti podělit se o výsledky svých činností (příprava pokrmů, výroba dárků, příprava školní výstavy).

Vážíme si práce jiných.

Seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu, s prevencí úrazů při práci a základy první pomoci.

Prostřednictvím práce s různými materiály a pracovními nástroji rozvíjíme jemnou a hrubou motoriku.

Pracujeme podle speciálních pracovních postupů.

Využíváme speciální pomůcky pro zrakově postižené.

Přibližujeme žákům různé pracovní profese a možnosti budoucího uplatnění (vlastní činnosti, exkurze, výstavy).

Napomáháme žákům s výběrem budoucího povolání.

Otevřeně a věcně z žáky hodnotíme výsledek činností a vedeme žáky k reálnému hodnocení svých schopností.

Výstupy RVP upravujeme a činnosti v jednotlivých oblastech zařazujeme přiměřeně osobnímu rozvoji a potřebám žáků se ZP

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy RVP za 3. období (2. stupeň)

V jednotlivých oblastech žák:

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku

- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
- navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.
- provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízeními včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU

- vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů
- zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl

- vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci
- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

- ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky
- propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení
- pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava
- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

SVĚT PRÁCE (závazný pro 9. roč.)

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
2. stupeň			
Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	Vlastnosti materiálu, užití v praxi – drobné dárkové a užitkové předměty (dřevo, kov, plasty) Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky. Technika a volný čas, tradice, řemesla.	Práce s technickými materiály	Osobnostní a sociální výchova
Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování		Seberegulace a sebeorganizace téma - Pěstitelské práce
Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	Organizace práce, příprava materiálu a nářadí, vlastní práce – rozmyslet jednotlivé fáze, dokončení. Úklid místa a nářadí.		

Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	Technické náčrty a výkresy, návody		
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	Technika a životní prostředí. Péče o pracovní místo, nářadí, oděv. Bezpečné ukládání nástrojů a péče o ně. Ošetření drobného úrazu, postup při přivolání pomoci.		
Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	Práce se stavebnicí a sestavování modelů. (konstrukční, elektrotechnické, elektronické) Návod, předloha, náčrt, plán, schéma	Design a konstruování	
Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	Tvorba konstrukčních prvků.		
Provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	Montáž a demontáž.		
Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	Zásady práce bezpečnosti s elektrotechnickými a elektronickými produkty. První pomoc při zasažením elektrickým proudem.		
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	Základní podmínky pro pěstování	Pěstitelské práce, chovatelství	
Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	Základy ošetřování pokojových květin, květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), ovocné rostliny, léčivé rostliny, koření		
Používá vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě a provádí jejich údržbu	Zahradnické nářadí a pomůcky		

Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se zvířaty		
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	Účinky rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie (rostliny, zvířata) První pomoc při požití nebezpečné rostliny.		
Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	Rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti	Provoz a údržba domácnosti	
Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	Údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, znalost funkce domácích spotřebičů.		
Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	Spotřebiče v domácnosti, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika		
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	Čistící prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace. Nebezpečí úrazů v domácnosti. Nebezpečí úrazu elektrickým proudem.		
Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	Základní vybavení kuchyně	Příprava pokrmů	
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	Rozdělení potravin. Výběr, nákup a skladování potravin. Sestavení jídelníčku. Úprava pokrmů za studena. Základní způsoby tepelné úpravy potravin.		
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	Prostírání stolu k různým příležitostem. Zásady společenského chování u stolu a k obsluze ve společnosti.		

Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Udržování pořádku a čistoty. Bezpečnost a hygiena v kuchyni. Ošetření drobného zranění. Znalost telefonních čísel k přivolání pomoci.		
Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	Jednoduché fyzikální či chemické pokusy vhodné pro domácí prostředí	Práce s laboratorní technikou	
Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	Zápis a shrnutí poznatků z prováděného experimentu.		
Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	Práce s internetem a encyklopedií		
Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	Bezpečné zacházení s chemikáliemi, třídění odpadů.		
Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	Základy první pomoci		
Ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky	Počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, mobilní telefony	Využití digitálních technologií	
Pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava	Vyhledávání informací, navigace, použití mobilního telefonu.		

Ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	Zásady správného zacházení s digitální technikou, údržba.		
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	Bezpečnost práce s digitální technikou. První pomoc při úrazu.		
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Druhy pracovišť, charakter a druhy pracovních činností. Kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky. Rovnost příležitostí na trhu práce.	Svět práce	
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	Sebezpoznávání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav. Osobní vlastnosti a schopnosti. Sebehodnocení.		
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	Náplň učebních a studijních oborů, poradenské služby		
Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Životopis, prezentace vlastních schopností a dovedností.		

5.13. Vyučovací předmět: Dějepis

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Člověk a společnost

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) *Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu*

Předmět je realizován na druhém stupni (v ročnících 7. – 10.). Svým obsahem navazuje na učivo prvouky a zvláště pak vlastivědy. Dějepis žákům přibližuje život v minulosti, učí je navazovat na tradice a vážit si své historie. Popisuje jim život našich předků a ukazuje výhody dnešního života. Vyučovací předmět je realizován formou individuální i skupinovou.

Průřezová témata: Výchova demokratického občana

Tematický okruh: Občan, občanská společnost a stát

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence komunikativní

Žákům vysvětlujeme vznik našeho jazyka a poskytuje jim znalosti o jiných (dnes již nepoužívaných) způsobech komunikace.

Kompetence k řešení problémů

Dějepis žákům napomáhá při řešení problémů, neboť je informuje o chybných řešeních z minulosti (své i celé společnosti).

Přibližuje žákům vývoj lidského druhu a umožňuje jim chápat svou minulost v souvislostech.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

Člověk v dějinách (7. ročník)

žák

- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- orientuje se na časové ose, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

žák

- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost
- uvede příklady archeologických kultur na našem území

Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury (7. ročník)

Počátky lidské společnosti (7. ročník)

žák

- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Křesťanství a středověká Evropa (8. ročník)

žák

- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Objevy a dobývání. Počátky nové doby (8. ročník)

žák

- vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
- vymezí význam husitské tradice pro český politický kulturní život
- popíše a demonstrovuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

Modernizace společnosti (9. ročník)

žák

- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
- na vybraných příkladech demonstrovuje základní politické proudy
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi, vymezí význam kolonií

Moderní doba (10. ročník)

žák

- na příkladech demonstrovuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů

<p>- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost</p> <p>- uvede příklady archeologických kultur na našem území</p>	<p>Pravěk – doba bronzová a železná</p> <p>Pravěk – doba kamenná, bronzová i železná Stěhování národů První Slované</p>		
<p>- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</p> <p>- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</p> <p>- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem</p> <p>- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p>	<p>Starověk</p> <p>Mezopotámie Egypt Indie Čína Řecko Řím</p>	<p>Nejstarší civilizace Kořeny evropské kultury</p>	<p>Výchova demokratického občana: Občan, občanská společnost a stát</p>
8. ročník			
žák			

<p>- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</p>	<p>Zrod nové Evropy Raný středověk – křesťanství v Evropě</p>	<p>Objevy a dobývání Počátky nové doby</p>	
<p>- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko- slovanské a islámské kulturní oblastí</p> <p>- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</p>	<p>Francká říše Byzantská říše Slované Arabové</p> <p>Počátek dějin českých zemí Velká Morava</p>		
<p>- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám</p> <p>- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</p> <p>- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</p>	<p>Křesťanství v Evropě Křesťanství v Čechách Svatá říše římská</p> <p>Románský sloh Města a jejich význam Gotický sloh</p> <p>Humanismus a renesance</p>		

<p>- vymezí význam husitské tradice pro český politický kulturní život</p>	<p>Mistr Jan Hus Husitské války Jan Žižka Jiří z Poděbrad Jagellonci</p>		
<p>- popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</p> <p>- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie</p>	<p>Zámořské objevy Civilizace Asie, Afriky a Ameriky</p> <p>Absolutismus v Anglii, Francii a Rusku Svatá říše římská Nástup Habsburků v Čechách</p>		
<p>- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky</p> <p>- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</p> <p>- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus</p>	<p>Třicetiletá válka</p> <p>Baroko</p> <p>Absolutismus v Anglii, Francii a Rusku Habsburská monarchie a České země po 30leté válce</p>		

9. ročník

<p>žák</p> <p>- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</p>	<p>Osvícenský absolutismus Počátky Velké Británie a Spojených států amerických Svatá říše římská národa německého Proměna habsburské monarchie</p>	<p>Modernizace společnosti</p>	
<p>- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</p> <p>- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</p>	<p>Velká francouzská revoluce Průmyslová revoluce a zrod kapitalistické společnosti</p> <p>Habsburská monarchie a česká společnost v době metternichovského absolutismu</p>		
<p>- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</p> <p>- na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy</p> <p>- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje</p>	<p>Revoluce ve Francii Pokus o sjednocení Německa a Itálie Habsburská monarchie a revoluce v Čechách Porevoluční Evropa Anglie, Francie, Itálie, Německo</p> <p>Imperiální doba Kapitalistická společnost a kultura před 1. světovou válkou</p>		

soupeření mezi velmocemi, vymezení význam kolonií	1. světová válka Ruská revoluce		
10. ročník			
<p>žák</p> <p>- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</p> <p>- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</p>	<p>Důsledky 1. světové války Poválečné uspořádání světa Vznik Československa – jeho hospodářský a politický vývoj Světová hospodářská krize</p> <p>Poválečná krize – komunismus, fašismus a nacismus, důsledky pro Československo a svět</p>	Moderní doba	
<p>- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p> <p>- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p>	<p>Druhá světová válka</p> <p>Prosperita a krize Československa Okupace Československa Protektorát Čechy a Morava Poválečné Československo od roku 1945 do roku 1989 - sametová revoluce Vznik České republiky</p>		

- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	Rozdělené světy	Rozdělený a integrující svět	
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Současnost		

5.14. Vyučovací předmět: Občanská výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Člověk a společnost

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Předmět se vyučuje v 7.,8. a 10. ročníku. Pro lepší pochopení učiva a aplikaci teoretických poznatků v praxi jsou využívány krátkodobější projekty, exkurze a přednášky.

Předmět se zaměřuje na orientaci žáků v sociální realitě, jejich začleňování do různých společenských vztahů a vazeb. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, s činností některých politických institucí a orgánů. Žáci se učí respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití, nést odpovědnost za vlastní chování a jednání. Občanská výchova rozvíjí občanské i právní vědomí žáků a motivuje je k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

V součinnosti se vzdělávacím oborem Matematika a její aplikace a Informační a komunikační technologie navazujeme na již z 1.stupně získané znalosti žáků ze světa financí a rozvoj finanční gramotnosti.

V rámci předmětu se realizují následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (10.r. – lidská setkání 8.r. – zásady lidského soužití, člověk a morálka)

Výchova demokratického občana (7.r. – naše škola, naše obec 10.r. – demokratický právní stát)

Multikulturní výchova (8.r. – o různosti lidí, práva národnostních menšin)

Mediální výchova (7.r. – masmédia, masová kultura)

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

vedeme žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů (internet, knihy a časopisy – bodové, zvukové, černotiskové, rozhlas, televize)

žákům zadáváme i dlouhodobější úkoly, které vyžadují průběžné sledování dění v určité oblasti života (např. důležité události na domácí i zahraniční politické scéně)

ověřujeme porozumění probírané látce, významu slov a souvislostem, využíváme mezipředmětové vazby (dějepis, zeměpis, výchova ke zdraví, informatika)

žáky učíme vytvářet si a uchovávat výpisky z probíraného učiva

Kompetence k řešení problémů

předkládáme žákům konkrétní náměty k samostatnému uvažování a řešení problémů, které souvisejí s životem rodiny, školy i celé společnosti

diskutujeme o problémech, vytváříme modelové situace, hrajeme problémové hry, ve kterých žáci obhajují různá řešení daných situací

učíme žáky hledat kompromisní řešení s cílem vyřešit konkrétní problémovou situaci

vedeme žáky ke korigování chybných řešení problémů

učíme žáky vyhledávat ověřené a kvalitní zdroje informací

učíme žáky řešit problémy spojené s jejich zdravotním postižením (např. společenské chování, volba povolání, manželství a rodina)

Kompetence komunikativní

učíme žáky formulovat a obhajovat svůj názor i vyjádřit kritiku

učíme žáky pravidlům komunikace, procvičujeme různé typy komunikačních prostředků

poskytujeme žákům možnost ověřovat si získané komunikační dovednosti v modelových situacích ve třídě i na akcích celoškolských a mimoškolských

Kompetence sociální a personální

vyhledáváme příležitosti k posílení sebedůvěry a sebeúcty každého žáka (např. vhodným výběrem úkolu nebo role pro konkrétního žáka v dané situaci)

při plnění úkolů ve skupině se žáci podílejí na týmové práci, spoluzodpovídají za nedostatky, radují se z úspěchů

Kompetence občanské

učíme žáky být vnímaví k problémům spolužáků, rodinných příslušníků i ostatních lidí, nabídnout pomoc nebo o ni požádat

vedeme žáky k respektování dohodnutých nebo stanovených pravidel (hry a soutěže, společenské akce, školní řád, zákony)
seznamujeme je s důsledky porušování různých pravidel (etických, společenských i zákonných)
využíváme zkušenosti žáků z akcí pořádaných ve škole při příležitosti státních svátků, významných výročí školy i oslav Vánoc či Velikonoc pro výuku
a uvědomění si odpovědnosti každého jednotlivce za dobré jméno školy i státu
nabízíme modelové situace, na jejichž základě žáci chápou globální problémy lidstva i míru vlastní spoluzodpovědnosti

Kompetence pracovní

seznamujeme žáky s významem bezpečnostních i jiných pracovně právních předpisů a důsledky jejich porušování
sledujeme a probíráme aktuální nabídku studijních oborů vhodných pro zrakově postižené (ve spolupráci s výchovným poradcem, školní psycholožkou i rodiči)
pro správnou volbu povolání se učíme sebepoznávat a reálně odhadnout svoje schopnosti, dovednosti a možnosti
Dle aktuálních možností jsou ve výuce uplatňovány další výchovné a vzdělávací strategie školy.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

žák:

objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání (7. r.)

rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu (7., 10.r.)

zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje (7. r.)

zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají (7. r.)

kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí (7. r.)

zhodnotí a na příkladech, doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu (7., 10. r.)

uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné konflikty či neshody s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem (7., 8. r.)

objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám (8. ,10. r.)

rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti (8. r.)
posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci (7., 8. r.)

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

žák:

objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života (7., 8., 10. r.)

posoudí vliv osobních vlastností na dosahování indiv. i společných cílů, objasní význam vůle dosahování cílů a překonávání překážek (8. a 10. r.)

rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí, vhodně koriguje své chování a jednání (8. r.)

popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru (8. a 10. r.)

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

žák:

rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady (7. r.)

sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi (7., 10. r.)

na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní karty, vysvětlí jejich omezení (7. r.)

vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít (10. r.)

uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu

na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a jejich změny, na příkladu

ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz

rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané (10. r.)

rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti (10. r.)

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

žák:

rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky (10. r.)

rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady orgánů a institucí které se podílejí na správě obcí, krajů a státu (7., 10.)

objasní výhody demokrat. způsobu řízení státu pro každodenní život občanů (8., 10. r.)

vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů (8. r.)

přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu (8. r.)

objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství (10. r.)
 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě (včetně základních práv spotřebitele), oprava či pronájem věci (10.)
 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování (10.r.)
 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů (10. r.)
 rozpozná protiprávní jednání včetně korupce a jeho možné důsledky, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady (10 r.)
 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání (10.r.)

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

žák:

popíše vliv začlenění ČR do EU a NATO na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování (8. r.)
 uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích (8. r.)
 uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory (8. r.)
 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva (8. r.)
 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu (8. r.)
 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil při obraně státu i při řešení krizí nevojenského charakteru (10. r.)

2. stupeň – pro třetí období:

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ročník			
-objasní účel důležitých symbolů našeho státu -rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu -zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje -zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	-státní symboly -naše vlast -ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku -kulturní život -masmédia, masová kultura	Člověk ve společnosti	Mediální výchova – tematické okruhy receptivních činností – fungování a vliv medií ve spol. -

<p>-kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p> <p>-zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení</p> <p>-uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné konflikty či neshody s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</p> <p>-posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkr. úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</p> <p>-objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <p>-rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p> <p>-sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi</p> <p>-dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi</p> <p>-vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí</p> <p>- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady orgánů a institucí které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p>	<p>-lidská setkání</p> <p>-zásady lidského soužití</p> <p>-naše škola, naše obec</p> <p>-podobnost a odlišnost lidí</p> <p>-majetek, vlastnictví</p> <p>-hospodaření, rozpočet domácnosti</p> <p>-peníze</p> <p>-státní správa a samospráva</p>	<p>Člověk jako jedinec</p> <p>Člověk, stát a Hospodářství</p> <p>Člověk, stát a právo</p>	<p>Téma: masmédia, masová kultura</p> <p>Výchova demokr. občana – občanská společnost a škola – téma: naše škola, naše obec</p>
8. ročník			

<p>-uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné konflikty či neshody s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</p> <p>-objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <p>-rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p> <p>-posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</p> <p>-objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <p>-posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p>-rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí, vhodně koriguje své chování a jednání</p> <p>-popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p> <p>-objasní výhody demokrat. způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>-vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p> <p>-přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam</p>	<p>-problémy lidské nesnášenlivosti</p> <p>-práva národnostních menšin</p> <p>-tolerance, rasismus</p> <p>-morálka v osobním i veřejném životě</p> <p>-člověk a morálka</p> <p>-člověk a morálka</p> <p>-člověk a morálka</p> <p>-člověk a morálka</p> <p>-principy demokracie</p> <p>-právo v každodenním životě</p> <p>-lidská práva</p>	<p>Člověk ve společnosti</p> <p>Člověk jako jedinec</p> <p>Člověk, stát a právo</p>	<p>Multikulturní výchova - multikulturalita – téma: o různosti lidí, práva národnostních menšin</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika – téma: člověk a morálka</p>
---	--	---	--

<p>ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</p> <p>-popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p> <p>-uvede některé významné mezin. organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích</p> <p>-uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</p> <p>-uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</p> <p>-objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu</p>	<p>-evropská integrace</p> <p>-mezinárodní spolupráce</p> <p>-globalizace</p>	<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p>	
10. ročník			
<p>-rozdílí projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p> <p>-zhodnotí a na př. doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení a při obraně státu</p> <p>-objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <p>-objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p>	<p>-porozumění a spolupráce ve společnosti</p> <p>-člověk a pracovní život</p>	<p>Člověk ve společnosti</p> <p>Člověk jako jedinec</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – poznávání lidí – téma: lidská setkání, zásady lidského soužití</p>

<p>-posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p>-popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p> <p>-dodrží zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi</p> <p>-vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí</p> <p>-rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p> <p>-rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p> <p>-na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu</p>	<p>-význam sebepoznání, vzdělání, schopnosti, vlastnosti, dovednosti</p> <p>-banky a jejich služby</p> <p>-rozpočet státu, význam daní</p> <p>-výroba, obchod, služby</p> <p>-principy tržního hospodářství</p>	<p>Člověk, stát a hospodářství</p>	
<p>rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p> <p>-rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady orgánů a institucí které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p>-objasní výhody demokrat. způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>-objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p> <p>-provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci</p> <p>-dodrží právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování</p>	<p>-právní základy státu</p> <p>-státní správa a samospráva</p> <p>-právní řád ČR</p> <p>-protiprávní jednání (včetně korupce)</p>	<p>Člověk, stát a právo</p>	<p>Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – téma: demokratický právní stát</p> <p>Výchova demokratického občana – formy participace občanů v politickém životě – téma: demokratický právní stát</p>

<p>-rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů</p> <p>-rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p> <p>-diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p> <p>- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil při obraně státu i při řešení krizí nevojenského charakteru</p>	<p>-významné globální problémy včetně válek a terorismu</p>	<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p>	
---	---	--	--

Počátky lidské společnosti (7. ročník)

žák

- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
- uvede příklady archeologických kultur na našem území

Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury (7. ročník)

žák

- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Křesťanství a středověká Evropa (8. ročník)

žák

- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblastí
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Objevy a dobývání. Počátky nové doby (8. ročník)

žák

- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
- vymezí význam husitské tradice pro český politický kulturní život
- popíše a demonstřuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

Modernizace společnosti (9. ročník)

žák

- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
- na vybraných příkladech demonstřuje základní politické proudy
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi, vymezí význam kolonií

Moderní doba (10. ročník)

žák

- na příkladech demonstřuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Rozdělený a integrující se svět (10. ročník)

žák

- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- posoudí postavení rozvojových zemí
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa

5.15. Vyučovací předmět: Fyzika

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ve vyučování fyzice žáci získají základní poznatky o přírodních zákonitostech z oblasti mechaniky, dynamiky, elektřiny, kmitů a vlnění, astronomie. Učivo je také zaměřeno na praktické dovednosti pro život zrakově postižených, např. elektrický proud v domácnosti – ovládání jističe, výměna spotřebičů, bezpečnost; teoretické vysvětlení spojených nádob jako příprava k čištění odpadů v domácnosti - sifonů, gajgrů; měření fyzikálních veličin v domácnosti – objem, hmotnost, délka, teplota.

Fyzika je vyučována v 7. - 10. ročníku jednu hodinu týdně. Vyučuje se většinou ve speciální učebně přírodních věd s použitím běžných pomůcek, upravených pomůcek nebo speciálních didaktických pomůcek. Výuka probíhá ve třídách s počtem dětí, který odpovídá platným předpisům, třída může být složena z více ročníků. V takovém případě je možné zaměnit učivo některého ročníku za učivo jiného ročníku, aby vyučující mohl pracovat se všemi žáky třídy frontálně a výuka tak byla maximálně efektivní. Učitel vypracovává tematický plán na školní rok.

Průřezové téma: mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.

V kapitole Jaderná energie je s žáky diskutována mediální prezentace využití jaderné energie k mírovým a vojenským účelům, vliv různých zájmových skupin na média a jejich vzájemné propojení – vojensko-průmyslová lobby, jaderná lobby, ČEZ, alternativní zdroje energie, ekologická lobby, Děti Země, Duha, Greenpeace, ekoterprismus, politizování jaderné energetiky.

V kapitole Vesmír se do protikladu dává astronomie a astrologie jako věda a pseudověda, diskutuje se mediální úspěšnost pseudověd – astrologie, numerologie a dalších.

Metody a formy práce: přírodní jevy a jejich souvislosti zkoumají žáci empirickými metodami poznávání – pozorování, měření, experiment, frontální pokus.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Vedeme žáky k vyslovení fyzikální hypotézy, k jejímu empirickému ověření a k vyslovení závěru.

S ohledem na těžké postižení zraku žáků se více než obvykle zaměřujeme na bezpečnost žáků, především při práci s elektrickým proudem, ostrými předměty, sklem a s horkými tělesy.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

Látky a tělesa (7.ročník)

změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny, charakterizující látky a tělesa

- uvede konkrétní příklady jevů, dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.

Pohyb těles, síly (8.ročník)

rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu

využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles

změří velikost působící síly

určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici sil působících týmž nebo opačným směrem

využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích

aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

Mechanické vlastnosti tekutin (8.ročník)

využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

Energie (9.ročník)

určí v jednoduchých příkladech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa

využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh

určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem

zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Zvukové děje (9.ročník)

rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Elektromagnetické a světelné děje (7.-10.ročník)

sestaví správně podle schématu jednoduchý elektrický obvod a analyzuje správně schéma jednoduchého reálného obvodu (7.ročník)

rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů

využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

zná orientačně stavbu oka, refrakční vady oka a hlavní důvody ztráty nebo oslabení zraku

Vesmír (10. ročník)

objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem slunce a měsíců planet kolem planet

odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ročník			
<p>změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny, charakterizující látky a tělesa uvede konkrétní příklady jevů, dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí</p> <p>-předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</p> <p>- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.</p> <p>Sestaví správně podle schématu jednoduchý el. obvod</p>	<p>Látky a tělesa</p> <p>měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas</p> <p>skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze</p> <p>Elektrický obvod</p> <p>zdroj napětí, spotřebič, spínač</p>	<p>Stavba látek</p> <p>Magnetické vlastnosti látek</p> <p>Měření fyzikálních veličin</p> <p>Elektrický obvod</p>	
8. ročník			
<p>rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</p> <p>využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</p>	<p>Pohyb těles, síly</p> <p>pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý</p> <p>gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa</p>	<p>Pohyb a síla</p>	

<p>změří velikost působící síly určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici sil působících týmž nebo opačným směrem využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů</p> <p>využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní</p> <p>Zná orientačně stavbu oka, refrakční vady oka a hlavní důvody ztráty nebo oslabení zraku.</p>	<p>tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na níž síla působí třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi výslednice dvou sil stejných a opačných směrů Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí Rovnováha na páce a pevné kladce</p> <p>Mechanické vlastnosti tekutin Pascalův zákon – hydraulická zařízení Hydrostatický a atmosférický tlak, souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře Archimédův zákon - vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách Světelné jevy - šíření, odraz a lom světla, refrakční vady oka</p>	<p>Mechanické vlastnosti kapalin a plynů</p> <p>Světelné jevy</p>	
9. ročník			
<p>určí v jednoduchých příkladech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem</p>	<p>Energie formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektřina; ochrana lidí před radioaktivním zářením přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo, tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p>	<p>Práce, energie, teplo</p> <p>Elektrické jevy</p>	

<p>zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</p> <p>rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</p> <p>posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p> <p>Využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů</p>	<p>Zvukové děje</p> <p>vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích, odraz zvuku na překážce; ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu</p> <p>Elektrické jevy</p> <p>- Ohmův zákon</p>	<p>Zvukové jevy</p>	
10. ročník			
<p>Rozliší stejnosměrný proud od střídavého, rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností.</p> <p>Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.</p> <p>objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem slunce a měsíců planet kolem planet</p> <p>odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</p>	<p>Elektrický proud</p> <p>Elektromagnetické a světelné děje</p> <p>Elektromagnetické a světelné pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj, tepelné účinky elektrického proudu, elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji</p> <p>Jaderná energie</p> <p>Vesmír</p>	<p>Střídavý proud</p> <p>Vedení el. proudu v tekutinách, polovodičích</p> <p>Elektromagnetické jevy</p> <p>Elektromagnetické záření</p> <p>Světelné jevy</p>	<p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>

5.16. Vyučovací předmět: Chemie

Vzdělávací oblasti: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsah, organizační a časové vymezení vyučovacího předmětu

Předmět je vyučován jako samostatný předmět v 9. a 10. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka probíhá v učebně přírodních věd současně v celém ročníku s individuálním přístupem k jednotlivým žákům podle jejich možností a potřeb.

Vzhledem k dalšímu uplatnění žáků byla stanovena minimální časová dotace.

Obsahem předmětu chemie je získat základní znalosti a praktické dovednosti potřebné pro život zrakově postižených. Vzdělávání v předmětu chemie vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí. Dále se učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy.

Integrace průřezových témat:

10. ročník - Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí

Pro potřeby našich žáků nejsou zařazeny některé očekávané výstupy z RVP ZV, některé výstupy jsou upraveny nebo nahrazeny.

b) Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- ve výuce využíváme mezipředmětové vazby, žáky podněcujeme k hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlování

Kompetence k řešení problémů

- při práci žákům předkládáme problémové situace a vedeme je k logickému vyvozování závěrů
- vedeme žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů v běžné praxi, k vysvětlování jejich chemické podstaty

Kompetence komunikativní

- podněcujeme žáky k argumentaci

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel (povinností) z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadáváme úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy

2. stupeň

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

žák/yně/

- určí společné a rozdílné vlastnosti látek

- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
- objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek

SMĚSI

- žák/yně/
- rozlišuje směsi a chemické látky
  - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
  - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
  - navrhne postupy a prakticky provede některé oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
  - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití
  - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

- žák/yně/
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
  - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech
  - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

- žák/yně/
- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
  - přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
  - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

- žák/yně/
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
  - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet
  - orientuje se na stupnici pH, změř reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

ORGANICKÉ SLOUČENINY

žák/yně/

- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede zdroje, vlastnosti a použití
- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů
- určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

CHEMIE A SPOLEČNOST

žák/yně/

- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
9. ročník			
Žák(yně)			
<ul style="list-style-type: none"> - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; - posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek zásady bezpečné práce - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky H-věty, P-věty, varovné značky piktogramy a jejich význam mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek 	<ul style="list-style-type: none"> Pozorování, pokus a bezpečnost práce 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje směsi a chemické látky 	<ul style="list-style-type: none"> směsi – různorodé, stejnorodé roztoky 	<ul style="list-style-type: none"> Směsi 	

<ul style="list-style-type: none"> - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek - navrhne postupy a prakticky provede některé oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití 	<p>hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok</p> <p>vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku</p> <p>oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)</p> <p>voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody;</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - čistota vody - vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva - částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony - prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, - chemické sloučeniny – chemická vazba, - skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo 	<p>Částicové složení látek a chemické prvky</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání - přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<ul style="list-style-type: none"> - klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní - chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou - chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza 	Chemické reakce	
10. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> - názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin - oxidační číslo, 	Částicové složení látek a chemické prvky	

<p>- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</p>	<p>- oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů - kyseliny a hydroxidy – názvosloví, vlastnosti, vzorce; použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů - soli kyslíkaté a bezkyslíkaté – názvosloví, vlastnosti, použití vybraných solí, vlastnosti a použití - halogenidy – názvosloví, vlastnosti a využití vybraných prakticky významných halogenidů</p>	<p>Anorganické sloučeniny</p>	
<p>- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet - orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p> <p>- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</p>	<p>- oxidy, kyseliny - čistota ovzduší</p> <p>- kyselost a zásaditost roztoků;</p> <p>- uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků - názvosloví ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva</p>		<p>Organické sloučeniny</p>
<p>- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede zdroje, vlastnosti a použití</p>	<p>deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 	<p>fotosyntéza</p> <p>podmínky fotosyntézy</p> <p>přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle</p> <p>- chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze</p>	<p>Chemie a společnost</p>	<p>Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí </p>
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti - tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace - detergenty, pesticidy a insekticidy - léčiva a návykové látky - průmyslová hnojiva 		

5.17. Vyučovací předmět: Přírodopis

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) *Obsah, organizační a časové vymezení vyučovacího předmětu*

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Pro potřeby žáků se zrakovým postižením nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny.

Předmět navazuje na prvouku a přírodovědu na prvním stupni. Je vyučován od 7. do 10. ročníku. Přírodopis se vyučuje v odborné učebně i v běžné třídě, hodiny se nedělí. Část výuky, zejména při pobytových akcích, je realizována v přírodě. Podle možností škola několikrát v roce organizuje různé typy exkurzí a

terénních cvičení. Cílem předmětu je poznávání přírodních zákonů pomocí vlastních prožitků a rozumového poznání. Poznání přírody jako systému, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Důraz je kladen na udržování rovnováhy existence živých soustav, včetně člověka. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na oblast Člověk a jeho svět. Nejčastěji používanými metodami a formami výuky jsou pozorování, pokus a práce s informacemi.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat: Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

U těžce zrakově postižených vytváříme pojmy a představy na základě hmatového názoru (živých i neživých přírodnin, modelů a obrázků, audio, video)

Podporujeme tvůrčí aktivitu žáků formou ekologických soutěží, návštěv mimoškolních zařízení (botanické a zoologické zahrady, přírodovědných stanic apod.)

Kompetence k řešení problémů

Učíme žáky vybírat a třídit informace k daným tématům z dostupné literatury nebo internetu přípravou referátů.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k diskusi na aktuální ekologická témata (recyklace, globální oteplování apod.)

Kompetence sociální a personální

Během vzdělávání používáme skupinovou práci žáků a následnou prezentaci společně dosažených výsledků (biologické pokusy, projektové učení).

Kompetence občanské

Vedeme žáky k hodnocení konkrétních činností člověka v přírodě a rozlišení aktivit, které mohou prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.

Vedeme žáky k ekologickému myšlení, k práci s recyklovanými materiály a k třídění odpadu do nádob umístěných ve škole.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k uplatňování základních dovedností a návyků souvisejících s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP ZV za dané období

U žáků s těžším zrakovým postižením je třeba některé očekávané výstupy přizpůsobit jejich možnostem, případně nahradit jinými (jedná se hlavně o výstupy týkající se pozorování a porovnávání vnitřní stavby rostlin a živočichů, poznávání přírodnin a určování přírodnin podle klíče).

Obecná biologie a genetika

Žák:

- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů (7. ročník)
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel (7. ročník)
- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů (7. - 9. ročník)

- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek (7. ročník)
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti (7. a 10. ročník)
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů (10. ročník)
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka (7. ročník)

Biologie hub

Žák:

- podle svých zrakových možností rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků (7. ročník)
- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích (7. ročník)
- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků (7. ročník)

Biologie rostlin

Žák:

- podle svých zrakových možností odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům (8. ročník)
- podle svých zrakových možností porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku (8. ročník)
- vysvětlí princip základních rostlinných procesů a jejich využití a jejich využití při pěstování rostlin (8. ročník)
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a podle svých zrakových možností určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů (7. a 8. ročník)
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí (8. ročník)

Biologie živočichů

Žák:

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů (7. - 9. ročník)
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, podle svých zrakových možností určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin (7 - 9. ročník)
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí (7. - 9. ročník)
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy (7 - 9. ročník)

Biologie člověka

Žák:

- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy (9. ročník)
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka (10. ročník)

- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří (9. ročník)
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života (9. ročník)
- aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla (9. ročník)

Neživá příroda

Žák:

- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života (10. ročník)
- podle svých zrakových možností rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek (10. ročník)
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody (10. ročník)
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě (10. ročník)
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků (10. ročník)
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi (10. ročník)

Základy ekologie

Žák:

- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi (10. ročník)
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému (10. ročník)
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam (7. a 10. ročník)
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému (10. ročník)

Praktické poznávání přírody

Žák:

- aplikuje praktické metody poznávání přírody (7. - 10. ročník)
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody (7. - 10. ročník)

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ročník			

<p>- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</p>	<p>- názory na vznik a vývoj života, jeho rozmanitost rozmanitost, projevy a význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty - životní podmínky rostlin a živočichů - fotosyntéza</p>		
<p>- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</p>	<p>- stavba buněk rostlin, živočichů, bakterií a sinic - základní struktura života - buňka, tkáň, pletivo, orgán, orgánová soustava, organismy jednobuněčné, mnohobuněčné - význam a zásady třídění organismů, soustava organismů (systém rostlin a živočichů) - způsoby rozmnožování organismů</p>	<p>Obecná biologie a genetika</p>	<p>Environmentální výchova – Ekosystémy – téma Vztahy mezi organismy </p>
<p>- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p>	<p>- viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití; onemocnění způsobená viry a bakteriemi, prevence nákazy</p>		
<p>- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p>	<p>- sinice, řasy</p>	<p>Biologie rostlin</p>	
<p>- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</p>	<p>- houby s plodnicemi (stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami) - houby bez plodnic (základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy);</p>	<p>Biologie hub</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích - objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků 	<ul style="list-style-type: none"> - výživa hub (symbioza, parazitismus, destruent) - lišejníky (stavba, symbióza, výskyt a význam) 		
<ul style="list-style-type: none"> - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - stavba těla jednobuněčných a bezobratlých živočichů (prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci) - hlavní zástupci jednobuněčných a bezobratlých živočichů (prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci) - chování jednobuněčných a bezobratlých živočichů (prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci), způsoby přizpůsobení prostředí, vývoj, vývin 	Biologie živočichů	
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<ul style="list-style-type: none"> - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy (prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci) - ochrana živočichů 		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> - vzájemné vztahy mezi organismy - jednoduché potravní řetězce 	Základy ekologie	
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje praktické metody poznávání přírody vzhledem ke svým zrakovým možnostem; dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> - pozorování a zkoumání přírodnin 	Praktické poznávání přírody	
8. ročník			

<p>- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p>	<p>- stavba těla strunatců, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování (kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)</p>	<p>Biologie živočichů</p>	
<p>- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p>	<p>- hlavní zástupci strunatců (kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) - chování živočichů (kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci), způsoby přizpůsobení prostředí - vývoj, vývin živočichů - rozšíření</p>		
<p>- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p>	<p>- hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, - ochrana živočichů</p>		
<p>- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům, - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku - vysvětlí princip základních rostlinných procesů a jejich využití a jejich využití při pěstování rostlin</p>	<p>- anatomie a morfologie rostlin stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování</p>	<p>Biologie rostlin</p>	<p>Environmentální výchova – Základní podmínky života – téma Základní podmínky života rostlin </p>

- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	- vybraní zástupci rostlin a jejich význam (řasy, mechorosty, kapraďorosty, nahosemenné rostliny, krytosemenné rostliny) - vývoj a využití hospodářsky významných zástupců		
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	- přechod rostlin na souš - význam a ochrana rostlin		
- aplikuje praktické metody poznávání přírody vzhledem ke svým zrakovým možnostem; dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	- pozorování a zkoumání přírodnin	Praktické poznávání přírody	
9. ročník			
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- stavba těla savců, stavba a funkce jednotlivých částí těla, orgánové soustavy, rozmnožování	Biologie živočichů	
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- systém savců, hospodářsky významné druhy		
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- projevy chování živočichů (savci), způsoby přizpůsobení danému prostředí - základy etologie - význam savců - chov domestikovaných živočichů - ochrana živočichů		
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	- anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí těla - orgány, orgánové soustavy - vyšší nervová činnost	Biologie člověka	

<ul style="list-style-type: none"> - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmnožování člověka - ontogenetický vývoj 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla 	<ul style="list-style-type: none"> - nemoci, úrazy, prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka, hygiena duševní činnosti - druhy poranění, život ohrožující stavy, epidemie - první pomoc 		
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje praktické metody poznávání přírody vzhledem ke svým zrakovým možnostem; dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> - pozorování a zkoumání přírodnin 	Praktické poznávání přírody	
10. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů 	<ul style="list-style-type: none"> základy nauky o dědičnosti (podstata dědičnosti a přenos dědičných informací) - znaky ovlivněné dědičností - křížení 	Obecná biologie	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života 	<ul style="list-style-type: none"> - vznik a stavba Země, geologický vývoj ČR - význam jednotlivých sfér pro život na Zemi 	Neživá příroda	

<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pojmy nerost a hornina, - uvede zástupce magmatických, usazených a přeměněných hornin a jejich význam a využití - příčiny a důsledky geologických procesů 		
<ul style="list-style-type: none"> - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě - rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků 	<ul style="list-style-type: none"> - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace - vývoj zemské kůry - vznik a vývoj života na Zemi, výskyt typických organismů, přizpůsobování organismů prostředí - geologický vývoj a stavba území ČR - Český masiv, Karpaty 		
<ul style="list-style-type: none"> - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a - charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - vliv podnebí a počasí na rozvoj ekosystému, - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a - ochrana člověka 		

- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	- fylogenetický vývoj člověka	Biologie člověka	Multikulturní výchova – Etnický původ – téma Lidské rasy a rasismus 🌳
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím	Ekologie	Enviromentální výchova - Vztah člověka k prostředí - téma ochrana přírody 🌳
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	- ekosystém, vztahy mezi organismy; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy		
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	- potravní řetězce (producent, konzument, predátor, cizopasník, rozkladač) - rovnováha v ekosystému		
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	- ochrana životního prostředí, globální problémy a jejich řešení - chráněná území		
- aplikuje praktické metody poznávání přírody vzhledem ke svým zrakovým možnostem; dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	- pozorování a zkoumání přírodnin - významní biologové a jejich objevy	Praktické poznávání přírody	

5.18. Vyučovací předmět: Zeměpis

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Člověk a příroda

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Průřezová témata: Multikulturní výchova – Etnický původ, Multikulturní výchova – Princip sociálního smíru a solidarity, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Multikulturní výchova – Princip sociálního smíru a solidarity.

Pro potřeby žáků se zrakovým postižením nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny.

Zeměpis je má přírodovědný i společenskovedný charakter. Vyučuje se v 7. až 10. ročníku základní školy. Výuka zeměpisu umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Výuka je přizpůsobena potřebám a stupni postižení žáků. K vytváření konkrétních představ o jednotlivých probíraných tématech přispívá možnost použití různých hmatových modelů, reliéfních atlasů a map. Dále používání DVD a pořadů na Youtube se zaměřením na zeměpis.

Ke kvalitnější výuce přispívá menší počet dětí ve třídě. Ve výuce se střídají činnosti – studium textu, práce s atlasem, s mapou. Střídá se práce ve skupinách i individuální. Jednotlivá témata žáci zpracovávají formou referátů, pak přednášejí ve škole. Jsou vedeni k využívání a informací z internetu a dalších dostupných zdrojů.

Doplňující formy výuky: besedy s pracovníky humanitárních organizací atd.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáky učíme pracovat a využívat zdroje zeměpisných informací – internet, encyklopedie, knihovny, časopisy.

Žáky učíme pracovat s textem, tvořit výpisky, hledat důležité informace.

Ve výuce využíváme mezipředmětové vazby – projektové učení.

Ve výuce zeměpisu vedeme žáky k zájmu o problémy současného světa – problémy znečišťování životního prostředí, problémy environmentální, problémy třetího světa, porušování lidských práv atd. různými formami (diskuze, besedy, přednášky, exkurze, projektové vyučování).

Ve výuce zeměpisu používáme speciální hmatové pomůcky – reliéfní mapy, atlasy, globusy, modely.

Individuálním přístupem pedagoga k jednotlivým žákům ve výuce zeměpisu umožňujeme vytváření reálných představ o okolním světě.

Kompetence k řešení problémů

Formou projektového učení, upozorňujeme žáky na různorodost, ale i problémy současného světa.

Učíme žáky sledovat dění a události v současném světě, pomáháme jim rozlišovat kvalitní zdroje informací.

Vedeme žáky k vytváření vlastních názorů a k hledání řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Formou diskuzí a modelových situací učíme žáky dovednosti formulovat problémy a jejich řešení.

Kompetence sociální a personální

Během výuky zeměpisu používáme skupinovou práci žáků a následnou prezentaci společně dosažených výsledků – projekty.

Kompetence občanské

Na konkrétním učivu poukazujeme na občanskou vzájemnost a odpovědnost za svoje chování vůči prostředí, ve kterém žijeme.

Vytváříme příležitosti k seznamování a poznávání jiných kultur formou diskuzí s lidmi pocházejícími z jiných krajin, promítání dokumentů, cestopisů.

Učíme žáky empatickému přístupu k lidem žijícím v nedemokratických režimech a v krajinách třetího světa.

Vedeme žáky k ekologickému myšlení, k práci s recyklovanými materiály a k třídění odpadu do nádob umístěných ve škole.

Kompetence pracovní

Ve výuce zeměpisu učíme žáky pracovat s informačními a komunikačními technologiemi jako významnou složkou gramotnosti osob se zrakovým postižením.

Podněcujeme žáky k samostatnému časovému rozvržení pracovní činnosti

Standardy pro základní vzdělávání: práci si obrázky, mapami v textu, mentálními mapami nahrazujeme prací s reliéfními mapami a obrázky, prací s textem, zvukovým materiálem (např. rozpoznávání jazyků jednotlivých národů, přírodních prostředí atd).

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy

žák

organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů (7. – 10.) Pro nedostatek materiálů přizpůsobených potřebám a možnostem zrakově postižených žáků byl tento výstup nahrazen.

přiměřeně hodnotí geografické informace, pracuje s mapou, globusem, atlasem, používá internet a další dostupné zdroje informací (7. -10.)

- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - přiměřeně zrakovým možnostem žáka (7. - 10.)
- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině (7. – 10.)
- vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu (vyřazen)

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

Žák

- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy (7.)

- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů ((7.)

- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu (7.)

- porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost (7.)

REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy

Žák

- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa (8.–9.)
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny (8.–9.)
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů a oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států (8.–9.)
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich (8.-9.)

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

- posoudí na přiměřené úrovni rozložení světové populace, její strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa (10.)
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel (10.)
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje vyjmenuje světové surovinové a energetické zdroje (10.) Pro nedostatek materiálů přizpůsobených potřebám a možnostem zřakově postižených žáků byl tento výstup nahrazen.
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit (10.)
- porovnává státy světa a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků (10.)
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech (10.)

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin (7.,10.)
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) (7., 10.,)
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí (7.,10.)

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy

žák

- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy (9.)

hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům (9.)

- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu (9.)

- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit (9.)

- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států (9.)

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy

žák

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu přiměřeně svým zrakovým možností (7. – 10.)

- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny přiměřeně svým zrakovým možností (7.– 10.)

- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích, zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech, přiměřeně svým zrakovým možností (7. – 10.)

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ročník			
Žák - přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů	geografické, topografické a kartografické pojmy, plán, mapa, smluvené značky	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, měřítko a obsah plánů a map		
- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	Vesmír	Přírodní obraz Země	
- na konkrétních příkladech umí prokázat tvar planety Země a zhodnotit důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	Země jako vesmírné těleso		
- umí rozlišit a porovnat složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost, rozeznává tvary zemského povrchu	Přírodní složky Země		

- umí porovnat působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost	Litosféra, hydrosféra, atmosféra, pedosféra, biosféra		
Žák porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na příkladech znaky a funkce krajin.	Krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajin	Životní prostředí	
Žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásad bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života		
8. ročník			
Žák - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	Světadíly, oceány	Regiony světa	Multikulturní výchova - Etnický původ
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Afrika, Amerika, Asie, Austrálie, Oceánie, Antarktida, Arktida		
- porovnává a hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	Charakteristika vybraných regionů a států v jednotlivých světadílech – příroda, obyvatelstvo, kultura, hospodářství, význam, zajímavosti		
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a co je příčinou zásadních změn v nich			
Žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života		

zásad bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.			
9. ročník			
Žák - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	Evropa	Regiony světa	Multikulturní výchova - Princip sociálního smíru a solidarity
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny			
- porovnává a hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	Charakteristika vybraných regionů a států v Evropě – příroda, obyvatelstvo, kultura, hospodářství, význam, zajímavosti		
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a co je příčinou zásadních změn v nich			
Žák - vymezí a lokalizuje místní oblast podle bydliště nebo školy	místní region	Česká republika	
- hodnotí a porovnává polohu, přírodní poměry, zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu	Česká republika - poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry, obyvatelstvo, demografické a hospodářské charakteristiky, hospodářské aktivity, sektorová struktura hospodářství. Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě.		
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR	regiony ČR		

- uvádí příklady účasti ČR ve světových mezinárodních institucích, organizacích a integracích států			
- uvádí příklady účasti ČR ve světových mezinárodních institucích, organizacích a integracích států			
Žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásad bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	
10. ročník			
Žák - vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	Ohniska napětí ve světě		
- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	Obyvatelstvo světa	Společenské a hospodářské prostředí	
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	Světové hospodářství		
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit			

- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	Globalizace, integrace ve světě, mezinárodní organizace		
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Vztah přírody a společnosti	Životní prostředí	
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života		

5.19. Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Průřezová témata: Multikulturní výchova – Lidské vztahy

Žádný z očekávaných výstupů nebyl upraven ani nahrazen.

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi. Žáci se učí rozhodovat ve prospěch zdraví.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Při práci v předmětu výchova ke zdraví využíváme výchovné a vzdělávací strategie školy.

Očekávané výstupy

žák

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů (7. roč.)
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví (7. roč.)
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví (10. roč.)
- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví (7. roč.)
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví (7. roč.)
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí (10. roč.)
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky (7. roč.)
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc (7. roč.)
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce (10. roč.)
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím (10. roč.)
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví (7. roč.)
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování (7. roč.)
- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým (10. roč.)

<p>rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p> <p>- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p> <p>- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</p> <p>- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</p> <p>- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p> <p>- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p>	<p>stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy</p> <p>- vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p> <p>- tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p> <p>- ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p> <p>- ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</p>	<p>života a péče o zdraví</p>	
---	---	--------------------------------------	--

10. ročník

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 	<ul style="list-style-type: none"> - stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti - autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu) - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, formy sexuálního zneužívání dětí, šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci - bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana 	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p>	<p>Multikulturní výchova – Lidské vztahy – Respektování druhých lidí</p>
--	--	--	--

<p>- pozitivní komunikaci a kooperaci přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině a komunitě)</p> <p>- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p>	<p>dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování</p> <p>- seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování</p> <p>- psychohygiena – předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech</p>		
--	---	--	--

5.20. Vyučovací předmět : Muzikoterapie

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Speciální péče

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Průřezová témata: nejsou zařazena

Předmět má časovou dotaci 1 vyučovací hodinu týdně. Do výuky jsou zařazeni žáci z různých tříd 1. stupně základní školy a základní školy praktické. O zařazení žáka do výuky rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky zákonných zástupců žáka na návrh psychologa.

Výuka předmětu probíhá v hudební třídě nebo dle potřeby ve větší místnosti s kobercem při použití klavíru, kytary, Orffových nástrojů, bicí soupravy a přehrávače zvukových medií.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Strategie předmětu muzikoterapie

A/ Dopomáhat v rozumovém, psychickém, motorickém a logopedickém rozvoji žáků

B/ Napomáhat v nápravě specifických poruch učení

C/ Učit děti vyjadřovat emoce, zvládat negativní pocity

D/ Navozovat strategie řešení problémů a konfliktů

E/ Učit žáky kooperaci, uvědomění si pozice ve skupině nebo společnosti, prožití si společenské role

F/ Zvyšování koncentrace pozornosti

G/ Dopomáhat k uvolnění (relaxac) a střídavě aktivizovat k činnosti

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy

Žák:

rytmizuje své jméno

doprovází hrou na tělo jednotlivá slova, spojení dvou a více slov, říkadla a básničky (vycházející z témat blízkých dítěti- domov, pohádky, příroda...)

opakuje rytmizované slovní útvary hra na echo, otázky, odpovědi)

soustředěně poslouchá zvuky, tóny, rytmy, písničky, improvizaci a reprodukovanou hudbu v přiměřené délce

koncentruje pozornost na krátkou činnost (hudební akci)

vnímá pokyny učitele a adekvátně, dle svých individuálních schopností a možností na ně reaguje

rozlišuje náladu skladby

umí vyjádřit pocity radosti, smutku

zpívá písně a doprovází je hrou na tělo nebo Orffovými nástroji

zvládá hudební hru využívající změny dynamické, agogické, tempa, hlasové polohy

prohlíží a prohmatává nástroj (muzikoterapeutická pomůcka) a zkoumá jeho zvukové možnosti

Učivo předmětu

A/ Receptivní muzikoterapie- poslech reprodukované a živě hrané hudby (hudební skladby a nástrojové improvizace)

B/ Aktivní muzikoterapie

B1/ Rytmizace slov, říkadel, básniček doprovázená hrou na tělo

B2/ Hry na otázky a odpovědi

B3/ Hudební hry využívající dynamiku, agogiku, tempové změny, změny hlasové polohy a tónu

B4/ Zpívání písní s hrou na tělo a doprovodem Orffových nástrojů

5.21. Vyučovací předmět : Prostorová orientace a samostatný pohyb, technika chůze s bílou holí

Vzdělávací oblast: Speciální péče

Vzdělávací obor: Prostorová orientace a samostatný pohyb zrakově postižených (dále PO SP ZP)

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Průřezová témata: nerealizují se.

Charakteristika: prostorová orientace a samostatný pohyb je nedílnou součástí výchovy a vzdělávání těžce zrakově postižených žáků. Cílem tohoto předmětu je dosažení co nejvyššího stupně mobility a samostatnosti odpovídajícího individuálním schopnostem každého zrakově postiženého žáka. Výuka předmětu probíhá ve dvou rovinách: jako samostatný předmět shodného názvu, který je zařazen do skupiny předmětů speciální péče a jako integrální součást běžné činnosti ve všech vyučovacích předmětech při vyučování, ale i mimo něj.

Časové vymezení: na I. stupni žáci pracují ve skupinách, později ve dvojicích a výuka probíhá zpravidla 1 vyučující hodinu týdně, na II. stupni je výuka individuální, 2 vyučovací hodiny 1x za 14 dní.

U žáků s vícečetným postižením probíhá výcvik vždy individuálně a je přizpůsoben specifickým potřebám daného žáka.

Organizační vymezení: koordinátor speciální péče vytipuje vhodné žáky podle stupně zrakového postižení. Konečné rozhodnutí je však závislé na vyjádření oftalmologa. Vzhledem k tomu, že jde o speciální rehabilitační výchovu, žáci nejsou z tohoto předmětu klasifikováni. Výuku provádí instruktor prostorové orientace.

Výuka i časové a organizační vymezení se přizpůsobuje individuálním potřebám a schopnostem žáků, je závislá na psychické a fyzické vyspělosti žáků a na stupni jejich zrakového postižení.

Výuka probíhá během desetileté školní docházky a je ukončena dosažením stupně mobility – očekávaného výstupu skupiny D.

Završením výuky je samostatná praxe PO SP ZP a technice chůze s bílou holí.

Cílem praxe je zcela samostatně bez cizí pomoci ověřovat, udržovat, případně prohlubovat získané poznatky a dovednosti.

Samostatná praxe není povinná. Je umožňována žákům jeho zákonnými zástupci např.:

- pohybem v terénu v místě bydliště
- samostatným příchodem resp. příjezdem do školy apod.

- internátním žákům může být umožněna samostatná praxe skupinovou vychovatelkou za podmínek přesně stanovených ve Vnitřním řádu internátu a Vnitřním řádu školního klubu (např. návštěva knihovny, odjezd resp. odchod ze školy domů apod.).

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učíme žáky shromažďovat a využívat informace, nepodceňovat, ale ani nepřeceňovat své schopnosti, vyhledávat a využívat novinky (nové pomůcky a služby pro ZP).

Starší žáky vedeme ke schopnosti zvládat náročné trasy.

Kompetence k řešení problémů

Učíme žáky řešit konkrétní situace v uměle navozených podmínkách, později ve skutečných situacích.

Řešit problémy při nečekané změně (např. nenadálá změna situace při samostatném cestování).

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky, aby při ztrátě orientace na trase srozumitelně formulovali cíl své cesty.

Kompetence sociální a personální

Učíme žáky pomáhat novým spolužákům orientovat se v novém prostředí, přijímat, ale i odmítat pomoc.

Každý žák umí správně chodit s vidícím průvodcem a využívá zásadu bdělé pozornosti.

Vedeme žáky ke schopnosti řešit situaci při osobních sporech a při sporech mezi skupinami lidí, přizpůsobit se komunikaci s dětmi různé úrovně.

Kompetence občanské

Vedeme žáky k respektování společenských norem, povinnostem a správnému chování v krizových situacích. Učíme žáky nezneužívat svého postižení. Spolupracujeme se školským poradenským zařízením. Umožňujeme žákům seznamování a navazování kontaktů se zrakově postiženými z jiných škol formou soutěží (školy pro zrakově postižené nejen v Čechách, ale i na Slovensku).

Kompetence pracovní

Učíme žáky sebeobslužné činnosti.

Pomáháme žákům s výběrem budoucího povolání.

Vedeme žáky k reálnému hodnocení svých schopností, učíme je rozvíjet své fyzické schopnosti a dovednosti.

Vzdělávací obsah

- orientace v mikroprostoru a makroprostoru
- samostatná praxe internátních žáků na vytipovaných trasách v okolí školy
- cestování dopravními prostředky
- absolvování samostatné praxe internátních žáků na různých trasách

Skupina A

- prvky PO SP ZP
- základní techniky pohybu bez hole
- chůze s vidícím průvodcem

Očekávaný výstup pro sk. A: žák by si měl vytvořit základní dovednosti a návyky v oblasti prvků prostorové orientace a samostatného pohybu (dále jen PO SP).

Skupina B

- technika dlouhé hole

Očekávaný výstup pro sk. B: žák by měl používat prvky PO SP na úrovni návyků, zvládnout techniku dlouhé bílé hole (dále jen TDH).

Skupina C

- základy orientační analyticko-syntetické činnosti (získávání a využívání informací všeho druhu, určení vlastního stanoviště na trase, užívání dopravních prostředků)

Očekávaný výstup pro sk. C: žák by měl být schopen samostatně absolvovat vytipované trasy v okolí školy

Skupina D

- zvládnutí pocitu „psychické osamocení na trase“
- absolvování tras různé délky i stupně náročnosti

Očekávaný výstup pro sk. D: žák by měl samostatně v běžných klimatických podmínkách absolvovat různě náročné trasy.

Výuka probíhá během desetileté školní docházky a je ukončena dosažením stupně mobility – očekávaného výstupu skupiny B - D.

Završením výuky je zvládnutí techniky chůze s bílou holí na společných vycházkách se skupinou (třídou), pouze ve výjimečných případech, dosáhnou žáci očekávaný výstup sk. C, ev. D.

Dosáhne-li žák výstup sk. D je završením výuky samostatná praxe PO SP ZP.

Cílem praxe je zcela samostatně bez cizí pomoci ověřovat, udržovat, případně prohlubovat získané poznatky a dovednosti.

Samostatná praxe není povinná. Je umožňována žákům jeho zákonnými zástupci např:

- pohybem v terénu v místě bydliště
- samostatným příchodem resp. příjezdem do školy apod.

- internátním žákům může být umožněna samostatná praxe skupinovou vychovatelkou za podmínek přesně stanovených ve Vnitřním řádu internátu a Vnitřním řádu školního klubu (např. návštěva knihovny, odjezd resp. odchod ze školy domů apod.).

5.22. Vyučovací předmět : Tyflopedická péče

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Speciální péče

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ve výchově a vzdělávání žáků s postižením zraku se uplatňují specifické výukové předměty. Pro získání speciálních dovedností je možné do výuky zrakově postižených zařadit předmět speciální péče - tyflopedická péče. Žáci v něm získávají takové speciální poznatky a dovednosti, které jim umožní zlepšit proces poznávání při výuce a později v životě. Dovednosti, které žák v tomto předmětu získá, je třeba procvičovat a důsledně využívat při vyučování ostatních předmětů i při vhodných mimoškolních činnostech.

Předmět tyflopedická péče je možné vyučovat současně všechny žáky třídy, skupinu několika žáků nebo individuálně. Na základní škole je zařazen do prvních dvou období – tedy v 1. – 6. ročníku. Dále je možné pokračovat individuálně na druhém stupni školy – převážně u žáků s progresivní zrakovou vadou nebo u žáků s LMP, které je třeba naučit čtení a psaní Braillova písma. Některá témata jsou rovněž na druhém stupni docvičována v odpoledních činnostech školní družiny či internátu (např. nácvik podpisu).

Rámcové učební osnovy předmětu tyflopedická péče jsou zpracovány tak, že obsahují témata pro všechny stupně postižení zraku (od slabozrakosti po nevidomost). Nejsou rozpracovány pro věkové kategorie, protože potřeby jednotlivých žáků a schopnosti zvládat určité dovednosti jsou individuální.

Každý žák je před zařazením do tyflopedické péče vyšetřen očním lékařem. Učitel-tyfloped na základě vyjádření lékaře, předepsaných optických pomůcek a své vlastní speciálně pedagogické diagnostiky, vypracuje pro každého žáka na určité časové období (maximálně jeden školní rok) individuální plán.

Jednotlivá témata osnov jsou seřazena podle stupně obtížnosti a učitel z nich vybírá jen ty okruhy, které jsou pro žáka potřebné a odpovídají stupni postižení zraku a již zvládnutým dovednostem.

Z individuálních potřeb žáka je třeba vycházet i při vytváření optimálních podmínek pro práci ve vyučování - uspořádání pracovního místa, správné stropní i lokální osvětlení apod.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáky učíme starat se o svoji optickou pomůcku a zároveň s ní vhodně pracovat a tím mu usnadňujeme proces učení.

Rozvíjení hmatu žáků umožňujeme zrychlit proces čtení a tím i učení.

Žáky později osleplé nebo s progresivní zrakovou vadou vyučujeme Braillova písma a tím jim umožňujeme i nadále psát a číst.

Kompetence pracovní

Žáky učíme samostatnosti a tím jim poskytujeme větší možnost pracovního uplatnění.

Kompetence sociální a personální

Nácvikem podpisu umožňujeme žákům zvládat samostatně některé právní úkony.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy

Žák si dokáže vhodně upravit pracovní prostředí:

- využívá vhodné světelné podmínky
- využívá vhodné umístění lavic i židlí
- správně umístí optické a elektronické pomůcky
- nacvičuje orientaci ve třídě
- používá vhodné pomůcky
- vhodně umísťuje pomůcky na svém pracovním místě

Žák umí prohlížet reliéfní obrázky, labyrinty, mapy, a plánky, pracuje s rýsovací soupravou:

- prohlíží reliéfní obrázky
- prohlíží hmatové mapy
- umí reliéfně zobrazovat
- pracuje s rýsovací soupravou

Tyflografika se cíleně provádí v tyflopédické péči a ve výtvarné výchově.

Žák zvládá čtení a psaní Braillova písma (netýká se žáků pracujících černostiskem)

(V rámci tyflopédické péče se vyučuje hlavně u žáků později osleplých nebo s progresivní oční vadou)

- orientuje se v šestibodu
- nacvičuje čtení Braillova písma
- píše Braillovo písmo

Výuka by neměla končit zvládnutím abecedy, ale pokračovat tak dlouho, dokud žák nebude schopen pracovat bodově ve vyučování.

Žák čte i píše některá černotisková písmena (netýká se žáků, kteří pracují v černotisku):

(zaměřujeme se na písmena, která bude žák používat v geometrii, nebo ta, která má ve svém jméně)

- čte reliéfní tiskací písmena
- píše tiskací písmena

Žák zvládá svůj černotiskový podpis v přiměřené velikosti:

- seznamuje se s reliéfní podobou svého podpisu
- vhodně zvolí první písmeno
- nacvičuje jednotlivá písmena
- spojuje písmena
- zmenšuje podpisu
- podpisuje se do šablony

VÝSTUPY		
SMYSLOVÁ VÝCHOVA	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
Žák v co nejvyšší možné míře využívá svůj hmat	<ul style="list-style-type: none"> - nácvik aktivního hmatání - poznávání předmětů, manipulace s nimi - třídění předmětů podle různých kritérií - navlékání korálek aj. drobných předmětů - rozlišování různých druhů materiálů - orientace na ploše (vlevo, vpravo, nahoře, dole) - vkládání drobných předmětů do odpovídajících otvorů (vkládačky, do nádob apod. - šroubování - práce s papírem – překládání, trhání, stříhání, lepení - modelování - práce s kolíčkovou kreslenkou - konstrukce ze stavebnic - skládání jednoduchých obrázků (puzzle) 	Rozvíjení hmatu
Žák využívá svůj sluch	<ul style="list-style-type: none"> - určování stacionárního i pohybového zdroje zvuku - lokalizace směru zvuku - echolokace - cvičení sluchové paměti 	Rozvíjení sluchu

Žák v nejvyšší možné míře využívá zrak	<ul style="list-style-type: none"> - poznávání různých zvuků - orientace v prostoru - poznávání a rozlišování předmětů - orientace na ploše, v textu - poznávání a rozlišování barev - třídění - práce s obrázky - rozvíjení kreslířských dovedností - práce s linkou, čarou - přiřazování - koordinace oko – ruka 	Rozvíjení zachovaných zrakových funkcí
Žák rozlišuje různé chuti	<ul style="list-style-type: none"> - poznávání různých chutí - poznávání surovin a jednotlivých jídel 	Rozvíjení chuti
Žák využívá čich ke kompenzaci zraku	<ul style="list-style-type: none"> - konzistence potravin - rozlišování charakteristických vůní a zápachů - určování umístění jejich zdroje 	Rozvíjení čichu
ZRAKOVÁ HYGIENA, PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
Žák uplatňuje pravidla zrakové hygieny	<ul style="list-style-type: none"> - pravidla zrakové hygieny - úprava pracovního prostředí - obsluha lavice se sklopnou deskou a lepící fólií - ovládání lampičky - relaxační cviky 	Hygiena práce a pracovního prostředí
NÁCVIK POUŽÍVÁNÍ OPTICKÝCH POMŮCEK A PÉČE O NĚ	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
Žák správně používá všechny předepsané a doporučené optické pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - výběr optických pomůcek podle druhu a stupně zrakového postižení - seznámení s pomůckami - nácvik používání pomůcek - péče o pomůcky (brýle, lupy) - nácvik používání digitálních lup včetně TV lupy 	Optické pomůcky
TYFLOGRAFIKA	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
Žák zvládá prohlížení obrázků, labyrintů, plánek, map a práci s rýsovací soupravou (kreslenkou)	<ul style="list-style-type: none"> - obtahování tvarů - uvolňovací cviky rukou 	Tyflografika

	<ul style="list-style-type: none"> - prohlížení reliéfních obrázků - prohlížení hmatových plánek - prohlížení složitějších hmatových map - reliéfní zobrazování - použití rýsovací soupravy - orientace v soupravě, - črtání, kreslení, rýsování 	
VÝUKA ČTENÍ A PSANÍ BRAILLOVA PÍSMO, ZDOKONALOVÁNÍ ČTENÍ A PSANÍ V ČERNOTISKU	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
<p>Žák zvládá čtení bodového písma při vyučování (žáci nevidomí a žáci se zbytky zraku)</p> <p>Žák zvládá čtení černotiskového písma při vyučování (žáci slabozrací a žáci se zbytky zraku)</p> <p>Žák zvládá ve vyučování psaní v bodovém písmu (žáci nevidomí a žáci se zbytky zraku)</p> <p>Žák zvládá při vyučování psaní černotiskového písma (žáci slabozrací a žáci se zbytky zraku)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v šestibodu - práce s kolíčkovou kreslenkou - čtení písmen, slabik, slov, vět - orientace na řádku, na stránce, v knize - přestování návyku plynulého čtení - čtení s porozuměním textu - čtení matematických zápisu - zlepšování, zrychlování čtení - seznámení s Pichtovým psacím strojem - příprava stroje k psaní, ukládání do kufříku - vkládání papíru, nastavení okrajů, řádkování - psaní písmen, slabik, slov, vět - využití zpátečky - odtržení papíru - zdokonalování psaní správných tvarů písmen a číslic 	<p>Braillovo písmo</p> <p>Pichtův stroj</p>
RELIÉFNÍ PÍSMO, PODPIS	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
<p>Žák zvládá prohlížení obrázků, labyrintů, plánek, map a práci s rýsovací soupravou (kreslenkou)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prohlížení reliéfních obrázků - prohlížení hmatových plánek - prohlížení složitějších hmatových map - reliéfní zobrazování - použití rýsovací soupravy – orientace v soupravě, - črtání, kreslení, rýsování 	<p>Tyflografika</p>

Žák zvládá podle svých možností podpis	<ul style="list-style-type: none"> - správný úchop psacího náčiní - poznávání a psaní některých písmen (příjmení) - nácvik podpisu - psaní do šablony - podpis bez linek 	
--	---	--

ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO:

PSANÍ NA PRAŽSKÉ TABULCE	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
Žák zvládá psaní na pražské tabulce	<ul style="list-style-type: none"> - nácvik zakládání papíru do tabulky - nácvik správného vypichování bodů na tabulce - s vytvarovanými okénky - bez vytvarovaných okének - nácvik psaní písmen, slabik, slov, vět 	Pražská tabulka
ROZLIŠOVÁNÍ MINCÍ A BANKOVEK	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
Žák zvládá manipulaci s penězi	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišování mincí - rozlišování bankovek - používání peněženky 	Finanční gramotnost
POUŽITÍ TELEFONU	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
Žák zvládá telefonování	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení s některými typy telefonů - užití telefonu 	Telefonování
SEZNÁMENÍ S DALŠÍMI KOMPENZAČNÍMI POMŮCKAMI	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
Žák používá některé vhodné kompenzační pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - práce s kalkulaátorem - práce s diktafonem - práce s iPadem 	Kompenzační pomůcky
OSTATNÍ	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
Žák používá některé pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - použití děrovačky - použití sešívačky - použití dymokleští - zakládání papírů do desek - nácvik psaní adresy a data narození 	Použití pomůcek

5.23. Vyučovací předmět : Zraková terapie

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Speciální péče

Charakteristika předmětu

a) Časové a organizační vymezení

Zraková terapie probíhá individuálně v pevně stanovenou dobu. Optimální časová dotace je polovina vyučovací hodiny týdně. Koordinátor pro zrakovou terapii vybere děti vhodné pro zařazení do předmětu. Ty jsou poté vyšetřeny očním lékařem, který zrakovou terapii potvrdí.

Předmět je určen v zásadě každému dítěti, které má alespoň nepatrný zbytek zraku. Horní mez míry zrakového postižení dítěte zařazeného do předmětu je silná slabozrakost – kategorie 2 (dle klasifikace podle WHO). Po individuálním posouzení lze zařadit i dítě s menším zrakovým postižením, pokud to vyžadují jeho potřeby. Do předmětu zraková terapie by mělo být dítě zařazeno co nejdříve, ovšem indikace této terapie není omezena věkem. Zraková terapie končí v okamžiku, kdy jsou splněny očekávané výstupy, nebo splnit nejdou. Důvody nemožnosti splnění těchto jsou: progresse zrakového postižení, velká míra mentálního postižení.

Průřezová témata se nerealizují.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Při práci v předmětu zraková terapie využívám výchovné a vzdělávací strategie školy.

Očekávané výstupy

Dítě si uvědomuje svůj zrak, možnosti, způsoby použití. Umí si spojovat informace získané ze zrakových vjemů do správných souvislostí. A následně se tedy snaží o maximální možné využití zraku zejména v oblasti prostorové orientace a samostatného pohybu, a tím tedy přispívá k rozvíjení samostatnosti a zkvalitnění svého života.

Vzdělávací obsah

Předmět zraková terapie představuje soubor technik a metod, které mají za cíl naučit dítě využívat každý i sebemenší zbytek zraku (in Moravcová, Zraková terapie slabozrakých a pacientů s nízkým vizelem. TRITON, Praha 2004).

Hodiny jsou střídavě zaměřeny na následující okruhy činností: reakce na světlo, lokalizace světla, zdroj světla v pohybu, senzomotorická koordinace, diskriminace barev, lokalizace objektů, diskriminace tvarů a velikosti, prostorové vztahy, souvislost mezi částí a celkem, vizuální paměť, orientace na ploše, nácvik obsluhy předepsaných optických pomůcek (ruční lupy, kamerové zvětšovací televizní lupy apod.).

Toto pořadí činností není následným postupem při zrakové terapii. Uvedené aktivity se navzájem překrývají a při nacvičování jednoho okruhu dovedností současně procvičujeme i činnosti další. Některé děti nemusí zvládnout určitou dovednost, ale naopak mohou se ještě zdokonalit v jiných oblastech.

5.24. Vyučovací předmět : Logopedická péče

Vzdělávací oblast: Speciální péče

Vzdělávací obor: Logopedická péče

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Průřezová témata: Nerealizují se.

Charakteristika:

Předmět je zaměřen na zajištění a rozvoj komunikačních schopností dítěte a žáka, na rozvoj verbální i neverbální komunikace, interakce s prostředím. Logopedická intervence má za úkol zlepšit komunikační dovednosti dětí a žáků, aby byli schopni zapojit se do běžného života. Dle závažnosti diagnózy lze poruchu úplně odstranit, či zmírnit její projevy. Vzhledem k širokému spektru poruch řečových vad (nesprávná výslovnost, opožděný vývoj řeči, cizinci, dysfázie, LMP, ADHD), je struktura přizpůsobována aktuální situaci s ohledem na individualitu dítěte a žáka.

Charakteristika dětí:

Do předmětu logopedické péče jsou zařazovány děti z mateřské školy a žáci prvního stupně s narušenou komunikační schopností (děti a žáci mohou mít potíže se správnou výslovností hlásek, výbavností slov – rozdíl mezi porozuměním a řečovou produkcí, problémy s tvořením vět a dodržováním gramatických tvarů, užívání řečové dovednosti v běžných komunikačních situacích). Děti a žáci s dyslálií, dysfázií, odlišným mateřským jazykem.

Časové vymezení: Předmět je realizován v časových jednotkách - jedna časová jednotka = cca 20 minut týdně, s ohledem na individuální a speciální vzdělávací potřeby dítěte, žáka, lze čas navýšit.

Organizační vymezení: Výuka probíhá formou individuální péče, zařazení žáka navrhuje školní logoped, ve spolupráci s pedagogy třídy a zákonnými zástupci.

b) Výchovné a vzdělávací strategie, které ve vyučovacím předmětu Logopedická péče směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- Využívat a vybírat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie vedoucí k vlastní nesprávné výslovnosti a rozvoji komunikaci.

Kompetence komunikativní:

- Náprava nesprávné výslovnosti.
- Rozvíjení aktivní slovní zásoby, umět ji používat v komunikaci s okolím
- Rozvíjení souvislého vyjadřování, umět vyjádřit své pocity, myšlenky, vést dialog, sdělit obsah.
- Rozvíjení gramatické stavby věty, umět se správně, spisovně vyjádřit, zvládat gramatiku jazyka.
- Rozvíjení fonemického sluchu, rytmizace, sluchového vnímání.
- Rozvíjení porozumění.

Kompetence pracovní:

- Umět využívat logopedické pomůcky a pracovní materiály.

Očekávané výstupy:

Dítě, žák se umí, přiměřeně svému věku a speciálním vzdělávacím a individuálním možностям:

Souvisle se vyjádřit, porozumět mluvené řeči, reagovat na pokyny, zadání, sdělit podstatné, odpovídat na otázky, umět tvořit gramaticky správně větu a tvořit otázky.

Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči.

Rozvoj slovní zásoby, práce s hudebním (rytmickým) cítěním (pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno).

Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně formulovaných větách.

Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat.

Domluvit se slovy.

Porozumět slyšenému.

Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.

Vzdělávací obsah

Obsahem předmětu logopedické péče pro děti z mateřské školy i prvostupňových žáků je:

1. Rozvoj motoriky mluvidel (zaměřené na procvičení a zvýšení hybnosti jazyka, rtů, dolní čelisti a měkkého patra).

U zrakově postižených dětí a žáků využíváme multisenzoriální přístup - tj. kromě verbálního vedení také možnost hmatového a sluchového vnímání – vibrace hrtanu, ukázka logopeda – pohyby jazyka na lícním svalu, simulace činnosti jazyka pomocí rukou, využití pomůcek (lžička, špátle, brčko apod).

2. Hlasová a dechová cvičení (cvičení zaměřená na uvědomování si možnosti intenzity i kvality hlasu).

U ZP dětí a žáků využíváme opět spojení představy činnosti s hmatovým a sluchovým vnímáním.

3. Rytmická cvičení.

4. Rozvoj slovní zásoby aktivní, pasivní, pragmatické roviny řeči (sociální uplatnění řečových dovedností).

U ZP postižených dětí a žáků vždy doplněné o vhodný obrazový materiál, hmatový materiál, verbální komentář.

5. Rozvoj fonemického sluchu (schopnost diferencovat zvuky lidské řeči): bez zvukového pozadí, se zvukovým pozadím.

6. Vlastní logopedická náprava jednotlivých hlásek.

Délka a obsah logopedické nápravy je individuální, závisí na individuálních možnostech, schopnostech a předpokladech dítěte a žáka.

Logopedická péče:

Zaměřená ne rozvíjení:

- Nápravu výslovnosti.
- Rozvíjení slovní zásoby aktivní a pasivní.
- Souvislé vyjadřování.
- Gramatická stavba věty.
- Porozumění.
- Rozvíjení sluchového vnímání.

K logopedické péči souvisí cvičení:

- Dechové.
- Rytmické.
- Tempa.
- Melodie.
- Hlasového začátku.
- Rezonance.
- Artikulace.
- Gymnastika mluvidel.
- Rozvíjení zrakového a fonemického vnímání.
- Motoriky jemné, hrubé, grafomotoriky.

Možnosti nápravy:

- Dokonalý mluvní vzor.
- Artikulační a dechová cvičení.
- Cvičení motoriky.

- Vyvození správné hlásky, identifikace, fixace, automatizace.

Chyby:

- Nesprávný mluvní vzor.
- Málo podnětu k řeči.
- Malá motivace k řeči.
- Přetěžování.
- Opravování nezdaru.
- Pouze mechanický nácvik jednotlivých hlásek.

Prevence:

- Dokonalý mluvní vzor.
- Dostatek mluvních podnětů.
- Gymnastika mluvidel.
- Dechová a artikulační cvičení.

Vady podmiňující poruchu:

- Vady sluchu.
- Vady fonační – hlasové ústrojí.
- Vady rezonanční (dutina, hrtanová, nosní, ústní).
- Vady artikulační (hlasivky, rty, patro, jazyk, dásně, čelisti, zuby).

5.25. Vyučovací předmět: Zdravotní tělesná výchova

Vzdělávací oblast: Speciální péče

Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Předmět Zdravotní tělesná výchova je formou povinné tělesné výchovy. Je určena žákům s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem. Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zdravotního oslabení žáků. Cílem je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu. Prvky zdravotní tělesné výchovy jsou preventivně využívány i v povinné tělesné výchově.

a) Organizační a časové vymezení předmětu: časově je předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Zdravotní tělesná výchova je vyučována v tělocvičně, herně internátu, školní zahradě a okolních hřištích a parcích.

Předmět může být vyučován od 1. do 10. ročníku.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce a soutěživost

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Žák podle svých individuálních možností a schopností:
- pracuje s učebními materiály a pomůckami
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly

Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- dokáže popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence sociální a personální

- posiluje své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy

Strategie učitele:

Učitel:

- podporuje u žáků zvědavost a motivuje k učení
- užívá metody a formy práce přiměřené individuálním a specifickým potřebám dětí
- pracuje se žáky individuálně i ve skupině

Očekávané výstupy za 1. období (1. - 3. ročník)

žák by měl:

- uplatňovat správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech
- zaujímat správné základní cvičební polohy
- zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané výstupy za 2. období (4. - 6. ročník)

žák by měl:

- zařazovat do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením
- zvládat základní techniku speciálních cvičení
- upozornit samostatně na činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením

Očekávané výstupy za 2. stupeň

žák by měl:

- zařazovat pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením
- vyhýbat se činnostem, které jsou kontraindikací jeho zdravotního oslabení

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK)			
Uplatňování správného způsobu držení těla v různých polohách	Cvičení zaměřená na druhy zdravotní oslabení Prevence Vhodné oblečení a obutí Zásady správného držení těla Kontraindikace zdravotních oslabení Dechová cvičení Relaxační cvičení Zásady správného držení těla	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení	
Zaujímání správné cvičební polohy			
Zvládání jednoduchých speciálních cvičení souvisejících s vlastním oslabením	Základy speciálních cvičení <ul style="list-style-type: none"> • základní cvičební polohy • udržování rovnováhy v různých polohách těla • správné držení hlavy, ramen Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV	Speciální cvičení	
		Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti	
2. OBDOBÍ (4. - 6. ROČNÍK)			
Stejně jako v 1. období, jejich postupné prohlubování a rozšiřování	Cvičení zaměřená na druhy zdravotní oslabení Prevence Vhodné oblečení a obutí	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení	Osobnostní a sociální výchova - Člověk a zdraví- Rozvoj schopnosti

<p>Zvládání techniky speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele či asistenta</p> <p>Upozorní samostatně na činnosti, které odporují zdravotnímu oslabení</p>	<p>Zásady správného držení těla Kontraindikace zdravotních oslabení Dechová cvičení Relaxační cvičení Zásady správného držení těla</p> <p>Základy speciálních cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní cvičební polohy • udržování rovnováhy v různých polohách těla • správné držení hlavy, ramen • uvědomování si vlastního těla • dechová cvičení • relaxační cvičení • cvičení na velkých míčích • cvičení s overbally • cvičení na balančních prkénkách <p>Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV</p>	<p>Speciální cvičení</p> <p>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</p>	<p>poznávání: Téma - Uvědomování si vlastního těla, relaxační cvičení</p>
<p>2. STUPEŇ</p>			
<p>Uplatňování vytrvalosti a cílevědomosti při korekci zdravotních oslabení</p> <p>Samostatné zařazování vyrovnávacích cvičení do svého pohybového režimu</p> <p>Vyhýbání se činností, které jsou kontraindikací vlastního zdravotního oslabení</p> <p>Zvládání techniky speciálních</p>	<p>Cvičení zaměřená na druhy zdravotní oslabení</p> <p>Prevence</p> <p>Vhodné oblečení a obutí</p> <p>Zásady správného držení těla</p> <p>Kontraindikace zdravotních oslabení</p> <p>Dechová cvičení</p> <p>Relaxační cvičení</p> <p>Zásady správného držení těla</p> <p>Nevhodná cvičení a činnosti</p> <p>Vědomá kontrola cvičení</p> <p>Oslabení podpůrně pohybového systému:</p>	<p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - Člověk a zdraví- Morální rozvoj (hodnoty, postoje, etika: Téma - Rovnovážná cvičení</p>

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Časové a organizační vymezení

2. stupeň základní školy

skupinová výuka

Obsah

Procvičuje se učivo předmětu českého jazyka, zařazením tohoto předmětu se nerozšiřuje rozsah učiva základní školy, cílem je připravit žáky pro studium na střední škole.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Při práci v předmětu Cvičení z českého jazyka využívám výchovné a vzdělávací strategie školy.

5.27. Vyučovací předmět: Cvičení z matematiky

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Časové a organizační vymezení

2. stupeň základní školy

skupinová výuka

Obsah

Procvičuje se učivo matematiky, zařazením tohoto předmětu se nerozšiřuje rozsah učiva základní školy, cílem je připravit žáky pro studium na střední škole.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Při práci v předmětu Cvičení z matematiky využívám výchovné a vzdělávací strategie školy.

5.28. Vyučovací předmět: Konverzace v AJ

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk (Anglický)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět může být zařazen v 9. a 10. ročníku z disponibilní dotace vyuč. hodin, celkově 1 vyuč. hodina týdně. Konverzace v anglickém jazyce obsahově a tematicky navazuje na učivo v předmětu Anglický jazyk 2. stupeň.

V konverzačních tématech hovoříme o škole, rodině, denních aktivitách, životě u nás a v anglicky hovořících zemích, atd. a žáci se učí podávat základní informace o společnosti a zemi. Konverzace slouží k prohloubení a upevnění angličtiny jako nástroje pro komunikaci zejména v audio verbální rovině. Zaměřuje se na produktivní složku řeči.

Žáci si uvědomují vzájemný vliv evropské kultury a jazyků, zvláště pak pronikání angličtiny i do českého jazyka v oblasti sportu, počítačové terminologie apod. Formou hraní rolí se seznamují s různými konverzačními situacemi, učí se reprodukovat krátké anglické texty a sami produkují sdělení k daným tématům.

5.29. Vyučovací předmět: Konverzace v NJ

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk (Německý)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět může být zařazen v 9. a 10. ročníku z disponibilní dotace vyuč. hodin, celkově 1 vyuč. hodina týdně. Konverzace v německém jazyce obsahově a tematicky navazuje na učivo v předmětu Německý jazyk 2. stupeň.

V konverzačních tématech hovoříme o škole, rodině, denních aktivitách, zájmových činnostech, životě u nás a v německy hovořících zemích apod. Konverzace slouží k prohloubení a upevnění němčiny jako nástroje pro komunikaci zejména v audio verbální rovině. Zaměřuje se na produktivní složku řeči.

Formou hraní rolí se seznamují s různými konverzačními situacemi, učí se reprodukovat krátké německé texty a sami produkují sdělení k daným tématům.

Žáci si uvědomují vzájemný vliv evropské kultury a jazyků, historické souvislosti vyplývající z faktu, že se na našem území mluvilo německy a mnoho používaných slov má původ v německém jazyce.

5.30. Vyučovací předmět: Pohybové hry

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Předmět může být zařazen v 4 až 10. ročníku z disponibilní dotace vyučovacích hodin – celkově 1-2 vyučovací hodina týdně. Pohybové hry navazují na povinný předmět Tělesná výchova, který doplňují. V rámci povinných vyučovacích hodin TV se třídou, kde jsou žáci s různým stupněm zrakového postižení, nejsou vhodné podmínky pro to, aby se slabozrací žáci popř. žáci bez zrakového postižení seznámili s pohybovými aktivitami, kterým se osoby s těžkým zrakovým

postižením nemohou věnovat vůbec nebo jen s upravenými pravidly. Jsou to např. některé míčové hry (přehazovaná, košíková, volejbal, kopaná), ale i cvičení na nářadí, drobnější skupinové hry, cvičení s hudbou, atletické disciplíny, jízda na kole, koloběžce, kolečkových bruslích atd. Cílem je vytvořit u žáků kladný vztah k celoživotní pohybové aktivitě a seznámit se s pohybovými aktivitami, kterým by se věnovali v hodinách TV ve školách hlavního vzdělávacího proudu. V předmětu jsou žáci vedeni k pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody. V neposlední řadě působí jako zdroj seberealizace a zábavy a jako příjemné vyplnění volného času. Charakteristické pro pohybové vzdělávání v tomto volitelném předmětu je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání konkrétních žáků.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Pohybové hry je zařazen samostatně jako volitelný předmět pro chlapce a dívky ve 4. – 10. ročníku zpravidla s 1 – 2 hodinovou dotací. Výuka je realizována nejčastěji v tělocvičně a na školním hřišti, které je součástí areálu školy. U sportů, pro které nejsou ve škole vhodné prostorové či materiální podmínky, lze realizovat vybrané hodiny na jiném vhodném místě, v zapůjčených sportovních areálech či v tělovýchovném zázemí jiné školy. Učivo je zaměřeno na pohybové hry a sportovní hry, včetně jejich pravidel, doplněné kondičním cvičením a průpravními, kompenzačními a relaxačními cvičeními. Konkrétní výstupy a učivo se každý rok odvíjí od věkového složení přihlášených žáků a podle konkrétních možností školy. Podle toho vyučující vybere aktivity a připraví plán na daný školní rok.

5.31. Vyučovací předmět: Sociální dovednosti

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Člověk a společnost

Charakteristika předmětu

Pro získání speciálních dovedností je možné do výuky zřakově postižených zařadit předmět speciální péče – sociální dovednosti. Předmět může být zařazen v 7. až 10. ročníku z disponibilní dotace vyučovacích hodin – celkově 1 vyučovací hodina týdně.

Rozvojem sociálních dovedností si žáci vytvářejí schopnosti, které jim umožňují rozhodovat se o vlastním životě, řešit každodenní problémy, vypořádat se s obtížnými situacemi. Zároveň se učí jasně a otevřeně komunikovat, rozvíjet dovednosti mezilidských vztahů, vypořádávat se s emocemi a stresovými situacemi v jejich životě, uvědomění si sebe sama .

Mezi sociální dovednosti patří např.: schopnost čelit sociálnímu tlaku, asertivita (zdravé sebeprosazení), empatie, komunikace, řešení problémů, vytváření zdravé sítě sociálních vztahů, mediální gramotnost, včetně schopnosti čelit reklamě, dovednosti týkající se zaměstnání, zvládnutí přechodu do nového prostředí, sociální percepce, zvládnutí zátěžových situací, seberegulační a sebeorganizační dovednosti, dovednost rozhodování se a schopnost předvídat následky určitého jednání.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Základní pravidla komunikace, specifika komunikace se ZP

- pravidla slušného chování,
- pravidla komunikace mezi lidmi, komunikace ústní i telefonická

- správné telefonování (rozlišení – soukromý, úřední hovor)
- navazování kontaktů se zrakově postiženými (dále ZP) i běžnou populací
- specifika komunikace ZP s okolím

Péče o vlastní osobu a zevnějšek

- základní úkony osobní hygieny
- péče o zevnějšek a péče o osobní věci
- péče o oděv, seznámení s pračkou (spuštění pračky, třídění prádla)

Výjimečné události

- jak se obléct na přehrávku, na koncert – moderní, klasické hudby, na ples, do divadla,
- jak se zachovat – když má někdo jubileum, promoci, narození dítěte – modelové situace, jak popřát....

Základní údaje o vlastní osobě

- Osobní data, důležitá telefonní čísla

Vybavení domácnosti ZP a úklid domácnosti

- vedení domácnosti
- vybavení domácnosti ZP, označování spotřebičů - práce s dymo kleštěmi
- úklid v domácnosti – nácvik + procvičení – zametání, luxování, umýt umyvadlo, WC

Orientace ve cvičné kuchyni a zásady práce v kuchyni

- orientace ve cvičné kuchyni, zásady práce v kuchyni
- příprava pracovního místa – na loupání, krájení, strouhání,
- obeznámení, nácvik práce s kompenzačními pomůckami
- příprava studeného i teplého nápoje
- příprava pomazánky, zeleninového salátu, zacházení s nožem

Správné stolování

- prostírání
- orientace na talíři
- správné používání příboru
- nabírání, krájení
- nalévání tekutin, polévky

Nácvik podpisu

- nácvik podpisu
- procvičování podpisu, použití šablony

Onemocnění

- zásady prevence – důkladné mytí rukou, zdravý životní styl
- chování v případě nemoci
- měření teploty
- návštěva lékaře, komunikace s lékařem
- podávání léků u ZP

Mince a bankovky

- nácvik, procvičení rozlišování mincí a bankovek,
- info o asistenci v obchodě – potřeba si domluvit dopředu telefonicky
- placení – modelové situace, odhad cen potravin,
- krizové situace – co dělat, když ztratím nebo najdu peněženku; platební kartu;
- seznámení s měnovou jednotkou Euro, použití Euro-šablony
- bankomaty

Poštovní služby

- základní znalosti v oblasti poštovních služeb
- druhy zásilek (úřední, soukromý dopis, slepecký tisk)

Prevence negativních jevů

- závislosti
- šikana, kyberšikana
- instituce a zařízení pro vyhledání pomoci

6. Hodnocení žáků

Hodnocení a klasifikace žáků základní školy pro zrakově postižené se řídí příslušnými ustanoveními vyhlášek MŠMT č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky v platném znění.

Chybí-li žák více než polovinu vyučovacích hodin za pololetí školního roku, není v řádném termínu klasifikován a pedagogická rada stanoví náhradní termín klasifikace. Platí-li v daném pololetí zvláštní pravidla při nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona nebo z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona a žák se ze závažných důvodů nemůže účastnit prezenční výuky, zároveň je mu však poskytována studijní podpora na dálku a vyučující má dostatečné podklady, lze žáka hodnotit a klasifikovat i při vyšším počtu zameškaných hodin.

V případě přechodu třídy (školy) do režimu distanční výuky, se žákovi, pokud se této formy výuky řádně účastní, nezapočítává absence.

S hodnocením žáků jsou zákonní zástupci seznamováni v žákovských knížkách, kam vyučující průběžně zapisují známky popř. jiná hodnocení. Na konci každého čtvrtletí seznámí třídní učitel rodiče prokazatelně s hodnocením prospěchu jejich dětí za uplynulé čtvrtletí (zápis do ŽK či notýsku). K osobnímu jednání vyzve vyučující zákonné zástupce, pokud se v posledním čtvrtletí žákův prospěch v jím vyučovaném předmětu výrazně zhoršil.

A Sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení žáka je přirozenou součástí procesu hodnocení. Od počátku vzdělávání si žáci zvykají na situace, kdy hodnocení pedagogem, skupinou, či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, se kterým bude vnější hodnocení konfrontováno. Sebehodnocení žáka s argumentací musí předcházet hodnocení pedagogem s argumentací.
2. Součástí sebehodnocení žáka je jeho schopnost posoudit jak výsledek své práce, tak i vynaložené úsilí a osobní možnosti a rezervy.
3. Nedílnou součástí hodnocení je i vzájemné hodnocení mezi žáky. Je velmi důležité učit žáky kriticky a objektivně posoudit nejen svůj výkon, ale i výkon druhých (nejen žáků, ale i vyučujících).
4. Učitel posuzuje informace o potřebách a prožitcích žáků, nabízí pomoc při problémech žáků, stanovuje nové cíle a dostupné kroky k jejich dosažení a porovnává své vidění žáka s jeho sebehodnocením.
5. Na sebehodnocení žáků mají vliv i rodiče, kteří akceptují identitu svého dítěte, komunikují s ním, dovedou mu empaticky naslouchat, aktivně vyslechnou jeho postoje, názory a city.
6. Úroveň sebehodnocení žáka je přiměřená druhu a stupni postižení žáka (žáci s LMP, žáci ZŠ speciální).

B Hodnocení prospěchu žáků

Na hodnocení prospěchu a chování žáka mají vliv a zohledňují se:

věk a postupný ročník, dlouhodobý i aktuální zdravotní a psychický stav, specifické poruchy učení a chování, postižení více vadami, zájem, aktivita, píle, odpovědnost, sociokulturní prostředí žáka, mimoškolní aktivity, individuální dispozice žáka (podporovat v čem je úspěšný a nepřetěžovat v oblastech, k jejichž zvládnutí nemá dispozice).

Prospěch je hodnocen stupnicí známek 1-5 (u vyučovacích předmětů s převahou expresivních složek známkami 1-3) nebo slovně nebo kombinací obou způsobů. Slovní hodnocení prospěchu žáka neobsahuje hodnocení jeho chování. Ve větší míře zachycuje individuální změny v prospěchu daného žáka a hodnocení prospěchu známkou spíše zachycuje vědomosti žáka v porovnání s ostatními spolužáky. Na vysvědčení je slovně hodnocen prospěch žáků, jejichž rodiče o to požádali, popř. souhlasili s návrhem učitele hodnotit žáka slovně. Slovně hodnoceni jsou zejména:

- žáci s OMJ, u nichž znalost českého jazyka významně ovlivňuje jejich výkon,

- žáci s vývojovými poruchami učení,
- žáci, kteří mají v určitém předmětu dlouhodobý neúspěch a učitelé chtějí zdůraznit jejich individuální pokrok,
- žáci s LMP (zpravidla jsou slovně hodnoceni v hlavních vyučovacích předmětech).

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Pedagogové získávají podklady pro hodnocení žáků zejména:

- diagnostickým pozorováním žáka,
- sledováním výkonu žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- hodnocením úrovně vypracování zadaných úkolů a prací,
- různými druhy projevů - individuálních i v rámci skupiny (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové),
- analýzou výsledků činnosti žáka, (posouzením schopnosti aplikovat získané znalosti v praxi,
- konzultacemi s ostatními pedagogickými pracovníky, podle potřeby i s psychologem, speciálním pedagogem SPC, lékařem
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

C Hodnocení chování žáků

Chování žáků základní školy je hodnoceno na vysvědčení stupnicí známek 1-3 nebo slovně. Průběžně je chování všech žáků po celou dobu školní docházky hodnoceno slovně. Negativní hodnocení je zaměřeno jen na konkrétní situace. Hodnocena je píle, aktivita, kreativita, schopnost kultivované verbální i neverbální komunikace s lidmi, pozitivní myšlení, míra kompromisu a prosazování vlastního názoru, morálně volní vlastnosti.

D Kritéria hodnocení

Předměty s převahou kognitivních složek (humanitní i přírodovědné)

Žák:

- vybírá a využívá vhodné způsoby učení
- hodnotí výsledky svého učení
- vyhledává a třídí informace, využívá informačních a komunikačních prostředků pracuje s učebními materiály
- nalézá vhodný způsob řešení problémů, vyřeší a ověřuje správnost, prezentuje a obhájí řešení
- uvádí věci do souvislostí a naučené užívá v praktickém životě
- vnímá problémové situace a dokáže je řešit
- souvisle a kultivovaně se vyjadřuje v písemném a ústním projevu
- zapojuje se do diskuse, obhájí svůj názor, vhodně argumentuje a respektuje názor jiných
- pracuje a spolupracuje ve skupině
- plní své povinnosti a závazky
- respektuje politické, rasové a náboženské skupiny

- zná a oceňuje naši historii a kulturu
- orientuje se v problematice životního prostředí, má přehled o příčinách, důsledcích a způsobech řešení globálních problémů na lokální úrovni
- používá potřebné materiály, nástroje a vybavení
- zapojuje se do akcí pořádaných školou (např. projektového učení)

Hodnocení výborně:

- samostatně vybírá a využívá vhodné způsoby učení
- aktivně využívá informační a komunikační prostředky
- správně hodnotí výsledky svého učení
- samostatně vyhledává a třídí informace
- samostatně nalézá vhodné způsoby řešení problémů, z několika možných vybere výhodnější postup, samostatně problém vyřeší a ověří správnost, řešení vhodnou formou prezentuje a obhájí
- vhodně pracuje s učebními materiály
- uvádí věci do souvislostí a naučené užívá v praktickém životě
- vnímá problémové situace a dokáže je řešit
- souvisle a kultivovaně se vyjadřuje v písemném a ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor, vhodně argumentuje a respektuje názor jiných
- aktivně se zapojuje do práce ve skupině, bez problémů střídá různé role ve skupině
- vždy plní své povinnosti a závazky
- zná a respektuje politické, rasové a náboženské skupiny
- zná a oceňuje naši historii a kulturu
- orientuje se v problematice životního prostředí, popíše projevy globalizace, její příčiny, důsledky a způsoby řešení globálních problémů na lokální úrovni
- aktivně se zapojuje do akcí pořádaných školou
- vhodně a bezpečně používá materiály, nástroje a vybavení

Hodnocení chvalitebně:

- vyhledává a třídí informace potřebné k řešení méně složitých problémů, nalézá základní souvislosti
- využívá informační a komunikační prostředky
- vnímá problémové situace a některé dokáže řešit
- používá získané vědomosti, dovednosti a návyky při řešení jednodušších modelových situací z reálného života
- zapojí se do diskuse, vhodně argumentuje, pouze s drobnými chybami, respektuje i názor ostatních

- aplikuje zásady správného ústního a písemného projevu
- s částečnou dopomocí vybírá a využívá vhodné způsoby učení a pracuje s učebními materiály
- dokáže ohodnotit výsledky svého učení
- zapojuje se do práce ve skupině, střídá různé role ve skupině
- plní své povinnosti a závazky
- respektuje politické, rasové a náboženské skupiny
- zná a oceňuje naši historii a kulturu
- orientuje se v základní problematice životního prostředí, popíše hlavní projevy globalizace, její příčiny, důsledky a způsoby řešení globálních problémů na lokální úrovni
- používá materiály, nástroje a vybavení
- aktivně se zapojuje do akcí pořádaných školou

Hodnocení dobře:

- pod vedením učitele vybírá a využívá vhodné způsoby učení
- s dopomocí využívá informační a komunikační prostředky
- s dopomocí hodnotí výsledky svého učení
- pod vedením učitele vyhledává a třídí informace potřebné k řešení méně složitých problémů
- jednoduché problémy vyřeší s drobnými chybami, na otázky, týkající se řešení odpovídá nepřesně
- s dopomocí pracuje s učebními materiály
- pod vedením používá získané vědomosti, dovednosti a návyky při řešení jednoduchých modelových situací z reálného života
- s menšími obtížemi se souvisle vyjadřuje v písemném a ústním projevu
- zapojí se do diskuse, obtížně hledá argumenty pro obhajobu svého názoru
- částečně se zapojuje do práce ve skupině, role ve skupině střídá podle svých schopností
- plní některé své povinnosti a závazky
- snaží se respektovat politické, rasové a náboženské skupiny
- oceňuje naši historii a kulturu
- zná některé problémy životního prostředí a jejich řešení, popíše některé projevy globalizace a jejich důsledky
- pod vedením učitele používá materiály, nástroje a vybavení
- pod vedením se zapojí do akcí pořádaných školou

Hodnocení dostatečně:

- částečně se podílí na výběru vhodných způsobů učení
- s velkou dopomocí využívá informační a komunikační prostředky

- s velkou dopomocí hodnotí pouze některé výsledky svého učení
- pod přímým vedením učitele se podílí na vyhledávání informací k řešení jednoduchých problémů a s velkou dopomocí hledá řešení jednodušších problémů
- částečně pracuje s učebními materiály
- pod vedením se snaží uvádět věci do souvislostí
- s obtížemi se snaží vyjadřovat v písemném a ústním projevu
- pod vedením se zapojuje do diskuse, ale neumí obhájit svůj názor, ani respektovat názor jiných, vyjádří se k problémům pouze s dopomocí návodných otázek
- s obtížemi se zapojuje do skupiny a plní některé dílčí povinnosti a závazky
- s obtížemi respektuje politické, rasové a náboženské skupiny
- s dopomocí vnímá naši historii a kulturu
- zná některé základní problémy životního prostředí, s pomocí návodných otázek pojmenuje některé projevy globalizace
- jen pod přímým vedením používá některé materiály, nástroje a vybavení
- s obtížemi se zapojuje do akcí pořádaných školou

Hodnocení nedostatečně:

- není schopen vybírat a využívat vhodné způsoby učení
- není schopen využívat informační a komunikační prostředky
- nedokáže hodnotit výsledky svého učení
- nezvládá vyhledávat a třídit informace
- nevyužívá učební materiály
- ani s dopomocí neumí uvádět věci do souvislostí
- nedokáže řešit ani jednoduché problémy
- špatně se vyjadřuje v písemném a ústním projevu
- při zapojení do diskuse i přes dopomoc nesprávně argumentuje
- obtížně se zapojuje do práce skupiny
- ani s vedením nedokáže plnit své povinnosti a závazky
- nezvládá problematiku politických, rasových a náboženských skupin
- nezná naši historii a kulturu
- nezná ani základní problémy životního prostředí, ani s dopomocí nepojmenuje projevy globalizace
- nevyužívá většinu pomůcek k výuce
- nezapojuje se do akcí pořádaných školou

Předměty s převahou expresivních složek (výchovy)

Žák:

- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, umí přivolat a dle svých možností poskytnout první pomoc při úrazu
- pracuje podle slovního návodu a předlohy
- vytváří jednoduchými postupy různé výrobky
- má snahu zlepšovat své dovednosti
- pozná základní druhy materiálů a určí jejich použití
- umí se adaptovat na změněné pracovní podmínky
- zorganizuje si své pracovní prostředí a udržuje v něm pořádek
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jiných vzdělávacích oblastech
- vhodně používá základní inventář dílny, kuchyně, hudebny a tělocvičny
- orientuje se ve vybraných profesích souvisejících s pracovní, pohybovou a uměleckou činností
- dokáže jednoduše posoudit práci svou i druhých
- využívá individuální schopnosti a dovednosti při hudebních, pracovních, výtvarných a pohybových aktivitách
- dokáže spolupracovat se spolužáky a bere na ně ohled

Hodnocení výborně:

- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, umí přivolat a dle svých možností poskytnout první pomoc při úrazu
- samostatně pracuje podle slovního návodu a předlohy
- vytváří jednoduchými postupy různé výrobky
- má velkou snahu zlepšovat své dovednosti
- pozná základní druhy materiálů a určí jejich využití
- umí se adaptovat na změněné pracovní podmínky
- zorganizuje si své pracovní prostředí a udržuje v něm pořádek
- samostatně využívá znalosti a zkušenosti získané v jiných vzdělávacích oblastech
- při zadaných i vlastních tvůrčích činnostech vhodně využívá základní pomůcky, potřeby, nástroje a vybavení dílny, kuchyně, hudebny, tělocvičny a výtvarné dílny
- orientuje se ve vybraných profesích souvisejících s pracovní, pohybovou a uměleckou činností
- dokáže vhodně posoudit práci svou i druhých
- využívá individuální schopnosti a dovednosti při hudebních, pracovních, výtvarných a pohybových aktivitách
- dokáže spolupracovat se spolužáky a bere na ně ohled

Hodnocení chvalitebně:

- s částečnou dopomocí dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, umí přivolat a částečně i poskytnout první pomoc při úrazu
- s částečnou pomocí pracuje podle slovního návodu a předlohy
- s částečnou dopomocí vytváří jednoduchými postupy různé výrobky
- má snahu zlepšovat své dovednosti jen v případě svého zájmu o danou problematiku
- pozná některé druhy materiálů a částečně určí jejich využití
- umí se částečně adaptovat na změněné pracovní podmínky
- s částečnou dopomocí si zorganizuje si své pracovní prostředí a udržuje v něm pořádek
- na základě drobných rad využívá znalosti a zkušenosti získané v jiných vzdělávacích oblastech
- s částečnou pomocí při zadaných i vlastních tvůrčích činnostech používá základní pomůcky, potřeby, nástroje a vybavení dílny, kuchyně, hudebny, tělocvičny a výtvarné dílny
- částečně se orientuje ve vybraných profesích souvisejících s pracovní, pohybovou a uměleckou činností
- dokáže částečně posoudit práci svou i druhých
- částečně využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních, pracovních, výtvarných a pohybových aktivitách
- dokáže částečně spolupracovat se spolužáky a bere na ně ohledy

Hodnocení dobře:

- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce pod přímou kontrolou, umí přivolat pomoc v běžných situacích, ale poskytnout první pomoc při úrazu nezvládne
- nedokáže samostatně pracovat podle slovního návodu a předlohy
- s úplnou dopomocí vytváří jednoduchými postupy různé výrobky
- výjimečně má snahu zlepšovat své dovednosti
- neorientuje se v základních druzích materiálů ani v jejich využití
- nedokáže se přizpůsobit změněným pracovním podmínkám
- s úplnou dopomocí si zorganizuje své pracovní prostředí a udržuje v něm pořádek
- nedokáže samostatně využívat znalosti a zkušenosti získané v jiných vzdělávacích oblastech
- nezná základní inventář dílny, kuchyně, hudebny, tělocvičny a výtvarné dílny, samostatně a aktivně ho nepoužívá nebo používá jen na základě důrazného pokynu učitele
- neorientuje se ve vybraných profesích souvisejících s pracovní, pohybovou a uměleckou činností
- nedokáže posoudit práci svou ani druhých
- téměř nebo vůbec nevyužívá individuální schopnosti a dovednosti při hudebních, pracovních, výtvarných a pohybových aktivitách
- nespolupracuje se spolužáky

E Hodnocení a klasifikace žáků v době zvláštních pravidel při omezení osobní přítomnosti žáků ve škole

Způsob hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem přizpůsobí škola podmínkám žáka pro toto vzdělávání. Na vysvědčení je preferována kombinace hodnocení prospěchu stupnicí známek a slovně (slovní hodnocení s formativní zpětnou vazbou, sebehodnocení žáků, zapojení zákonných zástupců žáků do hodnocení, práce s chybou, vytváření osobních portfolií žáků v papírové nebo digitální podobě atd.).

Kromě zjištěné míry dosažení školních výstupů je přihlíženo:

- k účasti na distanční výuce, k aktivitě
- k osvojení si dovednosti komunikovat novým způsobem
- k řešení problémů, tvořivosti, adaptabilitě
- ke schopnosti organizovat si čas a podmínky pro učení
- k podpoře spolužáků, spolupráci, komunikaci
- k plnění úkolů, včasnosti, kvalitě, k plnění doplňkových úkolů
- k navazování na dříve osvojené znalosti a dovednosti

F Celkové hodnocení žáků na vysvědčení:

1. Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.
2. Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení u daného předmětu místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.
3. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:
  - a) prospěl(a) s vyznamenáním,
  - b) prospěl(a),
  - c) neprospěl(a),
  - d) nehodnocen(a)

4. Žák je hodnocen stupněm:

- a) **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,50 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré;
v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 15 odst.2, vyhlášky 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky v platném znění. Žák dosahuje ve všech předmětech vysokou úroveň naplnění očekávaných výstupů.

- b) **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,
- d) **nehodnocen(a)**, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

G Postup do vyššího ročníku, přezkoumání výsledků hodnocení, opravné zkoušky

- 1.** Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- 2.** Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- 3.** Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
- 4.** Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitelka školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu.
- 5.** V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitelka školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2, školského zákona. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitelka školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu.
- 6.** Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Ředitelka školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.
- 7.** Žáci desátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

8. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelkou školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

9. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do desátého ročníku.

10. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

7. Minimální úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření pro žáky s LMP

7.1. Vyučovací předmět: Český jazyk

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

- Žák/yně
- čte s porozuměním jednoduché texty
  - rozumí pokynům přiměřené složitosti
  - dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
  - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
  - píše písmena a číslice – dotiskuje braillovská písmena, v černotisku dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
  - spojuje písmena a slabiky
  - převádí slova z mluvené do psané podoby
  - dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
  - opisuje a přepisuje krátké věty

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

- Žák/yně
- vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
  - má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
  - v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
  - popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
  - opisuje a přepisuje jednoduché texty
  - píše správně a přehledně jednoduchá sdělení

- píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
- pracuje-li zrakem, ovládá hůlkové písmo, pracuje-li bodově, ovládá braillovo písmo
- tvoří otázky a odpovídá na ně

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

Žák/yně

- čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané minimální výstupy – 1. období

Žák/yně

- rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
- rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
- tvoří slabiky
- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Očekávané minimální výstupy – 2. období

Žák/yně

- pozná podstatná jména a slovesa
- dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
- rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
- určuje samohlásky a souhlásky
- seřadí slova podle abecedy
- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

Žák/yně

- orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
- pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

- rozezná větu jednoduchou od souvětí
- správně píše slova s předponami a předložkami
- ovládá pravopis vyjmenovaných slov
- zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané minimální výstupy – 1. období

Žák/yně

- pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

Očekávané minimální výstupy – 2. období

Žák/yně

- dramatizuje jednoduchý příběh
- vypráví děj vyposlechnutého nebo zhlédnutého divadelního (popř. filmového) představení podle daných otázek
- čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
- určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
- rozlišuje prózu a verše
- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

Žák/yně

- orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku
- ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení
- rozezná základní literární druhy a žánry
- dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury
- má pozitivní vztah k literatuře

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ROČNÍK			
Žák/yně - čte s porozuměním jednoduché texty	<ul style="list-style-type: none"> • přípravné období - zrková, sluchová a dechová cvičení; rytmizace, rozvíjení zrkové a sluchové paměti; didaktické hry, procvičování 	Komunikační a slohová výchova	

<p>- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</p> <p>- rozumí pokynům přiměřené složitosti</p> <p>- respektuje základní komunikační pravidla</p> <p>- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p> <p>- píše písmena a číslice – dotiskuje braillovská písmena, v černotisku dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen</p>	<p>správné výslovnosti; rozšiřování slovní zásoby (u nevidomých navíc rozvíjení hmatu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • věcné čtení - čtení s obrázky • nácvik správné techniky čtení - čtení písmen a slabik nahlas • u nevidomých správný pohyb prstů po řádku, přechod na nový řádek • postupný nácvik orientace v knize, na stránce <ul style="list-style-type: none"> • věcné naslouchání a čtení – odpovědi na otázky • praktické naslouchání - porozumění jednoduchým ústním pokynům • pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání <ul style="list-style-type: none"> • základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) • správná artikulace • přiměřené tempo řeči <ul style="list-style-type: none"> • mimojazykové prostředky (gesta, mimika) • správný postoj nevidomého směrem ke komunikačnímu partnerovi či posluchačům • sdělování krátké zprávy • vyprávění zážitků (z domova, výletu, divadelního představení...) <ul style="list-style-type: none"> • uvolňovací a zohrabovací cviky • správné sezení • vzdálenost očí od pracovní desky • vhodné psací náčiní s ohledem na zrakovou vadu a velikost písma • správný úchop psacího náčiní • sklon sešitu • nácvik správného používání optických pomůcek • u nevidomých správné postavení rukou na klávesnici slepeckého stroje • technika psaní - snaha o úhledný, čitelný, přehledný písemný projev (s ohledem na zrakovou vadu) 		<p>Osobnostní a sociální výchova, sociální rozvoj komunikace</p>
---	--	--	--

<p>- spojuje písmena a slabiky - rozlišuje některá písmena malé a velké abecedy - tvoří slabiky - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky</p> <p>- pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně - reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • u nevidomých nácvik přípravy Pichtova stroje k psaní a jeho obsluhy, správná technika psaní • nácvik kontroly vlastního písemného projevu • jednoduchý opis, přepis a diktát <p>Zvuková a grafická podoba slova Slovo, slabika, hláska, písmeno</p> <ul style="list-style-type: none"> • sluchové rozlišení hlásek, analýza a syntéza • rytmyzace • výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin <p>Písmena</p> <ul style="list-style-type: none"> • čtení malých, velkých, tiskacích, psacích tvarů (dle možností a schopností žáků) • délka samohlásek <p>Věta</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznámení s jednoduchou větou • poslech dětských říkadel, básní, rozpočítadel, hádanek, pohádek, příběhů • nácvik a přednes jednoduchých literárních textů • veršovaná pohádka, lidová pohádka • pozorný poslech literárních textů • otázky k textu • reprodukce slyšeného textu • kultura mluveného projevu <ul style="list-style-type: none"> • zážitkové čtení a naslouchání • hry s rýmy, slovní hříčky • dětské časopisy 	<p>Jazyková výchova</p> <p>Literární výchova</p>	
2. ROČNÍK			
<p>Žák/yně - čte s porozuměním jednoduché texty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • čtení písmen, slabik, jednoduchých slov • jednoduchá reprodukce slyšených textů 	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova, sociální rozvoj komunikace</p>

<p>- rozumí pokynům přiměřené složitosti</p> <p>- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</p> <p>- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p> <p>- píše písmena a číslice – dotiskuje braillová písmena, v černotisku dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen</p> <p>- spojuje písmena a slabiky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porozumění piktoqramům nebo ústním pokynům k práci, pobytu ve škole, k chování se v různých oblastech života (v dopravě, knihovně, obchodě, divadle...) a adekvátní reakce na ně • vhodné oslovení, zahájení a ukončení dialogu • zdvořilé vystupování • respektování základních komunikačních pravidel v rozhovoru • navázání na téma zmíněné komunikačním partnerem • upevňování správné výslovnosti problematických hlásek • nácvik správné výslovnosti slova s předložkou • základy techniky mluveného projevu - správné dýchání, tvorba hlasu a výslovnost, tempo řeči • užívání vhodné melodie a tempa řeči • doprovod verbálního projevu jednoduchými gesty a vhodnou mimikou • dramatizace pohádek, situační hry • vyprávění zážitků • snaha o vypravování a popis situace • nácvik používání zásad kultivovaného projevu • upevňování hygienických návyků spojených se psaním • zdokonalování se v obsluze slepeckého stroje a v práci s optikou • docvičování písmen abecedy a číslic (s ohledem na zrakové možnosti žáků) • procvičování obtížných spojů písmen • jednoduchý opis, přepis, diktát • kontrola vlastního písemného projevu, způsob opravení chyby • pozdrav a přání • jednoduchá sdělení • vyprávění vlastních zážitků, používání jednoduchých vět 		
--	---	--	--

<p>- převádí slova z mluvené do psané podoby</p> <p>- dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost</p> <p>- opisuje a přepisuje slova, příp. krátké věty</p> <p>- rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy</p> <p>- tvoří slabiky</p> <p>- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky</p> <p>- píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech</p> <p>- pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</p> <p>- reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací</p> <p>- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • řazení jednoduchých ilustrací dle dějové posloupnosti • vyprávění jednoduchého příběhu podle obrázkové osnovy • dialog na základě obrazového materiálu • nácvik práce s reliéfními knihami u nevidomých <p>Zvuková a grafická podoba písmen</p> <ul style="list-style-type: none"> • didaktické hry na rozvoj zrakového a sluchového vnímání (rozvoj fonemického sluchu) • rytmy • hláska - písmeno, slabika, slovo, věta • tvoření slov ze slabik • skládání a čtení dvojslabičných slov • skládání a čtení trojslabičných slov z otevřených slabik <p>Věta</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravidla pro psaní věty • psaní velkých písmen na začátku věty a tečky na konci <p>Vlastní jména</p> <ul style="list-style-type: none"> • jména osob, zvířat <p>Říkadla a básničky</p> <ul style="list-style-type: none"> • přednes jednoduchých říkadel a básniček (kultura mluveného projevu, nácvik správného tempa a melodie řeči, správné dýchání) <p>Poslech četby nebo nahrávky na pokračování</p> <ul style="list-style-type: none"> • soustředěný poslech • stručná reprodukce děje <p>Dramatizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • známé příběhy a pohádky 	<p>Jazyková výchova</p> <p>Literární výchova</p>	
--	--	--	--

<p>- pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</p>			
3. ROČNÍK			
<p>Žák/yně - čte s porozuměním jednoduché texty</p> <p>- rozumí pokynům přiměřené složitosti</p> <p>- rozumí pokynům přiměřené složitosti</p> <p>- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</p> <p>- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše písmena a číslice – dotiskuje brailská písmena, v černotisku dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen - spojuje písmena a slabiky</p>	<p>Praktické čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> ● čtení krátkých jednoduchých textů s porozuměním ● ověřování porozumění formou odpovědí na otázky ● řešení hádanek, kvízy ● ilustrace k přečtenému ● nácvik práce s reliéfními knihami u nevidomých <p>Praktické naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> ● adekvátní reakce na pokyny (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání) <p>Plnění jednoduchých samostatných úkolů při procvičování psaní a čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> ● porozumění jednoduchým písemným pokynům a piktogramům <p>Kultura mluveného projevu</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozvíjení slovní zásoby ● vlastní vyprávění ● vypravování podle obrázků či otázek <p>Zásady komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> ● komunikace s partnerem ● správný postoj nevidomého směrem ke komunikačnímu partnerovi či posluchačům ● kladení otázek ● respektování základních komunikačních pravidel <p>Hygienické zásady spojené se psaním</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uvolňovací a zobratňovací cviky ● správné sezení 	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova, sociální rozvoj komunikace</p>

<p>- převádí slova z mluvené do psané podoby - dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost - opisuje a přepisuje krátké věty</p> <p>- rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy - rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky - tvoří slabiky - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky - píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vzdálenost očí od pracovní desky • vhodné psací náčiní s ohledem na zrakovou vadu a velikost písma • správný úchop psacího náčiní • sklon sešitu • nácvik správného používání optických pomůcek, příp. klávesnice PC • u nevidomých správné postavení rukou na klávesnici slepeckého stroje • technika psaní - úhledný, čitelný, přehledný písemný projev (s ohledem na zrakovou vadu) • u nevidomých nácvik přípravy slepeckého stroje k psaní a jeho obsluhy, správná technika psaní • kontrola vlastního písemného projevu • dokončení nácviku správného psaní velkých písmen (správný poměr výšky písmen) • dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost • opis a přepis slov • opis a přepis jednoduchých vět • diktát slov a jednoduchých vět <p>Zvuková a grafická podoba slova</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovo, slabika, hláska, písmeno • sluchové rozlišení hlásek, analýza a syntéza • výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin • písmena malá, velká, tiskací, psací (dle možností a schopností žáků) • docvičování všech písmen abecedy a číslic (s ohledem na zrakové možnosti žáků) • délka samohlásek • psaní velkých písmen ve vlastních jménech a na začátku věty 	<p>Jazyková výchova</p>	
---	---	-------------------------	--

<p>- pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</p> <p>- reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací</p> <p>- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poslech dětských říkadel, básní, rozpočítadel, hádanek, pohádek, příběhů • poslech a četba na pokračování • reprodukce děje • nácvik a přednes jednoduchých literárních textů (říkadla, básničky, rozpočítadla) • dramatizace pohádky • dětské časopisy 	<p>Literární výchova</p>	
<p>4. ROČNÍK</p>			
<p>Žák/yně</p> <p>- píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy</p> <p>-pracuje-li zrakem, ovládá hůlkové písmo, pracuje-li bodově, ovládá braillové písmo</p> <p>- má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování</p> <p>- v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</p> <p>- dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího</p>	<ul style="list-style-type: none"> • docvičování všech písmen abecedy a číslic (s ohledem na zrakové možnosti žáků) • procvičování obtížných spojů písmen • kontrola vlastního písemného projevu, způsob opravení chyby • přepis a opis krátkých textů • audiodiktát, diktát <p>Formy společenského styku</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozdrav, poděkování, oslovení, omluva, přání <ul style="list-style-type: none"> • základy techniky mluveného projevu - správné dýchání, tvorba hlasu a výslovnost, tempo řeči • užívání vhodné melodie a tempa řeči • doprovod verbálního projevu jednoduchými gesty a vhodnou mimikou • rozvoj slovní zásoby • jednoduchá sdělení • vyprávění zážitků, vystihnoutí podstaty děje <p>Věta</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy vět podle postoje mluvčího, správná znaménka <p>Slovo</p>	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>Jazyková výchova</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova, sociální rozvoj komunikace</p>

<p>- určuje samohlásky a souhlásky</p> <p>- rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik</p> <p>- rozlišuje prózu a verše</p> <p>- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného</p> <p>- dramaturgizuje jednoduchý příběh</p> <p>- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu</p> <p>- čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● význam slov, slova protikladná ● dodržování pořádku slov ve větě <p>Hlávky a písmena</p> <ul style="list-style-type: none"> ● samohlásky a souhlásky ● délka samohlásek ● psaní ú, ů ● souhlásky měkké, tvrdé, obojetné – seznámení <ul style="list-style-type: none"> ● rozlišení prózy a veršů ● základní literární pojmy (autor, spisovatel, ilustrátor, kniha, čtenář, divadelní představení, hlavní postavy, báseň, pohádka, říkadlo, hádanka) ● recitace básně, vyprávění pohádky ● nácvik dramaturgizace ● nácvik tichého čtení ● orientace v textu ● čtení s porozuměním ● reprodukce přečteného 	<p>Literární výchova</p>	
5. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <p>- má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování</p> <p>- vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích</p>	<p>Kultura mluveného projevu</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozvoj slovní zásoby ● kultivovaný projev ● vhodné užívání spisovných a nespisovných slov ● omluva, prosba, vzkaz, zpráva, přání ● správné vedení dialogu, telefonický rozhovor ● komunikace při různých situacích ● dramaturgizace při nácviku komunikačních situací ● praktické čtení 	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova, sociální rozvoj komunikace</p>

<p>- v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</p> <p>- popíše jednoduché předměty, činnosti a děje</p> <p>- tvoří otázky a odpovídá na ně</p> <p>- opisuje a přepisuje jednoduché texty</p> <p>- píše správně a přehledně jednoduchá sdělení</p> <p>- píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy</p> <p>- určuje samohlásky a souhlásky</p> <p>- rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky</p> <p>- ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik</p> <p>- seřadí slova podle abecedy</p> <p>- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky</p> <p>- dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik plynulého čtení • správná technika čtení • věcné čtení – porozumění textu, vyhledávání informací v textu • aktivní naslouchání • vypravování • odpovědi na otázky k textu <ul style="list-style-type: none"> • opis a přepis krátkých textů • písemný projev – adresa, blahopřání, zpráva, SMS, pozvánka, dopis <ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba slova • abeceda - řazení písmen, řazení slov v abecedním pořádku podle jejich prvního písmena • rozlišování samohlásek, souhlásek, dvojhlásek <ul style="list-style-type: none"> • psaní y/ý po tvrdých souhláskách • psaní i/í po měkkých souhláskách • rozlišení slabik di, ti, ni / dy, ty, ny • slova se skupinami dě-tě-ně, bě-pě-vě, mě • psaní velkých písmen (začátek věty, vlastní jména osob, zvířat, místní názvy) • psaní u, ú, ů • psaní souhlásek uvnitř a na konci slov (B - P, D - T, Ď - Ť, V - F, Z - S, Ž - Š, H - CH) • rozdělování slov na konci řádku • pořádek slov ve větě • tvoření věty z daných slov použitých ve správném tvaru • spojování vět do jednoduchých souvětí • význam slov - slova protikladná, slova nadřazená, podřazená, souřadná, slova souznačná 		
--	---	--	--

<p>- pozná podstatná jména a slovesa</p> <p>- dramatizuje jednoduchý příběh</p> <p>- vypráví děj vyposlechnutého nebo zhlédnutého divadelního (popř. filmového) představení podle daných otázek</p> <p>- čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy</p> <p>- určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti</p> <p>- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného</p> <p>- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● úvod do slovních druhů ● podstatná jména, slovesa ● recitace básně, vyprávění pohádky, dramatizace, chápání podstaty bajky ● návštěva divadelního (filmového) představení ● nácvik správného tempa a melodie řeči při četbě nebo přednesu literárního textu ● soustředěný poslech literárních textů a jejich stručná reprodukce ● verbální vyjádření pocitů ● rozlišení prózy a veršů ● základní literární pojmy (autor, spisovatel, ilustrátor, kniha, čtenář, divadelní představení, báseň, pohádka, říkadlo, hádanka) ● hlavní hrdina ● reálné a pohádkové prostředí ● nácvik tichého čtení, orientace v textu, práce s textem, čtení s porozuměním 	<p>Literární výchova</p>	
6. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <p>- v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● praktické čtení ● plnění jednoduchých samostatných úkolů při procvičování psaní a čtení ● komunikace s partnerem ● kladení otázek ● respektování základních komunikačních pravidel ● vedení dialogu na základě obrazového materiálu 	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova, sociální rozvoj komunikace</p>

<p>- popíše jednoduché předměty, činnosti a děje</p> <p>- opisuje a přepisuje jednoduché texty</p> <p>- píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy</p> <p>- píše správně a přehledně jednoduchá sdělení</p> <p>- má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování</p> <p>- vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích</p> <p>- seřadí slova podle abecedy</p> <p>- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky</p> <p>- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● žádost o informaci, uvítání a rozloučení se ● správná výslovnost - říkadla, básně, slovní hry ● správná gesta, mimika ● postoj mluvčího nevidomého směrem k posluchačům ● jednoduchý popis předmětu a činnosti (ústně, příp. písemně) ● krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků ● správné sezení při čtení a psaní ● správný úchop psacího náčiní ● zdokonalování se v obsluze slepeckého stroje a v práci s optikou ● zdokonalování se v psaní písmen i číslic, úprava psaného, dodržování mezer mezi slovy ● kontrola napsaného ● opis a přepis jednoduchých textů, diktát vět ● přání a pozdrav ústní i písemnou formou ● pohlednice nebo krátký dopis ● vypravování ● řazení děje podle ilustrací, vypravování podle názorných pomůcek <p>Abeceda</p> <ul style="list-style-type: none"> ● řazení slov podle abecedy (podle 1. a 2. písmene) <p>Slova a jejich význam</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozvoj slovní zásoby ● slova protikladná, nadřazená, podřazená, souřadná, souznačná, mnohoznačná <p>Souhlásky</p> <ul style="list-style-type: none"> ● výslovnost souhlásek na konci a uvnitř slov ● psaní souhlásek na konci a uvnitř slov 	<p>Jazyková výchova</p>	
---	---	-------------------------	--

<p>- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě</p> <p>- pozná podstatná jména a slovesa</p> <p>- rozlišuje prózu a verše</p> <p>- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● slova se skupinami dě-tě-ně, bě-pě-vě, mě <p>Předložkové vazby</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vyslovování a psaní výrazů s předložkami <p>Slovní druhy</p> <ul style="list-style-type: none"> ● podstatná jména ● slovesa ● práce s textem - vyhledávání podstatných jmen a sloves v textu ● různé tvary podstatných jmen a sloves ● přednes vhodných literárních textů ● práce s literárním textem - vyjádření pocitů z přečteného textu ● volná reprodukce přečteného nebo mluveného textu ● nácvik sestavení osnovy ● dokončení příběhu ● zvolení vhodného nadpisu ● vedení dialogu se spolužáky ● rozlišení poezie a prózy ● pojmy – báseň, verš, rým, pohádka, bajka, básník, spisovatel, ilustrátor, kniha, čtenář ● tiché čtení ● orientace v textu ● orientační prvky v textu (nadpis, řádek, odstavec, článek) 	<p>Literární výchova</p>	
---	--	--------------------------	--

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

Žák/yně

- čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte plynule s porozuměním; reprodukuje text - komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk - píše běžné písemnosti; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma 	<p>Čtení s porozuměním Reprodukce textu Komunikace v běžných situacích</p> <p>Popis věci, místa, děje Popis osoby Pracovní postup Vypravování podle osnovy</p>	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj, komunikace</p>
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v Pravidlech českého pravopisu - pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména; časuje slovesa - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - správně píše slova s předponami a předložkami - ovládá pravopis vyjmenovaných slov 	<p>Tvoření slov Tvarosloví Podstatná jména a slovesa Skloňování a časování Jazyk spisovný a nespisovný Slova s předponami a předložkami Vyjmenovaná slova a slova příbuzná</p>	<p>Jazyková výchova</p>	
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku 	<p>Literární text Práce s textem – hlavní myšlenka textu</p>	<p>Literární výchova</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení - rozezná základní literární druhy a žánry 	Filmové a divadelní představení Základní literární druhy a žánry Próza a poezie v české literatuře		
8. ROČNÍK			
Žák/yně <ul style="list-style-type: none"> - čte plynule s porozuměním; reprodukuje text - komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk - píše běžné písemnosti; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma 	Čtení s porozuměním Reprodukce textu Komunikace v běžných situacích Dopis Popis věci, místa, děje Popis osoby Pracovní postup Vypravování podle osnovy	Komunikační a slohová výchova	Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj, komunikace
Žák/yně <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v Pravidlech českého pravopisu - pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; časuje slovesa - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - správně píše slova s předponami a předložkami 	Nauka o slově, hláskosloví Tvarosloví Podstatná jména, skloňování Slovesa, časování Přídavná jména Jazyk spisovný a nespisovný Slovní základ, předpony a přípony	Jazyková výchova	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
- ovládá pravopis vyjmenovaných slov - zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	Vyjmenovaná a příbuzná slova Shoda přísudku s podmětem		
Žák/yně - orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku - ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení - rozezná základní literární druhy a žánry	Literární text Práce s textem – hlavní myšlenka textu Filmové a divadelní představení Základní literární druhy a žánry Próza a poezie v české literatuře	Literární výchova	
9. ROČNÍK			
Žák/yně - čte plynule s porozuměním; reprodukuje text - komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk - píše běžné písemnosti; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	Čtení s porozuměním Reprodukce textu Komunikace v běžných situacích Dopis Popis věci, místa, děje Popis osoby Pracovní postup Vypravování podle osnovy	Komunikační a slohová výchova	Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj, komunikace
Žák/yně			

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v Pravidlech českého pravopisu - pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - správně píše slova s předponami a předložkami - ovládá pravopis vyjmenovaných slov - zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem 	<ul style="list-style-type: none"> Hláskosloví, tvarosloví Podstatná jména, skloňování Slovesa, časování Přídavná jména Osobní zájmena Slovní základ, předpony a přípony Vyjmenovaná a příbuzná slova Shoda přísudku s podmětem 	<p>Jazyková výchova</p>	
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku - ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení - rozezná základní literární druhy a žánry - dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> Literární text Práce s textem – hlavní myšlenka textu Filmové a divadelní představení Základní literární druhy a žánry Próza a poezie v české literatuře Literatura pro mládež 	<p>Literární výchova</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
10. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte plynule s porozuměním; reprodukuje text - komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk - píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma 	<p>Čtení s porozuměním</p> <p>Reprodukce textu Dialog</p> <p>Životopis Žádost</p> <p>Reklama a její vliv</p>	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - Sociální rozvoj, komunikace</p> <p>Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v Pravidlech českého pravopisu - pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - správně píše slova s předponami a předložkami - ovládá pravopis vyjmenovaných slov 	<p>Nauka o slově, hláskosloví Tvarosloví Podstatná jména, skloňování</p> <p>Slovesa, časování Přídavná jména Osobní zájmena</p> <p>Slovní základ, předpony a přípony</p> <p>Vyjmenovaná a příbuzná slova</p>	<p>Jazyková výchova</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná větu jednoduchou od souvětí - zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem 	<ul style="list-style-type: none"> Věta jednoduchá a souvětí Shoda přísudku s podmětem 		
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku - ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení - rozezná základní literární druhy a žánry - dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> Literární text Práce s textem – hlavní myšlenka textu Filmové a divadelní představení Základní literární druhy a žánry Próza a poezie v české literatuře Literatura pro mládež 	Literární výchova	

7.2. Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Očekávané minimální výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák/yně

- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Očekávané minimální výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák/yně

- rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

- rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal

- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ

Žák/yně

- pozdraví a poděkuje
- sdělí své jméno a věk
- vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák/yně

- rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal

PSANÍ

Žák/yně

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK – I. stupeň (3.-6. ročník)	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
3. ROČNÍK – 1. období			
<ul style="list-style-type: none"> - Je seznámen se zvukovou podobou jazyka - Je seznámen s anglickou abecedou (hláskování) - Zná přiměřenou slovní zásobu z oblasti svátků 	<ul style="list-style-type: none"> - Vstupní fonetický kurz -základní výslovnostní návyky u slovní zásoby, která je rozvíjena dle individuálních možností dítěte (barvy, číslovky do 10, škola – pojmenuje školní potřeby, hračky, oblečení, lidské tělo) - Seznámen s anglickou abecedou (pomocí písniček) a hláskováním. - Seznámen se základní slovní zásobou z oblasti svátků (Halloween, Vánoce, Velikonoce) 	Receptivní a produktivní řečové dovednosti	
4. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> - Chápe význam studia anglického jazyka pro člověka v dnešní době 	<ul style="list-style-type: none"> - Angličtina jako nástroj mezinárodní komunikace 	Interaktivní řečové dovednosti	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK– I. stupeň (3.-6. ročník)	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal - Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - Rozumí výrazům pro pozdrav, prosbu a poděkování a sám umí také druhé pozdravit, poprosit je o něco a poděkovat jim. - Umí vyjádřit souhlas či nesouhlas a umí reagovat na jednoduché otázky týkající se jeho osoby (sdělí své jméno a věk) - Je seznámen s grafickou podobou 	<ul style="list-style-type: none"> - Opakování slovní zásoby ze třetího ročníku (barvy, číslovky do 10, škola – pojmenuje školní potřeby, hračky, oblečení, lidské tělo) rozvoj slovní zásoby k novému tématu dle individuálních možností dítěte (dny v týdnu, nakupování – jídlo, zvířata, rodina, číslovky do 20) - Rozvoj srozumitelné výslovnosti - Rozvoj dostatečné slovní zásoby k danému tématu - Rozvoj schopnosti rozlišovat sluchem - Rozumí jednoduchým pokynům učitele (např. „Stand up.“, „Sit down.“, „Open the book.“, „Close your book.“...) - Mluví dle individuálních možností jednoduchým způsobem o sobě: představí se, řekne, kolik mu je let a kde bydlí. - Pravopis slov osvojené slovní zásoby dle individuálních možností dítěte 		<p>Evropané – téma: Angličtina jako nástroj mezinárodní komunikace</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK– I. stupeň (3.-6. ročník)	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>cizího jazyka, v rámci zvukové podoby seznámen s další slovní zásobou dle probíraných témat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zná přiměřenou slovní zásobu z oblasti svátků, seznamuje se kulturními diferencemi a učí se tyto kulturní odlišnosti tolerovat - Seznamuje se s gramatickými jevy 	<ul style="list-style-type: none"> - Nácvič správné výslovnosti probírané slovní zásoby - Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - Seznámen se s další slovní zásobou z oblasti svátků (Halloween, Vánoce, Velikonoce), seznamuje se s odlišnými tradicemi v anglicky mluvících zemích a porovnává je s českými tradicemi - Základní gramatické struktury a typy vět - seznamuje se s gramatickými jevy a dle individuálních schopností je fixuje. 		
5. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> - Angličtina jako nástroj mezinárodní komunikace - Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal 	<ul style="list-style-type: none"> - Seznamuje se s některými přejatými slovy z angličtiny - Opakování slovní zásoby ze třetího ročníku (barvy, číslovky do 20, škola – pojmenuje školní potřeby, hračky, oblečení, lidské tělo, dny v týdnu, nakupování – jídlo, zvířata, rodina) rozvoj slovní zásoby k novému tématu dle individuálních možností dítěte (denní aktivity - volný čas, domov – bydlení, roční období, počasí) - Rozvoj schopnosti rozlišovat sluchem - Rozvoj srozumitelné výslovnosti - Rozvoj dostatečné slovní zásoby k danému tématu 	<p>Receptivní a produktivní řečové dovednosti</p>	<p>Výchova demokratického občana – Občan, občanská společnost a stát (Reálie České republiky)</p> <p>Multikulturní výchova – Kulturní diference – téma: odlišné tradice v České republice a anglicky mluvících zemích</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK– I. stupeň (3.-6. ročník)	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - Rozumí výrazům pro pozdrav, prosbu a poděkování a sám umí také druhé pozdravit, poprosit je o něco a poděkovat jim. - Umí reagovat na jednoduché otázky týkající se jeho osoby a probraných témat - Je seznámen s grafickou a zvukovou podobou rozšiřující slovní zásoby dle probíraných témat - Zná přiměřenou slovní zásobu z oblasti svátků, seznamuje se kulturními 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozumí jednoduchým pokynům učitele (např. „Stand up.“, „Sit down.“, „Open the book.“, „Close your book.“...). - Nové pokyny se učí především v rámci hry „Simon says ...“ - V rámci zdravení se učí pozdravy dle části dne, např. Good morning., Good evening, atd.) - Mluví dle individuálních možností jednoduchým způsobem o sobě: představí se, řekne, kolik mu je let a kde bydlí. - Základním způsobem (dle individuálních možností) popíše svou rodinu, domov aktivity během týdne (oblíbené a neoblíbené činnosti) - Pravopis slov osvojené slovní zásoby dle individuálních možností dítěte - Nácvik správné výslovnosti probírané slovní zásoby - Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - Opakování slovní zásoby z oblasti svátků z minulých ročníků a seznámení se s rozšiřující slovní zásobou (Halloween, Vánoce, Velikonoce), seznamuje se s odlišnými tradicemi v anglicky mluvících zemích a porovnává je s českými tradicemi 		

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK– I. stupeň (3.-6. ročník)	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>diferencemi a učí se tyto kulturní odlišnosti tolerovat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamuje se s gramatickými jevy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Základní gramatické struktury a typy vět – opakuje gramatické jevy z minulých ročníků a seznamuje se s novými gramatickými jevy a dle individuálních schopností je fixuje. 		
6. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> - Je seznámen s některými anglicky mluvící země a jejich kulturou - Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal - Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - Rozumí výrazům pro pozdrav, prosbu a 	<ul style="list-style-type: none"> - Realie některých anglicky mluvících zemí (Velká Británie, Irsko, Spojené státy americké) - Opakování slovní zásoby ze třetího ročníku (barvy, číslovky do 20, škola – pojmenuje školní potřeby, hračky, oblečení, lidské tělo, dny v týdnu, nakupování – jídlo, zvířata, rodina, denní aktivity – volný čas, domov – bydlení, roční období, počasí) rozvoj slovní zásoby k novému tématu dle individuálních možností dítěte (měsíce, zdraví a nemoci, povolání, můj přítel) - Rozvoj schopnosti rozlišovat sluchem - Rozvoj srozumitelné výslovnosti - Rozvoj dostatečné slovní zásoby k danému tématu - V rámci osvojování si nové slovní zásoby pracuje dle individuálních možností se slovníkem - Nové pokyny se učí především v rámci hry „Simon says ...“ 	<p>Interaktivní řečové dovednosti</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané <p>Téma: Realie některých anglicky mluvících zemí v Evropě (Velká Británie, Irsko)</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK – I. stupeň (3.-6. ročník)	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>poděkování a sám umí také druhé pozdravit, poprosit je o něco a poděkovat jim.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Umí reagovat na jednoduché otázky týkající se jeho osoby a probraných témat - Je seznámen s grafickou a zvukovou podobou rozšiřující slovní zásoby dle probíraných témat - Seznamuje se s novými gramatickými jevy a opakuje gramatické jevy z dřívějších ročníků. 	<ul style="list-style-type: none"> - Jednoduchý rozhovor k probranému tématu dle individuálních možností dítěte - Vyplní krátký dotazník o sobě - Pravopis slov osvojené slovní zásoby dle individuálních možností dítěte - Návčik správné výslovnosti probírané slovní zásoby - Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - Základní gramatické struktury a typy vět - seznamuje se s novými gramatickými jevy a dle individuálních schopností je fixuje. Dále procvičuje v rámci různých cvičení gramatiku probranou v dřívějších ročnících. 		

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. -10. ročník)

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák/yně

- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
- rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ

Žák/yně

- odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák/yně

- rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal

PSANÍ

Žák/yně

- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU Anglický jazyk – II. stupeň (7.-10. ročník)	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK			
<p>- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</p> <p>- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů</p> <p>- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</p> <p>- konverzuje jednoduchými větami na dané téma</p> <p>- seznámí se s gramatickými jevy</p>	<p>Rozvoj dostatečně srozumitelné výslovnosti, intonace, přízvuk</p> <p>Rozvoj slovní zásoby k danému tématu dle individuálních možností dítěte</p> <p>Pravopis slov osvojené slovní zásoby dle individuálních možností dítěte</p> <p>Témata: sport, člověk – popis těla, smysly, můj program, animals, holidays and events, technology, the weather, family, school, the environment, shopping, body and face, travelling and transport atd.,</p> <p>Seznamuje se s gramatickými jevy a dle individuálních schopností dítěte je fixuje</p>	<p>Interaktivní řečové dovednosti</p>	<p>Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola – téma: Naše škola, moje vzdělání</p>
8. ROČNÍK			

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU Anglický jazyk – II. stupeň (7.-10. ročník)	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů - rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby - odpoví na jednoduché otázky - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů - reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby - konverzuje v jednoduchých větách na dané téma - seznámí se s gramatickými jevy 	<p>Srozumitelná výslovnost, intonace</p> <p>Rozvoj dostatečné slovní zásoby k danému tématu. Práce s internetovým slovníkem.</p> <p>Jednoduché dialogy týkající se probíraného tématu</p> <p>Rozvoj dostatečné slovní zásoby k danému tématu dle individuálních možností dítěte</p> <p>Pravopis slov osvojené slovní zásoby dle individuálních možností dítěte</p> <p>Témata: sport, člověk – popis těla, smysly, můj program, animals, holidays and events, technology, the weather, family, school, the environment, shopping, body and face, travelling and transport, Czech republic</p> <p>Seznamuje se s gramatickými jevy a dle individuálních schopností dítěte je fixuje</p>	<p>Receptivní a produktivní řečové dovednosti</p>	<p>Multikulturní výchova – Kulturní diference- téma: Shody a odlišnosti životního stylu v anglicky mluvících zemích a u nás</p>
9. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, 	<p>rozvoj srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka</p>		<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU Anglický jazyk – II. stupeň (7.-10. ročník)	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>kteřé se týkají osvojených tematických okruhů</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpoví na jednoduché otázky - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů - reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby - konverzuje jednoduchými větami na dané téma - seznámí se s gramatickými jevy 	<p>Jednoduchý rozhovor k probranému tématu dle individuálních možností dítěte</p> <p>Rozvoj slovní zásoby k danému tématu. Práce se slovníkem. Přejatá slova z angličtiny</p> <p>Vyplní krátký dotazník o sobě</p> <p>Konverzační témata: nákupy a móda, město a vesnice, volba povolání, stravovací návyky, péče o zdraví, technology, hobbies, holidays and events, travelling and transport, weather, animals, Czech republic</p> <p>Seznamuje se s gramatickými jevy a dle individuálních schopností dítěte je fixuje</p>	<p>Interaktivní řečové dovednosti</p>	<p>Evropané – téma: Vzájemný vliv evropských jazyků, nová slova přejatá do češtiny z angličtiny</p>
10. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů - rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby 	<p>Rozvoj přízvuku, intonace, srozumitelné výslovnosti a rozlišování sluchem</p> <p>Dle individuálních možností pohovoří o své osobě a rodině</p>	<p>Receptivní a produktivní řečové dovednosti</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět – téma: Základní rozdíly britská a americká angličtina</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU Anglický jazyk – II. stupeň (7.-10. ročník)	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - odpoví na jednoduché otázky - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů - reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby - konverzuje jednoduchými větami na dané téma - seznámí se s gramatickými jevy 	<p>Jednoduchý rozhovor k danému tématu dle individuálních možností dítěte</p> <p>Rozvoj slovní zásoby k danému tématu. Práce se slovníkem. Rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou</p> <p>Vyplní krátký dotazník: jméno, příjmení, bydliště, vzdělání apod.</p> <p>Konverzační témata: nákupy a móda, město a vesnice, volba povolání, stravovací návyky, péče o zdraví, technology, hobbies, holidays and events, travelling and transport, weather, shopping, animals, Czech republic...</p> <p>Seznamuje se s gramatickými jevy a dle individuálních schopností dítěte je fixuje</p>		

7.3. Vyučovací předmět: Německý jazyk

Očekávané minimální výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák/yně

- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal
- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
- rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ

Žák/yně

- pozdraví a poděkuje
- sdělí své jméno a věk
- vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky
- odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák/yně

- rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal

PSANÍ

Žák/yně

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka
- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU Německý jazyk LMP	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
8. ROČNÍK			
<p>Seznámí se s běžnými jmény osob. Seznámí se s abecedou, osvojí si pozdravy. Rozumí základním pokynům učitele. Představí se, řekne, kde bydlí, poděkuje, pozdraví.</p> <p>Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů.</p> <p>Postupně se naučí klást a zodpovídat jednoduché otázky o velmi známých tématech.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vstupní fonetický kurz - rozvoj dostatečně srozumitelné výslovnosti, intonace, přízvuk - rozvoj slovní zásoby k danému tématu dle individuálních možností dítěte - okruhy slovní zásoby: abeceda, pozdravy, dny v týdnu, jména, číslovky do 10 - reálie něm.mluvících zemí <p>Mluví jednoduchým způsobem o sobě. Základním způsobem popíše svou rodinu.</p> <p>Pojmenuje školní potřeby. Osvojí si jednoduché vlastnosti, protiklady.</p> <ul style="list-style-type: none"> - posouzení správnosti - vyjádření souhlasu a nesouhlasu 	<p>Mluvení, čtení, mikrodialog, poslech s porozuměním</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU Německý jazyk LMP	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů.</p> <p>Čte jednoduché texty a reaguje na otázky, které se týkají osvojených tematických okruhů.</p> <p>Seznamuje se s gramatickými jevy.</p>	<p>Popíše aktivity během týdne.</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblíbené a neoblíbené činnosti <p>Seznamuje se s gramatickými jevy a dle individuálních schopností je fixuje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis slov osvojené slovní zásoby dle individuálních možností dítěte 		
9. ROČNÍK			
<p>Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů.</p> <p>Odpovídá na jednoduché otázky o velmi známých tématech.</p> <p>Položí otázku v rámci osvojovaného tematického okruhu.</p> <p>Konverzuje v jednoduchých větách na dané téma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj srozumitelné výslovnosti, přízvuku, intonace, schopnosti rozlišovat sluchem - rozvoj dostatečné slovní zásoby k danému tématu - jednoduchý rozhovor k probranému tématu dle individuálních možností dítěte - práce se slovníkem - okruhy slovní zásoby: narozeniny, časové údaje, pozvání, blahopřání, roční období, měsíce, bydlení, volný čas, město, aktivity během dne, škola, nakupování, jídlo - reálie něm.mluvicích zemí - germanismy - číslovky do 100 	<p>Mluvení, čtení, mikrodialog, poslech s porozuměním, psaní</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU Německý jazyk LMP	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů.</p> <p>Čte jednoduché texty a reaguje na otázky, které se týkají osvojených tematických okruhů.</p> <p>Seznamuje se s gramatickými jevy.</p> <p>Vyplní krátký dotazník o sobě.</p>	<p>Seznamuje se s gramatickými jevy a dle individuálních schopností dítěte je fixuje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis slov osvojené slovní zásoby dle individuálních možností dítěte 		
10. ROČNÍK			
<p>Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů.</p> <p>Odpovídá na jednoduché otázky o velmi známých tématech.</p> <p>Položí otázku v rámci osvojovaného tematického okruhu.</p> <p>Konverzuje v jednoduchých větách na dané téma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj srozumitelné výslovnosti, přízvuku, intonace, schopnosti rozlišovat sluchem - rozvoj dostatečné slovní zásoby k danému tématu - jednoduchý rozhovor k probranému tématu dle individuálních možností dítěte - práce se slovníkem - okruhy slovní zásoby: venkov, město, dopravní prostředky, lidské tělo, zdraví, počasí, příroda, zvířata, oblékání - reálie něm.mluvicích zemí - germanismy 	<p>Mluvení, čtení, dialog, poslech s porozuměním, psaní</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU Německý jazyk LMP	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů.</p> <p>Čte jednoduché texty a reaguje na otázky, které se týkají osvojených tematických okruhů.</p> <p>Seznamuje se s gramatickými jevy.</p>	<p>Seznamuje se s gramatickými jevy a dle individuálních schopností dítěte je fixuje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis slov osvojené slovní zásoby dle individuálních možností dítěte 		

7.4. Vyučovací předmět: Matematika

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

Žák/yně

- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat
- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
- umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
- sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
- zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100

- zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
- zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
- rozeznává sudá a lichá čísla
- používá kalkulátor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

Žák/yně

- modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
- orientuje se a čte v jednoduché tabulce
- určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

Žák/yně

- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je znázornit
- rozezná přímku a úsečku, znázorní je a ví, jak se označují
- používá pravítko

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- znázorní, popřípadě narýsuje a označí základní rovinné útvary
- měří a porovnává délku úsečky
- vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí osu souměrnosti překládáním papíru
- pozná základní tělesa

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. -10. ročník)

Žák/yně

- písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem

- pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)

- čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace

- provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla

- píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000

- používá měřítko mapy a plánu

- řeší jednoduché úlohy na procenta

- zvládá orientaci na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. -10. ročník)

Žák/yně

- vyhledává a třídí data

- porovnává data

- vypracuje jednoduchou tabulku

- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu

- zvládá početní úkony s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. -10. ročník)

Žák/yně

- vyznačuje, rýsuje (popř. modeluje) a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce

- vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu

- provádí jednoduché konstrukce

- rozeznává a rýsuje nebo modeluje základní rovinné útvary

- sestrojí nebo znázorní základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti

- vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce

- sestrojí nebo poznají sítě základních těles

- načrtne nebo vymodeluje základní tělesa
- zobrazuje jednoduchá tělesa
- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
- rozumí jednoduchým technickým výkresům

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. -10. ročník)

Žák/yně

- samostatně řeší praktické úlohy
- hledá různá řešení předložených situací
- aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU MATEMATIKA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 6 - čte, píše a používá číslice v oboru do 6, numerace do 6 - zná matematické operátory + , - , = , < , > - umí je zapsat - modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek 	<p>PŘEDČÍSELNÉ PŘEDSTAVY</p> <ul style="list-style-type: none"> • malý x velký, dlouhý x krátký, vysoký x nízký, úzký x široký, mnoho x málo, více x méně, stejně • před, za, hned před, hned za apod. <p>PŘIROZENÁ ČÍSLA 1- 6 – NUMERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • názorný úvod k učivu o přirozeném čísle • posloupnost přirozených čísel • počítání předmětů v daném oboru • vytváření souborů s daným počtem prvků • porovnávání souborů s různým počtem prvků • číselná osa • číslo 0 • čtení a psaní čísel 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 0 <p>SČÍTÁNÍ A ODCÍTÁNÍ ČÍSEL V OBORU DO 6</p> <ul style="list-style-type: none"> • názorné sčítání a odčítání v oboru do 6 manipulačními činnostmi • rozklady čísel • jednoduché slovní úlohy 	<p>Číslo a početní operace</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	

<p>- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 6</p> <p>- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 6</p> <p>- rozkládá čísla v oboru do 6</p> <p>- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary</p>	<p>ZÁKLADNÍ ROVINNÉ ÚTVARY (KRUH, ČTVEREC, OBDÉLNÍK, TROJÚHELNÍK)</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišování, třídění • porovnávání jejich velikosti • manipulace s rovinnými útvary, sestavování obrázků 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>	
2. ROČNÍK			
<p>- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 10</p> <p>- čte, píše a používá číslice v oboru do 10, numerace do 10</p> <p>- zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat</p> <p>- modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</p> <p>- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 10</p> <p>- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 10</p> <p>- rozkládá čísla v oboru do 10</p> <p>- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je znázornit</p> <p>- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu</p>	<p>PŘIROZENÁ ČÍSLA 7 – 10 – NUMERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • posloupnost přirozených čísel • počítání předmětů v oboru do 10 • vytváření souborů s daným počtem prvků • porovnávání souborů, čísel • číselná osa • čtení a psaní čísel 7, 8, 9, 10 <p>SČÍTÁNÍ A ODCÍTÁNÍ ČÍSEL V OBORU DO 10</p> <ul style="list-style-type: none"> • názorné zavedení sčítání a odčítání v oboru do 10 manipulačními činnostmi • automatizace spojů • rozklady čísel • jednoduché slovní úlohy <p>ZÁKLADNÍ ROVINNÉ ÚTVARY (KRUH, ČTVEREC, OBDÉLNÍK, TROJÚHELNÍK)</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišování, třídění • vyhledávání reálných předmětů daného tvaru • porovnávání jejich velikosti • manipulace s rovinnými útvary, sestavování obrázků <p>ORIENTACE V PROSTORU</p>	<p>Číslo a početní operace</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu 		
3. ROČNÍK			
<p>- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20</p> <p>- čte, píše a používá číslice v oboru do 20</p> <p>- modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</p> <p>- doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20</p> <p>- zná matematické operátory + , - , = , < , ></p> <p>a umí je zapsat</p> <p>- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20</p> <p>- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20</p> <p>- umí rozklad čísel v oboru do 20, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi</p> <p>- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu</p>	<p>PŘIROZENÁ ČÍSLA DO 20 – NUMERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • posloupnost přirozených čísel • počítání předmětů v oboru do 20 • vytváření souborů s daným počtem prvků • čtení a psaní čísel • porovnávání čísel • číselná osa <p>SČÍTÁNÍ A ODCÍTÁNÍ ČÍSEL V OBORU DO 20</p> <ul style="list-style-type: none"> • sčítání a odčítání přirozených čísel v oboru do 20 bez přechodu přes 10 • rozklady čísel • automatizace spojů • záměna sčítanců • vztahy mezi sčítáním a odčítáním • o „x“ více, o „x“ méně • jednoduché slovní úlohy • počítání s mincemi <p>ORIENTACE V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu 	<p>Číslo a početní operace</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>	

<p>- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je znázornit</p> <p>- rozezná přímku a úsečku, znázorní je a ví, jak se označují - používá pravítko</p>	<p>ZÁKLADNÍ ROVINNÉ ÚTVARY (KRUH, ČTVEREC, OBDÉLNÍK, TROJÚHELNÍK)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledávání reálných předmětů daného tvaru • sestavování obrázků • znázorňování <p>PŘÍMKA A ÚSEČKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • používání pravítka • rýsování přímky a úsečky • označování přímky a úsečky 		
<p>4. ROČNÍK</p>			
<p>- sčítá a odčítá v oboru do 20 s přechodem přes desítku s názorem</p> <p>- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose</p> <p>- sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla</p> <p>- zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy</p>	<p>SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ ČÍSEL DO 20 S PŘECHODEM PŘES DESÍTKU</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozklady čísel • sčítání a odčítání čísel v oboru 0-20 s přechodem přes desítku manipulačními činnostmi • záměna sčítanců • vztahy mezi sčítáním a odčítáním • jednoduché slovní úlohy • vztahy o „x“ méně, o „x“ více • slovní úlohy s využitím těchto vztahů <p>PŘIROZENÁ ČÍSLA V OBORU DO 100 - NUMERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • počítání po desítkách, po jedné • počítání s mincemi • čtení a psaní čísel • řády jednotek a desítek – rozklad čísel • číselná osa • porovnávání čísel • slovní úlohy na porovnávání • lichá a sudá čísla <p>SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ V OBORU DO 100</p> <ul style="list-style-type: none"> • sčítání a odčítání desítek • počítání s mincemi 	<p>Číslo a početní operace</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	

<p>- vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu - orientuje se a čte v jednoduché tabulce</p> <p>- zaokrouhluje čísla na desítky i s využitím ve slovních úlohách</p> <p>- znázorní, popřípadě narýsuje a označí základní rovinné útvary - pozná základní tělesa</p> <p>- měří a porovnává délku úsečky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sčítání dvouciferného čísla s jednociferným bez přechodu přes desítku • odčítání jednociferného čísla od dvouciferného bez přechodu přes desítku • sčítání a odčítání dvouciferných čísel bez přechodu přes desítku • slovní úlohy <p>ZAOKROUHLOVÁNÍ ČÍSEL</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaokrouhlování čísel na desítky <p>ZÁKLADNÍ ROVINNÉ ÚTVARY (KRUH, ČTVEREC, OBDÉLNÍK, TROJÚHELNÍK)</p> <ul style="list-style-type: none"> • znázornění (načrtnutí) <p>POZNÁVÁNÍ TĚLES</p> <ul style="list-style-type: none"> • krychle, koule, válec, kvádr • manipulace se stavebnicí <p>ÚSEČKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • načrtnutí, modelování, případně rýsování úsečky libovolné i dané délky, její označení • základní jednotky délky • práce s pravítkem - měření délky úsečky na cm • odhad délky • shodnost úseček, porovnávání (pomocí proužku papíru, špejle) 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>	
5. ROČNÍK			
<p>- sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla</p>	<p>SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ V OBORU DO 100</p> <ul style="list-style-type: none"> • sčítání dvouciferného čísla s jednociferným s přechodem přes desítku • odčítání jednociferného čísla od dvouciferného s přechodem přes desítku 	<p>Číslo a početní operace</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	

<p>- zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 5 do 50</p> <p>- vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu - orientuje se a čte v jednoduché tabulce</p> <p>- sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla</p> <p>- zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy</p> <p>- určí osu souměrnosti překládáním papíru</p> <p>- pozná základní tělesa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sčítání a odčítání dvouciferných čísel s přechodem přes desítku <p>NÁSOBENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • zavedení násobení a dělení pomocí názoru • násobení jako opakované sčítání • násobek • nejbližší nižší a vyšší násobek čísla • činitel, součin – záměna činitelů • automatizace násobení 0, 1, 2, 3, 4, 5 • automatizace dělení 1, 2, 3, 4, 5 • slovní úlohy <p>SČÍTÁNÍ A ODCÍTÁNÍ V OBORU DO 100</p> <ul style="list-style-type: none"> • sčítání a odčítání - procvičování a automatizace • odhad výsledku • kontrola správnosti výsledku záměnou sčítanců • písemné sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku • písemné sčítání a odčítání s přechodem přes desítku <p>SLOVNÍ ÚLOHY</p> <ul style="list-style-type: none"> • řešení a vytváření jednoduchých slovních úloh na písemné sčítání a odčítání • zápis jednoduché slovní úlohy, její znázornění, řešení, odhad, kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku, formulace odpovědi <p>JEDNODUCHÉ SOUMĚRNÉ ÚTVARY</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledání stejných souměrných útvarů (využití průsvitky, dřevěných tvarů apod.) • určení osy souměrnosti přeložením papíru <p>POZNÁVÁNÍ TĚLES</p> <ul style="list-style-type: none"> • krychle, koule, válec, kvádr • manipulace se stavebnicí 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>	
--	--	--	--

6. ROČNÍK

<p>- sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla</p> <p>- tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 orientuje se a čte v jednoduché tabulce</p> <p>- tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 orientuje se a čte v jednoduché tabulce</p> <p>- tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100</p> <p>- orientuje se a čte v jednoduché tabulce</p> <p>- zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách</p> <p>- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000</p> <p>- používá kalkulaátor</p> <p>- rozeznává sudá a lichá čísla</p>	<p>SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ V OBORU DO 100</p> <ul style="list-style-type: none"> • sčítání a odčítání - automatizace • odhad výsledku • kontrola správnosti výsledku záměnou sčítanců • písemné sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku • písemné sčítání a odčítání s přechodem přes desítku • početní operace se závorkami <p>NÁSOBILKA 6, 7, 8, 9</p> <ul style="list-style-type: none"> • automatizace všech spojů násobitek • čtení a sestavování tabulek násobků <p>DĚLENÍ V OBORU NÁSOBITEK 6, 7, 8, 9</p> <ul style="list-style-type: none"> • automatizace dělení <p>NÁSOBENÍ 10 A 0</p> <ul style="list-style-type: none"> • automatizace spojů <p>ZAOKROUHLOVÁNÍ ČÍSEL</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaokrouhlování čísel na desítky a na stovky • zaokrouhlování ve slovních úlohách <p>PŘIROZENÁ ČÍSLA V OBORU DO 1000 - NUMERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • numerace do 1000 <p>NÁCVIK PRÁCE S KALKULÁTOREM</p> <ul style="list-style-type: none"> • využití kalkulaátoru při početních úkonech v oboru do 100 <p>SUDÁ A LICHÁ ČÍSLA</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišování sudých a lichých čísel <p>ORIENTACE V ČASE</p> <ul style="list-style-type: none"> • den, hodina, minuta 	<p>Číslo a početní operace</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi - řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech - vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - sestrojí rovnoběžky a kolmice - pozná základní tělesa 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché převody jednotek <p>JEDNOTKY DÉLKY, HMOTNOSTI A ČASU</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduché převody jednotek • důraz na využití v praxi <p>POČÍTÁNÍ S PENĚZI</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj matematických znalostí při manipulaci s penězi <p>APLIKAČNÍ ÚLOHY</p> <ul style="list-style-type: none"> • úlohy z praktického života • číselné a obrázkové řady, rytmus <p>MNOHOÚHELNÍKY - trojúhelník, čtverec, obdélník</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravidelné obrazce • obvod sečtením délek stran <p>VZÁJEMNÁ POLOHA DVOU PŘÍMEK V ROVINĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> • rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem <p>POZNÁVÁNÍ TĚLES</p> <ul style="list-style-type: none"> • krychle, koule, válec, kvádr, jehlan, kužel • manipulace se stavebnicí 	<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>	
--	---	---	--

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU MATEMATIKA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> - píše a čte čísla v oboru do 10000 zaokrouhluje čísla v oboru do 10000 písemně sčítá a odčítá v oboru do 10000 násobí v oboru do 100 dělí se zbytkem v oboru do 100 - užívá a ovládá převody jednotek délky, obsahu, hmotnosti a času zvládá početní úkony s penězi 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla - převody jednotek - rozpoznání hodnoty mincí 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU MATEMATIKA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>rozeznává a rýsuje nebo modeluje základní rovinné útvary odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, sčítá a odčítá úsečky umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami, provádí jednoduché konstrukce vyznačuje, rýsuje (popř. modeluje) a měří úhly sestrojí nebo znázorní základní rovinné útvary v osové souměrnosti</p>	<p>- přímka, polopřímka, úsečka, úhel, čtverec, obdélník, trojúhelník</p> <p>- délka úsečky</p> <p>- konstrukce jednoduchých rovinných útvarů</p> <p>- úhly</p> <p>- osová souměrnost</p>	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p>	
8. ROČNÍK			
<p>- píše a čte čísla v oboru do 100000☹ zvládá orientaci na číselné ose zaokrouhluje čísla v oboru do 100000☹ písemně sčítá a odčítá v oboru do 10000☹☹ - písemně násobí v oboru do 10000 - písemně dělí v oboru do 10000</p> <p>- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti a času</p> <p>- zvládá početní úkony s penězi</p> <p>- rozeznává a rýsuje nebo modeluje základní rovinné útvary</p> <p>- vypočítá obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku</p>	<p>- přirozená čísla</p> <p>- převody jednotek</p> <p>- rozpoznání hodnoty mincí, porovnávání hodnoty peněz</p> <p>- přímka, polopřímka, úsečka, úhel, čtverec, obdélník, trojúhelník</p> <p>- trojúhelník, obdélník, čtverec</p> <p>- konstrukce jednoduchých rovinných útvarů</p>	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Geometrie v rovině a prostoru</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU MATEMATIKA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami, provádí jednoduché konstrukce - měří úhly, sestrojí úhly dané velikosti 	<ul style="list-style-type: none"> - úhly 		
9. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> - píše a čte čísla v oboru do 1000000 zaokrouhluje čísla v oboru do 1000000 písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem v oboru do 1000000 - pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část čte desetinná čísla, zná jejich zápis sčítá, odčítá, násobí desetinná čísla - užívá a ovládá převody jednotek délky, obsahu, hmotnosti a času - rozeznává a rýsuje nebo modeluje základní rovinné útvary - vypočítá obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka - vypočítá obvod kruhu - provádí jednoduché konstrukce - vypočítá povrch kvádru a krychle - samostatně řeší praktické úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla - zlomky - desetinná čísla - převody jednotek - přímka, polopřímka, úsečka, úhel, čtverec, obdélník, trojúhelník - trojúhelník, obdélník, čtverec - kružnice, kruh - konstrukce jednoduchých rovinných útvarů - krychle, kvádr, válec - slovní úlohy 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Geometrie v rovině a prostoru</p> <p>Nestand. aplikační úlohy a problémy</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU MATEMATIKA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
10. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> - sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla - zaokrouhluje desetinná čísla - řeší jednoduché úlohy na procenta používá měřítko mapy a plánu - vyhledává a třídí data, porovnává data - vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek - zvládá početní úkony s penězi - vypočítá povrch kvádru, krychle, válce - vypočítá objem kvádru, krychle, válce - hledá různá řešení předložených situací aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh 	<ul style="list-style-type: none"> - desetinná čísla - procenta - měřítko mapy - převody jednotek - praktické slovní úlohy - kvádr, krychle, válec - praktické slovní úlohy 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Geometrie v rovině a prostoru</p> <p>Nestand. aplikační úlohy a problémy</p>	

7.5. Vyučovací předmět: Informatika

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- ovládá základní obsluhu počítače
- respektuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou
- ovládá základy psaní na klávesnici

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

Žák/yně

- osvojí si základy elektronické komunikace pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
- dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

Žák/yně

- pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu
- ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy
- vyhledává s nápomocí potřebné informace na internetu
- dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU INFORMATIKA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> • Zná a respektuje pravidla bezpečné práce na počítači • Orientuje se v učebně a na svém pracovním místě • Ukazuje na počítači základní části – počítač, klávesnice, monitor, myš, tlačítko pro zapnutí • Zvládá psaní písmen základní řady a použití klávesy Enter	<p>Pravidla bezpečné práce s elektronickými pomůckami</p> <p>Orientace v učebně a na pracovišti</p> <p>Popis počítače</p> <p>Zapnutí počítače</p> <p>Seznámení s dalšími komunikačními prostředky</p> <p>Psaní písmen na základní řadě a slov pomocí těchto písmen</p>	Základy práce s počítačem	
5. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> • Respektuje pravidla bezpečné práce s HW i SW a dostupnými informačními zdroji školy • Dovede pojmenovat a ukázat v učebně jednotlivé části počítače a přídatná zařízení • Zvládá psaní slov pomocí písmen základní a horní řady	<p>Hygiena a bezpečnost práce, orientace v učebně</p> <p>Struktura a popis počítače a přídatných zařízení</p> <p>Psaní písmen z horní řady</p> <p>Psaní slov ze známých písmen</p>	Základy práce s počítačem	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU INFORMATIKA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Ukáže na klávesnici klávesy Shift, Ctrl, Alt • Zná klávesovou zkratku pro vypnutí počítače 	Seznámení se spec. programy pro zrakově postižené Seznámení s klávesami Ctrl, Alt, Shift Podle stupně zrakového postižení seznámit s některými klávesovými zkratkami		
6. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší pojmy technické vybavení počítače a programy • Respektuje pravidla bezpečné práce • Orientuje se na počítači • Připojí a odpojí přenosný datový nosič (flash disk) • Zvládá psaní slov a jednoduchých vět pomocí písmen ze základní, horní a dolní řady 	Základní pojmy informační činnosti Seznámení s programem pro ZP Seznámení s datovými nosiči Psaní písmen z horní řady Psaní velkých písmen Orientace na alfanumerické klávesnici	Základy práce s počítačem	
7. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> • Respektuje pravidla bezpečné práce • Zvládá přihlášení do sítě • Zvládá psaní písmen z číselné řady • Zvládá psaní jednoduchého kratšího textu • Orientuje se v komunikačních možnostech 	Přihlášení do sítě Orientace na alfanumerické klávesnici Psaní písmen s háčkem a čárkou Výcvik přesnosti psaní Základní způsoby komunikace	Základy práce s počítačem	
8. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se na celé klávesnici • Přihlásí se do sítě • Zvládá otevření nového textového souboru Word 	Spuštění a ukončení programu pro zrakově postižené Seznámení s úvodní obrazovkou Windows Seznámení s textovými editory Seznámení s potřebnými funkčními klávesami Seznámení s potřebnými klávesovými zkratkami	Základy práce s počítačem	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU INFORMATIKA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá základní ovládání programu pro zrakově postižené • Zvládá psaní číslic, čísel a písmen s háčky a čárkami 	Psaní číslic z alfanumerického bloku Psaní písmen s háčkem nebo čárkou Výcvik přesnosti psaní, rytmické psaní Psaní souvislého textu		
9. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> • Zná probrané klávesové zkratky Windows • Zná probrané klávesové zkratky speciálního SW pro zrakově postižené • Ovládá základy práce ve Wordu • Napíše text z diktafonu • S pomocí opraví text • Založí nový textový dokument a uloží ho • Orientuje se na numerickém bloku • Zná možnosti získávání informací • S nápomocí používá program Outlook 	Práce se speciálním SW pro ZP Seznámení s tokem informací Seznámení s ochranou práv k duševnímu vlastnictví Seznámení s formáty souboru Práce v textovém editoru – opravy, úpravy Práce s diktafonem Seznámení s numerickým blokem Práce s úložnými médii Procvičování přesností a rychlosti psaní Seznámení s komunikací pomocí Outlooku	Základy práce s počítačem Zpracování a využití informací	
10. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> • S pomocí vyhledává informace na internetu • Komunikuje pomocí běžných komunikačních zařízení • Podle pokynu pracuje s nápomocí s výukovými a zábavnými programy • Ovládá psaní na klávesnici • Ovládá na uživatelské úrovni práci s textovým editorem 	Práce se speciálním SW a HW pro ZP Metody a nástroje vyhledávání informací Elektronická pošta Internet MS Word Výcvik přesnosti a rychlosti psaní Oprava a úprava textu Zpracování informací v textové podobě	Základy práce s počítačem Vyhledávání informací a komunikace Zpracování informací	

7.6. Vyučovací předmět: Prvouka; Přírodověda; Vlastivěda

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

Žák/yně

- orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
- popíše a zvládne cestu do školy
- uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
- ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
- řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
- uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
- sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
- pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

Žák/yně

- rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
- dodržuje základní pravidla společenského chování
- při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
- projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
- rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
- používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
- porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
- sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

Žák/yně

- pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
- zná rozvržení svých denních činností
- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- poznává různé lidské činnosti

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
- uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
- vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí školy (svého bydliště)

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

Žák/yně

- pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
- pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
- provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
- popíše střídání ročních období
- zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
- zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata
- chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
- popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

Žák/yně

- uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění

- pojmenuje hlavní části lidského těla
- rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- odmítá návykové látky
- ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PRVOUKA 1.-3. ročník / PŘÍRODOVĚDA 4.-6. ročník	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <p>- orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy s ohledem na zrakové možnosti žáka</p> <p>- projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<p>Škola začíná</p> <p>Naše třída Školní potřeby a hračky, uspořádání pracovního místa Název školy, jména třídní učitelky a spolužáků, orientace v budově školy a určení účelu jednotlivých místností v budově školy Činnosti ve škole</p> <p>Chování ve škole</p> <p>Třídní pravidla</p> <p>Třídění běžných materiálů (plast, papír, směsný odpad)</p>	<p>Místo, kde žijeme</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj – Poznávání lidí – téma Škola, spolužáci a učitelé</p> <p>Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola – téma Škola, spolužáci a učitelé</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PRVOUKA 1.-3. ročník / PŘÍRODOVĚDA 4.-6. ročník	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>- rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</p> <p>- zná rozvržení svých denních činností</p> <p>- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti</p>	<p>Moje rodina - kde a s kým žiji Adresa bydliště, zařízení bytu Co, kdo doma dělá Vztahy v rodině</p> <p>Orientace v čase Dny v týdnu Denní činnosti a přiřazení k časovým údajům (ráno – noc)</p> <p>Vánoční a velikonoční zvyky a tradice</p>	<p>Lidé kolem nás</p> <p>Lidé a čas</p>	<p>rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí – téma Chování lidí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – Morální rozvoj – Řešení problémů – téma Nežádoucí formy chování</p>
<p>- pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>- pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny</p> <p>- uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu</p>	<p>Roční období a jejich charakteristika Oblečení, sporty a hry Pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích, stromy, rostliny, zvířata</p> <p>Domácí a volně žijící zvířata a jejich mláďata</p> <p>Ovoce a zelenina</p> <p>Ochrana našeho zdraví Nácvik hygienických návyků Denní režim</p>	<p>Rozmanitost přírody</p> <p>Člověk a jeho zdraví</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PRVOUKA 1.-3. ročník / PŘÍRODOVĚDA 4.-6. ročník	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
- pojmenuje hlavní části lidského těla	Základní části těla		rozvoj – Psychohygiena – téma Osobní bezpečí
2. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy, popíše a zvládne cestu do školy vzhledem ke svým zrakovým možnostem - rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy - dodržuje základní pravidla společenského chování - při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně - pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti 	<p>Domov a škola Prostředí domova Typy bydlení</p> <p>Rodina (rodiče, sourozenci, prarodiče) Vztahy v rodině</p> <p>Chování lidí Zvládání vlastní emocionality</p> <p>Třídění běžných materiálů (plast, papír, směsný odpad) Respektování pravidel třídy</p> <p>Povolání a pracovní činnosti</p>	<p>Místo, kde žijeme</p> <p>Lidé kolem nás</p>	<p>Multikulturní výchova - Lidské vztahy – téma: Chování lidí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zná rozvržení svých denních činností - pozná, kolik je hodin rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny 	<p>Orientace v čase – dny v týdnu Denní činnosti a přiřazení k časovým údajům (ráno – noc) Celá hodina na ciferníku v oboru do 10ti Současnost a minulost v našem životě Vánoční a velikonoční zvyky a tradice</p> <p>Roční období a měsíce v roce</p>	<p>Lidé a čas</p> <p>Rozmanitost přírody</p>	<p>Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí –</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PRVOUKA 1.-3. ročník / PŘÍRODOVĚDA 4.-6. ročník	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>- pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami</p> <p>- pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat</p> <p>- uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu</p> <p>- pojmenuje hlavní části lidského těla</p>	<p>Rostliny, zvířata a houby V lese, v parku, v zahradě, na poli, v řece Jehličnaté a listnaté stromy Základní druhy ovoce a zelenina</p> <p>Domácí, hospodářská a volně žijící zvířata</p> <p>Ochrana našeho zdraví Sport, otužování se Denní režim Základní části těla Naše smysly</p>	<p>Člověk a zdraví</p>	<p>téma Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>
3. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <p>- uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy</p> <p>- popíše a zvládne cestu do školy vzhledem ke svým zrakovým možnostem</p> <p>- rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy dodržuje základní pravidla společenského chování; při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně</p>	<p>Okolí školy, riziková místa a situace cestou do školy, účel veřejných a společenských budov (muzeum, divadlo, radnice, nádraží apod.)</p> <p>Vybrané významné památky v okolí bydliště</p> <p>Seznámení s obchody a službami v nejbližším okolí, komunikace s prodávčem</p> <p>Rozlišování vybraných druhů peněz</p> <p>Rodina Chování a soužití lidí Škola – projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků Respektování pravidel třídy Zvládání vlastní emocionality</p> <p>Práce lidí v minulosti a současnosti</p>	<p>Místo kde žijeme</p> <p>Lidé kolem nás</p> <p>Lidé a čas</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PRVOUKA 1.-3. ročník / PŘÍRODOVĚDA 4.-6. ročník	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti poznává různé lidské činnosti</p> <p>- pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase</p> <p>- pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami</p> <p>- pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat</p> <p>- provede jednoduchý pokus podle návodu</p> <p>- provede jednoduchý pokus podle návodu</p> <p>- rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných</p> <p>- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</p> <p>- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe</p>	<p>Báje, pověsti Lidské vynálezy (např. rozdělování ohně, telefon, rádio a televize)</p> <p>Orientace v čase – dny v týdnu Denní činnosti a přiřazení k časovým údajům (ráno – noc) Celá hodina, půlhodina a čtvrt hodina na ciferníku v oboru do 12ti</p> <p>Rostliny, zvířata a houby Dřeviny a byliny Jedlé a jedovaté houby Pozorování rostlin během roku, péče o ně</p> <p>Základní části těla u vybraných zástupců zvířat</p> <p>Základní vlastnosti látek Vážení a měření Délka, hmotnost, objem, teplota</p> <p>Neživá příroda Pozorování a pokusy s neživou přírodou Slunce, voda, vzduch, nerosty a horniny, půda</p> <p>Ochrana a ohleduplné chování k přírodě Třídění a recyklace odpadu</p> <p>Dopravní výchova Základní pravidla správného přecházení vozovky Vybrané dopravní značky</p>	<p>Rozmanitost přírody</p> <p>Člověk a jeho zdraví</p>	<p>Environmentální výchova – Základní podmínky života – téma Živá a neživá příroda</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika – téma Bezpečné na silnici</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PRVOUKA 1.-3. ročník / PŘÍRODOVĚDA 4.-6. ročník	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p><i>i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i></p> <p><i>- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i></p> <p><i>- pojmenuje hlavní části lidského těla</i></p> <p><i>- uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění</i></p>	<p>Lidské tělo</p> <p>Části lidského těla</p> <p>Nejdůležitější vnitřní orgány</p> <p>Hygiena, zdravá strava</p> <p>První pomoc při drobných poraněních</p>		
4. ROČNÍK			
<p><i>Žák/yně</i></p> <p><i>- na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody,</i></p> <p><i>- popíše střídání ročních období zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí,</i></p> <p><i>- zvládá péči o pokojové rostliny, zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</i></p>	<p>Člověk a příroda</p> <p>Příroda živá a neživá</p> <p>Příroda na podzim</p> <p>Charakteristické znaky podzimu</p> <p>Podzim v zahradě, na poli</p> <p>Příroda v zimě</p> <p>Charakteristické znaky zimy</p> <p>Les</p> <p>Význam lesa pro člověka</p> <p>Základní zástupci jehličnatých a listnatých stromů</p> <p>Lesní byliny a plody</p> <p>Příroda na jaře</p> <p>Charakteristické znaky jara</p> <p>Práce na zahradě, na poli</p> <p>Byliny a dřeviny</p> <p>Části těla rostliny</p>	<p>Rozmanitost přírody</p>	<p>Environmentální výchova – Základní podmínky života – téma Živá a neživá příroda</p> <p>Environmentální výchova - Ekosystémy - téma Ekosytémy </p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PRVOUKA 1.-3. ročník / PŘÍRODOVĚDA 4.-6. ročník	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>- zná způsob péče o drobná domácí zvířata</p> <p>- chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí</p> <p>- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</p>	<p>Příroda v létě Charakteristické znaky léta Letní ovoce a rostliny Zvířata a rostliny žijící u vody</p> <p>Zvířata v přírodě Hlavní části těla zvířete Péče o zvířata</p> <p>Chráníme přírodu</p> <p>Dopravní výchova v modelových situacích, při vycházkách a výletech</p>		
5. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <p>- zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</p> <p>- zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata</p> <p>- na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody</p>	<p>Živočichové Domácí zvířata Stavba těla, užitek, péče o zvířata Ptáci, stavba těla, chovní i volně žijící ptáci Hmyz, užitečný a škodlivý hmyz</p> <p>Rostliny Základní životní projevy rostlin Vybrané druhy rostlin, jejich výskyt Vybrané druhy kulturních rostlin</p> <p>Podmínky života na Zemi Význam slunečního záření, vody, vzduchu a půdy pro rostliny a živočichy</p> <p>Člověk</p>	<p>Rozmanitost přírody</p>	<p>Enviromentální výchova - Základní podmínky života - téma Podmínky života na Zemi </p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PRVOUKA 1.-3. ročník / PŘÍRODOVĚDA 4.-6. ročník	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví</p> <p>- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</p> <p>- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</p> <p>- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc</p> <p>- uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu odmítá návykové látky</p>	<p>Odlišnosti od ostatních živočichů</p> <p>Lidské tělo Nejdůležitější vnitřní orgány</p> <p>Základy sexuální výchovy</p> <p>Etapy lidského života</p> <p>Péče o zdraví, zdravý životní styl, správná výživa, pitný režim, prevence nemocí a úrazů První pomoc při úrazech</p> <p>Chování v situacích ohrožujících zdraví, návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví</p>	<p>Člověk a jeho zdraví</p>	<p>Multikulturní výchova – Etnický původ- téma lidské rasy</p>
6. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <p>- zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přízpůsobení organismů prostředí</p>	<p>Živočichové Zvířata ve volné přírodě Stavba těla, užitek, péče o zvířata Ptáci, stavba těla, chovní i volně žijící ptáci Hmyz, užitečný a škodlivý hmyz</p>	<p>Rozmanitost přírody</p>	<p>Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí – téma Člověk a přírodní zdroje </p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PRVOUKA 1.-3. ročník / PŘÍRODOVĚDA 4.-6. ročník	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>- provádí jednoduché pokusy se známými látkami</p> <p>- popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují</p> <p>- reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<p>Rostliny Vybrané druhy rostlin, jejich výskyt Kulturní rostliny</p> <p>Houby Jedlé, nejedlé, jedovaté</p> <p>Člověk a technika Základní rozdělení látek -pevné, kapalné, plynné a jejich vlastnosti Měření délky, hmotnosti a objemu, času, teploty Jednotky měření, měřidla Jednoduché stroje - kladka, páka, kolo</p> <p>Člověk a přírodní zdroje Půda - humus a jeho význam pro úrodnost půdy, péče o půdu Nerosty a horniny - stavební suroviny, sůl kamenná, uhlí, ropa a zemní plyn Vzduch – význam pro život, proudění vzduchu (vítr), ochrana ovzduší Domácí spotřebiče (elektrické, plynové)</p> <p>Člověk a prostředí Ochrana přírody a krajiny, rizika v přírodě (mimořádné události)</p>		<p>Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - téma Energie </p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU VLASTIVĚDA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <p>- popíše polohu svého bydliště na mapě</p> <p>- orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany</p> <p>- řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p>	<p>Bydliště a jeho okolí Poloha ČR Mapa ČR Orientace v krajině, světové strany Bezpečný pohyb v přírodě</p> <p>Naše vlast – ČR</p>	<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU VLASTIVĚDA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě - uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí - sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest - pozná státní symboly České republiky 	<p>Cestujeme po naší vlasti – povrch, vodstvo Pamětihodnosti ČR Zajímavosti regionů</p> <p>Státní symboly Státní svátky</p>		<p>souvislostech – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Multikulturní výchova – Multikulturalita</p>
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) - rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých - uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz 	<p>Rodina, příbuzenské vztahy Život v rodině Škola a vztahy v ní</p> <p>Práva a povinnosti žáka školy</p> <p>Používání peněz v běžných situacích Jednoduché nákupy</p> <p>Rizika půjčování peněz</p>	LIDÉ KOLEM NÁS	
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách - uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji 	<p>Život dříve a nyní Významné historické události v českých dějinách</p> <p>Významné události v regionu a kraji</p>	LIDÉ A ČAS	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU VLASTIVĚDA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
- vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí školy (svého bydliště)	Významné historické, kulturní a přírodní památky regionu		
6. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje - orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany - řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě - uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí - sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest - pozná státní symboly České republiky 	<p>Bydliště a jeho okolí Poloha ČR Mapa ČR, kraje ČR Orientace v krajině, světové strany</p> <p>Bezpečný pohyb v přírodě</p> <p>Naše vlast – ČR, demokratický stát ČR – součást Evropy Naši sousedé Pamětihodnosti kraje Historické události a zajímavosti</p> <p>Zážitky z vlastních cest</p> <p>Státní symboly a svátky</p>	<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p>	<p>Výchova demokratického občana – Občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět</p>
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) - rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých - uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy 	<p>Rodina, příbuzenské vztahy Život v rodině Soužití ve škole a ve společnosti</p> <p>Práva a povinnosti žáka školy</p> <p>Používání peněz v běžných situacích</p>	<p>LIDÉ KOLEM NÁS</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova- Sociální rozvoj; Mezilidské vztahy</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU VLASTIVĚDA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>- používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</p> <p>- porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz</p> <p>- sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</p>	<p>Ceny zboží</p> <p>Vracení peněz</p> <p>Potřeby a finanční možnosti</p> <p>Rizika půjčování peněz</p> <p>Osobní a rodinný rozpočet</p> <p>Příjmy a výdaje</p>		
<p>Žák/yně</p> <p>- rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách</p> <p>- uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji</p> <p>- vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí školy (svého bydliště)</p>	<p>Život dříve a dnes</p> <p>Významné historické události v českých dějinách</p> <p>Významné historické události v regionu</p> <p>Významné historické, kulturní a přírodní památky</p>	LIDÉ A ČAS	

7.7. Vyučovací předmět: Dějepis

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Žák/yně

-chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Žák/yně

- rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
- podle obrázků (modelů) popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Žák/yně

- uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
- popíše život v době nejstarších civilizací

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Žák/yně

- uvede první státní útvary na našem území
- uvede základní informace z období počátků českého státu
- popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
- charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
- rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
- uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Žák/yně

- popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
- uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
- pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Žák/yně

- uvede základní historické události v naší zemi v 19. století
- vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století
- rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap

MODERNÍ DOBA

Žák/yně

- uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války
- uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

ROZDĚLENÝ A INTEGROUJÍCÍ SE SVĚT

Žák/yně

- popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
- chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU DĚJEPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK			
<p>Žák/yně -chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti</p> <p>Žák/yně - rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí</p> <p>- podle obrázků (modelů) popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty</p>	<p>Pravěk Nejstarší dějiny Čech Doba kamenná, bronzová a železná Velké stěhování Slované</p>	<p>Člověk v dějinách</p> <p>Počátky lidské společnosti</p>	
<p>Žák/yně - uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států</p> <p>- popíše život v době nejstarších civilizací</p>	<p>Starověk Egypt Indie a Čína Řecko Řím</p>	<p>Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury</p>	<p>Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát</p>
8. ROČNÍK			
<p>Žák/yně - uvede první státní útvary na našem území</p> <p>- uvede základní informace z období počátků českého státu</p> <p>- popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti</p> <p>- rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské</p>	<p>Středověk a křesťanství</p> <p>Slované Sámova říše Velká Morava Počátky českého státu a křesťanství Románská kultura</p> <p>Přemyslovci a Lucemburkové Města a gotická kultura Karel IV.</p>	<p>Křesťanství a středověká Evropa</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU DĚJEPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu - charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí 	Jan Hus Husitství Jiří z Poděbrad		
9. ROČNÍK			
Žák/yně <ul style="list-style-type: none"> - popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu - uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období - pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku 	Novověk Objevné cesty a jejich důsledky Kryštof Kolumbus Renesance České země za vlády Habsburků Rudolf II. Bitva na Bílé hoře a její důsledky Jan Ámos Komenský Barokní kultura Marie Terezie a Josef II.	Objevy a dobývání Počátky nové doby	
Žák/yně <ul style="list-style-type: none"> - uvede základní historické události v naší zemi v 19. století - vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století - rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap 	Národní obrození Revoluční rok 1848 Česká politika a kultura na konci 19. století	Modernizace společnosti	
10. ROČNÍK			
Žák/yně <ul style="list-style-type: none"> - uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války 	První světová válka a její důsledky Vznik samostatné Československé republiky	Moderní doba	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU DĚJEPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky - uvede základní události meziválečného období 	Tomáš Garrigue Masaryk Hospodářská krize, fašismus Okupace Československa		
Žák/yně <ul style="list-style-type: none"> - popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě - chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti 	2. světová válka a její důsledky Únor 1948 v Československu Období stalinismu a socialismu Rok 1968 v Československu Normalizace Rok 1989 v Československu Václav Havel Rozdělení Československa	Rozdělený a integrující se svět	

7.8. Vyučovací předmět: Občanská výchova

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

- Žák/yně
- přistupuje kriticky k projevům vandalismu
  - v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí
  - respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
  - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
  - rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
  - je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
  - respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Žák/yně

- chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním

-formuluje své nejbližší plány

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Žák/yně

- stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi

- ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet

- uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům

- uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Žák/yně

- uvede základní prvky fungování demokratické společnosti

- chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy

- uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání

- vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů

- na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu

- uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

- uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání

- uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

- vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu

- rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy

- v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Žák/yně

- uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy

- uvede příklady mezinárodního terorismu

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU OBČANSKÁ VÝCHOVA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu - uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele - uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah a ví o výhodách spolupráce mezi státy - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - uvede příklady některých projevů globalizace a některé globální problémy současnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie - právo v každodenním životě - lidská práva - evropská integrace - mezinárodní spolupráce - globalizace 	<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p>	
10. ROČNÍK			
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - zhodnotí význam vzájemné solidarity mezi lidmi - chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním - formuluje své nejbližší plány - popíše, jak lze rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	<ul style="list-style-type: none"> - porozumění a spolupráce ve společnosti - člověk a pracovní život - význam sebepoznání, vzdělání, schopnosti, vlastnosti, dovednosti 	<p>Člověk ve společnosti</p> <p>Člověk jako jedinec</p>	<p>Výchova demokratického</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU OBČANSKÁ VÝCHOVA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování - uvede příklady mezinárodního terorismu - chápe roli ozbrojených sil při obraně státu 	<ul style="list-style-type: none"> - významné globální problémy včetně válek a terorismu 	Mezinárodní vztahy, globální svět	

7.9. Vyučovací předmět: Fyzika

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

LÁTKY A TĚLESA

Žák/yně

- změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

POHYB TĚLES; SÍLY

Žák/yně

- rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu
- zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů
- rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
- předvídá změnu pohybu těles při působení síly
- aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Žák/yně

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

ENERGIE

Žák/yně

- uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)
- rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití
- rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

Žák/yně

- rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz
- posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Žák/yně

- sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
- vyjmenuje zdroje elektrického proudu
- rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla
- zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

VESMÍR

Žák/yně

- objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností
- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci
- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU FYZIKA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK			
Žák/kyně - změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny, charakterizující látky a tělesa - délku, hmotnost, čas - vytvoří si představu závislosti změny objemu tělesa při změně jeho - sestaví s dopomocí jednoduchý el. obvod	Látky a tělesa Měřené veličiny – délka, hmotnost, čas Druhy skupenství Elektrický obvod Zdroj napětí, spotřebič, spínač	Stavba látek Měření fyzikálních veličin Elektrický obvod	
8. ROČNÍK			
Žák/kyně - rozeznává, že je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu	Pohyb těles, síly	Pohyb a síla	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU FYZIKA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů - rozezná, zda na konkrétní těleso v konkrétní situaci působí síla - předvídá změnu pohybu těles při působení síly - aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí, rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití 	<p>Pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý Vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa Tlaková síla a tlak Třecí síla v praxi Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů Rovnováha na páce a pevné kladce- prakticky Mechanické vlastnosti tekutin</p> <p>Hydraulická zařízení- ukázka Hydrostatický a atmosférický tlak- informativně Potápění, vznášení a plování těles v klidných tekutinách Světelné jevy - šíření světla, čočky</p>	<p>Mechanické vlastnosti kapalin a plynů</p> <p>Světelné jevy</p>	
9. ROČNÍK			
<p>Žák/kyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) - rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití - rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem - pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku, jeho šíření a odraz 	<p>Energie Formy energie Výroba a přenos elektrické energie Přeměny skupenství – tání a tuhnutí Vypařování a kapalnění, var Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p> <p>Zvukové děje Vznik zvuku, rychlost šíření zvuku, odraz zvuku, ozvěna</p>	<p>Práce, energie, teplo</p> <p>Zvukové jevy</p>	

SMĚSI

Žák/yně

- pozná směsi a chemické látky
- rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití
- uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Žák/yně

- uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky
- rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

Žák/yně

- pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Žák/yně

- popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí
- orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem (podle stupně zrak. postižení)
- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Žák/yně

- zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie
- vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy
- uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy

CHEMIE A SPOLEČNOST

Žák/yně

- uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin
- zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU CHEMIE	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>papírkem (podle stupně zrakového postižení)</p> <ul style="list-style-type: none"> - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem - zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie - vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy - uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy - uvede příklady prvotních a druhotných surovin - zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka 	<p>bezpečnost práce a 1. pomoc při zasažení nebezpečnou chemickou látkou</p> <p>ropa, uhlí, zemní plyn</p> <p>průmyslově vyráběná paliva</p> <p>vybrané organické látky</p> <p>- suroviny, recyklace surovin chemické látky, výrobky chemického průmyslu - použití, likvidace</p> <p>rizika v souvislosti se životním prostředím a zdravím člověka; návykové látky</p>	<p>Organické sloučeniny</p> <p>Chemie a společnost</p>	<p>Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí </p>

7.11. Vyučovací předmět: Přírodopis

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Žák/yně

- orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života
- zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů
- rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy
- uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka
- má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

Žák/yně

- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků
- pozná lišejníky

BIOLOGIE ROSTLIN

Žák/yně

- porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin
- rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití
- uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
- rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce
- popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Žák/yně

- porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
- odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
- využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Žák/yně

- popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
- charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka
- popíše vznik a vývin jedince
- rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- zná zásady poskytování první pomoci při poranění

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Žák/yně

- popíše jednotlivé vrstvy Země
- pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
- rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
- rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik
- na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Žák/yně

- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
- popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
- pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Žák/yně

- využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu
- dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka - zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů - rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce	<p>Názory na vznik a vývoj života, základní podmínky a projevy života</p> <p>Organismy jednobuněčné, mnohobuněčné</p> <p>Způsoby rozmnožování organismů</p> <p>Viry a bakterie, prevence nákazy</p> <p>Sinice, řasy</p> <p>Houby</p>	<p>Obecná biologie a genetika</p>	<p>Environmentální výchova – Ekosystémy – téma Vztahy mezi organismy 🌳</p> <p>Biologie rostlin</p> <p>Biologie hub</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků</p> <p>- pozná lišejníky</p> <p>- porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</p> <p>odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>- ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p> <p>- využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu; dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody</p>	<p>Lišejníky</p> <p>Jednobuněční a bezobratlí živočichové, stavba těla a vybraní zástupci</p> <p>Hospodářsky a epidemiologicky významné druhy; ochrana živočichů</p> <p>Pozorování a zkoumání přírodnin</p>	<p>Biologie živočichů</p> <p>Praktické poznávání přírody</p>	
8. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <p>- porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>- rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</p> <p>- odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy</p>	<p>Obratlovci (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci), stavba těla, vybraní zástupci obratlovců</p>	<p>Biologie živočichů</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p><i>chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i></p> <p><i>- ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i></p> <p><i>- využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb</i></p> <p><i>- porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin</i></p> <p><i>- rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití</i></p> <p><i>- uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování</i></p> <p><i>- rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce- popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</i></p> <p><i>- využívá metody poznávání přírody osvojené v přírodopisu; dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody</i></p>	<p>Hospodářský význam a péče o domácí živočichy; ochrana živočichů</p> <p>Stavba rostlinného těla</p> <p>Fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování</p> <p>Vybraní zástupci rostlin a jejich význam, ochrana rostlin</p> <p>Pozorování a zkoumání přírodnin</p>	<p>Biologie rostlin</p> <p>Praktické poznávání přírody</p>	<p>Environmentální výchova – Základní podmínky života – téma Základní podmínky života rostlin </p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>9. ROČNÍK</i>			
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce - odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb - popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce - popíše vznik a vývin jedince - rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby - zná zásady poskytování první pomoci při poranění 	<p>Savci, stavba těla, vybraní zástupci savců</p> <p>Hospodářský význam a péče o domácí živočichy; ochrana živočichů</p> <p>Stavba a funkce jednotlivých částí těla</p> <p>Rozmnožování člověka, období lidského života</p> <p>Nemoci, úrazy, prevence</p> <p>První pomoc</p>	<p>Biologie živočichů</p> <p>Biologie člověka</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>- využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu; dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody</p>	<p>Pozorování a zkoumání přírodnin</p>	<p>Praktické poznávání přírody</p>	
10. ROČNÍK			
<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - popíše jednotlivé vrstvy Země - pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny - rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik - na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi - charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech 	<p>Přírodní děje, podmínky života</p> <p>Vznik a stavba Země</p> <p>Nerosty a horniny, vybraní zástupci, jejich význam a využití</p> <p>Geologické děje (sopečná činnost, zemětřesení)</p> <p>Druhy půd, hospodářský význam pro člověka, ochrana půdy</p> <p>Počasí, podnebí</p> <p>Vývoj člověka</p> <p>Vzájemné vztahy mezi organismy, ekosystém, společenstva, populace</p> <p>Potravní řetězce</p>	<p>Obecná biologie</p> <p>Neživá příroda</p> <p>Biologie člověka</p>	<p>Multikulturní výchova – Etnický původ – téma</p> <p>Lidské rasy a rasismus </p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>- popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky</p> <p>- pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</p> <p>- využívá metody poznávání přírody osvojené v přírodopisu; dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody</p>	<p>Ochrana životního prostředí</p> <p>Pozorování a zkoumání přírodnin</p>	<p>Ekologie</p> <p>Praktické poznávání přírody</p>	<p>Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí - téma ochrana přírody </p>

7.12. Vyučovací předmět: Zeměpis

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Žák/yně

- rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii
- získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Žák/yně

- objasní důsledky pohybů Země
- uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost
- uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

REGIONY SVĚTA

Žák/yně

- vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
- charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Žák/yně

- uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel

- vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Žák/yně

- umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

Žák/yně

- vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
- charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
- rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
- uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
- vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Žák/yně

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ZEMĚPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK			
Žák/kyně rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii	Geografické, topografické a kartografické pojmy, plán, mapa, smluvené značky	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	
Žák/kyně získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí	Glóbus, měřítko glóbusu, obsah plánů a map		

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ZEMĚPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák/kyně objasní důsledky pohybu Země</p> <p>Žák/kyně uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost</p> <p>Žák/kyně uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu</p> <p>Uvede příklady přírodních, kulturních a krajinných složek</p>	<p>Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období</p> <p>Krajinná sféra - přírodní, společenská a hospodářská</p> <p>geografická pásma, přírodní oblasti</p> <p>Krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajín</p> <p>Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života</p>	<p>Přírodní obraz Země</p> <p>Životní prostředí</p> <p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p>	
8. ROČNÍK			
<p>Žák/kyně vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány</p> <p>Žák/kyně rozliší přírodní a společenské znaky světových regionů</p> <p>Žák/kyně charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní a společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států</p>	<p>Světadíly, oceány, makroregiony světa - charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů.</p> <p>Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života</p>	<p>Regiony světa</p>	<p>Multikulturní výchova - Etnický původ</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ZEMĚPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</p> <p>Uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel</p>	<p>Obyvatelstvo světa</p> <p>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary</p>	<p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p> <p>Společenské a hospodářské prostředí</p>	
9. ROČNÍK			
<p>Žák/kyně vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány</p> <p>Charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické, a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států</p> <p>Žák/kyně vymezí a lokalizuje místní oblast podle bydliště nebo školy;</p> <p>charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, určí zeměpisnou polohu a rozlohu ČR a její sousední státy.</p> <p>Rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a členitost</p>	<p>Světadíly, oceány, makroregiony světa - charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů</p> <p>Místní region</p> <p>Česká republika - poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry, obyvatelstvo, demografické a hospodářské charakteristiky, hospodářské aktivity, sektorová struktura hospodářství. Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě.</p> <p>Regiony ČR</p>	<p>Regiony světa</p> <p>Česká republika</p>	<p>Multikulturní výchova - Princip sociálního smíru a solidarity</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ZEMĚPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR</p> <p>Uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva</p> <p>Vyhledá na mapách jednotlivé kraje ČR a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti</p> <p>Žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině a volné přírodě</p>	<p>Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života</p>	<p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p>	
10. ROČNÍK			
<p>Rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii</p> <p>Uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel</p> <p>Posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p>	<p>Geografické, topografické a kartografické pojmy, plán, mapa, smluvené značky</p> <p>Obyvatelstvo světa</p> <p>Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy</p> <p>Světové hospodářství</p> <p>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary</p> <p>Vztah přírody a společnosti</p> <p>Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života</p>	<p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</p> <p>Společenské a hospodářské prostředí</p> <p>Životní prostředí</p> <p>Terénní geografická výuka, praxe</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU ZEMĚPIS	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině a volné přírodě		a aplikace	

7.13. Vyučovací předmět: Hudební výchova

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

Žák/yně

- zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
- správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
- reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
- rozliší sílu zvuku
- pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- propojí vlastní pohyb s hudbou
- doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
- odliší tóny podle výšky, síly a barvy
- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní □ frázování

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

Žák/yně

- doprovází písně pomocí ostinata
- p interpretuje vybrané lidové a umělé písně
- rozeznává různé hudební žánry
- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ROČNÍK			
-zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty -zřetelně vyslovuje při zpěvu a rytmicke textu -reaguje pohybem na tempové změny v hudbě	Písně lidové se vztahem k ročním obdobím a tradičním svátkům, reprodukce melodické ozvěny rytmizace textů studovaných písní, reprodukce rytmické ozvěny pohybové etudy (chůze, běh podle hudby)	Vokální činnosti Hudebně-pohybové činnosti	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení sluchového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování)
2. ROČNÍK			
-zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty -správně a hospodárně dýchá -zřetelně vyslovuje při zpěvu a rytmicke textu -reaguje pohybem na tempové změny v hudbě -rozliší sílu zvuku -pozorně vnímá jednoduché skladby	Písně lidové i umělé se vztahem k ročním obdobím a tradičním svátkům, reprodukce melodické ozvěny rytmizace textů studovaných písní, reprodukce rytmické ozvěny pohybové etudy (chůze, běh, poskoky podle hudby) silně-slabě (rozlišování při zpěvu i poslechu) poslech jednoduchých skladeb s programní náplní v délce do pěti minut	Vokální činnosti Hudebně-pohybové činnosti Poslechové činnosti	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení sluchového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování)
3. ROČNÍK			
-zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty -správně a hospodárně dýchá -zřetelně vyslovuje při zpěvu a rytmicke textu -reaguje pohybem na tempové a rytmické změny v hudbě -rozliší sílu zvuku	Písně lidové i umělé v tónině dur i moll rytmizace textů studovaných písní a říkadel pohyb při hudbě, hra na tělo silně-slabě (rozlišování při zpěvu i poslechu)	Vokální činnosti Hudebně-pohybové činnosti	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení sluchového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování)

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
-pozorně vnímá jednoduché skladby	poslech jednoduchých skladeb s programní náplní, pohádek s hudbou	Poslechové činnosti	
4. ROČNÍK			
-zpívá písně v rozsahu přiměřeném individuálním schopnostem -správně hospodaří s dechem při zpěvu -propojí vlastní pohyb s hudbou -odliší tóny podle síly a výšky -pozorně vnímá jednoduché skladby -doprovodí spolužáky hrou na rytmické nástroje	Písně lidové i umělé v tónině dur i moll taneční etudy spojené se zpěvem nastudovaných písní, hra na tělo sluchová cvičení a hry poslech skladeb různého charakteru a nálady hra na Orffovy nástroje (forma improvizace)	Vokální činnosti Hudebně-pohybové činnosti Poslechové činnosti Instrumentální činnosti	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení sluchového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování) Kreativita
5. ROČNÍK			
-zpívá písně v rozsahu přiměřeném individuálním schopnostem -správně hospodaří s dechem při zpěvu -propojí vlastní pohyb s hudbou -odliší tóny podle síly a výšky -pozorně vnímá hudbu při poslechu skladeb -doprovodí zpěv hrou na rytmické nástroje	Písně lidové i umělé v tónině dur i moll taneční etudy spojené se zpěvem nastudovaných písní, hra na tělo sluchová a intonační cvičení a hry poslech skladeb různého charakteru a nálady hra na Orffovy nástroje (forma improvizace, nápodoba modelu)	Vokální činnosti Hudebně-pohybové činnosti Poslechové činnosti Instrumentální činnosti	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení sluchového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování) Kreativita

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6. ROČNÍK			
<p>-zpívá písně v rozsahu přiměřeném individuálním schopnostem</p> <p>-správně hospodaří s dechem při zpěvu a frázování písní</p> <p>-propojí vlastní pohyb s hudbou</p> <p>-odliší tóny podle barvy</p> <p>-pozorně vnímá hudbu při poslechu skladeb</p> <p>-doprovodí zpěv hrou na rytmické nástroje</p>	<p>Písně lidové i umělé v tónině dur i moll různého charakteru, tempa a nálady</p> <p>taneční etudy spojené se zpěvem nastudovaných písní, hra na tělo</p> <p>sluchová cvičení a hry, poslech zvuku různých hudebních nástrojů</p> <p>poslech skladeb různého charakteru a nálady</p> <p>hra na Orffovy nástroje (forma improvizace, řízený doprovod)</p>	<p>Vokální činnosti</p> <p>Hudebně-pohybové činnosti</p> <p>Poslechové činnosti</p> <p>Instrumentální činnosti</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení sluchového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování) Kreativita</p>
7. ROČNÍK			
<p>-interpretuje vybrané lidové a umělé písně</p> <p>-rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru</p> <p>-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu</p> <p>-uvede jména některých hudebních skladatelů</p>	<p>Písně lidové i umělé různého charakteru a žánrů</p> <p>cvičné ukázky zvuku jednotlivých nástrojů, identifikace nástrojů v poslouchaných skladbách</p> <p>poslech skladeb většího rozsahu</p> <p>seznámení s hudebními skladateli v návaznosti na poslech skladeb doprovází zpěv hrou na Orffovy nástroje</p>	<p>Vokální činnosti</p> <p>Poslechové činnosti</p> <p>Instrumentální činnosti</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení sluchového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování) Kreativita</p>
8. ROČNÍK			
<p>-interpretuje vybrané lidové a umělé písně</p> <p>-rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru</p>	<p>Písně lidové i umělé různého charakteru a žánrů</p> <p>cvičné ukázky zvuku jednotlivých nástrojů, identifikace nástrojů v poslouchaných skladbách</p>	<p>Vokální činnosti</p> <p>Poslechové činnosti</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu -uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	poslech skladeb většího rozsahu různých stylových období Doprovází zpěv hrou na Orffovy nástroje	Instrumentální činnosti	sluchového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování) Kreativita
9. ROČNÍK			
-interpretuje vybrané lidové a umělé písně -doprovází písně pomocí ostinata -rozeznává různé hudební žánry -pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu -uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl -rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru	Písně lidové i umělé různého charakteru a žánrů hra ostinátčního doprovodu dle individuálních schopností hudba vážná, zábavná, jazzová a pod. poslech skladeb většího rozsahu různých stylových období identifikace nástrojového obsazení poslouchaných skladeb	Vokální činnosti instrumentální činnosti Poslechové činnosti	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení sluchového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování) Kreativita
10. ROČNÍK			
-interpretuje vybrané lidové a umělé písně -doprovází písně pomocí ostinata -rozeznává různé hudební žánry	Písně lidové i umělé různého charakteru a žánrů hra ostinátčního doprovodu dle individuálních schopností hudba vážná, zábavná, jazzová a pod.	Vokální činnosti instrumentální činnosti Poslechové činnosti	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení sluchového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování) Kreativita

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu -uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl -rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru	poslech skladeb většího rozsahu různých stylových období identifikace nástrojového obsazení poslouchaných skladeb		

7.14. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

Žák/yně

- zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele a podle zrakového postižení)
- uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností a možností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU Výtvarná výchova	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. – 3. ROČNÍK			
<p>Žák/kyně zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele a podle zrakového postižení)</p> <p>uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům</p>	<p>Práce s modelovací hmotou (hněte, koulí, válí, tvaruje palcem)</p> <p>Práce s papírem (lepení, trhání)</p> <p>Práce s barvou (malba prsty, štětcem, tiskátky...)</p> <p>Práce s barvou (Experimentuje s barvou (soutisk barev), pouze pro slabozraké)</p> <p>Práce s trojrozměrnými předměty a reliéfem.</p> <p>Práce s přírodninami. (Otiskuje přírodniny (listy, peří, větvičky apod.). Nevidomí vtlačují přírodniny do modelovací hmoty, hlíny.)</p> <p>Práce s papírem. (Skládá papír - vějíř, ocas papírového draka apod.)</p> <p>Práce s modelovací hmotou, hlínou. (Vyrývá kresbu do modelovací hmoty - sluníčko). Práce s modelovací hmotou, hlínou. (Tvoří plastickou kresbu z tenkých válečků.) Práce s modelovací hmotou, hlínou. (Vyplňuje obrysové tvary tvořené z válečků)</p> <p>Vytváření trojrozměrného objektu. (Pracuje s netradičními materiály - mikulášské jablíčko – jablko, želé, párátko apod.)</p> <p>Práce se stavebnicí. (Manipuluje s trojrozměrnými geometrickými tvary)</p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Uplatňování subjektivity</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - seberegulace a seberealizace</p> <p>Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - kooperace a kompetice</p>
4. – 6. ROČNÍK			
<p>Žák/kyně uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</p> <p>rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy,</p>	<p>Dekorativní práce malba nebo práce s modelovací hmotou. (Řeší výplň předem určené plochy (čtverec s okrajem). Lze řešit barevně - slabozrací nebo strukturou či perforací – nevidomí.)</p> <p>Práce s tiskátky (papír, hlína). (Rozvíjí smysl pro rytmus v ploše - střídání jednoduchého motivu – strom, houba, slunce)</p> <p>Kresba a kolorování. (Kreslí silným fixem a kresbu koloruje. Nevidomí – vykřívají plasticky naznačené plochy prstovými barvami)</p> <p>Vypichovaná kresba.</p> <p>Symbolika barev, rytmizace plochy.</p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Uplatňování subjektivity</p>	<p>Mediální výchova - tematické okruhy produktivních činností - práce v realizačním týmu</p> <p>Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj – kooperace a kompetice</p>

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU Výtvarná výchova	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností a možností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</p> <p>při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</p> <p>vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla</p>	<p>Zapouští barvy do vlhké podmalby. Nevidomí – využívají Pichtův stroj ke zdobení - papírová kraslice.) Práce s papírem (skládání, stříhání). (Skládá a stříhá papír (čepice, loď, spirála). Rozumí pojmům střed, výška, šířka a polovina papíru.)</p> <p>Práce s modelovací hmotou, hlinou. (Vyrývá kresbu do modelovací hmoty - strom, rostlina). Práce s modelovací hmotou podle fantazie.</p> <p>Tvoření výstavek ve třídě. Prohlížení tvorby ostatních na různých výstavách, workshopech atd.</p>	<p>Ověřování komunikačních účinků</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - seberegulace a seberealizace</p>

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

Žák/yně

- uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
- uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle svých možností a vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
- při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
- vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU Výtvarná výchova	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
2. stupeň 7. – 10. ročník			
<p>Žák/kyně uplatňuje základní dovednosti při přípravě a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p>	<p>Materiály:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Papír, karton, drobný materiál, přírodní materiál, barvy, modelovací hmoty. <p>Techniky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trhání, muchlání, mačkání, stříhání, skládání, lepení papíru. - Navlékání, spojování, nalepování, vmačkávání, vyplňování drobný a přírodní materiál. - Malba štětec/prst, kresba, vypichovaná kresba, kresba pomocí válečků modelovací hmoty, tisk při práci s barvou. <p>Pomůcky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nůžky, lepidla, lepicí pásky, štětce, bodátka, tiskátka. 		
<p>Uplatňuje linie, barvy, tvary, a objekty v ploše i prostoru podle svých možností a vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy: pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních: vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci.</p>	<p>Malba, koláž.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maluje a doplňuje malbu vlepováním maket předmětů /nevidomí – makety z papírů různých povrchů/ - Práce s trojrozměrnými předměty a reliéfem. <p>Práce s barvou a linií:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Malba, práce s modelovací hmotou (umí vytvořit pozitivní i negativní obrázek /nevidomí pracují s pozitivním a negativním reliéfem/) - Malba, kresba a modelování (využívá geometrické tvary k vytvoření abstraktní kompozice /nevidomí – vypichovaná kresba, práce v hlíně/) - Malba a rytá kresba (umí využít emocionálního působení barev/nevidomí využívají různé síly čar, vyrývaných do modelovací hmoty/) - Kresba, vypichovaná kresba (umí dekorativně řešit černobílou kompozici malého formátu /nevidomí kreslí na slepeckém stroji/) - Plastická kresba (vytváří kompozice z křivek a přímek z modelovací hmoty nebo z provázků a stužek na plstěnce. 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p>	<p>Osobnostní a sociální výchovy – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání</p>
<p>Při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností,</p>	<p>Práce s barvou a modelování podle předlohy:</p>		

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU Výtvarná výchova	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy: zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních.	- experimentuje s barvou, otiskuje skvrny, domýšlí obrázek / nevidomí modelují podle plastických modelů popř. skutečných předmětů/		
Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	Kontrast v malbě i sochařství: - umí využít kontrastu světla a tmy v malbě (světla lidských obydlí ve tmě, požár) /nevidomí využívají kontrast hladká a drsná plocha/.		

7.15. Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

Žák/yně

- chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
- projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
- dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
- svěří se se zdravotním problémem
- dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
- chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK			
<p>Chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny</p> <p>Uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím</p> <p>Respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví</p> <p>Svěří se se zdravotním problémem</p> <p>Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her</p>	<p>Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství</p> <p>Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina</p> <p>Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny</p> <p>Sexuální dospívání, zdrženlivost, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých</p> <p>Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p> <p>Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p> <p>Ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz</p> <p>Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</p>	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p>	<p>Multikulturní výchova – Lidské vztahy – Vztahy k lidem z jiných zemí, kultur, náboženství</p>
10. ROČNÍK			
<p>Žák dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových</p>	<p>Stres a jeho vztah ke zdraví, překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti</p> <p>Autodestruktivní závislosti, psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě</p>	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p>	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>látek a provozováním hazardních her</p> <p>Zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí</p> <p>Uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc, ví o centrech odborné pomoci</p> <p>Chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel</p>	<p>Těžké životní situace a jejich zvládnutí</p> <p>Násilí a zneužívání, šikana</p> <p>Kriminalita mládeže</p> <p>Bezpečné chování a komunikace s vrstevníky i neznámými lidmi</p> <p>Bezpečný pohyb v rizikovém prostředí</p> <p>Reklama, reklamní vlivy</p> <p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)</p> <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí</p>	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p>	<p>Multikulturní výchova –</p> <p>Lidské vztahy – Vztahy k lidem z jiných zemí, kultur, náboženství</p>

7.16. Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

Žák/yně

- zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti

- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA (prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV)

Žák/yně

- uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
- zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

Žák/yně

- chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA (prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV)

Žák/yně

- zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
- zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
- upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

Žák/yně

- usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
- cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy

- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
- vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity
- uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného
- uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
- chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Žák/yně

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Žák/yně

- užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
- spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA (prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV)

Žák/yně

- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
- zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
- vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

Výstupy	UČIVO PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
I. stupeň – 1. období (1. – 3. ročník)			
<p>Žák/kyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost - dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů 	<p>Význam pohybu pro zdraví Příprava organismu Zdravotně zaměřené oblasti</p> <p>Hygiena při TV a bezpečnost při pohybových činnostech</p> <p>Komunikace a organizace při TV</p> <p>Pohybové hry Rytmické a kondiční formy cvičení</p> <p>Základy gymnastiky Plavání</p>	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p>	<p>Psychohygiena – Téma: Relaxační cvičení</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí – Téma: Pohybové hry</p>
I. Stupeň - 2. období (4. – 6. ročník)			
<p>Žák/kyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu 	<p>Význam pohybu ke zdraví</p>	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p>	<p>Psychohygiena – Téma: Drogy a jejich vliv na zdraví</p>

Výstupy	UČIVO PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením - zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností - reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti - dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy 	<p>Hygiena a bezpečnost při TV</p> <p>Zdravotně zaměřené činnosti Základy speciálního cvičení</p> <p>Základy gymnastiky Rytmické a kondiční formy cvičení Základy atletiky</p> <p>Hry na sněhu Plavání</p> <p>Pohybové hry Základy sportovních her</p> <p>Základy speciálních cvičení</p> <p>Příprava organismu na fyzickou činnost Uvolňovací a relaxační cvičení</p>	<p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</p> <p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <p>Činnosti ovlivňující zdraví</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí – Téma: showdown, kombiball</p>

Výstupy	UČIVO PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků - užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je 	<p>Další pohybové činnosti – bruslení na kolečkových bruslích, Lezecká stěna – základy lezení</p> <p>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech Komunikace v TV</p> <p>Komunikace v TV</p> <p>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p>Organizace prostoru a pohybových činností</p> <p>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</p>	<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</p>	

Výstupy	UČIVO PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
- zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení	Podúrná cvičení při oslabení pohybového systému Podúrná cvičení při oslabení vnitřních orgánů Podúrná cvičení při oslabení smyslových a nervových orgánů	Speciální cvičení	

7.17. Vyučovací předmět: Praktické činnosti

Očekávané minimální výstupy – 1. období (1. – 3. ročník)

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Žák/yně

- vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Žák/yně

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Žák/yně

- provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
- pečuje o nenáročnou rostlinu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák/yně

- upraví stůl pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

Očekávané minimální výstupy – 2. období (4. – 6. ročník)

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Žák/yně

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu

- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Žák/yně

- dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák/yně

- uvede základní vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
- uplatňuje zásady správné výživy

Očekávané minimální výstupy – 2. stupeň (7. – 10. ročník)

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Žák/yně

- získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje svoji pracovní činnost
- pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

Žák/yně

- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model
- ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Žák/yně

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Žák/yně

- provádí jednoduché operace platebního styku
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák/yně

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU

Žák/yně

- vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu
- dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech
- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

Žák/yně

- ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu
- propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení
- pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb
- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

SVĚT PRÁCE (9.a 10. ročník)

Výstupy	UČIVO PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ročních obdobích a popíše jeho výsledky - pečuje o nenáročné rostliny - upraví stůl pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	Podmínky pro pěstování rostlin, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen Péče o pokojové rostliny Základní vybavení kuchyně, jednoduchá úprava stolu Pravidla správného stolování	Pěstitelské práce Příprava pokrmů	
I. stupeň - 2. období (4. – 6. ročník)			
Žák/kyně - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy různé výrobky z daného materiálu - Využívá lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky a nástroje - udržuje pořádek na pracovišti, včetně hygieny - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin	Vhodné materiály, jednoduché pracovní postupy, drobné výrobky a dekorace. Lidové tradice a řemesla Funkce využití pomůcek a nástrojů Hygiena a bezpečnost při práci, úklid pracovního místa, Základy první pomoci Stavebnice prostorové, konstrukční, sestavování modelů Pozorování a nápodoba práce učitele. Půda a její zpracování, osivo, pěstování rostlin ze semen na zahradě, péče o záhon Výživa a péče o pokojové rostliny, přesazování rostlin	Práce s drobným materiálem Konstrukční činnosti Pěstitelské práce	

Výstupy	UČIVO PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě - uvede základní vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - seznámení s potravinami zdravé výživy 	<p>Hygiena a bezpečnost práce při pěstování rostlin, jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie</p> <p>Uložení nádobí, příborů a speciálních pomůcek</p> <p>Nákup potravin, jejich uložení a ošetření. Mazání pečiva, strouhání a krájení zeleniny</p> <p>Úprava stolu k různým slavnostním událostem, uložení příboru, skládání ubrousku. Nevhodné činnosti při jídle</p> <p>Hygiena a bezpečnost při přípravě pokrmů</p> <p>Zdravé potraviny</p>	<p>Příprava pokrmů</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace</p>

Výstupy	UČIVO PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>jednoduchých předmětů a zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; seznámí se s první pomocí při úrazu - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami - provádí jednoduché operace platebního styku - ovládá jednoduché pracovní postupy při 	<p>Zásady bezpečnosti s elektrotechnickými a elektronickými produkty. První pomoc při zasažení elektrickým proudem</p> <p>Podmínky pro pěstování Ošetřování pokojových květin – v exteriéru a interiéru, ovocné rostliny, léčivé rostliny, koření</p> <p>Zahradnické nářadí a pomůcky</p> <p>Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu + kontakt se zvířaty</p> <p>Účinky rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužití, alergie – rostliny i zvířata. První pomoc při požití nebezpečné rostliny.</p> <p>Rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti</p> <p>Údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, znalost funkce domácích spotřebičů</p>	<p>Pěstitelské práce</p>	<p>Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>Pěstitelské práce</p> <p>Provoz a údržba domácnosti</p>

Výstupy	UČIVO PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</p> <ul style="list-style-type: none"> - správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; seznámí 	<p>Domácí spotřebiče, elektrické spotřebiče, sdělovací technika</p> <p>Čistící prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace, Nebezpečí úrazů v domácnosti, nebezpečí úrazů elektrickým proudem.</p> <p>Základní vybavení kuchyně</p> <p>Rozdělení potravin, Výběr, nákup a skladování potravin. Sestavení jídelníčku. Úprava pokrmů za studena. Základní způsoby tepelné úpravy potravin.</p> <p>Prostírání stolů k různým příležitostem. Zásady společenského chování u stolu a k obsluze ve společnosti.</p> <p>Udržování pořádku a čistoty. Bezpečnost a hygiena v kuchyni. Ošetření drobného zranění. Znalost telefonních čísel k přivolání pomoci.</p>		<p>Příprava pokrmů</p>

Výstupy	UČIVO PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>se prakticky s první pomocí při úrazech v kuchyni</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s laboratorní činností a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu - dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři - ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu - propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb 	<p>Jednoduché fyzikální či chemické pokusy vhodné pro domácí prostředí</p> <p>Bezpečné zacházení s chemikáliemi, třídění odpadu</p> <p>Základy první pomoci</p> <p>Počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamery, mobilní telefony</p> <p>Vyhledávání informací, navigace, použití mobilního telefonu</p> <p>Zásady správného zacházení s digitální technikou, údržba</p> <p>Bezpečnost práce s digitální technikou</p>		<p>Práce s laboratorní technikou</p> <p>Využití digitálních technologií</p>

Výstupy	UČIVO PŘEDMĚTU PRAKTICKÉ ČINNOSTI	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách - posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání - prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání 	<p>První pomoc při úrazu</p> <p>Druhy pracovišť, charakter a druhy pracovních činností. Kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky. Rovnost příležitostí na trhu práce</p> <p>Sebepoznání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav. Osobnostní vlastnosti a schopnosti. Sebehodnocení</p> <p>Náplň učebních a studijních oborů, poradenské služby</p> <p>Životopis, prezentace vlastních schopností a dovedností Seznámení s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů Seznámení s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání</p>		<p>Svět práce – 9. a 10. ročník</p>